

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. HEGERMANN-LINDENCRONE

MINE
ERINDRINGER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

MINE
ERINDRINGER

F. HEGERMANN-LINDENCRONE

MINE
ERINDRINGER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KØBENHAVN - MCMXXXVI

COPYRIGHT 1936 BY GYLDENDALSKE
BOGHADEL NORDISK FORLAG - COPENHAGEN

—
OPLAG: 2000 EKSEMPLARER

—
KLICHEERNE TIL ILLUSTRATIONER OG OMSLAG
UDFØRT AF NORDISK REPRODUKTIONSANSTALT

—
PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

DISSE MINE ERINDRINGER

TILEGNER JEG

MIN ELSKEDE DATTER

POLLY

L. A. ...
Polly 1914-

NØGLE
TIL FORSTAAELSE AF „ERINDRINGERNE“

Hvor underligt det end lyder, saa er Bridgen, skønt jeg selv ikke spiller, egentlig Aarsagen til, at disse mit lange Livs Erindringer ser Dagens Lys.

For flere Aar tilbage, da jeg deltog i den store Selskabelighed, blev min Rolle meget ofte den at underholde de faa, der ikke spillede Bridge, med Erindringer fra mit paa Oplevelser ret rige Liv. Naar jeg saa senere hen paa Aftenen sagde Farvel til mine Tilhørere, var det en staaende Udtalelse fra disse, at jeg burde skrive mine Memoirer, men ligesaa staaende var mit Svar, at det gad jeg ikke. Da jeg saa en Gang kom til at tale med min Datter herom, syntes hun, at jeg skulde følge Opfordringen. Saa lovede jeg hende at gøre det, men vilde alene skrive for min nære Familie, hvorved jeg ikke vilde have saa mange sarte Hensyn at tage til, hvad jeg skrev om.

Nogle Aar i Forvejen var jeg gennem min Frimærkepassion bleven godt bekendt med den meget hjælpsomme og dygtige Frøken Zeitlin. Hun var saa yderst elskværdig som Vennetjeneste at tilbyde mig at ville maskinskrive Erindringerne, et Tilbud, der resulterede i, at jeg blev Ihændelever af 2 Dele paa ialt 720 Sider, et kolossalt Arbejde, for hvilket jeg her gentager min allervarmeste Tak til min gode Veninde „Zeitlin“.

Hvorledes det egentlig kom sig, erindrer jeg ikke bestemt, men nok er det, at Direktør Hegel fik Erindringerne at læse og gennem ham ogsaa nogle andre, hvilket førte til, at han henstillede til mig at udgive dem efter en Omarbejdelse, hvorved det særlige, kun for Familien egnede Stof, skulde udelades.

Som en Guds Gave maa det ved min Daab have lydt for mit Øre:

„Vær sand, tjenstvillig og taknemmelig,
saa bliver paa Tilfredshed Du altid rig“.

Dette har jeg fulgt mit lange Liv igennem, og jeg synes selv, at jeg har været et lykkeligt Menneske, ja næsten et over Fortjeneste Lykkens Skødebarn, hvad jeg tror Læserne vil give mig Ret i.

I Tilgift fik jeg et mildt Sind, en kostelig Gave.

Hermed skal det ingenlunde være sagt, at jeg ikke har kendt til Sorger, Sygdom, Modgang og Skuffelser. Jeg har mistet min Hustru og begge mine Sønner, alle i kraftig Alder (48, 47 og 57). Jeg har haft en blodrensende, svær Tyfus som 23-aarig, samt underkastet mig flere Operationer, hvoraf en ret svær Operation for Sten uden Bedøvelse 75 Aar gammel. I bevidstløs Tilstand efter et Væddeløbs-fald har jeg i 1869 hørt en Ubekendt sige: „Er han død?“ og en anden svare: „Nej, ikke endnu.“

Medfødt var ogsaa lidt Hang til Romantik, der førte til, at jeg næsten altid maatte have et kvindeligt Væsen, der mer eller mindre platonisk, f. Eks. blot bag en Vinduesrude, beskæftigede mig.

Naar jeg nu skal lægge mit lange Livs Erindringer frem ogsaa udenfor min nære Families Kreds, saa gælder det jo om paa en underholdende Maade at fremstille Begivenhederne og min egen Stilling til disse paa en i fuld Overensstemmelse med Virkeligheden og min egen Stilling i Samfundet svarende Maade. Om dette er lykkedes mig, maa Læserne afgøre.

Medens jeg, for lige over for min nære Slægt at kunne faa det rigtige Stempel sat paa mig selv, flere Steder har gengivet Ordlyden af nogle til mig adresserede Breve med fordelagtige Udtalelser, saa har jeg i de omarbejdede Erindringer i mindre Grad benyttet mig heraf for ikke at blive anset for vigtig eller indbildsk, hvad jeg absolut vil fralægge mig. Skulde det synes saaledes, saa er det min medfødte Umiddelbarhed og stærkt udviklede Taknemmelighedsfølelse, der er Skyld deri.

Mig bevidst har jeg ikke sagt et eneste usandt Ord, hvad mit før nævnte Livsvalgsprog ikke vilde have tilladt.

Læserne maa ikke vente at finde dybsindige Betragtninger over Tidernes religiøse, politiske eller kunstneriske Forhold eller om Krigen 1864, men kun en Vandring ad Hverdagslivets mere eller mindre farbare Stier.

Paa given Foranledning skal jeg bemærke, at Udtrykket „Veninde“ kun er benyttet, hvor Vedkommende har kaldt mig „Ven“.

Ret betegnende for disse mine Erindringers hele Karakter kunde jeg ogsaa have kaldt dem for „Erindringspotpourri“.

BARNEAARENE

Jeg er født 17de December 1840 paa Jægersborg og blev 6te Juli 1841 døbt i Gentofte Kirke med Navnet Johan Frederik Hegermann-Lindencrone, opkaldt efter min Onkel, Kaptajn Johan Frederik Hegermann-Lindencrone, der faldt i 1848 i Slaget ved Bau, og ligesom han altid kaldet Fritz. Mine Forældre var Ritmester Cai Ditlev Hegermann-Lindencrone ved Husarregimentet, født 17de Maj 1807, og Elise Andrea Frederikke Caroline Hegermann-Lindencrone, født 9de August 1808, Datter af den bekendte Komponist m. v. Du Puy.

Mine 4 Søskende var Louise, f. 14de Januar 1836, Jutta, f. 14de Januar 1837, Johan, f. 21de Juli 1838 og Caia, f. 10de Februar 1847.

Min Fader havde Tjenestebolig i den nordre Bygningsrækkes vestlige Halvdel paa Hjørnet af det lille Stræde, som skiller de to Halvdele fra hinanden. I dette Stræde, erindrer jeg fra mine Drengaar, fandtes ogsaa Cachotten, hvori Husarerne som Straf blev indsatte.

En Dag, min yngre Søster Caia's Fødselsdag, staar præget i min Erindring. Jeg var den Gang lidt over 6 Aar gammel. Om Aftenen 9de Februar sad Moder og vi 4 Børn i vor store Dagligstue omkring Kaminen, da Moder pludselig rejste sig og gik ud af Stuen. Da hun blev længe borte, rendte jeg som det yngste Hængetræ ud efter hende over i vore Forældres Soveværelse, hvorfra jeg imidlertid hurtigt blev kostet ud, forbavset og uvidende om, hvad der foregik.

Da jeg var 6¹/₂ Aar gammel, overværede jeg i 1847 et Væddeløb paa Fællederne ved København, det sidste før 3-Aars Krigen (1848—50). Jeg synes at kunne erindre, at Prins Christian af Glücksborg, senere Christian IX, deltog i et Gentlemansløb, hvor der redes i lange Benklæder og høj Silkehat. Først 20 Aar efter, i 1867, afholdtes de næste Løb her i Danmark, i Odense.

Min 2¹/₂ Aar ældre Broder Johan og jeg færdedes i vor Fritid meget med Underofficerernes Børn. I Marketenderiet købte vi Cigaretter, 2 for 1 Skilling, som vi saa i Smug røg ovre bag Ridehuset,

hvilket ofte havde til Følge, at vi fik Kvalme og maatte kaste op, men „raskt“ var det jo!

Fra Munderingskammeret, som laa i samme Bygningsrække som Forstanderboligen, fra hvis Loft man kunde krybe derned, rapsede vi løse Patroner til Datidens Forladevaaben og lavede Troldkællinger af dem, som vi saa fattede af med en Svovlstik.

Vi kom meget sammen med Henri Bruun Neergaard, født 9de Oktober 1839, der boede i Gentofte hos sin omgiftede Moder Fru Fenwick. Han havde en lille Hest, som vi skiftedes til at ride og ogsaa køre med. Han blev min ældste og bedste Ven, men døde desværre meget tidligt, allerede i 1869, kun 30 Aar gammel.

Under et Besøg, som faldt omkring hans Fødselsdag 1869, bad jeg ham om at staa Fadder til min ældste Søn, der var født den 7de September 1869 og skulde døbes i nær Fremtid i Randers.

Paa Grund af sin Sygdom kunde han ikke komme til Stede, hvorimod han foreslog mig at gaa ud med Skovrideren og skyde en Buk, som vi saa kunde spise paa Daabsdagen. Dyret fik jeg skudt, men da vi paa Daabsdagen spiste det, var min kære Ven allerede død og begravet.

Dette var et Spring frem i Tiden, og jeg vil atter vende tilbage til min Barndom.

At komme over til Rekrutterne, baade paa Kamrene og i Stalden, hørte til de daglige Fornøjelser, og dejligt smagte de Rundtenom'er med godt Smør paa, som vi fik af Rekrutterne, der havde faaet gode Madvarer hjemmefra.

Vi to Drengene aflagde ogsaa ofte Besøg hos den lige overfor boende Dyrslæge Hansen, der havde 6 Døtre.

Paa Hesteryggen kom jeg allerede i 5—6 Aarsalderen, idet jeg blev sat op paa Sadelknappen hos en af Underofficererne, bl. a. hos en umaadelig høj Hestgardevagtmester Tandrup. Senere fik jeg Lov til at ride paa en gammel, skikkelig rød Rekruthest No. 45, idet den saa ved en Haandtøjle gik ved Siden af min Faders eller en anden Rytters Hest.

Saa fik Skolen en Dag Ordre til at afgive en Del Heste til de i Krigen (1848—50) værende Eskadroner, og da blev No. 45 udtaget hertil. Meget tidligt om Morgenen skulde disse Heste afgaa, men jeg var oppe og græd mine modige Taarer ved at skulle sige Farvel til No. 45, som jeg senere aldrig hørte noget til.

Fra Krigen 1848—50 erindrer jeg ej meget. Da min Fader rykkede ud med den af ham dannede frivillige Husareskadron, var jeg

med mine Bedsteforældres gamle Kusk, Brendstrup, i Kælderen i Hotel Phoenix og saa Eskadronen rykke forbi, men jeg er nærved at tro, at det at være med ham og en Del andre Kuske o. l. beskæftigede mig nok saa meget som Eskadronen, der med min Fader i Spidsen rykkede i Felten.

Den nævnte Eskadron var et Bevis paa, hvor afholdt min Fader havde været af de Husarrekrutter, som havde lært under ham paa Jægersborg, der, da min Fader i 1842 blev Skoleforstander, kaldtes for „det røde Helvede“, et Navn, der heldigvis forsvandt ved min Faders humane Behandling af Rekrutterne. Paa min Faders offentlige Opfordring meldte de gamle Husarer, der ikke pligtmæssig skulde møde, sig frivilligt, saa at Fader kunde formere en Eskadron paa ca. 150 Mand, beredne paa frivilligt stillede Heste.

Saa erindrer jeg ogsaa, da Efterretningen om, at min kære Onkel Fritz var falden ved Bau den 9de April 1848, kom, men noget større Indtryk gjorde det vist ikke paa mig, skønt han altid, naar han fra sin Garnison om Julen kom over til mine Bedsteforældre, gav sig meget af med os Børn, da han var en stor Børneven. Han havde et Guld-Repeterur, som han nok ca. 1830 havde købt i Paris, og det lod han ofte til Morskab for mig slaa Klokkeslettet, medens jeg sad paa hans Knæ.

Han blev bragt ind til en gammel Kammerat Fr. Moltke, der var Postmester i Aabenraa, hvor han saa døde den næste Dag og blev begravet paa Kirkegaarden dersteds. Til Erindring fik Postmesteren Gulduret, som min Onkel havde haft i sin Lomme, da han blev saaret. Denne Moltke var en Broder til den bekendte tyske Feltmarskal Helmuth v. Moltke. Da saa Postmesteren senere døde, fik Broderen Uret, og han sendte det til min Fader, der atter gav det til mig som Onkel Fritz' Gudsøn. Nu ligger det i min Skuffe.

Jeg mener ogsaa at kunne huske, at jeg fra Jægersborg var i København, da Tropperne kom tilbage fra Krigen og blev festlig modtagne, da de rykkede ind i Staden. Ligeledes foresvæver der mig noget om, at jeg var tilstede ved en eller anden Fest i Kongens Ridehus eller Kongens Have. I en lille Pjece fra denne Fest findes følgende smukke Vers til min Onkels Ære:

„Du, som forrest gik, oh! Hegermann,
Og Heltedøden fandt paa Slagets Morgen.
Dit Navn i Danmark ikke glemmes kan,
Skal nævnes tit i Hytten og i Borgen.“

Medens min Fader var med i Krigen 1848—50, boede min Moder med os 5 Børn paa Jægersborg, indtil vi i Efteraaret 1851 flyttede ind i en Lejlighed paa Kultorvet.

Postgangen fra Jægersborg var ret primitiv den Gang, thi jeg husker, at naar jeg skrev til min første jævnaldrende Inklination, Elisabeth Bülow, senere Lensbaronesse Reedtz-Thott, blev Brevene besørget af Mælkekusken, der kørte med Mælk til København og kom tilbage med Gødning.

I flere af Aarene før 1851 var jeg med min Moder og Søskende, undertiden var Fader med, paa Rønnebæksholm ved Næstved, der ejedes af Enkefru Marie Toft, født Carlsen, som senere blev gift med Biskop Grundtvig. Den Gang fandtes ikke et Træ paa de nu tæt bevoksede Banker, der navnlig benyttedes som Græsgang for de flere Hundrede Faar, som Forpagteren holdt. Det var da min Broders og min største Fornøjelse at hjælpe Hyrderne med at drive Faarene sammen.

Samtidig med os var der ogsaa en københavnsk Familie med et Par unge Piger. En af dem satte mig en Dag i stor Forlegenhed ved at spørge mig om, hvorpaa man kendte en Orne fra en So — jeg har endnu ikke den Dag i Dag faaet det besvaret.

Lidet anede man den Gang, at Fru Toft's Dattersøn, Holger Collet, skulde blive gift med Fru Hegermann-Lindencrone's Sønnedatter, og det mærkelige er, at det absolut ikke var gennem de to Familiers nøje og gamle Bekendtskab, at Forbindelsen fik sin Oprindelse, men fra helt andre Marker.

I Sommeren 1851 var vi alle paa Femern, hvor min Fader var Guvernør. Vi sejlede dertil med Kutteren „Neptun“ og havde en slem Storm undervejs, under hvilken vi alle var mere eller mindre søsyge. I Burg, Øens eneste Købstad, boede min Fader og vi hos en Apoteker Wissner, hvor vi havde det meget rart. Denne Apoteker havde en Hest, der bevislig var 42 Aar gammel; den var i høj Grad svajrygget.

Den paa Øen henlagte danske Styrke bestod af en Deling Artilleri, 2 Kompagnier Infanteri og 1 Deling Dragoner samt et mindre Orlogsfartøj.

En Gang var jeg med „Neptun“ paa en Tur — jeg tror til Flensborg — og husker, at der af og til blev skudt et løst Kanonskud, en enkelt Gang en Kugle foran Boven af de Handelsskibe, der ikke tonede Flag for Kutterens Splitflag.

Den første regelrette Skolelærdom fik min Broder og jeg af en

Huslærer, cand. theol. Slamberg, men da han blev kaldet til Præst i Jylland 1851, kom vi efter Ferien i Borgerdydsskolen paa Christianshavn og i Huset hos dennes Bestyrer Professor Martin Hammerich, der boede paa Skolen og var gift med en Frøken Aagaard fra Ise-linge ved Vordingborg. Hende kom jeg til at holde meget af, da hun altid var saa sød imod mig, der jo kun var 10 Aar gammel.

Der var flere dygtige Lærere i Skolen, men nogle af dem havde vi lumskt mistænkt for tillige at være store Solderister.

Vi var en halv Snes Disciple af alle Aldre i Huset dør, hvor en Hr. Koje havde Tilsynet med os. Blandt de ældre Pensionærer var Eugen Ibsen, senere Overlærer ved Sorø Akademi, Vilhelm Rode og Just Holten, blandt de yngre en Portugiser Weber, der ofte fik dejlige Figener o. l. hjemmefra, en Vestindianer, halv Mulat, med kruset sort Haar, Oscar de Nully.

Min Broder gik det gennemgaaende altid godt, og han skiftedes med den senere Læge Gottlob Stage og Reimann til at beklæde et af de første 3 Numre i Klassen.

Hvad mig selv angaar, da var der større Svingninger i Nummerfølgens og Karakterernes Beskaffenhed. Det første Aar i 3die studerende Klasse B, 1851—52, var jeg fra No. 1 til No. 5 af 16, medens jeg i 3die studerende Klasse A, 1852—53, kun var fra No. 3 til No. 15 af 27. I Ugen 1ste—6te December 1851 var mine Karakterer 11 ug og 9 mg.

Naar vi havde fri, var min Broder og jeg som oftest hos vor gamle Bedstemoder, Generalinde Louise Hegermann-Lindencrone, der boede i Sølvgade 416, hvor vi jo altid blev godt trakterede. Henad Aften blev jeg som Regel placeret i en stor højrygget Lænestol, hvor jeg saa faldt i Søvn, hvad der saa ret ofte havde til Følge, at Bedstemoder blev rørt over den lille søvnige Dreng, der skulde hjem til Kristianshavn, og lod en Droske køre os hjem. Ellers gik vi derud, hvor vi skulde være inden et bestemt Klokkeslet.

I Sommerferien 1853 var vi i Itzehoe, hvorhen min Fader fra December 1851 var bleven forflyttet som Chef for det holstenske, 2det, Dragonregiment, der under Krigen havde været blandt vore Fjender.

For at komme fra København til Itzehoe maatte man rejse over Korsør og herfra med Dampskib til Kiel. Det blev baade en langsom og ret besværlig Tur, idet der dengang kun gik Jernbane til Roskilde, medens Resten af Vejen til Korsør maatte tilbagelægges i Diligence over Ringsted, Sorø og Slagelse.

Jernbanen til Roskilde var bleven aabnet 17de Juni 1847, og kort

efter skal der have rejst sig Stemmer for at nedlægge den igen, fordi Hestene for Køretøjerne blev saa bange for Lokomotivet.

Stationen i København, hvortil en høj, bred Trappe af Træ førte op, laa paa samme Sted som den nuværende Station.

Selve Kørselen gik ogsaa kun ret langsomt, thi foruden at selve Kørehastigheden ikke var stor, holdt Togene ved alle Stationerne, hvorfra de ikke satte sig i Gang paany, førend der var ringet 3 Gange med en stor Klokke. Da der ikke, eller kun sparsomt fandtes Toiletrum i selve Toget, kunde det være ret pudsigt, naar Toget gjorde Holdt, at se de Rejsende skynde sig ud af Kupeerne, undertiden med en lille høflig Anmodning til Togføreren om ikke at køre fra dem.

Selv længere hen i Tiden var der ikke den Fart over Kørselen, som vi kender fra senere Tider. Da jeg i 1876 og 1877 som Premierløjtnant ved Gardehusarregimentet rejste rundt for at efterse Regimentets udstationerede Heste, kunde jeg, medens Toget holdt i Haslev, syne en Hest, der var udstationeret hos Ejeren af Gæstgivergaarden, Ulrich, den senere Grundlægger af Haslev By, der dengang ellers kun indeholdt Bøndergaarde og Huse.

1853—1855. Dette Aar var et slemt Koleraaar, der navnlig rasede stærkt paa Christianshavn.

Da min Fader med sit Regiment var blevet forflyttet til Odense, blev vi taget ud af Borgerdydsskolen og efter en Prøve optagne i Odense lærde Skole. Fra denne Prøve husker jeg, at en Side i Cornelius Nepos blev slaaet op for mig, og at jeg, efter at have oplæst det opgivne Stykke paa Latin, lukkede Bogen og reciterede Stykket udenad, hvad der i høj Grad blev beundret. Det var nemlig et Stykke, jeg tidligere havde lært udenad og kan endnu den Dag idag: „Themistocles autem ut ad Lacedæmonem venit adire ad magistratus noluit sed dedit operam . . .“

Dagen før vi skulde begynde Skolegangen, blev Regimentet forlagt til Næstved. Paa Marchen fra Odense til Næstved fik jeg af min Fader Lov til at ride med Regimentet en større Del af Vejen. Efter Ankomsten til Torvet i Næstved gik jeg ind til en Købmand for at købe Brystsukker og blev meget krænket over, at man spurgte mig, der var iført lange Støvler og Gamascher, om jeg var Rideknægt hos Regimentschefen, hvortil jeg med en vis Stolthed svarede, at jeg var hans Søn.

Paa Grund af de særlige Forhold kom vi efter Ansøgning ind paa

Elisa Andrea Frederikke Caroline Hegermann-Lindencrone, f. Du Puy (1808—1892), Forfatterens Moder.

Generalløjtnant Cai Ditlev Hegermann-Lindencrone (1807—1893), Forfatterens Fader.

Kaptajn Johan Frederik Hegermann-Lindencrone (1802—1848), Forfatterens Onkel.

Forfatteren som 22-aarig Løjtnant i Næstved (1862).

Louise Hegermann-Lindencrone (1836—1918), Forfatterens Søster.

Jutta Hegermann-Lindencrone (1837—1931), Forfatterens Søster.

Johan Hegermann-Lindencrone (1838—1918), Forfatterens Broder.

Caja Hegermann-Lindencrone (1846—1933), Forfatterens Søster.

Herlufsholm paa den Prøve, vi havde aflagt i Odense. Min Broder kom i 6te, jeg i 4de Klasse. Jeg laa paa Sovesal i den gamle røde Bygning med Vinduer ud til Nyhave; men nogen Tid efter blev vi flyttet til den nye, hvide Skolebygning.

I de 2 Aar paa Herlufsholm havde jeg det egentlig godt, men deltog maaske ej saa meget i Kammeraternes Leg som de fleste andre, thi i Fritiden vandrede Poul Olrik og jeg ofte ud paa et mere ensomt Sted, lagde os paa Marken og snakkede. Senere snød jeg mig ofte udenfor de afstukne Grænses ind til Næstved, hvor jeg blev beværtet hjemme hos Moder i Stedet for at sidde ved Skolens Bord. Her havde jeg Plads ved en af 7de Klasses Disciple Bøtterns Bordende. Han kom ofte om Søndagen hos mine Forældre og saa igennem Fingrene med min Udeblivelse, der søgtes dækket ved, at mine Sidemænd rykkede nærmere sammen m. m. Saaledes gik Trafiken, som jeg troede uopdaget, men, da jeg rejste fra Herlufsholm, sagde den prægtige Inspektør Albert Leth til mig, at jeg ikke maatte bilde mig ind, at han ikke havde kendt mine Udflugter til Næstved.

Hvor var han udmærket paa sin Plads, elsket af alle os Dreng; han var som en Fader for os.

Derimod var der en anden Hører (Lærer) Kielsen, som ikke var yndet. Med Bagen af Haanden gav han nogle Øretæver, som gjorde svært ondt. Jeg fik en Søndagmorgen en saadan, forresten velfortjent Lussing, saa at jeg var helt hoven i Ansigtet, da jeg kom ind til mine Forældre i Næstved.

Bøtterns Øgenavn var „Store Tyndben“, mit „Lille Tyndben“. Hvad der nu dengang ellers ikke altid var Tilfældet, blev jeg meget godt behandlet af de ældre Disciple, men det hjalp jo ogsaa meget, at min 2½ Aar ældre Broder Johan hørte til de ældre. Vi mindre kaldtes for „Sinker“.

I Fritiderne gik vi ofte ud et eller andet Sted inden for de afstukne Grænses, hvor vi kunde faa Tykmælk, i Reglen for 4 Skilling. Jeg holdt især til hos Tykmælks Margrethe neden for Granbakkerne ved Raadmandshaven.

Der var jo forskellige Festligheder for Disciplene, deriblandt Ballet (Trolleballet) paa Heruf Trolles Fødselsdag 14de Januar. Blandt de mest feterede Baldamer var Fysikus Høegh-Guldbergs 4 Døtre: Grethe, Tvillingerne Julie og Emmy samt Anna, af hvilke Emmy var min særligt udkaarne.

Af de aarlige Skovture erindrer jeg, at vi engang var paa Hol-

steinborg, hvor H. C. Andersen, der oftere opholdt sig der, underholdt os med nogle af sine Eventyr.

„Langbold“ var ligesom „Fikfak“ de mest yndede Spil i Fritiden. Det sidste bestod i, at man slog med to tykke, tilspidsede Kevler i Jorden og skulde saa søge med den ene at slaa den anden ud. I „Langbold“ var i min Tid den senere Overtoldinspektør, Kammerherre Barner en Mester. Der spillede i Reglen ved „Store Pil“, et mægtigt, gammelt Træ ved Rektorboligen.

Da jeg absolut vilde være Officer, fik jeg til sidst min Faders og Rektor Listovs Modstand overvundet og blev i Sommeren 1855 taget ud af Skolen for at forberede mig til Landkadetakademiet. Jeg boede hos mine Forældre i Næstved og læste privat med Premierløjtnant Clauson-Kaas, dog Mathematik med Adjunkt Mossin paa Herlufsholm.

1856. I Forsommeren rejste min Fader med hele Familien, undertagen min Broder Johan, der var paa Herlufsholm, til Paris, hvor jeg læste med mig selv, dog Fransk med en Lærer.

Vi kom her sammen med en Landsmand, som ikke var meget stiv i det franske, hvorfor jeg blev givet ham til Ledsager, da han engang skulde købe en Fødselsdagspresent til sin Hustru. Jeg stod just og handlede med en Butiksfrøken, da han, for ogsaa at give sit Besyv med, kom hen og i en kraftig Tone sagde: „Comment“, hvad han rimeligvis troede skulde svare til det danske: „hvad koster det“.

Af og til kom jeg i Teatret, men jeg erindrer kun, at jeg saa „La Dame aux Camélias“ af Alexandre Dumas fils. Stykket gjorde et svært Indtryk paa mig, og jeg var ude paa Kirkegaarden for at se hendes Grav, men dette lykkedes mig først mange Aar efter i 1902.

Før Jul rejste jeg alene hjem til Danmark for at faa privat Undervisning, inden jeg i Oktober 1857 skulde op til Adgangsprøven ved Landkadetakademiet. Julen tilbragte jeg hos min Onkel, Ritmester William Hegermann-Lindencrone, der laa i Fredensborg som Chef for en Husareskadron og boede i Slottets Sidebygning.

1857. Efter Jul kom jeg i Huset hos Pastor Ipsen, der var en god Ven af min Fader og boede i Citadellet. Præstens var rare Mennesker, i hvis Hus ogsaa Broderen, Organist Ipsen, boede. Præsten var Fader til den senere Hofmedikus Edvard Ipsen.

Vort Tøj blev rengjort af en af de i Citadellet værende Slaver, der paa den ene halve Side var iført en lysegraa, paa den anden Side mørkegraa Dragt, samt havde en Lænke om det ene Ben. Medens

man nu kommer paa Straffeanstalt, kom man dengang paa en vis Tid i Slaveriet. Den Slave, der betjente os, havde stjaalet et Faar. De blev ellers brugt til Rengøring af Gaderne, og man kunde se dem marchere ud paa Geled med en Kost paa Skulderen under Kommando af en Opsynsmand i Uniform.

Det vigtigste Fag, Mathematik, læste jeg med Premierløjtnant Louis Lund. Han var en udmærket Lærer og et elskværdigt Menneske, hvis gode Undervisning jeg kan skyldte, at jeg bestod saa godt i Mathematik, da jeg i Oktober var til Eksamen sammen med over 50 Aspiranter og kom ind som Nr. 5 af 25. Foruden mig var der kun 4 (Goldschadt, Grüner, Mogensen og Petersen), som ikke tidligere havde prøvet paa at komme ind paa Landkadetakademiet.

Naar jeg fra Citadellet vandrede ind til Byen og gik igennem Grønningen, kastede jeg altid stjaalne Blikke til den 2 Etages Gaard paa Toldbodvejen, hvor Fru Dannemand boede i Stueetagen, medens hendes Datter boede paa 1. Sal, gift med Kaptajn i Jægerne Zachariae. Den yngste Datter her, Frederikke (Tulle), havde nemlig sat mit romantiske Hjærte i Bevægelse.

Jeg kom enkelte Gange i Huset hos gamle Fru Dannemand, hvilket nu er ganske interessant at tænke paa. Det var jo den lille Nyboderpige, Bente Mortensdatter Andersen, der var bleven Frederik VI's Elskerinde og som saadan Stammoder til en Del Mennesker, jeg senere i mit Liv har staaet i nøjere Bekendtskabsforhold til. Hun var den Gang en pæn gammel Kone med mørkebrune (vist forlorne) Fletninger, stille og beskeden i sit Væsen.

Som Officerssøn blev jeg „virkelig“ Kadet (havde alt frit) og indkasereret paa Landkadetakademiet i Akademigade, i den store Bygning paa Hjørnet af den nuværende Fredericiagade og Bredgade, hvor Rigsdagen en Tid havde sit Sæde. De her boende Kadetter havde kun ca. 1 Time om Dagen Tilladelse til at forlade Kasernen.

1858. Da min Fader i April blev Generaladjutant hos Frederik VII og derfor flyttede fra Næstved til København, kom jeg til at bo hjemme, en højst behagelig Forandring. De saakaldte Bykadetter behøvede kun at være paa Akademiet i selve Undervisningstidene. Omtrent daglig maatte vi derfor købe Wienerbrød og andre Sager til de indespærrede Kammerater. I min Kadettid besøgte jeg ofte min Fader paa hans Kontor paa Christianborg Slot.

Ved sin Afgang fra Næstved som Chef for 2det Dragonregiment fik min Fader Beviser paa, hvor afholdt han havde været. Af Office-

terne fik han et stort, nu i min Besiddelse værende, Oliemaleri af den bekendte Slagmaler Niels Simonsen. Det forestiller Regimentsskolen holdende Hvil under Rekrutternes Eksamenspræsentation i Eksercits til Hest. Officererne m. fl. ses med fuldstændig Portrætlighed, idet de alle enkeltvis havde siddet for Maleren. De er nu alle for længst døde, og som en Skæbnens Ironi var Fredsapostlen, Nobelpristageren, den Gang Sekondløjtnant Frederik Beyer (senere Bajer) den sidste, der døde (1922).

Af Næstved By fik han en høj Bordopsats af Sølv, paa hvilken der er indgraveret: „Hædersgave til Generalmajor C. D. v. Hegermann-Lindencrone“ og paa modsat Side: „Fra Indvaanere i Nestved By“. Denne Opsats figurerede paa Næstved Bys 800 Aars Jubilæumsudstilling i 1935.

I et Digt til min Faders Ære paa 6 Vers, i hvilket de to sidste Linier i hvert Vers var ens, lød et Vers saaledes:

„Og sjælden finder man en Mand
Der saa forstaaer at byde,
At Pligten glad opfyldes kan
At man med Lyst maa lyde, —
Paa eengang Commandeur og Ven,
Nu Kammerat, nu Chef igjen.
Men aldrig meer vi faae igjen
Hegermann-Lindencrone.“

Chefen for Landkadetakademiet var Oberstløjtnant af Artilleriet J. Christoffer Hoffmann, kaldet „Stoffer“.

Det umiddelbare Tilsyn med os i Læsetiderne m. m. førte de 5 Kadetunderofficerer, der havde Anciennitet med de sidst til Sekondløjtnant udnævnte Kadetter, men som holdtes endnu et Aar tilbage paa Akademiet. Da jeg var i yngste Klasse, 1857—58, var Jantzen, i det mindste overfor min meget gode Ven W. Marcher og mig, den mildeste. Naar han var Inspektionshavende i Læsetiden, lukkede han Øjnene temmelig godt i, naar vi to sov eller drev. En Del Aar efter, da jeg, paa Grund af bedre Avancementsforhold i Rytteriet end i Fodfolket, var sprunget ham forbi, mødte jeg ham paa Østergade og sagde noget beklagende til ham angaaende dette, hvortil han svarede mig paa sin noget stammende godmodige Maade: „Det kan De S'g-g-gu-gu takke mig for, der altid passede saa godt paa, at De og M-M-Marcher bestilte noget i Læsetiderne.“

Ridningen fandt Sted i Dronningens Ridehus i Frederiksgade under Ritmester Holck, der gav en meget praktisk Undervisning,

gaaende ud paa at gøre os til dristige Ryttere. Et Par af Hestene var lidt vanskelige, hvorfor jeg, der var meget ridevant, ofte fik dem tildelt. Han lod os ofte foretage lidt halsbrækkende Øvelser med at staa op paa Hesten og lignende, altid med Dristigheden for Øje, og det havde desværre et senere Aar den sørgelige Følge, at en Kadet kom saaledes til Skade, at han — saa vidt jeg erindrer — døde af Følgerne.

I mine Fri- og Spaseretider besøgte jeg ofte min ældre Ven fra Herlufsholm Bøttern og kastede Blikke til en lige overfor boende Frøken S., men det faldt bort, da jeg en Gang paa Gaden havde set hende i hel Figur.

Den 1. November 1858 rykkede de 23 af os op i ældste Klasse, 1859. og Sommeren 1859 laa vi paa Opmaaling paa Fredensborg under Kaptajn Lumholtz. Jeg var Maalebordsforstander med to af mine Kammerater til Assistance og skulde opmaale Terrænet omkring Vexebo. De to Fyre holdt mest af at ligge paa Ryggen og drive samt lade mig om Resten.

Jeg fik forresten god Karakter for min Opmaaling af det halve Vexebo-Maalebord, men blev efter Sigende næste Aar dygtigt skældt ud af Lumholtz, fordi det viste sig, at en Del af Halvdelens Yderlinier var tegnet temmelig paa fri Haand, saa det følgende Aars Kadetter, der skulde maale den anden Halvdel, ej kunde faa det til at passe med deres Maaling af denne.

Kadetterne havde ikke Lov til at gaa paa offentlige Kaféer o. l., men gjorde det naturligvis alligevel. I Vestergade kom vi i „Garvergaarden“ og spillede Billard. En Opvarningsjomfru, der efter Sigende sværmede for Olaf Poulsen, havde sagt til en af de andre Kadetter, at hun gerne vilde kysse mig, men paa Grund af min medfødte Blyhed blev det ej til noget. En Gang var min Kammerat F. Berggreen og jeg paa Øen i Tivoli for at høre Sangerinderne, og vi havde dunket med Sablerne i Gulvet for at applaudere. Da vi vilde gaa derfra, mødte vi uheldigvis en Løjtnant H., som kom i mine Forældres Hus og derfra kendte mig. Han var saa lav at melde mig, men nævnede ej den anden Kadet, hvad der havde til Følge, at jeg, der den Gang var Bykadet, fik Arrest ude paa Akademiet. En anden Gang, medens jeg var Akademikadet, spillede jeg L'hombre (forbudt) med Honnens bag et Skærmbræt, blev opdaget af „Stoffer“, hvis Skænd navnlig gik ud over mig, da han nok havde tiltroet Honnens slig Last, men ikke mig!

I Oktober var jeg til Afgangseksamen og blev „dimitteret som Secondlieutenant med Anciennetet af 1ste November 1859“. Jeg blev Nr. 3 af 23.

Efter Udnævnelsen blev samtlige nybagte Sekondløjtnanter fremstillede i deres nye Uniformer for Kommandanten i København, Generalmajor C. A. Schepelern, en statelig, smuk gammel Mand, der havde mistet den ene Arm i Krigen.

Jeg blev, ganske vist efter mit Ønske, ansat ved min Faders tidligere Regiment, 2det Dragonregiment i Næstved, hvis Mandskab var udskrevet i Holsten.

Medens jeg i de 2 Aar var Kadet, kom jeg ret ofte i Ferierne paa Gaunø hos Baron Otto Reedtz-Thott, hvis 3 Sønner Tage, Otto og Axel var og blev hele Livet igennem mine gode Venner og Kammerater. Navnlig om Julen fandt vi paa mange Spektakler med at lave Fuglereder eller lægge Brænde i Folks Senge, sætte Haner ind i Værelserne, der skulde gale ved tidlig Morgentid etc. etc. Ja, vi havde ligefremme Kampe Nytaarsnat med Sønnernes Onkler, Basse-Fønss fra Hindsgavl, Oberst Kauffmann m. fl. ude paa Galleriets Gange og Trapper.

Da jeg først efter 15 Aars Forløb atter fik fast Bopæl i København, vil jeg her tale lidt om Adgangen til Byen.

Naar man i ældre Tider, indtil godt ind i Halvtredserne, udefra vilde ind i København, der dengang var omgivet af Volde, maatte man passere gennem Øster-, Nørre- eller Vesterport, hvor der blev passet paa, at man ikke førte med sig Varer eller Levnedsmidler, af hvilke der skulde betales Accise, en Slags Told. Til ovennævnte Tid forsvandt Portene, medens Voldene efterhaanden blev sløjfede eller omdannede til Parker, af hvilke Østre Anlæg blev saa smukt og tydeligt vidnede om Københavns Befæstning.

Paa Voldene var Ridning tilladt for uniformerede Officerer, medens civile Ryttere maatte have Adgangskort.

For Adgang til Langelinie krævedes ligeledes Adgangskort (Tegn) og ved Indgangen stod en Skildvagt for at passe paa.

Man fortæller, at en Mand, der ingen Tegn havde, en Dag beklagede sig herom til en af Datidens store komiske Skuespillere: Rosenkilde, Phister eller Mantzius, der selv ingen Tegn havde, men uden at betænke sig svarede vedkommende Mand: „Kom, De kan følge med mig.“ Da de saa kom til Skildvagten, sagde Skuespilleren paa en ret overlegen Maade til Soldaten: „Den Herre følger med mig.“ Skild-

vagten lod sig imponere heraf, og de to Herrer fik en gratis Tur paa Langelinie.

Saalænge Voldene eksisterede, stævnede Københavns Befolkning i store Masser op paa dem og fremkaldte ofte stor Trængsel. Saaledes særlig Store Bededags Aften, hvor Arveprins Ferdinand og Arveprinsesse Caroline, Frederik VI's Datter, spillede en stor Rolle. Dem maatte man se spadsere sammen, og det hed sig, at Caroline maatte give Ferdinand 10 Rigsdaler for at gaa med sig paa Volden den Aften.

MIN LØJTNANTSTID 1859—1878

1860—1863. Efter at have meldt mig ved Regimentet begyndte jeg min første Tjeneste ved 2det Dragonregiment den 5te Januar som Rekrut i dets Regimentsskole sammen med ca. 60 i Holsten udskrevne Rekrutter, hvorfor alt, med Undtagelse af selve Kommandoordene, der var danske, gik paa Tysk, Højtysk fra Officerernes Side, ellers Plattysk.

Regimentschef var Oberstløjtnant H. L. Scharffenberg, og Skoleforstanderen var Ritmester H. F. Trepka.

Allerede som Dreng havde jeg ønsket en Gang at komme til at staa ved Ritmester E. P. Bruhns Eskadron (1ste), og dette Ønske opnaaede jeg, idet jeg blev sat i Nr. ved denne, og efter endt Underkorporalskole begyndte jeg i 1861 min Løjtnantstjeneste ved denne prægtige Mands Eskadron, hvor jeg som den Yngste havde Fodøvelserne.

Jeg boede nede bag St. Peders Kirke i en 2 Værelsers Lejlighed, tilhørende Premierløjtnant Clauson-Kaas. Det var en kold Tur hver Morgen at skulle staa op og imellem 5—5½ vandre den ret lange Vej til Rekrutkasernen, hvor mit første Arbejde var at lave en Halmvisk til at gnide Hesten med, inden Strigletøjet (Kardæsk og Strigle) skulde bruges. Efter i nogle Uger at have deltaget i Rengøringen af Hesten og i den øvrige Staldtjeneste ophørte jeg hermed og skulde kun møde til selve Øvelserne, vist ca. Kl. 8. „Lille“ Hellner var en udmærket Ridelærer, og i 3die Klasse, da vi fik tildelt en fast Hest, havde jeg en udmærket, ret fin, rød Hest Nr. 56, kaldet Wildfuchsen.

Paa Store Torv boede en sjælden elskværdig ældre Købmands-enke, Madam Fuglede („Frue“ brugtes i Almindelighed ikke den Gang i Bourgeoisiet), ligesaa tyk som høj, hos hvem jeg ofte tilbragte de korte Fritider under Rekrutarbejdet, fik godt Traktement og undertiden en lille Lur i en Lænestol, men blev i rette Tid vækket af hende.

Efter ca. 5 Maaneders Rekruttid afholdtes Eksamen, ved hvilken jeg bestod som Nr. 1 og fik et „Schul-Pass“, saalydende:

„Der Recrut-Officier Secondlieutenant Hegermann-Lindencrone von dem Königlichen 2ten Dragoner-Regiment hat bei dem über ihn abgehaltenen Haupt-Examen mit der Zahl 200 bestanden, weshalb er für tauglich befunden, als ein wohlunterrichteter Cavalierist in die Escadron einzutreten.

Nestved, den 7. Juni 1860.

Besondern Fleisses und erworbenen vorzüglichen Fertigkeiten wegen ist ihm die 1ste Prämie ertheilt worden.

Døcker,
Major
p. t. Regimentscommandeur

Trepka,
Rittmeister und
Schulvorsteher.“

Det højeste Pointsantal, man kunde faa, var 204. Præmien bestod i en mindre Pengesum, som gik videre til den næstefter bestaaede Rekrut.

Jeg fik alligevel en Præmie, idet Oberstløjtnant Scharffenberg forærede mig en af sine Jagtbøsser, en Forladedublet, med hvilken jeg skød, indtil jeg i 1870 fik en Baglade pin-fire forærende af Fru Claudine Neergaard; den havde tilhørt hendes i 1869 afdøde Mand, min ældste og bedste Ven.

I Gymnastik og Vaabenbrug havde vi en udmærket Lærer, Korporal Eggert, der, trods det, at han hyppigt brugte Spanskrøret paa Rekrutternes Bag, var afholdt af Mandskabet — det er Metoden, det kommer an paa, han blev aldrig meldt af nogen for at have slaat.

Oberstløjtnant Scharffenberg, hvis Hustru, uden at være skilt, til Stadighed levede i Holsten, og alle de ugifte Officerer spiste i en Officersmesse hos en Enkemadam Jørgensen, en rar og skikkelig Kone, hvis Begreber om Madlavning og Servering dog var noget begrænsede. De fornøjeligste, to Gange aarlig tilbagevendende Dage i Messen var, naar Cheferne for de to udenbys Eskadroner, Ritmestrene Bramhelt (2den) fra Vordingborg og Heramb (3die) fra Slagelse, kom til Næstved i Anledning af Rekrutternes Eksamen. Saa var Traktementet lidt finere med Vin til, hvilket sidste bidrog til, at den altid herskende gode, kammeratlige Stemning blev mere løftet. Saa foretoges ofte umiddelbart efter Kaffen samlede Rideture, som oftest omkring Herlufsholm, paa hvilke der, idetmindste efter Dattidens Begreber, blev redet ret raskt. En Gang, erindrer jeg, at Scharffenberg, der meget ofte ikke red med, havde laant en rød Blodshest

til Heramb. Efter endt Ridt takkede han Oberstløjtnanten for Laan af Skimlen, og, da Scharffenberg saa ret krænket sagde, at det jo var en Fuchs, svarede Heramb: „Var den Fuchs, da jeg red ud, saa var den min Sandten en Skimmel, da jeg kom hjem.“ Han havde redet adskiligt stærkere, end Fuchsen var vant til under sin egen Herre.

Naar Oberstløjtnanten red med, red han, som rimeligt var, i Reglen forrest og alle vi andre bagefter. En Gang, da Stemningen var ret løftet, var der en af os, der sagde, at der vist Ingen var, som turde ride forbi Oberstløjtnanten. Men der var Een, den lange Premierløjtnant Jensen fra Vordingborg, der turde. Han satte sin Hest i fri Galop og jog forbi Oberstløjtnanten, i Forbifarten raabende: „Jeg kan ikke holde min Hest.“

Den manglende Jernbaneforbindelse med Omverdenen, navnlig med København, gjorde, at en mindre Købstad som Næstved var henvist til sammen med Omegnen at leve sit eget, mere selvstændige, men ogsaa mere hyggelige Liv. Paa Ballerne i Klubben „Harmonien“ og Fugleskydningssekselskabets i Herlufsholms Skov „Lammehaven“ samledes Byens Embedsmænds, Officerernes og Borgernes Familier med Folk fra de større Gaarde i god Forstaaelse. Ved Ballerne fungerede jeg som oftest som Balinspektør.

2det Dragonregiment var den Gang, om jeg saa maa sige, et Moderegiment, der fik Tilgang af en hel Del unge, navnlig adelige Mænd, som meldte sig som Volontører og blev uddannede til Sekondløjtnanter i Krigsreserven. Der var saaledes Baron C. Juel-Brockdorff, H. Brun de Neergaard, V. Grevenkop-Castenskiold, C. Wolff-Sneedorff, C. Steensen-Leth, Lund, G. Müller m. fl.

Med en af mine Kammerater skete det, at han en Gang, førend han rejste paa en Orlov, havde faaet en af Næstveds unge Damer, en meget ærbar Pige, til en Dag at gaa op med sig for at se hans Lejlighed. Dette kom frem, medens han var borte, og der blev stor Halløj i Byen, og man fortalte, at det første, Faderen havde spurgt Datteren om, var: „Nød du noget?“ Vi Kammerater blev da enige om, at det bedste vilde være, om han forduftede. Det gjorde han og rejste fra Næstved, men først mange Aar efter fik han af mig at vide, hvad Faderen havde spurgt Datteren om.

En af vore Kammerater, Müller, vandt i de Aar en 1000 Rigsdaler eller saa i Lotteriet, for hvilke han tog til Paris og morede sig rigtig godt. Da jeg i 1862 skulde til Rideskolen i Saumur i Frankrig, og Müller, vist ej med Urette, mente, at den bedste Maade for en ung

Mand at lære Sproget paa var at alliere sig med en Dame, gav han mig Fotografiet af Justine Levecque. Det Billede maa have vandret om med mig, uden at jeg har lagt Mærke til det, i nogle og halvtred-sindstyve Aar, thi i ca. 1916 fandt jeg det en skønne Dag i en Skuffe og sendte det da gennem en amerikansk Veninde af ham til Amerika, hvor han havde været i ca. 40 Aar. Han døde nogle Aar herefter, og jeg bekendtgjorde hans Død i Avisen, da han havde afskaaret enhver Forbindelse med Slægt og Venner i Danmark.

Et Sted, hvor navnlig jeg kom en hel Del, var hos Købmand Borchenius i Torvestræde, hvis Hustru, Henriette, en Datter af den tidligere omtalte tykke Madam Fuglede, var en meget rar og elskværdig Dame og havde været en meget feteret Baldame. Hun var en god Veninde af mine to ældre Søstre.

I stor Stil holdtes Selskabeligheden paa Gaunø, hvor den gamle (f. 1785) Lensbaron Otto Reedtz-Thotts 3die Hustru, Caroline Fønss, (f. 1817) paa fornem Maade i det gamle Slots store Sale modtog de mange Gæster. To ældre Damer, Frøknerne Walterstorff og Spies, samt hendes Datter Julies (f. 1846) Gouvernante dannede som et Slags Hof, ved hvilket Jessen (Dragonofficer) ofte fungerede som en Slags Ceremonimester. Paa Baronessens Fødselsdag 30te December var der som Regel stort Bal.

At den unge Baronesse ej tog Skade af al den Opvartning, hun var Genstand for i sin Opvækst, er forbavsende. Hun blev senere gift med min gode Ven Baron Carl Juel-Brockdorff. Hun var som ung Pige, ung og ældre Kone og som Enke en sjælden udmærket, ligevægtig Person.

Den 1ste December fik jeg en Tilsigelse til Bal hos Landgreven af Hessen i København i Anledning af Prinsesse Alexandras 16 Aars Fødselsdag (f. 1844), ved hvilken Lejlighed jeg dansede en hel Dans med hende. Hun saa fin og yndig ud.

I 1861 og 1862 besøgte jeg min Fader i Randers, hvor han var bleven Brigadegeneral, uden dog at have nogen egen Bolig, og ved den Lejlighed var jeg en Del paa Jagt i Omegnen, saasom paa Claus-holm og Holbækgaard, oftest under Førerskab og paa en Maade i Lære hos den dengang meget bekendte Jæger, Assessor, Intendant Svendsen.

Man fortalte om ham, at han en Gang, da Dyrlæge Knudsen var faldet i noget Hængesæk og raabte til Svendsen om Hjælp, tog sin Bøsse, sigtede paa Knudsen og sagde: „Hjælpe Dem, Dyrlæge, det for-

maar jeg ej, men forkorte Deres Lidelser, det kan jeg," hvorpaa Dyr-lægen i sin Angst sprællede saadan, at han kom løs af Hængesæk-ken.

En Gang, da jeg paa Svendsens Anvisning var gaaet ind paa en Mark, kom en ældre Bondemand farende ud og spurgte om, hvem der havde givet mig Lov til at gaa paa hans Lod, hvor jeg var fra, og hvad jeg hed. Da jeg saa sagde ham mit Navn, spurgte han, om jeg var i Familie med en Løjtnant Hegermann-Lindenchrone, der havde jaget hos ham omtrent Aaret 1830. Efter at have faaet at vide, at det var min Fader, fik jeg Lov at gaa paa Jagt, saa meget jeg vilde.

I 1861 begyndte jeg at føre Jagtbog. Forinden havde jeg skudt min første Ræv i Herlufsholms Stenskov og min første Hare i Fodbyggaards Bøssevænge. Nu (August 1929) staar der 130 Ræve og 1214 Harer i Jagtbogen.

Medens jeg fra 1860 til 1862 laa i Garnison i Næstved, havde jeg Lov til at gaa paa Jagt og skyde Bekkasiner, Snepper og Ænder paa Rønnebæksholm, der den Gang ejedes af min senere Svigersøns Moder Frøken Haralda Toft. Det var dog ej store Sager, jeg nedlagde. Jeg husker, at jeg, der ingen Jagthund havde, en Dag havde skudt en And ned i Mosen udenfor Fredskov. Da jeg ej kunde gaa ud, hvor den laa, gik jeg den lange Vej til Næstved, laante en Hund, men, da den kom i Nærheden af Anden, lettede denne, der kun havde været lidt anskuddt.

I 1862 kom Prins Frederik (Frederik VIII) til Næstved for her, ligesom han i Nyborg var blevet uddannet som Infanterist, at blive uddannet som Kavalerist.

Da der ingen Jernbane var til København, maatte man pr. Vogn køre til Ringsted og derfra med Jernbanen. Prinsen havde sit eget Køretøj, som han benyttede, naar han af og til skulde til København. Ved saadanne Lejligheder har jeg flere Gange sluppet for Diligencen, naar Prinsen tilbød mig Plads i sin Vogn.

Skoleforstanderen, Ritmester Trepka, havde af Prinsens Fader, Prins Christian (Christian IX) faaet den Instruktion, at Prinsen skulde behandles ganske som enhver anden Rekrut. Dette tog Ritmesteren efter min og flere andres Mening altfor bogstaveligt, hvilket ogsaa gav Anledning til, at Forholdet mellem Prinsen og ham til Tider blev ret spændt.

I September 1862 skulde der være Troppesamling ved Slesvig, og da det der garnisonerende 4de Dragonregiment manglede Løjtnanter, blev Viale senior og jeg beordrede til midlertidig Tjeneste ved dette

Regiment. Jeg erindrer godt, hvorledes jeg lige før Afrejsen ved Regimentets Musicering i Raadmandshaven (Herlufsholm) var ikke saa lidt stolt og glad ved at være bleven udtaget til denne Udkommando.

Efter Ankomsten til Slesvig meldte jeg mig straks til 4de Dragonregiments Chef, Oberstløjtnant Friederichsen, og blev ansat ved 3die Eskadron under Ritmester Haffner, med karakteriseret Ritmester A. Flindt som ældste Løjtnant, ham, der fra 1866—71 blev min udmærkede, kære Eskadronschef ved 5te Dragonregiments 2den Eskadron.

Under nogle af Manøvrerne var Rytterstyrken formeret i Brigade under Oberstløjtnant Friederichsen, ved hvilken Lejlighed jeg sammen med Sekondløjtnant Fr. Beyer var ansat som Ordonnansofficer ved Brigaden. Min Kammerat var lidt langsom i Vendingen, saa det flere Gange hændte, at jeg, der altid var paa Springet, red med de Ordre, han egentlig skulde have redet med. Han tog mig det ikke ilde op, antagelig fordi han var den Fredens Mand, han var.

Til sidst var der en stor Tropperevue for Frederik VII, ved hvilken Lejlighed det Tilfælde indtraf, at Chefen for 4de Eskadron, Ritmester Rosen, under Forbidefileringen i Galop styrtede med sin Hest og laa som død. Ved flere Lejligheder har jeg senere benyttet denne Episode som et Middel til, naar jeg traf gamle Dragoner, at fastslaa, om vi havde været sammen ved Troppesamlingen ved Slesvig i 1862.

En Dag, det var vist Revuedagen, var vi til Frokost hos Frederik VII paa Falkenberg, hvor han meget ligefrem vandrede omkring mellem os og bl. a. bød Cigarer.

Efter Udkommandoen til Slesvig kom jeg tilbage til Næstved, men blev der kun i kort Tid.

Tilskyndet dertil og pekuniært understøttet af min Fader fik jeg efter Ansøgning Tilladelse til fra 1. November 1862 at gennemgaa et étaarigt Kursus ved den franske Rideskole (École de cavalerie) i Saumur. Samme Tilladelse havde Sekondløjtnanterne A. Sehested og W. Marcher faaet.

Det gik ret hurtigt med at faa Lejlighed i Saumur. Marcher boede alene, medens Sehested og jeg boede sammen hos en Madame Josephine, der, før hun blev gift, vist havde hørt til Elevernes Veninder. Ligesom paa vort tidligere Hotel fandtes der kun aabne Kaminer og Stengulv, hvorfor vi maatte købe os en lille Ovn for ej at fryse alt for meget. Jeg tør nok sige, at Sehested og jeg førte et eksemplarisk Liv. Der var ellers i Saumur nok Anledning til det modsatte.

Alle Skolens Elever fik deres Forplejning i forskellige af Skolen

autoriserede og tilsete Pensioner, hvor hver Elev kun maatte bruge en vis Sum maanedlig, men dette blev naturligvis paa flere Maader omgaaet. I hver Pension førte en af de ældre Løjtnanter Forsædet.

De cirka 100 franske unge Sekondløjtnanter (sous-lieutenants), der aarlig beordredes som Elever, kunde inddeles i 3 ulige store Kategorier. Til den første kunde de henregnes, som ved Eksaminen stræbte efter at blive rangerede saa højt op som muligt, idet der var Bestemmelse om, at de, der bestod som Nr. 1 og 2, skulde have det første Avancement til den højere Grad (lieutenant). I de to andre Kategorier arbejdedes mere eller mindre ivrigt, medens Fritiden benyttedes henholdsvis til Kortspil (Ecarté) og Leben med Veninderne. Af og til var jeg indbudt til nogle af den sidste Kategori, hvor det virkelig gik meget anstændigt og hyggeligt til; Veninden fuldstændig spillende en legitim Værtindes Rolle.

Rideskolen (École de cavalerie) i Saumur var et storslaet Etablissement, baade hvad Personel og Heste som Bygninger og Materiel angik. I Spidsen for den stod en General, Crespin, under hvem der sorterede to i Virksomhed og Uniform forskellige Lærerpersonaler, det ene særlig for Ridningen i sort Uniform, det andet for de rent militære Øvelser, med røde Benklæder og mørk Frakke.

Eleverne var tildels de nylig til sous-lieutenant udnævnte ganske unge Officerer i et, dels nogle ældre lieutenants (Premierløjtnanter) i et andet Kursus. Næsten hvert Aar gennemgik Officerer fra fremmede Lande Skolens yngste Kursus, saaledes i 1862/63, foruden af os 4 danske, af 6 spanske og 1 græsk.

Af Heste var der til den særlige Skoleridning 150 Hingste af arabisk og angloarabisk Afstamning, til anden Ridning 150 chevaux de carrière, mest af anglonormannisk Race. Desuden leveredes der aarlig et vist Antal Remonter til Tilridning af Eleverne, der hver medbragte en Tjenestehest, saaledes at Skolens samlede Antal Heste beløb sig til 5—600.

For at lære Eleverne at sidde rigtig godt fast var der sauteurs, der var dresserede til i Pilarer, to i en vis Afstand staaende svære Opstandere, at gøre visse Spring og Bevægelser. Naar disse sidst gjordes uregelmæssigt, kunde det være særlig vanskeligt at blive siddende i den med Sidepuder forsynede Sauteur-Sadel. Andre Heste var dresserede til at gaa roligt rundt i Galop, medens Eleverne sprang op og af og foretog forskellige gymnastiske Øvelser (Gymnastik paa levende Hest).

Af Eleverne tør jeg nok sige, at vi Danske mødte med de fleste

Forudsætninger for at kunne høste godt af en saadan Skole med et saa talrigt Hestemateriel.

Da de fremmede Officerer selv skulde møde med en Hest til de militære Øvelser, maatte jeg købe en smuk, stor rød Hoppe, Hebe.

Vor Ridelærer (capitaine ecuyer) var capitaine de Bonne, en meget dygtig og elskværdig Lærer, hvad man ogsaa kan sige om Læreren i de rent militære Fag, capitaine Archambault. De Bonne tog sig særlig af mig og lod mig ofte ride paa to Hold. Dette i Forbindelse med det store Hestemateriel, Skolen raadede over, bidrog til, at jeg fik stort Udbytte af Undervisningen og blev meget rost af ham. Jeg havde den sjældne Fornøjelse og Ære at hænge saa godt fast paa en Remont, der med de voldsomste Bukkespring vilde smide mig af, at baade han og commandant Guerin, ecuyer en chef, raabte: „Bravo, bravo, monsieur de Hegermann.“

I August 1863 afholdtes Væddeløb for Skolens Elever, ved hvilken Lejlighed Skolen viste sig mindre imødekommende imod de fremmede Officerer, idet der blev nægtet dem Heste dertil, blandt andet motiveret dermed, at det vilde være den franske Krigsminister, der gav Prisen til den vindende, kedeligt, naar en fremmed Officer skulde faa den. Alle vore Kammerater sagde, at det var „ignoble“.

I Begyndelsen af September 1863 redes en stor Kvadrille af 72 Officerer, alle paa Hingste, inddelt efter Uniform i 6 Kvadriller paa 12, alle bevæbnede med Lanser, med hvilke der skulde tages Ringe fra Galopen af. Jeg red en udmærket mørkerød Hingst, Palestro, men naaede ej at tage nogen Ring. Da der derover blev gjort Bemærkning af en af Tilskuerne, svarede Kaptajn de Bonne, at det betød ikke noget, da jeg alligevel var den bedste af Kvadrillens Ryttere.

Efter Kvadrillen blev der sprunget nogle Hurdler, og heri var jeg den eneste af de fremmede Officerer, der deltog.

Der var en protestantisk Kirke (temple) i Saumur, og hos Præsten ved denne, Duvivier, og hans Hustru kom vi af og til om Aftenen og drak The. Han plejede at bede en Aftenbøn, under hvilken han laa paa Knæ. Vi gjorde da ligesaa, men havde af og til ondt ved at være andægtige, naar en af os gjorde en eller anden kaad Grimasse. Da Krigen var brudt ud hos os i 1864, skrev han saamænd hjem til mine Forældre for at høre, hvorledes det gik os.

Skolen i Saumur sorterede under den kommanderende General i Tours, Marskal Baraguay d'Hilliers, hvorfor vi et Par Gange ligesom de øvrige Officerer ved Skolen var til Bal hos ham. Marskallen var en smuk gammel Mand med kun en Arm, den anden havde han

mistet i Krigen. Hos Præfekten i Angers var vi ogsaa til et stort Bal, men, skønt vi blev præsenterede for ham, sagde han ej et eneste Ord til os.

I Juni 1863 var jeg til Bal i Angers hos en Marquis de Brock, hvor vi ligesom flere Gange før hverken kom til at hilse paa Vært eller Værtinde, der flere Gange passerede os uden at tage Notits af vore Bestræbelser for at hilse paa dem. Jeg kedede mig storartet. Ved samme Lejlighed tog Sehested, en Spanier og jeg med et Dampskib ned ad Loiren til Nantes og til dennes Havn, St. Nazaire, ikke langt fra Atlanterhavet, som vi saa i en halv Mils Afstand.

Under mit Ophold i Saumur havde jeg to Gange den store Glæde at være sammen med min Fader, der i Foraaret 1863 paa Statens Vegne var i Afrika (Algier) for at købe Heste til Stutteriet. Paa hans Udrejse hertil var jeg i Slutningen af Februar et Par Dage i Paris og færdedes med ham.

Naar Eleverne havde alvorligere Stridigheder med hinanden, kunde disse med Skolens Tilladelse afgøres ved Duel paa Sabel. Maître d'armes (Fægtelæreren) skulde være tilstede, og det gjaldt kun om „første Blod“ af et nok saa ringe Saar.

Fra sidst i April 1863 havde jeg i ca. 5 Uger en Tyfus, under hvilken jeg den meste Tid laa paa Sygehuset og blev godt plejet af en Dr. Trudeau. Sehested skrev i den Anledning stadig til Moder for at holde hende à jour med mit Befindende. Naar nogen nu undrer sig over, hvor rask jeg er i min høje Alder, anfører jeg altid dette som en af Grundene, idet jeg saa ofte har hørt fremsat, at den, som gennemgaar en ordentlig tyfoid Feber, faar sit Blod ligesom fornyet. Iøvrigt anfører jeg, at jeg, født af sunde Forældre, hører til en meget levedygtig Slægt, idet alle vi 5 Søskende er naaet over 80 Aar, en Søster blev endog 94. Saa har jeg levet et meget ordentligt Ungdomsliv, har aldrig røget Tobak og aldrig til daglig nydt nogen Slags Spiritus, medens jeg nok, naar jeg er udbuden, drikker, hvad man giver mig.

Af de Breve, jeg skrev til Hjemmet fra Saumur, og som min Moder opbevarede, ser jeg nu, at jeg dengang i flere Retninger udtalte mig ret strengt og vist ikke helt rigtigt om Franskmændene.

I et Brev af 3die Februar sammenligner jeg det franske og danske Rytteri, idet jeg skriver: „Ærlig talt havde jeg ikke troet, at der i den franske Armee herskede saa mange Absurditeter og forældede Institutioner, som der virkelig forefindes, men det skader iøvrigt ej noget, da det hjælper til, at man ser sit Eget (som jeg forresten altid

har gjort) med mildere Øjne, naar man ser, at den berømmelige franske Armees Cavaleri er paa et Standpunkt, der ej kan maale sig med det, hvorpaa det lille danske Cavaleri staar.“

Medens jeg var i Saumur, studerede jeg selvfølgelig iøvrigt de franske Aviser, hvori jeg saa læste om det ene Indbrud og Mord efter det andet, og jeg gjorde mig da over for mine franske Kammerater til af, at det kendte vi kun meget lidt til i Danmark, hvor man ofte ikke lukkede sin Port eller Dør af om Natten, og hvor jeg kun havde hørt Tale om en eneste Morder, der hed Ole Kollerød. I disse Henseender er Moralen rigtignok gaaet stærkt tilbage herhjemme, idet man jo nu næsten ikke kan tage en Avis, uden at der berettes om Indbrud og Mord.

Jeg forlod Saumur ca. 16. Oktober og tog over Paris og Hamborg til Slesvig for nogle Dage at besøge min Fætter Christian Boalth ved 4de Dragonregiment. Han havde Ret til at gaa paa Jagt flere Steder i Omegnen af Slesvig, og jeg længtes derfor efter at komme ud og prøve den i Saumur købte Jagthund, men dette fik et ret haabløst Udfald. Ved det første Skud, der faldt, var Hunden sporløst forsvunden, og jeg fandt den, rystende som et Espeløv, liggende bag et Dige; den blev ved med at være skudrød, hvad ogsaa en Hvalp af den var, indtil der en Dag for denne, der var apportergal, blev skudt en And, som den apporterede. Siden den Dag rendte den altid hen, hvor den hørte et Skud falde.

Kort efter, at jeg havde meldt mig tilbage i Næstved, døde Frederik VII den 15de November. Den 18de kom saa Novemberforfatningen, efter hvilken Forholdet mellem Danmark og Tyskland blev mere og mere spændt Dag for Dag, saa det var tydeligt, at Krigen stod for Døren. Den første Virkning heraf for mit Vedkommende var, at jeg den 24de December blev udnævnt til Adjutant ved den nyoprettede 2den Kavaleribrigade under Oberst Scharffenberg, ved hvilken min gode Ven og Kammerat, Sekondløjtnant af Krigsreserven Carl Baron Juel-Brockdorff, blev ansat som Ordonnansofficer.

Nu kan jeg ikke andet end finde, at disse to Ansættelser, der skete efter Oberstens Indstilling, var ret vovede. Efter Bestemmelserne skulde Adjutanten være Premierløjtnant, og jeg var Sekondløjtnant med kun 2 Aars Officerstjeneste og ukendt med Adjutantforretningerne. Juel-Brockdorff havde jo ingen anden Uddannelse end den, han som Volontør havde faaet i Rekrut- og derefter i Underkorporalskolen. Jeg er nærved at tro, at andre, ikke rent tjenstlige Hensyn havde bidraget til, at Obersten indstillede os til disse Ansættelser.

For min senere militære Virksomhed havde Ansættelsen den store Betydning, at jeg, for en Del fremkaldt ved Oberstens ikke meget særprægede Interesse for Sagerne, lærte at staa paa egne Ben og at turde paatage mig et Ansvar.

Tiden inden Afgangen benyttede jeg til at anskaffe og ordne forskellige Sager, der kunde blive Brug for ved de skriftlige Forretninger og Arkivets Dannelse. Der vilde ogsaa blive nogen Regnskabsaflæggelse ved Staben, og de hermed forbundne Forretninger vilde rimeligst være tilfaldet Juel-Brockdorff, men da han var ganske ukendt med disse, besørgedes de sammen med de egentlige Adjutantforretninger af Skriveren Melbye og mig. Det kunde derfor ret ofte hænde, at jeg red omkring med Kvitteringer, der skulde bruges ved Regnskabsaflæggelsen.

Obersten med Stab forblev i Næstved til den 26de Januar 1864, da Afgangen til Hæren ved Dannevirke fandt Sted. Jeg husker ganske tydeligt denne Dag, da det var Fru B.s Fødselsdag, og der i den Anledning var Middagsselskab, som jeg maatte forlade, inden Middagen var til Ende, fulgt til Gangdøren af Fruen selv, der gav mig et patriotisk Krigskys med paa Vejen som Mascotte.

„Krigen 1864“.

Vejen gik over Korsør, Assens og Aarøsumd, ret langsom paa Grund af manglende Jernbaner, saa at Staben først ankom til Slesvig den 31te Januar, men først den 3die Februar overtog Obersten Kommandoen over Brigaden, der paa det Tidspunkt kun bestod af 6te Dragonregiment, idet 2det Halvregiment Gardehusarer og 2det Dragonregiment først ankom senere til Jylland.

Brigadestaben blev indkvarteret paa Falkenberg, hvor jeg laa i et ret stort Værelse, kun møbleret med en Seng og en Stol.

Den 4de og 5te Februar stod vi paa Alarmpladsen i Dannevirkestillingen indtil om Eftermiddagen. Min Fader, der kommanderede 4de Division, fortalte mig, at Meulengracht, som jeg havde været sammen med i Saumur, efter heltemodig Opræden var faldet ved Mysunde 2den Februar.

Den 5te Februar om Aftenen skete Tilbageetoget fra Dannevirke, hvorved Brigaden først fulgte Chausseen nordpaa, men senere gik ad Oksevejen. Saa vidt jeg erindrer, laa Brigadestaben en Del af Natten til den 6te i Frøslev.

Oksevejen, der har sit Navn deraf, at det var ad denne, at Kreaturerne, der skulde til de fede Marskegne, dreves, var ikke nogen rigtig anlagt Vej; den var uden Træer eller noget til at rette sig efter, naar det var mørkt. Det var derfor den Nat til Tider yderst vanskeligt at orientere sig i Mørket og se paa Kortet. Jeg husker ogsaa, at jeg, der red foran, en Gang var meget tvivlraadig og derfor blev meget glad, da jeg opdagede Lys i et Hus. I en Fart kom Juel-Brockdorff og jeg derind, fik set paa Kortet og luskede os med det samme til at faa en Kop Kaffe, hvilket Beboerne just var i Færd med at nyde.

Saa gik Marchen videre nordpaa over Haderslev ad Kolding til, idet 2den Kavaleribrigade den 8de Februar gik ad Vejen over Alver, medens de andre Afdelinger fulgte Chausseen, der gik lige nordpaa.

For første Gang paa hele Turen havde Oberst Scharffenberg sat sig i sin Kalechevogn, men tæt ved Alver væltede Vognen i den mørke Nat, men heldigvis laa den kun halvt paa Siden, op ad et af de bekendte slesvigske Diger med Hegn. Jeg red som sædvanlig i disse ubehagelige, mørke, kolde Nætter med Sne og glat Føre med Hænderne i Kappelommerne efter at have givet Tøjlerne til min flinke, paalidelige Ordonnans Petersen. Paa den Maade fik jeg en Del tiltrængt Søvn, fordi man som Adjutant fik mindre Søvn i Kvarteret, da der baade før og efter Marchen altid var en Del Ordre og Indberetninger m. m. at skrive. Jeg maa tilstaa, at jeg, da jeg hørte om Oberstens Uheld, nøjedes med at sende ham Juel-Brockdorff til Hjælp.

Det sidste Stykke, inden vi naaede Kolding, ned ad den stejle Bakke, var det saa glat, at vi stod af Hestene og trak dem, der enten slet ikke eller kun tildels var skærpede eller braadede. Om Morgenen den 9de Februar kom vi til Kolding. Efter en kortere Standsning her marcherede vi videre nordpaa, hvorefter Brigadestaben kom i Kvarter paa en Gaard, Elisabethsminde, midtvejs mellem Kolding og Vejle. Det kan nok være, det var en Svir en Gang igen at komme i godt Kvarter, faa Klæderne af, rigtig vaske sig og i en ordentlig Seng efter de mange Dages Marcheren i Kulde og Sne, mest ved Nattetid.

Det første, de to drabelige Krigere, Juel-Brockdorff og jeg foretog os, naar vi kom i nyt Kvarter, var nøje at undersøge, om der var Mus, særlig i Sengene, da vi begge havde Aversion for disse egentlig pæne, smaa Dyr. Jeg blev derfor meget ilde berørt, da jeg en Morgen vilde tage min Kappe paa, og der saa dumpede en Mus ud af Ærmet.

Den 18de Februar blev Brigaden beordret til med 6te Dragonregiment at marchere til Harte, Nordvest for Kolding, og derfra søge Forbindelse med og give den vesterud opererende flyvende 5te Eskadron af 3die Dragonregiment, under Ritmester E. Moe, en Ordre.

Da vi var kommet et Stykke fra Harte, observeredes i Nærheden heraf nogle Ryttere, som antoges at være fjendtlige, i hvilken Anledning Juel-Brockdorff og jeg, der med vor Oberst red foran 6te Dragonregiments Hovedstyrke, fik Fart i os og vilde ride frem for nærmere at klare Situationen, men vi blev med gentagne Raab: „De Herrer skal blive hos mig“ til vor Fortrydelse holdt tilbage. Det viste sig imidlertid ikke at være Fjenden, men Dragoner af 3die Dragonregiment.

Den 18de Februar Eftm. fik Brigadestaben Kvarter i Bredal Kro, Nord for Vejle, ved Chausseen til Horsens, hvor den forblev til den 8de Marts, da Kampen ved Vejle fandt Sted og Brigaden efter denne gik nordpaa.

Medens vi var her i Bredal, red jeg oftere til Store Grundet, hvor 4de Divison, som min Fader kommanderede, havde sit Stabskvarter, dels for at høre tjenstligt Nyt, dels for at besøge Fader. Derved kom jeg i det morsomme Tilfælde, at jeg den 29de Februar just kom til Store Grundet, da alle de ved Vorbasse tagne Fanger af 8de Preussiske Husarregiment, 1 Officer, 1 Reserveofficer, 5 Underofficerer, 29 Husarer og 23 Heste, ankom. Jeg var inde hos min Fader, da Officeren, Løjtnant Helmigk, meldte sig. Da Fangerne næste Dag skulde bringes nordpaa og videre til København og derved passere Bredal Kro, inviterede jeg de to Officerer til Frokost i Kroen, hvilket de ogsaa tog imod. Jeg har altid hyldet det Princip, at Officerer udenfor den Tid, de efter Befaling staar som Fjender over for hinanden med Vaaben i Hænde, er Kammerater. Det var jo min Kadetkammerat, W. Saurbrey, der viste sig saa tapper ved Vorbasse og i væsentlig Grad bidrog til Kampens heldige Udfald. Jeg fik senere ved min Faders Hjælp en pæn rød Byttehest, som jeg beholdt som Tjenestehest.

Tidligt paa Formiddagen den 8de Marts fik Brigaden Ordre fra Divisionen om straks at stille paa Alarmpladsen uden Angivelse hvorfor. Da jeg havde set Kronprins Frederiks Heste og Køretøj, enten Dagen i Forvejen eller samme Morgen, gaa sydpaa ad Store Grundet til, hvortil Kronprinsen senere selv skulde ankomme, samt ogsaa set 7de Regiment marchere nordpaa ad Horsens til, troede jeg ikke, Ordren om at stille kunde have noget med Fjenden at gøre. For at

komme til Klarhed foreslog jeg Obersten, at jeg skulde ride over til Divisionen paa Store Grundet, hvilket jeg ogsaa gjorde. Da jeg saa kom et Stykke herfra i Alleen, mødte jeg et lille Kommando af 6te Dragonregiment, der mellem sig havde 3 tilfangetagne østrigske Dragoner af Regimentet Windischgrätz. Jeg genkendte da Føreren, Korporal von Thaden, der i sin Tid havde været Dragon i 2de Dragonregiment (det holstenske) og senere Kusk hos min Fader, da denne var Regimentschef i Næstved, men som derefter var traadt ind som Korporal i 6te Dragonregiment, og han havde ikke benyttet sig af Tilladelsen til, da Krigen brød ud, at vende tilbage til Holsten, hvor han stammede fra.

Paa min Opfordring fortalte han da om sin Deltagelse i det Sammenstød, der samme Morgen havde været ved Højen Kro mellem den der udstillede Feltvagt af 6te Dragonregiments 4de Eskadron under Sekondløjtnant de Saint-Aubain og en Deling Windischgrätzdragoner under Løjtnant Grev Czernin. Von Thaden havde gemt en østrigsk Officerssabel under sin Kappe. Han fortalte om de Hug, han, der var en stor, stærk Karl, havde uddelt, og ogsaa, at der blandt Østrigerne havde været en Læge med en grøn Fjer i Hatten, hvem han kun havde tildelt et lille Hug.

Nogle Dage efter fik jeg et Nummer af „Hamburger Nachrichten“ i Hænde, hvori Fægtningen ved Højen Kro var beskrevet, hvoraf fremgik, at den Mand, som von Thaden havde antaget for en Læge, havde været en Generalstabsofficer. Da jeg nogen Tid efter traf von Thaden og fortalte ham dette, udbrød han i sit Modersmaal: „Hätte ich das gewusst, er hätte mehr bekommen sollen.“ Jeg skal love for, at den stakkels „Læge“ vilde være bleven mindst lige saa ilde tilredt som Grev Czernin blev det ved Korporal Kruse's Hug, hvad der senere nødte Greven til at søge sin Afsked.

Hvert Aar den ottende Marts enten skrev eller telegraferede Saint-Aubain og Czernin til hinanden, og det første Aar efter Czernins Død fik Saint-Aubain Telegram fra hans Søn. Der var noget ridderligt og kammeratligt i den gamle Krigsførelse, og hvad der stod i Forbindelse hermed, i Modsætning til den moderne, med alle dens Helvedsmaskiner, Giftgas m. m.

Kort efter, at jeg havde talt med von Thaden, faldt de første Kanonskud i Kampen ved Vejle, og det var Meldingerne om Forpostfægtningen ved Højen Kro, der havde givet Anledning til, at Brigaden var blevet beordret til at rykke paa Alarmpladsen.

Medens Kampen stod paa ved og om Vejle, holdt Brigaden ved Siden af Chausseen til Horsens i Nærheden af Juelsberg. Jeg saa enkelte af Fjendens Granater falde ved Siden af os, saa at Østrigerne, hvis de havde vidst eller kunde have set, at der stod en temmelig kompakt Masse Fjender paa det Sted, kunde haft et godt Maal for deres Skud.

Gennem Brigaden havde 7de Regiment, der som nævnt var marcheret nordpaa, faaet Ordre til at vende om, men det naaede ej at komme frem for at tage Del i Kampen, førend denne blev afbrudt og Tilbagegangen imod Nord fortsat.

4de Division indtog nu Horsensstillingen Nord for Bygholm ved Horsens, og i denne fik Brigadestaben tilligemed 6te Dragonregiments Stab Kvarter paa Herregaarden Serridslevgaard c. 1 Mil Nordøst for Horsens. Her skete en pudsig Fejltagelse, da vi kom om Aftenen efter Vejlefægtningen, temmelig forkomne af Kulde og Dagens Anstrengelser, idet Oberstløjtnant F. Bauditz, Chefen for 6te Dragonregiment, antog det kvindelige Væsen, som vi traf i Forhallen, for en Tjenestepige og i lidt kaad Spøg sagde til hende, om hun ikke kunde gaa op og varme Sengen til ham, og saa viste det sig, at det var Fruen i Huset.

Juel-Brockdorff, jeg, Premierløjtnant C. Damm, Adjutant ved 6te Dragonregiment, og en yngre Officer til laa i samme store Værelse. Ligesom vi om Aftenen den 8de var helt eller halvt afklædte og glædede os til at komme i den gode Seng, hørte vi Sabelklirren udenfor paa den høje Stentrappe, og en af os udbød da temmelig uparlamentarisk: „Naa, for F...n skal vi nu igen ud i det Hundevjør“. Og ganske rigtigt, det var den i 4de Divisions Stab ansatte Grev Harald Moltke-Hvidtfeldt, der kom med Ordre fra Divisionen, at Brigaden straks skulde bryde op og gaa tilbage i Skanderborgstillingen med Brigadestaben i Gram.

Den gamle 65aarige Oberst var meget resigneret, skønt han var kommet helt i Seng, og sagde ikke et Muk i Utilfredshed, da jeg meddelte ham Divisionens Ordre, og det varede ikke længe, førend han stillede ude paa Stentrappen for at stige til Hest.

I en Fart fik vi jo ogsaa gjort os færdige, og Ordonnanserne kom med Hestene for Døren. Sneen faldt tæt med store Fnug.

Obert Scharffenberg var paa den Tid den Kavalleriofficer, som havde de bedste og ædleste Heste, en rød og en brun. Denne Aften skulde han ride den sidstnævnte, men den vilde slet ikke staa stille, da han skulde sidde op. Som korrekt Rytter vilde han nu have, at

den *skulde* staa stille, forinden han sad op, men det vilde den nu ikke. Paa Grund af det stærke Snevejr og fordi 6te Dragonregiment rimeligvis allerede holdt og ventede paa Alarmpladsen, gjaldt det imidlertid mere om at komme hurtigt til Hest, hvorfor jeg bag Oberstens Ryg sagde til Juel-Brockdorff, at han skulde se at faa en af Mandskabet til at gaa om paa den modsatte Side og tage det ene Forben op paa Hesten. Dette blev gjort, og Obersten kom til Hest i god Tro paa, at Hesten havde gjort sin Pligt.

Mange Aar efter, jeg tror, det var ved det store Husarjubilæum 1912, stod jeg efter Bordet omringet af en hel Del gamle Husarer og fortalte dem et og andet fra Krigen 1864, deriblandt den her beskrevne lille Scene med at tage Foden op paa Hesten. Da jeg havde fortalt den til Ende, rettede en af Tilhørerne sig og sagde: „Hr. General, det er rigtigt, det var mig, der tog Foden op“ — et ganske mærkeligt Tilfælde!

Den 10de Marts ankom Kronprins Frederik og meldte sig ved 4de Division, hvor han var ansat i min Faders Stab.

Brigadestabens Kvarter i Gram var et mindre, ret tarveligt Bondehus, og det blev en meget bevæget og spændende Nat, mellem 11te og 12te Marts. En Ordre fra Divisionen lød paa, at Brigaden næste Morgen Kl. 4 skulde bryde op og først gaa nord- og senere vestpaa i Retning af Silkeborg og derpaa til Viborg. Næppe havde Brigaden under et stærkt Snevejr sendt 3—4 Ordonnanser af Sted med de fornødne Befalinger til de underlagte Afdelinger m. fl., før der indløb Melding fra det i Skanderborg staaende Fodfolk, at Fjenden var i Byen. Var dette Tilfældet, kunde den af Divisionen befalede Tilbagegang vanskeligt udføres, hvorfor der blev givet Kontraordre, men næppe var denne udsendt med nye Ordonnanser, førend en Adjutant fra 1ste Regiment indtraf fra Skanderborg og med Beklagelse meldte, at Fjendens tidligere meldte Tilstedeværelse i Byen beroede paa en sørgelig Fejltagelse. Dette medførte selvfølgelig, at den af Divisionen først givne Ordre om Tilbagegangen stod ved Magt, saa at der for 3die Gang maatte udsendes Ordonnanser herom.

Som Følge af denne fejlagtige Melding havde den ogsaa i Gram indkvarterede 5te Eskadron af 6te Dragonregiment, under Ritmester Frederiksen, faaet Ordre til uopholdelig at rykke fra Nord af ind i Skanderborg og, naar Lejlighed dertil frembød sig, at hugge ind paa Fjenden. Jeg erindrer, hvorledes Juel-Brockdorff og jeg tog højtidelig Afsked med Ritmesteren, ønskende ham Held.

Saa vidt jeg ved, var Fejltagelsen for en Del fremkommen ved,

at en Afdeling af vore egne Dragoner, hvis Kapper af den stærkt faldende Sne var blevne helt hvide, var blevet taget for Østrigerne, hvis Uniformer jo var hvide.

I Anledning af dette Virvar var en Ordonnansofficer fra 4de Division, Sekondløjtnant H. Lüttichau, kommen tilstede i Brigadekvarteret. Min Oberst, som ellers ikke blandede sig videre i Affattelsen af Befalingerne, men overlod det til mig, gav sig denne Nat til at ville være med ved Affattelsen, hvorover jeg maaske vel nok blev noget knotten, og dette, i Forbindelse med, at Lüttichau ogsaa vilde hjælpe, bidrog til, at der til 5te Bateria blev udstedt en højst komisk Ordre, der kom til at lyde saaledes: „Batteriet beordres herved til at rekvirere Vogne og Mandskab, forsynede med Skovle til Snekastning hos Sognefogeden.“ „Hos Sognefogeden“ skulde naturligvis have staaet mellem „til“ og „at“.

Den 12te Marts Kl. 4 Morgen afmarcherede Brigaden for at følge den oprindelige, for Tilbagegangen givne Befaling. Da den omtrent var naaet Kalbygaard ved Chausseen fra Aarhus til Silkeborg, kom det Rygte med en eller anden, at „Prindsen“ havde skudt sig. Dette vakte jo stor Opstandelse, da Tanken straks faldt paa Kronprins Frederik, eftersom man i det Øjeblik ikke vidste eller tænkte paa, at der ved 5te Dragonregiment var en Ritmester, der hed Printzen, og det var ham, der havde skudt sig.

Den 12te Marts var Brigadestabens Kvarter i Viborg. Da 4de Divisions Hovedstyrke skulde overføres til Mors, gik Brigadestaben fra Viborg over Skive til Sallingsund. Som Følge af den korte Forberedelsestid, de sparsomme Transportmidler og en stærk Storm var Forholdene ret brogede. For at faa mere Klarhed over Situationen red jeg et Øjeblik bort fra min Oberst, men var ikke kommen langt, førend Juel-Brockdorff kom farende hen til mig sigende: „Den Gamle er farlig gal i Hovedet og siger, Du aldrig er, hvor Du skal være“ — en uretfærdig Beskyldning! Da jeg saa kom tilbage til Obersten og fik tilsvarende Tiltale, var jeg ungdommelig og galhovedet nok til at svare, at jeg ikke vidste, at jeg altid skulde ride i Halen paa Obersten.

Det eneste, man kunde faa at nyde ved Overgangsstedet, var, mirabile dictu, Østers, af hvilke der fandtes en Del Fustager.

Rimeligvis har Obersten indset, at han havde gjort mig Uret, og at det for Tjenestens Tarv var bedre at være gode Venner med mig, thi da Juel-Brockdorff og jeg den 16de Marts var i Færd med at indskibe os, sagde han: „Naar d'Herrer kommer til Nykøbing paa

Capitaine de Bonne. Forfatterens Ridelærer under Opholdet i Saumur 1862—63.

Forfatteren i fransk Saumur-Uniform 1863.

Sous-Lieutenant Benoist. Billede fra Saumur 1863.

Sous-Lieutenant Pommeyrac i Spahisuniform. Saumur 1863.

Baronesse Frederikke Wedel-Jarlsberg,
f. Benzon (1821—1916). Forfatterens
Svigermoder.

Baronesse Julie Juel-Brockdorff,
f. Reedtz-Thott (1846—1936).

Baronesse Julie Juel-Brockdorff med sin
Søn. Billede fra ca. 1867.

Sekondløjtnant Baron C. Juel-Brockdorff.
Billede fra ca. 1865.

Hotellet, vil De saa ikke drikke et Glas Vin paa min Regning.“ Efter pænt at have takket blev det Juel Brockdorff's Tur til at være ungdommelig, idet han sagde til mig: „Vi tager en rigtig god og dyr Bourgognevin.“

Paa Mors havde vi et meget rart, men uvirksomt og uinteressant Ophold indtil den 5te April, da vi forlod Øen og fik Kvarter i Skive.

En Dag, da jeg gik mig en Tur over en af Markerne til Ullerup, opdagede jeg en Sneppe, siddende i en Plovfure, hvorfor jeg skyndte mig hjem til Gaarden og laante den af Obersten i Felten medtagne Bøsse med Patroner, men da jeg kom tilbage til Plovfuren, var Sneppen væk.

7de April afgik Brigaden ad den endnu ej aabnede Bane til Langaa, og Brigadestaben fik for en Dag Kvarter paa Frijsendal, hvorfra jeg i tjenstlig Ærinde red over til 4de Divisions Stabskvarter paa Frijsenborg og var saa heldig just at komme, medens Divisionens Officerer spiste til Middag og var ved Stegen og Champagnen. Jeg fik snart stillet en Stol ved Bordet og deltog i Resten af Maaltidet.

Under det følgende Tilbagetog kom vi den 24de til Hobro, hvor Staben denne Dag fik Kvarter.

Her hændte den ret kedelige Historie, at vor Kvartervært kom og meddelte, at der var blevet stjaalet et Lommeur, og at Tyveriet sikkert maatte være blevet begaaet af Indkvarteringen. Jeg beordrede derfor Vagtmester Melbye til at visiterer Mandskabet, og da han saa kom til min egen flinke lille Oppasser Hinrich fra Lauenborg, fandt han Uret skjult i hans ene Støvle. Da Uret saa blev tilbagegivet Værten, bad denne om, at Tyven maatte slippe for Straf. Forhør m. m. under disse Forhold vilde være forbundet med saa store Vanskeligheder, at jeg, efter at have givet min Hinrich et Par paa To'sken, hjemsendte ham, benyttende mig af den i sin Tid ved Krigens Begyndelse givne Tilladelse for alle Holstenere og Lauenborgere til at blive hjemsendt, en Tilladelse, han ikke havde benyttet sig af, da han ønskede at blive hos mig. Han fik de nødvendige Klæder, og efter at have sagt ham Farvel overlod jeg til ham selv, hvorledes han kunde komme ind gennem Fjendens Forposter.

Den 25de April gik Brigaden til Aalborg og overførtes den 26de derfra til Nørresundby, hvorefter den forblev Nord for Limfjorden indtil Begyndelsen af Juli, da den fra Frederikshavn overførtes til Fyen.

Oberst Scharffenberg havde hjemmefra taget en Kasse Vin med i sin Vogn, men til Juel-Brockdorffs og min Ærgrelse blev den vist

aldrig slaaet op. Medens vi laa paa Nørre Ravnstrup fik Juel-Brockdorff en Kasse Vin sendende hjemmefra. Den blev derimod hurtigt slaaet op, og vi sad just en Søndag Formiddag paa Kontoret og drak Champagne af Ølglas, da Obersten kom ind og med en spydig Mine sagde: „De Herrer sidder her og drikker Champagne en Søndag Formiddag,“ hvortil Juel-Brockdorff svarede: „Vil Obersten ikke have et Glas med?“ hvad han nu imidlertid ikke vilde.

Under Vaabenhvilen arrangeredes et Bal i Dronninglunds Storskov, hvortil alle Kvarterværterne med deres Familie blev indbudt, og hvor man med smaa Fordringer morede sig efter bedste Evne.

Efter at være bleven overført til Fyen anvendtes Brigaden til Bevogtning af en Del af Øens nordlige Kyst, men blev, efter at Vaabenstilstanden var afsluttet den 2den August, forlagt til Omegnen af Odense med Brigadens Stabskvarter Hollufgaard, ca. 1 Mil Sydøst for Byen.

6te Dragonregiment havde sine Kvarterer i de nærmeste Omgivelser af Hollufgaard, hvorved min gode Ven og Kammerat, Sekondløjtnant W. Rye var bleven indkvarteret paa Herregaarden Christiansdal tæt ved Odense. Da jeg en Dag mødte Rye, som havde hørt, at Frøken Zachariae, for hvem han vidste, jeg sværmede, var bleven forlovet med Grev Scheel fra Rygaard, sagde han til mig, at det skulde jeg ikke tage mig nær, thi paa Christiansdal var der en ung, nydelig og elskværdig Pige, der vilde passe udmærket for mig. Han sigtede til den 17—18aarige norske Baronesse Wedel-Jarlsberg, hvis Moder var en Datter af Kammerherre Benzon og Faderen Kommandør i den norske Marine. Da Scharffenberg kendte Familien paa Christiansdal, fik jeg ham overtalt til en Dag at gøre Visit her og tage mig med. Dette skete ogsaa, og jeg maatte ved Selvsyn bekræfte, hvad Rye havde udtalt om den unge Baronesse; denne Visit blev altsaa det første Skridt paa min Frierbane.

Der førtes et meget selskabeligt Hus paa Christiansdal, navnlig om Søndagen, hvor der i Reglen var mange Middagsgæster, da der var aabent Hus ogsaa til Middagen, hvortil navnlig Officerer og andre Embedsmænd fra Odense kunde komme uden at være særlig indbudte. Med min Oberst kom jeg ogsaa som indbudt til Christiansdal og havde derved Lejlighed til at lære den unge Baronesse noget nærmere at kende, dog ikke saa meget, at jeg kunde have noget rigtigt Begreb om hendes Sindelag lige over for mig, hvis jeg vilde melde mig som Frier.

Kort før hendes Afrejse med Forældrene til Hjemmet i Chri-

stiania skrev jeg et Frierbrev til hende og bad min Ven Rye levere hende dette. Med det lidet Kendskab, hun i Virkeligheden havde til mig, var det saa rimeligt, at hun ikke modtog Frieriet, men maatte betænke sig. Jeg erindrer, at samme Aften, som Familien Wedel-Jarlsberg i lukket Vogn kørte til Nyborg for at sejle med Dampskibet, der kommende fra Kiel (tror jeg), anløb Nyborg paa Vejen til Christiania, kom jeg i en Trænvogn kørende fra et Besøg hos min kære Ven Sekondløjtnant Fritz Nielsen ved 3die Dragonregiment og mødte da Vognen, der bortførte mit Hjertes Udkaarede, som jeg saa atter traf ca. et halvt Aar senere ved Frøken Abel's Bryllup med min gode, ældre Herlovianerkammerat Julius Bøttern.

Den 6te November 1864 blev Brigaden opløst, og jeg kom tilbage til mit gamle Regiment, men nu med Mandskab fra det egentlige Kongerige og ikke som tidligere fra Holsten. Jeg blev ansat ved 1ste Eskadron under Ritmester Trepka, og sammen med ham fik jeg Kvarter hos Juel-Brockdorff's Forældre paa Hindemae, en Herregaard et Par Mil Vest for Nyborg. Her blev jeg, indtil jeg ved 2det Dragonregiments Opløsning den 10de Februar 1865 blev ansat ved 3die Dragonregiment.

Noget hyggeligere Kvarter og bedre Madsted end det paa Hindemae hos den Juel-Brockdorff'ske Familie kan vanskeligt tænkes. Baronon var et Stykke af en Original med en god Karakter, men i sit Ydre mere en jævn Landmand eller Hestehandler. Hans store Fornøjelse var at tage til Heste- og Kreaturmarkeder, ved hvilke Lejligheder han ofte var ledsaget af sin yngste Datter, Baronesse Augusta, der ogsaa forstod sig godt paa Heste og ligesom Søsteren, Baronesse Sophie, var en ivrig og god Rytterske.

Man sagde, at Baronon gik med bare Fødder i sine Skaftestøvler.

Tjeneste havde jeg ej meget af, da 2det Dragonregiment stod for Opløsning. Blandt de, der stod ved Eskadronen, var ogsaa den senere Slagtermester Drewes, der som ganske ung Mand havde meldt sig som frivillig og hvem jeg i de senere Aar ofte har truffet, da han var Næstformand i Gardehusarforeningen for København. Som Veteraner bliver vi ofte placerede ved Siden af hinanden.

Engang var der en stor Kavalerimiddag paa Hindemae, hvor det gik varmt til med Glasdrikningen, der ogsaa bagefter viste sine Virkninger i Form af smaa og større Kæfter. Dengang skulde man nemlig altid have fyldt Glas, naar man drak Glas sammen, og saa tømme det til Bunds. Det er jo meget heldigt, at man nu baade ved Officers- og Jagtmiddage ikke drikker saa voldsomt som i hine Dage,

men jeg vilde lyve, naar jeg sagde, at det ikke morede mig dengang at være Vidne til Virkningerne.

Hvormange Flasker man tømte, var nemt at beregne, da Rødvinen ej som nu blev hældt paa Karafler, men skænket direkte ud af Flasken. Den Dag paa Hindemae tror jeg, at to Bordkammerater havde drukket 3 Flasker Rødvin, da de var ved anden Ret. Jeg husker, at Fritz Nielsen efter Middagen, da Baronesse Augusta fremviste en smuk Kørepisk med Navnetræk indridset paa Skaftet, paastod, at Navnetrækket var lavet først, og Skaftet saa sat paa det.

Lensbaronen ejede ogsaa Taasinge, hvorfor jeg var paa Valdemar Slot til Klapjagt den 24de og 26de November.

Min Fødselsdag og Julen tilbragte jeg temmelig sikkert hos mine Forældre i København. I hvert Tilfælde erindrer jeg, at mit Kors som Ridder af Dannebrog, hvortil jeg var bleven udnævnt under 11te November, først til den Tid kom mig i Hænde, fordi Budet, der skulde bringe Korset, flere Gange havde været hos mine Forældre, men ikke villet aflevere det, rimeligvis af Frygt for ikke at faa de Drikkepenge, der i Reglen vankede ved denne Lejlighed. Det var i hvert Fald en meget lidet højtidelig Maade at modtage den af H. M. Kongen tildelte Udmærkelse. Om denne sidste har min Fader forresten fortalt mig, at da Indstillingerne til Dekorationen var indgaaet fra 4de Division, havde Ministeriet tilkendegivet, at Antallet af Indstillede maatte reduceres. Min Fader havde da strøget mig af Listen, men fik det Svar fra Ministeriet, at det ikke kunde gaa med hertil, da Sekondløjtnant F. Hegermann-Lindenchrone var en af de bedst anbefalede.

Blev jeg tidligt Ridder af Dannebrog, saa varede det længe, inden jeg blev Dannebrogsmænd, nemlig 21 Aar efter, i 1885.

1865. Efter at 2det Dragonregiment i Februar var blevet opløst, kom jeg til Kolding, hvor der laa 2 Eskadroner, hvilke ogsaa stod for Opløsning.

Efter at Eskadronerne i Kolding var blevne opløste, kom jeg til Aarhus (3die Dragonregiment), ansat ved 1ste Eskadron under Ritmester C. Wegener, min senere Regimentchef ved 5te Dragonregiment i Randers 1867—71. Aarhus havde den Gang ikke meget over 10.000 Indbyggere.

Hen paa Sommeren skulde min ældre Kammerat fra Herlufsholm Julius Böttern have Bryllup med en Datter af Præsten til Dalum Kirke ved Christiansdal Abel, og til dette Bryllup blev jeg indbudt

paa samme Tid som min Kærlighed, Baronesse Wedel-Jarlsberg, der skulde være Brudepige, en mærkelig heldig Skæbnens Tilskikkelse, der paany førte mig sammen med hende og resulterede i, at vi blev forlovede.

I September besøgte hendes Forældre, Baron Herman Wedel-Jarlsberg og Frederikke, født Benzon, mine Forældre i Citadellet, idet min Fader paa den Tid var kommanderende General. I et Brev til min Fader af 20de September skriver Baronen saa smukt: „Ja, min Kone og jeg kan ikke nok som være Forsynet taknemlig, fordi han lod vor elskede Datter Julie finde et saadant andet Hjem.“

Fra omtrent Midten af November og Julen over tilbragte jeg hos mine Svigerforældre i Christiania, hvor jeg selvfølgelig havde en dejlig Tid. Jeg sejlede vist derop med et Dampskib, der paa Farten fra Kiel til Christiania anløb Nyborg og Frederikshavn.

Wedel-Jarlsberg'erne og de med dem beslægtede Løvenskjold'er udgjorde en ret talrig Slægt, saa at vi ofte var udbudne, blandt andet hos Forældrene, Moderen en Søster til min Svigerfader, til den senere norske Gesandt i Paris, Baron Fritz Wedel-Jarlsberg. En Gang var vi til en stor Middag paa Herregaarden Bogstad hos Baron Wedel-Jarlsberg, hvor jeg for første Gang var med til en „staaende“ Middag.

Da min Juleorlov var forbi, tog jeg over Land tilbage til Danmark, først pr. Diligence gennem Norge over Arvika ind til Sverige til Jernbanestationen Finerødja og videre herfra pr. Jernbane hjem.

1866. Medens jeg laa i Garnison i Aarhus, der kun varede til 31te Maj 1866, boede jeg en Tid i Rosensgade sammen med min Barndomskammerat og gode Ven, Baron Axel Reedtz-Thott. Vore store Maaltider indtog vi paa Hotel Royal, ellers sørgede vi for os selv. Vi holdt Heste, og jeg havde ogsaa et Enspænderkøretøj. En morsom lille Episode fra denne Tid vil jeg berette. Broderen, Baron Otto Reedtz-Thott, havde 21de Maj 1865 holdt Bryllup paa Sjælland med Comtesse Sigfriede Rantzau og kom med Dampskib fra København til Aarhus, hvor de skulde opholde sig en kortere Tid, inden de med Jernbane skulde tage til Viskum ved Viborg, hvor han var Forpagter. Vi havde derfor indbudt dem til Frokost hos os, hvor jeg agerede Husmoder og havde gjort adskillige Indkøb, bl. a. en Oksetunge. Jeg havde mønstret Bordet og set, at alt var i Orden, men da jeg lige før Brudeparrets Ankomst skulde kaste det sidste Blik paa Anretningen, manglede Oksetungen. Ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at det var Axel's Foxterrier, der havde faaet Tungen slæbt

ned ad Bordet, men endnu ej begyndt paa at æde af den. Der var ingen Tid til nyt Indkøb, jeg tog derfor i en Fart og skrabede Tungen omhyggeligt af med en Kniv, hvorefter den paany blev sat paa Bordet og fungerede som dettes mere betydelige Bestanddel. „Hvad Øjet ej ser, det Hjærtet ej rører.“

Sidst i April, da Svigerfader sendte 1500 Rigsbanksdaler (3000 Kr.) til Udstyret, Indkøb af Møbler, var det endnu ej bestemt, hvor mit fremtidige Hjem skulde være, men saa blev jeg fra 1ste Juni ansat ved 5te Dragonregiment i Randers med Oberst A. Gerlach som Regimentschef og Ritmester Flindt som Eskadronschef (2den Eskadron).

Brylluppet blev saa fastsat til den 29. Juni og fandt Sted i Havesalen paa Christiansdal, da gamle Kammerherreinde Benzon, min Forlovedes Mormoder, ikke taalte Kirkebryllup. Samtidig blev Søsteren Nielsine Wedel-Jarlsberg viet til min Skolekammerat Charles Steenbach, Ejer af Aalykkegaard ved Odense, hvortil dette Ægtepar tog hen paa Aftenen, medens min Hustru og jeg blev paa Christiansdal for næste Morgen med Jernbanen at tage til Randers, hvor Lejligheden laa paa Frederikspladsen (Rugtorvet).

Ikke længe fik vi Lov at være i Ro her, thi et Par Uger efter blev Eskadronen beordret til Kolding, hvor den forblev i 3 Maaneder. Vi lejede os ind hos en Telegrafbestyrer Sprechler, hvor vi i en lille Villa havde et Værelse i Stueetagen og ovenpaa et Soveværelse med skraa Vægge. Middagsmaden hentede vi fra et Spisekvarter.

Det unge nygifte Par befandt sig yderligt vel under disse indskrænkede ambulante Forhold, hvortil den kære Ritmester Flindt ogsaa bidrog i høj Grad ved sin store Venlighed imod os. Julie, der havde lært at ride i Christiania, fik Hest ved Eskadronen, og det morede Flindt meget, naar hun ønskede at ride „strakt“ Trav, norsk Betegnelse for „fri“ Trav. Vi omgikkes de samme Familier, jeg havde kendt fra mit tidligere Ophold i Kolding, og ogsaa meget med Chefen for Grænsepolitikorpset, Marcher og hans prægtige Hustru.

1867. En uventet Sorg ramte os, da Julies Fader efter kort Tids Sygdom døde den 25de Februar. Jeg fik Telegram derom, og ikke vidende, hvad det indeholdt, stod Julie bag ved mig og læste det sørgelige Budskab, hvad der selvfølgelig gjorde det dybeste Indtryk paa hende.

I de 5—6 Aar, jeg laa i Garnison i Randers, kom jeg en Del paa Jagt, idet flere af de omliggende Landsbyer for ringe Betaling lejede Jagten ud til baade Civile og Militære i Randers. Jagten i Wissing,

lejet af Assessor Hansen og Intendant Svendsen, havde et godt Snejpeterræn, hvor jeg i Begyndelsen af 1867 skød 2 Snepper.

I 1867, fra $\frac{3}{10}$ — $\frac{30}{100}$, blev jeg kommanderet til at gennemgaa en Konstabel- og Trainkonstabelskole ved 1ste Artilleriregiment i København, i hvilken Tid min Kone og jeg boede hos mine Forældre i Citadellet, hvor min Fader som kommanderende General havde Tjenestebolig. Artilleriets Øvelser foregik paa Amagerfælled, saa at jeg havde en lang Vej at gaa hver Morgen tidlig. Frokost spiste vi paa Amager Fælled. I Eksercertiden havde vi 3, til Uddannelse ved Artilleriet beordrede Rytterofficerer, Øvelser sammen med alle de under Kriegen 1864 uddannede Artillerisekondløjtnanter.

En ret morsom Episode, undtagen for den Paagældende, fra denne Tid skal jeg berette. Fodfolkets Skydebaner fandtes den Gang ved den yderste Ende af Artilleriets Øvelsesplads paa Amager, og dertil skulde en Dag Premierløjtnant Schwarz af Livgarden vandre ud, og han traf just os 3 Rytterofficerer til Øvelseskørsel, idet han kom ind paa Fælled. Vi tilbød ham da at køre ham den lange Vej ud til Banerne, hvilket han med Tak og Glæde modtog og satte sig op paa Forstillingskassen, men næppe var han kommet op, førend vi jog afsted med ham i Galop. Siddende alene med en Arm langt ude til hver Side, for at holde sig fast under Forstillingens ublide Hop over Fælledens hullede og smudsige Terræn, blev det en til Grin for os, men for ham værre Køretur, og hans hvide Buksestriber bar synlige Spor af tørresmudset Vand. Han lovede, at han aldrig mere skulde lade sig køre ud til Skydebanerne.

Med den Tids sortsværtede Seletøj og Forladekanoner var det et smudsigt og omstændeligt Arbejde at agere Artillerist.

Efter at der ikke i 20 Aar, ikke siden 1847, havde været afholdt offentlige Væddeløb i Danmark, tog Kammerherre O. Sehestedt-Juul til Ravnholt Initiativet til Væddeløbs Afholdelse i Odense og henvendte sig til Premierløjtnant Fahrmer, Sekondløjtnant Baron Axel Reedtz-Thott og til mig om at ride Heste for ham. Jeg opnaaede derfor nogle Dages Orlov fra Artilleriskolerne og tog til Ravnholt, hvor Resultatet efter nogle Prøveridt blev, at jeg skulde ride en af hans Firspands Forløbere, en rød Vallak „Hop“ i Løbet om Damerne's Ærespris. Løbet fandt Sted den 9. Juli.

Foruden os nævnte 3 Løjtnanter deltog en Garver fra Svendborg med sin Hest, en preussisk Husarhest, der var hurtig, men stoppede op foran hver Forhindring. „Hop“ var ikke saa hurtig, men gik flyvende over Forhindringerne den Dag og tog saa Garverhesten med,

der saa atter gik forbi inden næste Forhindring. Heldigvis stod den sidste Hurdle ikke saa langt fra Maalet, saa at jeg naaede dertil, forinden Garverhesten havde indhentet mig. Jeg vandt saaledes Løbet, men nogle faa Hestelængder efter Maalet brød „Hop“ ud, Snoren rev mig af Hesten, og jeg blev skældt ud af en Tilskuere, som var bleven traadt paa Foden af Hesten. Da der dengang ingen Pengepræmier var til Hesten, gik Ærespræmien til dennes Ejer, af hvilken Grund det af mig vundne Drikkehorn (Damernes Ærespris) nu findes paa Ravnholt. Flere af de Damer, der havde givet Bidrag til Æresprisen, og som var mine gode Veninder, var meget fornærmede over, at jeg ikke havde faaet denne.

Den 21. September, ved den ny Hærlov af 6te Juli 1867, blev jeg udnævnt til Premierløjtnant, og fra 1ste Oktober kom jeg atter til Tjeneste ved 5te Dragonregiment og heldigvis til 2den Eskadron under Ritmester Flindt, under hvem jeg i det hele stod i alle de 5½ Aar, jeg var ved Regimentet i Randers. Han var en Mand, der forstod at give sine Underordnede Lyst til Arbejdet, og jeg fik hos ham Lov til at prøve dels noget, jeg havde lært i Udlandet, dels selv udtænkt. 2den Eskadron var som en Familie med Ritmester Flindt som Fader, ogsaa og maaske ej mindst for Hestene.

Der er ved 2den Eskadron i den Tid blevet prøvet og øvet flere Ting, som først mange Aar efter blev indførte i Rytteriet.

I September afgik Gerlach som Regimentschef, og Oberst C. Wegener udnævntes fra 21de September til Chef for 5te Dragonregiment og blev min Chef, saalænge jeg stod ved Regimentet, indtil 31te Oktober 1871.

I Randers boede jeg da i en smuk Villa med Have og Staldrum. Den sidste Tid, inden jeg kom til Aarhus, boede jeg i en noget større Villa, ogsaa med Have, liggende ved Hadsundvejen.

Dette at kunne faa en Bolig for sig med Have, Staldrum og anden Udenomslejlighed, var en af Aarsagerne til, at jeg altid har foretrukket en Provinsgarnison for København. Jævnlig og hyggelig Omgang med enkelte En tiltalende Familier, man kunde pleje i en mindre By med Omegn, var et andet Moment for min Smag. I ren tjenstlig Henseende har en Provinsgarnison den Fordel, at den ikke har de mange Adspredelser og Fristelser, som den store By har, og som drager Individerne bort fra Tjenesten, der i den lille By bliver en mere betydende Faktor i Officerens daglige Tilværelse. Det til Øvelsens Afholdelse lettere tilgængelige, gunstige Terræn er ogsaa et Moment, der taler til Gunst for Provinsgarnisonen.

Generalfeldmarschall Helmuth v. Moltke (1800—1891).

Generalløjtnant Kai Ditlev Hegermann-Lindencrone udenfor sit Telt under Felttoget 1864.

Zar Alexander III af Rusland. Billede fra 1885 taget paa Fredensborg.

Prinsesse Alexandra af Wales og Kejsersinde Dagmar af Rusland. Billede fra 1885.

Saa vel min Fader, der omkring 1830 havde ligget i Garnison i Randers, som min Ritmester, Flindt, har altid omtalt denne By som en udmærket Garnison.

Dem, vi under vort 6-aarige Ophold mest sluttede os til, var Grev S. Ahlefeldt-Laurvig og hans charmante Grevinde Polly, født Frijs-Juellinge, der boede paa den gamle Herregaard Ulstrup, umiddelbart ved en Station af samme Navn, i ca. 3 Mils Afstand fra Randers. Baade min Hustru og ikke mindst jeg selv satte saa stor Pris paa Grevinden, der var to Aar yngre end min Kone, at vi blev enige om, at hvis der kom en Datter i vort Ægteskab, skulde hun hedde Polly. Dette skete jo, og Datteren fik ogsaa Navnet Polly.

1868. I dette Aar var den første store Lejrsamling ved Hald i Nærheden af Viborg, og i denne deltog jeg med 5te Dragonregiment.

En Tid i Forvejen var jeg bleven beordret til at staa den med Lejrens Etablering beskæftigede Ingeniørofficer, Oberst Glahn, bi med Hensyn til Valget af Øvelsesplads m. m., et Hverv, jeg følte mig meget bæret med, idet jeg med Rette eller Urette antog, at man muligvis med mit mere selvstændige og uhildede Blik for Øje havde valgt mig, der kun var en yngre Premierløjtnant, hertil. Jeg benyttede mig ogsaa heraf og valgte, forberedt paa ugunstig Kritik, i fuld Overensstemmelse med Obersten, ikke det mest flade og pandekageagtige Terræn i Smag med Øvelsespladserne ved Garnisonen, men et Terræn, der frembød baade Ujævnheder og Forhindringer af forskellig Slags, med andre Ord et Terræn, der lignede det, som et Regiment kunde komme til at manøvrere i under virkelige Forhold.

Lejrsamlingen varede i ca. 6 Uger fra Midten af Juni og besøgte flere Gange af Christian IX. Hele denne Tid faldt der saa at sige ikke en Draabe Regn, saa man led meget af Støvet i denne sandede Egn, ligesom det ogsaa forvoldte særlige Vanskeligheder ved Vandingen af Hestene, at Brøndene dels var for faa, dels ikke dybe nok. Den første Del af Tiden arbejdede hver Afdeling for sig, i den sidste Del afholdtes Divisionsøvelser med alle Vaaben under Divisionsgeneralen General P. U. Scharffenberg.

Officererne spiste i en Messe, hvor man for 7 Mark = 3 Kr. 33 Øre daglig fik The, Frokost med Øl og Snaps, Middag og Aftensmad.

Der blev afholdt et Officersvæddeløb under Lejrtiden, i hvilket jeg deltog paa en rød Vallak „Mylord“, men blev ej placeret.

1869. 6te Januar var jeg paa Klapjagt paa Ravnholt, hvor jeg for første Gang skød med en Baglader, som Grev Petersdorff fra Einsidelsborg laante mig, fordi min Forlader paa Grund af det fugtige Vejr klikkede hele Tiden, trods det, at jeg stadig med en Naal søgte at rense Pistonen. Med den laante Bøsse skød jeg saa en Daahjortekalv og en skabet Ræv i Ravnholt Dyrehave.

Den 26de Juni deltog jeg atter i Væddeløbene ved Odense, denne Gang paa „Guy“, tilhørende min Ven og Barndomskammerat Lensbaron Tage Reedtz-Thott, i hvis Farver jeg red, og vandt Damerne's Ærespris, et Sølvkrus, der desværre ligesom det fra 1867 gik til Hesteejeren og derfor kom til Gaunø.

Da jeg ogsaa skulde ride Hesten ved Væddeløbene i Slagelse 3die Juli, tog jeg efter Løbene i Odense derhen og skriver i et bevaret Brev af 1ste Juli til min Hustru, at jeg bor hos en Skrædder Helstrand i Slotsgade, staar op hver Morgen Kl. 5 for ca. Kl. 6 at ride „Guy“ paa Banen, hvorefter jeg gaar hjem og tager en lille Skraber for saa Kl. 10 $\frac{1}{2}$ at spise Frokost, mellem hvilken og Middagen vi spiller Kegler m. m. Jeg fortæller endvidere, at jeg med flere andre havde været i Skoven med en Købmand fra Slagelse, der havde en Hest, som skulde gaa i samme Løb som „Guy“ og var en farlig Konkurrent, hvad desværre blev uden Betydning for mig.

Om „Guy“ skrev jeg, at den havde det godt og gik godt, hvilket den, i høj Grad beklageligt, ej gjorde, da Væddeløbsdagen 3die Juli kom. Straks, da jeg kom op paa den ellers saa skikkelige Hest, der aldrig havde gjort Mine til at refusere nogen Forhindring, mærkede jeg, at der var noget i Vejen med den, hvorfor jeg besluttede mig til ikke at ride for nær ved Inderkanten, men holde mig mere midt i Banen.

Hvad jeg nu fortæller, har jeg for det meste fra Øjenvidner, da jeg selv intet kan huske af det, der passerede umiddelbart før og efter Uheldet, der indtraf. Da jeg kom til Jordvolden, som den saavel paa Prøverne som paa Væddeløbsdagen i Odense altid villig havde taget, vilde den bryde ud til venstre, hvorfor jeg søgte at tvinge den over til højre og lagde derfor mig selv over til højre, men Følgen blev, at „Guy“ lige slap ud ved Voldens venstre Ende, men jeg tørnede mod den ved Enden af Jordvolden staaende Vimpelstang, blev reven bag af Hesten og laa bevidstløs paa Banen. Her kom blandt andre Prins Hans af Glücksborg, Kongens Broder, til Stede og hjalp til at spænde Sporerne af. Min Fader, der ikke havde set mig ride i Odense, var rejst fra Bjørnemose til Slagelse for at se mig, for-

ventende en Sejr ligesom i Odense, kom noget efter ogsaa til Stede og søgte at tale til mig. Paa Vejen til Ulykkesstedet havde Fader mødt en Mand, der kom derfra, og fik, da han spurgte denne Mand, hvorledes det stod til med den Rytter, der var styrtet, det meget nedslaaende Svar: „Han rejser sig s'gu aldrig mere.“ Paa en Vogn blev jeg kørt til Slagelse og bragt ind til Postmester Benzon, vist en Halvbroder til min Hustru's Bestefader paa Christiansdal. Efter ca. 12—15 Timers Bevidstløshed kom jeg da til mig selv, stadig iført mit Jockeytøj, som man ej havde kunnet faa mig til at slippe, og jeg laa med det paa, visende min Kone Blodpletterne, da hun Dagen efter kom til Stede.

Efter Sigende af en af mine Kammerater, der havde været til det paa Væddeløbsdagen stedfundne Bal, skal flere af mine unge Damebekendte have været meget bedrøvede over mit Uheld, ja, en havde grædt, men min bedste Ven Henri Neergaard til Oxholm havde trøstet hende med, at „Ukrudt forgaar ej saa let“.

Jeg tror, efter mit Tilfælde den Dag, at have Beviset for, at bevidstløse Mennesker kunne høre, hvad der foregaar omkring dem, men kun beholde Erindringen om det, som ved sin Beskaffenhed har gjort dybt Indtryk paa dem. Det eneste, jeg saaledes bagefter kunde erindre af alt det, der foregik omkring mig Ulykkesdagen, var, at medens jeg paa en Vogn blev kørt ind til Slagelse, spurgte en af dem, der fulgte med, om jeg var død, og en anden svarede: „nej, ikke endnu“.

Efter vist en halv Snes Dages Ophold i det gæstfri Benzonske Hus tog jeg til Bjørnemose til mine Forældre og derfra tilbage til Randers.

I Løbet af Sommeren var Kong Christian IX og Dronning Louise i Randers i Anledning af, saavidt jeg erindrer, Indvielsen af den ny Sønderbro over Gudenaen, i hvilken Anledning jeg var beordret som Ordonnansofficer hos Kongen. Her fik jeg en Reprimande af Dronningen, der sagde til mig: „det er ingen Manér at ride Væddeløb, naar ens Kone venter sig“. Min ældste Søn Cai blev født 7de September, altsaa kun 2 Maaneder efter mit Uheld ved Slagelse. Jeg tillod mig at svare, at det var min Kone, der selv havde ønsket, jeg skulde ride.

1870. Den 16de Juli var jeg redet til Clausholm og skulde næste Dag have været paa Andejagt, da Kammerherre A. Berner-Schilden-Holsten med et Lys i Haanden og meget altereret midt om Natten kom ind og vækkede mig for at sige, at der holdt en

Ordonnans nede i Gaarden med Ordre, at jeg straks skulde komme til Randers, da 2den Eskadron havde faaet Ordre til næste Dag pr. Jernbane at afgaa til Kolding. Jeg fik min Hest sadlet i en Fart og red ind til Randers, hvor jeg saa fik travlt med at pakke og forberede mig til Afgangen, der fandt Sted ved Middagstid.

Det var jo Udbrudet af den fransk-tyske Krig, der var Aarsagen hertil. En Masse Mennesker mødte paa Stationen, og jeg husker, at min gode Ven, Overlærer Koch's patriotiske Hustru raabte til mig, da Toget satte sig i Gang: „Bring Sejr med!“

Da vi kom til Kolding, hvor vi skulde indkvarteres, var Oberst Marcher's mødt paa Stationen og indbød mig til at bo hos dem, hvad jeg jo var henrykt for, og hvor jeg havde et brilliant Kvarter. Nogle faa Dage efter blev der af de Afdelinger, der var i Lejren ved Hald, og de to Eskadroner af 5te Dragonregiment formeret en Øvelsesbrigade i Kolding.

Længe fik jeg ikke Lov til at blive i Kolding, thi den 5te Oktober modtog jeg et Telegram fra Direktøren for Krigsministeriet, Oberst Thomsen, saalydende: „Er De med Hensyn til Militærekviperung i Stand til at kunne være færdig til en Tjenesterejse til Udlandet paa omtrent 5 Uger, naar Afrejsen skal finde Sted paa Søndag. Svar pr. Telegraph.“

Egentlig var jeg, hvad Ekviperungen angaar, paa Grund af den pludselige Afgang fra Randers, ikke særlig udhalet, men jeg vilde jo ikke lade en saadan Udkommando gaa fra mig, saa at jeg svarede „Ja“, men fik derefter meget travlt med at lade vor Pige Marie Kielberg i Randers sende mig det manglende Tøj, idet min Kone var taget til Bjørnemose ved Svendborg, hvor mine Forældre boede.

I Leipzig, hvortil jeg ankom den 12te Oktober, skulde jeg mødes med Generalintendant, Oberst Købke, Oberst Lønborg, Kaptajnerne Weyhe og Wildenratt, med hvilke jeg skulde overvære de store italienske Troppemanøvrer i Norditalien i Omegnen af Verona. Forsinkede ved Storm kom de Herrer 1 Dag senere til Leipzig end jeg.

I Rendsborg mærkede jeg for første Gang til Preusserne og Kriegen, idet en hel Del halvdrukne og „nach Metz“ skrigende Soldater kom med Toget. I Magdeburg saa jeg første Gang franske Fanger og i Leipzig 5 Rødbukser (franske Soldater), der kom trækkende med en Vogn, eskorteret af en tysk Soldat, en levende Illustration til Frankrigs Nederlag.

I Italien havde vi først Station i Verona, hvorfra vi den 8de Oktober rejste til Vicenza for at melde os til General Pianell,

der kommanderede den i Manøvrerne deltagende Styrke paa 40.000 Mand. Han var 52 Aar gammel og anset for en af de dygtigste Officerer i den italienske Hær. Den 20de var vi til Middag hos Generalen, hvorom jeg i et Brev til min Kone skriver: „at det var en taalelig god Middag, til hvilken der blev drukket meget lidt Vin, nej, saa er vi rigtignok ganske anderledes Karle til at drikke“.

Paa Grund af det meget kuperede, tildels bjergrige Terræn var det vanskeligt at faa noget Overblik over Øvelserne, og jeg fik ikke noget at se til Rytteriet. Særlig interessant var det at se den Hurtighed og Appel, hvormed Bersagliererne (Alpetropper) bevægede sig, og dog hørte jeg General Pianell flere Gange tilraabe dem: „Avanti, avanti, Bersaglieri!“ I flere Aar efter havde jeg en Hest, jeg havde døbt „Avanti“.

En meget net Generalstabskaptajn Osio var os attacheret; han blev senere Guvernør for den italienske Kronprins Umberto, der var tilstede ved Manøvrerne, og for hvem vi blev forestillede. Nogen særlig Venlighed blev der ikke vist os, og kun Oberst Købke fik en italiensk Dekoration. Man sagde, at Kronprinsen gerne vilde have haft en dansk Prinsesse, men at der var blevet vinket af, hvorfor han ej var særlig vel stemt mod danske Officerer.

Efter de italienske Manøvrers Ophør var det af Krigsministeriet stillet os frit, om vi vilde tage til Schweiz for at gøre os bekendt med de militære Forhold der, eller gaa til Wien. De 4 andre Officerer bestemte sig for at gaa til Schweiz, hvad jeg lumsk har dem mistænkt for at have valgt mere for at se Landet end Militæret; jeg valgte Wien, fordi det østrigske Rytteri paa det Tidspunkt ansaas for i flere Henseender at være det bedste.

Vi rejste alle den 26de Oktober til Venedig, hvor vi blev nogle Dage og besaa nøje den for os mærkværdige Kanal- og Gondolby med Dogepaladset, Marcuspladsen, Sukkenes Bro m. m.. De andre rejste saa tilbage over Verona til Schweiz, medens jeg over Triest rejste til Wien, hvor jeg indtraf en af de første Dage i November.

Her ventede der mig en uventet Tilfredsstillelse, som ikke havde nogen Forbindelse med Anledningen til min Rejse. I Krigsministeriet, hvor jeg, ledsaget af den danske Gesandt Falbe, havde været for at melde mig, havde jeg efterladt mit Kort. Da jeg, efter at have turet omkring, om Aftenen kom tilbage til Hotellet, forefandt jeg et Visitkort fra Adjutanten hos Krigsministeren, Major Ritter von Ambrozy, der meddelte mig, at han den næste Morgen vilde komme

til Hotellet for saa at vise mig omkring, hvor jeg ønskede det. Jeg, der dengang var en ung Løjtnant paa 29 Aar, undrede mig meget over denne usædvanlige Høflighed af en Major og undlod ikke ligefrem at sige det til ham, da han næste Morgen indfandt sig paa Hotellet. Herpaa svarede han, at han i Ministeriet havde set Navnet Hegermann-Lindencrone, et Navn, som han, der havde været i General Gablenz's Stab i Jylland, havde en høj Grad af Agtelse for. Det var jo en stor Tilfredsstillelse for mig at høre saadan Tale af en Fjende, som den Gang havde staaet lige overfor min Fader, i Modsætning til den ugunstige Dom over min Faders Krigsførelse i Jylland, som man den Gang fældede i hans eget Land. Senere er min Fader jo fuldstændig blevet rehabiliteret hjemme. Den store preussiske Feltmarskal Moltke har jo ogsaa fuldtud anerkendt Rigtigheden af det af min Fader foretagne Tilbægtog i Jylland 1864.

I et langt Brev af 9de November 1874 til min Fader gennemgaar Feltmarskallen ret udførligt den danske Krigsførelse i 1864, specielt med min Faders Tilbægtog i Jylland for Øje og ender med om dette at sige:

„So war es der schwachen dänischen Abtheilung gelungen sich während vier Wochen südlich des Limfjord gegen weit überlegene Kräfte durch Umsicht, Thätigkeit und Kühnheit ihres Führers zu behaupten.“

(„Saaledes var det lykkedes den svage danske Afdeling ved Førerens Omsigt, Virksomhed og Dristighed i 4 Uger at holde sig Syd for Limfjorden ligeoverfor langt overlegne Kræfter.“)

Da jeg til Majoren udtalte Ønsket om at se Øvelser ved et Rytterregiment, tog han mig med hen til Kommandøren for 7de Husarregiment (Ungarere), der var hans Klassekammerat, efter i Forvejen at have taget det Løfte af mig, ikke paa Grund af min Ungdom at være for beskeden, men blot lade dem vise mig alt, hvad jeg kunde have Lyst til at gøre Bekendtskab med. I Løbet af 3 Dage blev hele Uddannelsen vist mig, og den sidste Dag eksercerede 2 Eskadroner under en Major for mig.

Med Gesandten var jeg derefter hos Kejserens Generaladjutant, General Bellegarde, der i 1864 som Oberst havde kommanderet Regimentet (Windischgrätz-Drøner), der var i Jylland.

Senere var jeg til Audiens hos den østrigske Hærs Øverstkommanderende, Erkehertug Albrecht, en elskværdig og dygtig Personlighed, som modtog mig umiddelbart efter, at en fra det belejrede Paris i Ballon udgaaet Mand havde været i Audiens, saaledes at Erke-

hertugen ej havde kunnet forberede sig paa mit Komme, hvorfor hans Kendskab til den danske Hærs Organisation i høj Grad forbav-
sede mig. Han begyndte nemlig sin Konversation med at undre sig
over den mærkelige Inddeling af vore Rytterregimenter i 2 Linie-
og 1 Reserve-Eskadron. Senere var jeg til Taffel hos ham, hvor jeg
atter fik et Bevis paa den Anseelse, min Fader nød hos sine fordums
Modstandere, her af Erkehertugens Hofmarskal General Piret, der
fortalte mig, at han havde været med i Jylland i 1864 i General
Nostitz's Stab. Da vi skulde gaa til Bords, tog han mig i Armen,
sigende: „Kommen Sie mit mir, junger Mann,“ og saa blev jeg
placeret ved hans Side lige overfor Erkehertugen.

Den norske Hofstaldmester Sverdrup, som jeg traf i Wien, var
paa Bryllupsrejse efter at være bleven gift med en svensk Frøken
Braunerhjelm, efter Sigende et Resultat af Kong Carl den 15de's
Bestræbelser for at faa sine norske og svenske Undersaatter, specielt
Hoffolk, gifte med hinanden.

En Aften var vi fire danske og norske Herrer, deriblandt min
gode Bekendt Holger Grevenkop-Castenskiold, sammen i et Danse-
etablissement „Am Sperl“ for at se Livet dèr, og specielt for at se
Can-Can'en blive danset. Der var imidlertid en østrigsk Politimand
til Stede for at overvaage, at Dansen ikke udartede for meget, men
det var just *det*, vi, navnlig Baron Wedel-Jarlsberg, som jeg tilfæl-
digt havde mødt paa Gaden, ønskede at se. Saa fandt Sverdrup paa
at bilde den østrigske Politimand ind, at han var norsk Politimand
og bl. a. var ude just for at gøre sig bekendt med fremmede For-
lystelsesetablissemeters Ordning og Tilsyn. Naar han paa denne
Maade lagde Beslag paa Østrigerens Opmærksomhed, benyttede de
dansende Pigebørn sig deraf og dansede Can-Can'en paa rigtig
fransk vild Maner.

Her fik jeg et Eksempel paa, hvilken Magtstilling Officererne, der
i Østrig altid gik i Uniform, dengang havde, thi da Opvarteren kom
med Regningen paa den Champagne, Baronen havde trakteret med,
tog Castenskjold Regningen, saa den efter og sagde med et Skælds-
ord til Opvarteren, at det var Optrækkeri og Regningen skulde gøres
mindre, hvad saa ogsaa skete.

Efter dette meget fornøjelige Ophold i Wien rejste jeg den
14de November til Hamburg, hvor jeg den næste Dag besøgte min
fordums Brigadechef, nu Generalmajor H. L. Scharffenberg, der
boede der i Nærheden. Jeg vilde saa den paafølgende Dag over Kol-
ding være rejst hjem til Randers, hvor jeg var beordret som Lærer

paa Regimentsskolen, men saa mødte jeg tilfældigvis paa Gaden en af mine tidligere, franske Kammerater fra Skolen i Saumur, som var Krigsfange, gennem hvem jeg saa ogsaa fik fat i 2—3 andre Kammerater derfra og inviterede dem alle til Middag paa Hotellet, efter først at have telegraferet til min Regimentchef i Randers, Oberst Wegener, at jeg kom en Dag senere hjem end bestemt.

Det var naturligvis morsomt for begge Parter at være sammen, og en af dem benyttede Lejligheden til af mig at faa oversat et Brev om et Stævnemøde fra Fransk til Tysk. Resultatet kender jeg ikke.

Da jeg ved Juletid var hos mine Forældre paa Bjørnemose, fik jeg fra en af disse Kammerater, Renac ved Kejserindens Dragoner, Anmodning om et Laan paa, jeg tror 600 Francs. Dette Brev fik jeg just en Dag, da Amtmanden fra Svendborg, Grev Brockenhuus-Schack, var paa Visit, og han hørte, at jeg beklagede, at jeg ikke havde disse Penge disponible. Næste Dag kom Grevens Tjener med et Brev til mig indeholdende den af Franskmanden ønskede Sum, som Greven, der havde stor Sympati for Frankrig, bad mig sende den franske Officer, men ikke betragte det som et Laan mellem ham (Greven) og mig, men mellem ham og Franskmanden. Det var jo nydelig gjort. Pengene fik Greven først tilbage i 1886, altsaa 16 Aar efter, da jeg var kommanderet til store Troppemanøvrer i Frankrig (Bordeaux) og traf min Kammerat i Paris. Hvis jeg ikke var kommen til Frankrig, tvivler jeg om, at jeg havde faaet Pengene. Efter Renac's Indbydelse besøgte jeg ham og hans Hustru en Dag i Luneville, hvor han laa i Garnison. Mødet skete ret pudsigt paa den Maade, at jeg i det militære Hotel, hvor jeg var indkvarteret, sad og blev friseret og i Spejlet saa ham staa bagved min Stol, nikkende til mig.

Saa vel i 1870 som 1871 var jeg i Maj af Overintendant Svendsen indbudt til Jagt paa Knortegæs i Limfjorden, en meget morsom Jagt, der dreves fra Sejlbaad. En Dag blev vi saa vaade, at vi maatte tage ind til Nibe for at faa Klæderne tørrede. Da vi kom til Hotellet, sagde de, at de ej havde Plads, men Svendsen var en Mand, der aldrig gav op, og Enden blev, at vi kom i Seng, medens vore Klæder blev bragt til Bageren for at oventørres.

1871. Den 22de Januar indtraf der et meget sørgeligt og pludseligt Dødsfald inden for 5te Dragonregiment, idet den elskværdige Ritmester A. Sperling, Forstander for Regimentsskolen, ved hvilken jeg den Vinter gjorde Tjeneste, af sin Hustru om Morgen

blev funden død i sin Seng uden forudgaaende Sygdom. Man mente, at en anstrengende Skøjteløbetur Dagen forud muligvis kunde have været Aarsagen. Jeg husker, hvorledes Skolens Stabs- eller Oversergent, hvad rimeligt var, meget altereret kom og meldte mig det om Morgenens, ligesom jeg var i Færd med at gaa til Rekrutkasernen. Jeg lod da hele Skolen træde an, meddelte den sørgelige Begivenhed, hvorefter jeg lod Øvelserne gaa den vante Gang.

I 1871 begyndte jeg at samle paa skandinaviske, specielt danske, Mønter og Medaljer samt Sedler. Det, der foruden min medfødte Lyst til at „samle“, gav Stødet hertil, var, at jeg hos en Skovfoged paa Fousingø ved Randers, Mødestedet ved en Klapjagt, i et gammelt Skab saa en velbevaret Sølvmønt fra Christian V's Tid, Krone fra 1694. Nogen Tid efter Jagten spillede jeg L'hombre i Randers med Skovrider Magius fra Fousingø, og han havde Kronen med, som han en Dag havde faaet af Skovfogeden i Stedet for kontante Penge, og saa var Skovrideren saa elskværdig paa min Anmodning at lade mig faa Kronen for 8 Mark (ca. 2¹/₂ Krone), der saa blev Begyndelsen til min Samling, som nu (1930) tæller ca. 1700 Numre.

En stor Del af disse har jeg samlet i Aarene før 1876, da jeg laa i Garnison i Jylland. Paa den Tid var der saa at sige ikke en Bondegaard, Kro eller Butik, uden at der, oftest paa Kistebunden, fandtes gamle Mønter, naar man blot kunde faa Ejeren til at komme frem med dem. Da saa Kronemønten blev indført i 1875 og Kommunikationerne blev bedre, hvilket tillod Opkøberne af alle gamle Sager at komme lettere omkring, hvortil saa i 80'erne kom daarligere Aar for Landmanden, saa forsvandt efterhaanden de gamle Mønter i den Grad, at jeg ikke fik en eneste Tilvækst til min Samling, da jeg i 1894 rejste rundt i Jylland og bar mig ad paa samme Maade som tidligere.

Som et Bevis paa, hvorledes Mangel paa Kendskab kan medføre, at Sager af stor reel Værdi i lange Tider kunne ligge upaaagtede som værende uden Værdi, skal jeg anføre et Par Eksempler. Medens jeg fra 1878 til 1882 laa i Garnison i Næstved, forærede Købmand C. Fuglede mig en Dag med et skælmsk Smil en „Guldmedalje“, som han havde købt for 1 Krone af en af sine Kommis'er. Der var baade Hul og Buler i den, og jeg skænkede den ingen Opmærksomhed førend en Del Aar senere, da jeg tilfældigvis løftede paa den og fandt den mærkværdig tung. Jeg gik da op til den bekendte Smørgrosserer L. E. Bruun, der var vor største Møntsamler, og han sagde

mig, at der fandtes en Guldmedalje af det af mig beskrevne Udseende, og at den skulde veje saa og saa meget. Jeg gik hjem, vejede den, og den havde paa ganske lidt nær den opgivne Vægt. Yderligere gik jeg til en Guldsmid, der sagde, at der var for 99 Kroner Guld i den!!! Og med den havde Drengene i en Landsby spillet Klink, og Handelskommis'en solgte den for en Krone. Senere solgte jeg den for 99 Kroner, lagde den Krone til, som Fuglede havde givet for den, og forærede de 100 Kroner paa en Sparebog til Datteren, Frøken Anna Fuglede som en Gave fra hendes afdøde Fader.

I 1895 laa jeg som Chef for Garderhusarregimentet indkvarteret paa Stenagergaard ved Taastrup hos en Proprietær Hansen. Da jeg en Dag ledte Samtalen hen paa gamle Mønter, sagde han, at i en Pung, som han havde haft fra sine Drengenaar, laa flere gamle danske Sølvmonter, som han godt vilde forære mig. „Ja, der ligger ogsaa en gul Regnepenge (Messing),“ sagde han. Jeg saa da paa denne og fandt, at den havde et mærkeligt Udseende som Regnepenge, men sagde ej noget. Da jeg saa hjemme havde set efter i mine numismatiske Bøger og udfundet, at det var en dobbelt Speciedukat fra Christian IV's Tid, spurgte jeg Hansen, om han vilde sælge mig den, og det var han elskværdig nok til, naar jeg vilde give ham Guldets Værdi. Paa den Maade fik jeg denne sjældne Mønt, som upaaagtet i mange Aar havde ligget i Pungen fra Drengenaarne, uden at han selv eller andre havde anet dens Værdi (Samlerværdi ca. 65 Kr.).

Nu, da man har afskaffet Dødsstraffen, saa at ikke engang en saa infam og oprørende Forbrydelse som at skænde et Barn og derefter ombringe det kan medføre denne Straf, er det forbavsende, ja næsten utroligt at se, for hvilke Forbrydelser de haardeste Straffe tidligere var foreskrevne. Paa en Pengeseddel fra 1809, som jeg har i min Samling og som lyder paa 8 Skilling (c. 15 Øre), staar: „Hvo, som eftergjør eller forfalsker denne Seddel straffes paa Ære, Liv og Gods.“

Medens jeg i min Tid kun har skudt 144 Bikkasiner, skød jeg 40 i 1871, nemlig 10 Tredækkere, 23 dobbelte og 7 enkelte Bikkasiner, alle i Omegnen af Randers, hvor der den Gang var Masser af Bikkasiner, især dobbelte, medens deres Antal nu allevegne er taget meget betydeligt af, især hvad Tredækkerne angaar.

Af et Brev til min Kone fra nogle Øvelser i September ser jeg, at jeg ikke blot nu som gammel Mand antages for at være en Del yngre, end jeg er. Da jeg kom til en Bondegaard, hvor jeg skulde indkvarteres, sagde Bondekonen til mig: „Gud, hvor ser De

ung ud," hvorfor jeg saa spurgte, hvor gammel hun troede, jeg var: „19 Aar," svarede hun, og jeg var den Gang nær de 31.

Til min store Overraskelse, ja, jeg kan ogsaa sige Sorg, blev jeg ved en Kundgørelse fra Hæren, vist i Oktober Maaned, fortsat til Generalstaben og ansat som Adjutant ved 2den Generalkommando i Aarhus under Generalløjtnant P. Steinmann. Jeg erindrer tydeligt, hvorledes Taarerne randt mig ned ad Kinderne, da jeg efter min sidste Øvelse med 2den Eskadron efter Gymnastiken i Markedsgades Fægtesal sagde Farvel.

De 6 Aar ved 5te Dragonregiment, for største Delen ved Flindts Eskadron, regner jeg til mine lykkeligste Tjenestear.

I Tidernes Løb har jeg ved forskellige Lejligheder holdt over 100, mestendels hjemmelavede rimede Bordtaler. Her i Erindringerne skal kun enkelte blive medtagne, til at begynde med en af de allerførste, holdt ved en Middag i Randers for Amtsfuldmægtig M. Hansen den 14de April 1871.

Hvad nytter Sneppen dens vilde Flugt,
 Han dog saa let med den faaer Bugt;
 Hvad nytter Mikkellens lumske List
 Han skyder den jo dog tilsidst;
 Hvad nytter Løbene den rappe Hare,
 Naar sine Løb han bruger bare;
 Hvad nytter Hønen dens gode Skjul,
 Naar „Thor“ den vinder hver eneste Fugl;
 Hvad nytter Bekkasinen dens lette Vinger,
 Naar han saa let til Jord den tvinger;
 Hvad nytter Mørket de Ænder og Gæs,
 Naar han fra Tønden som Diogenes
 Dem sender flux et Par Pund Bly
 I Aftenstund, ved Morgengry;
 Hvad nytter Vejens Længde mangt et Sogn,
 Han kører i sin Faders Vogn;
 Hvad nytter Grøftens Brede den grønne Vang,
 Han bruger blot sin lange Stang;
 Hvad nytter Kulden, der er slem at døie,
 Han sjældne Vanter har og islandsk Trøje —
 Ej gives Hindring af nogen Art,
 Han ej besejrer i en Fart.
 Nu sige De: at gjætte det er let,
 „Fuldmægtig“ Hansen, det er Manden!
 Nej, deri har De ikke Ret,
 Det er en ganske anden:
 Det Hansen er som „vældig Jæger“,
 For hvem vi tømme vil vort Bæger!

Den 1ste November begyndte jeg min Tjeneste som Adjutant ved 2den Generalkommandos Stab, hvor jeg afløste Premierløjtnant Westphal. Blandt de smaa Vink, han gav mig, var ogsaa det, at jeg altid, naar jeg spiste hos General Steinmann og blev budt Pandekager, straks skulde tage 2, men dette vigtige Punkt glemte jeg, hvorfor Generalen ogsaa i en næsten reprimerende Tone sagde: „De skal straks tage 2.“

1872. Da jeg ingen Lejlighed kunde faa i Aarhus, tog min Kone med min Søn Cai, der var 2 Aar, til Bjørnemose hos mine Forældre. Her blev saa min anden Søn Herman født den 15de Januar, hvilket gav min Broder Lejlighed til at betegne sin Svigerinde som den galanteste Dame, han havde truffet. Min Broder, der jo som Gesandt ellers boede i Udlandet, var i Besøg paa Bjørnemose og vidste naturligvis, hvad der forestod, men var bange for, at det just skulde komme, medens han var dér. Saa rejste han den femtende om Formiddagen til København. Dengang var det med Heste og Vogn til Nyborg. Svigerinden stod og vinkede til ham, men da han var kommen til Korsør, fik han Telegram om, at hun Klokken 5 havde faaet en Søn. Det var det, han fandt saa udsøgt galant, at hun havde ventet, til han var rejst.

I April, da vi havde faaet Lejlighed i Fredensgade 44, kom Julie og vore to Drengene til Aarhus. Det blev saaledes $\frac{1}{2}$ Aar, at hun og jeg havde boet hver paa sit Sted.

Den daglige Tjeneste som Adjutant bestod i skriftligt Arbejde paa Generalkommandokontoret, jeg tror fra 10—3, i jævnlige Ride-ture med Generalen, som med en Seddel om Morgenens gav den fornødne Ordre herom. Efter Ridningen var det en staaende Regel, at man spiste Middag med den ensomme General, hvorfor man i Forvejen sendte sine Middagsklæder hen til Generalens Bolig for straks at kunne klæde sig om. Efter Middag gik man saa ind i Generalens Kontor, stillede sig med Ryggen op til et Bogskab, medens han under Samtale vandrede op og ned ad Gulvet. Efter ca. 1 Times Forløb traadte man af paa et givet Vink af Generalen og kunde saa gaa hjem.

I sidste Halvdel af Oktober var jeg til 7 Dages Klapjagt paa Taasinge hos Kammerherre Lensbaron F. Juel-Brockdorff paa Valdemar Slot, og da han ene havde Jagtretten paa Øen, jagede vi over det hele.

Om Morgenens tilkendegav et Kanonskud, at man skulde gøre sig

færdig til at tage af Sted. I Slottets Forhal fandtes paa et Bord smaa Blikkasser og Snapseflasker samt en Del Fade med forskellig Slags Smørrebrød og Flasker med Akvavit. Her kunde saa enhver Jæger tage, hvad han ønskede at have med i sin Taske til Frokosten, der enten indtoges under aaben Himmel ved en Jordvold eller i et eller andet Hus. Denne Maade at frokoste paa forekommer mig mere jægermæssig, sundere og mere praktisk end de nu som oftest stedfindende større Frokoster med varme Retter og derpaa følgende Tobaksrøgning, hvorved meget af den gode Tid gaar tabt.

Fasaner havde man jo dengang kun i Kongelunden paa Amager og et ganske enkelt andet Sted, og man søgte derfor ej at ødelægge Rævene, der tværtimod var det mest attraaede Vildt paa Jagterne.

Ved Middagsbordet holdtes som Regel Jagtret af en Jagtfiskal, der til sin Assistance havde en Jagtsekretær. Kammerherre Sehested-Juul til Ravnholt var ofte Fiskal, og jeg Sekretær. Naar Jagtretten var sat, var der visse Former og Regler, der skulde iagttages, og for hvis Overtrædelse man blev mulkteret. De indkomne Mulkter gik til Jagtbetjentene. Ved Bordet blev hver enkelt Jæger afhørt om, hvad han havde paa sin Samvittighed af Forseelser, f. Eks. Forbiskud, Brug af fejle Jagtudtryk o. l., hvorefter Fiskalen spurgte de andre Jægere, om nogen havde noget at anmelde om „den brave Jæger N. N.“ Saa var det en Sport at anmelde alle Slags virkelige og paaduttede Forseelser, hvoriblandt den at tage Stikpenge af en Ræv (lade være at skyde) var hyppig. Ofte foranstaltede Jægerne mange Slags Løjer ved Bordet, hvis Ophavsmand Fiskalen, bistaat af Sekretæren, ofte havde Møje med at opdage og saa mulkere.

Der hørte baade Lune og Takt til hos Fiskalen for at gøre Jagtretten fornøjelig og for at mulkere, uden at Folk blev fornærmede, tilpassende det efter Folks Pengepung. Det kostede Penge at drikke Glas baade med Fiskalen og med Sekretæren, ellers kunde de risikere at blive drukket under Bordet. Til at begynde med kostede det ej saa meget, men Summen forøgedes meget ofte med det dobbelte for hvert nyt Glas, der fra Stedet af i Reglen kostede det halve for Sekretæren som for Fiskalen. En Gang vilde en Jæger drikke et Glas med mig, der var Sekretær, men, da han hørte, det kostede 8 Kroner, sagde han, at det var for meget for saadan en Skriverdrenge.

Drikketiet ved disse Jagtmiddage var i den Tid i høj Kurs, nu drikkes der heldigvis ikke saa meget, men jeg vilde lyve, naar jeg

sagde, at det ikke den Gang morede mig. Værst gik det ud over de saakaldte Suppejægere, Herrer, der ej havde været med paa Jagten, idet i Reglen et Par af Jægerne blev sat til at drikke Suppejægeren fuld.

Jeg erindrer en Gang, da Løjtnant Fahrner blev drukket saaledes til af Baron Axel Reedtz-Thott og Baron Carl Juel-Brockdorff, at han maatte bringes op i Seng, hvorefter Jægerne efter Middagen, hver med Lys i Haanden, marcherede til hans Værelse for at se paa Liget.

En anden Historie, der en Stund saa ret tragisk ud, skal jeg fortælle. Kammerherre Sehestedt-Juul, der ellers aldrig havde mindste Taar over Tørsten, forsvandt en Dag efter Middagen, man havde sidst set ham ude paa den store Stentrappe paa Valdemar Slot, og paa sit Værelse var han heller ej; ingen Steder var han at finde, saa til sidst søgte man i Haven og i Gravene efter ham. Stemningen blev temmelig trykket, indtil endelig Værtinden Baronesse Juel-Brockdorff kom leende ned og fortalte, at hun havde fundet Kammerherren liggende paa hendes Seng.

Paa Ravnholt — Aaret husker jeg ej — var Kong Christian IX en Gang til Stede ved en Jagtmiddag, hvor der holdtes Jagtret med Baron E. Rosenørn-Lehn fra Hvidkilde som Fiskal. Kongen, der ikke kendte videre til Jagtrettens Bestemmelser, vilde drikke et Glas med Baronen, hvortil denne svarede: „Det koster 100 Kroner Deres Majestæt.“ Jeg var Sekretær den Dag og kunde tydeligt se, at Kongen ikke tog Baronens Svar særlig naadigt op.

En Gang havde nogle af Jægerne faaet en Lirekasse praktiseret ind under Bordet og lod den paa sindrig Maade spille, medens Jagtretten holdtes, hvad der naturligvis skulde straffes, men i lang Tid var det mig som Sekretær ikke muligt at opdage, hvem der var Synderne, der dog endte med at blive klapsede af.

Naar en Flaske var drukket ud, og Tjenerne ikke straks byttede den om med en ny Flaske, var det vedtaget, at man saa skulde lægge Flasken ned paa Bordet saaledes, at Halsmunden sigtede lige paa Jagtherren. Tjenerne havde ofte ret tidlig travlt med saadan Ombytning, thi det hændte ikke saa sjældent, at et Par Herrer, der var sammen om en Flaske, allerede efter 2den Ret havde tømt 3 Flasker Rødvin.

Mellem Middag og Aften blev der ved Jagterne ofte spillet Billard, som oftest à la guerre, hvori alle deltog med en fastsat Indsats, der saa tilfaldt Vinderen.

1873. Dette Aar skød jeg to ret sjældne Stykker Vildt, nemlig en stor Regnspove den 27de September under et Besøg hos Enkefru Claudine Neergaard paa Oxholm i Limfjorden, og en Krondyrkalv den 13de Oktober paa en Klapjagt hos Kammerherre O. Sehestedt-Juul paa Villestrup Syd for Aalborg. Havde det ene Løb ikke klikket, kunde jeg ogsaa have skudt Kronhinden, der kom med Kalven.

I Maj udkom en af mig fra Fransk oversat Bog af Oberstløjtnant F. Bonie: „Det franske Rytteri 1870“, der ender med de Ord: „„Godt Mod og Tillid til Fremtiden“ skal være vort Valgsprog, thi det vil sikkert give os en glimrende Oprensning.“

Disse Ord gik i Opfyldelse omtrent 50 Aar efter.

General Steinmann, der var Enkemand, førte et meget selskabeligt Hus med mange Middage, som han, der ejede Herregaarden Tybjerggaard, Syd for Ringsted, havde godt Raad til fremfor de fleste andre Generaler, der udelukkende var henvist til den dem tilstaaede ret beskedne Repræsentationssum. Ved at bede Officerer og Civile fra By og Omegn sammen bidrog Generalen meget til Udviklingen og Bevarelsen af det indbyrdes gode Forhold. Officererne mødte altid i Uniform, i hvilken Anledning man fortæller, at Oberst Lindholm, der fra København kom til Aarhus som Chef for 3die Dragonregiment, den første Gang, han i civil Paaklædning mødte til Generalens Middag, lige ved Indtrædelsen i Stuen blev modtaget af Generalen paa dennes korte Maade med et: „Her møder vi ellers i Uniform“. Det var jo uheldigt, at Obersten ikke havde hørt sig for eller af andre var bleven gjort opmærksom paa Paaklædningen.

Paa enkelte militære Mærkedage, saaledes paa Aarsdagen for Kavalerifægtningen ved Aarhus den 31te Maj 1849, havde Generalen altid Middag for tjenstgørende og afskedigede Kavaleriofficerer i Aarhus og Omegn. Ved disse særlige Middage blev der drukket mere end ellers, hvorfor Johannes, Generalens originale Tjener, altid ved saadanne Lejligheder maatte tage flere Flasker Vin frem end sædvanlig.

Skønt vi nu var kommet længere fra hinanden end i Randers, omgikkes vi stadig meget med Grev Ahlefeldt's paa Ulstrup. Paa Faurskov hos Kammerherre W. Haffner, der var Forpagter hos sin Svoger, Grev Frijs-Frijsenborg, kom jeg oftere, naar jeg var paa min Jagt i Wissing. Hans Datter Andrea, min gode Veninde, førte Hus for Faderen.

1874. I Januar fik jeg en god Tilvækst til min Mønt- og Medalje-samling, idet Fabrikant Leth i Aarhus forærede mig flere gode Sager, hvoriblandt en morsom lille sjælden Sølvmedalje, hvis ene Side var konveks, med Guds Øje i Straaler, medens der paa den anden flade Side ses en Vugge, under hvilken staar: „Den 28. October 1793“ og i en Bue over Vuggen langs Medaljens Kant: „Denne er Dydens Løn, Flere er Danskes Bøn.“

Medaljen var bekostet af General Fircks i Anledning af Frederik den VI's Datter, Prinsesse Carolines Fødsel (den senere Arveprinsesse, gift med Arveprins Ferdinand).

Hvad Generalen har ment med Omskriften, ved jeg ikke, men man kunde jo, hvis man vilde, forklare den saaledes, at Frederik VI jo havde flere uægte Børn med Fru Dannemand, medens Barnet i Vuggen var et ægtefødt.

Da General Steinmann i August 1874 udnævntes til Krigsminister, overtog General Wilster Generalkommandoen. Han var en ganske lille Mand, den mindste Officer, jeg nogensinde har set. Han og General Steinmann var to store Kontraster. Han tiltalte alle menige Soldater med „Kammerat“, og kun med „Soldat“, naar det var en Militærarbejder (Trænkusk). Trods sine korte Ben var han en ret rask Rytter, saalænge Hesten ingen Knuder gjorde, men en Dag, jeg red med ham, opdagede jeg, at naar Hesten ikke havde Lyst til at gaa den Vej, han vilde, saa lod han den ganske rolig faa sin Vilje. Da jeg havde set det et Par Gange, kunde jeg ikke dy mig længere, men sagde til Generalen, at det kunde aldeles ikke gaa an, Hesten vilde Dag for Dag blive mere og mere ulydig. Jeg fik da Lov til samme Eftermiddag at ride Hesten ud til de Steder, hvor den om Formiddagen havde faaet sin Vilje, men nu blev nødt til efter en kort, unyttig Modstand at give efter for min Vilje.

Julen tilbragte vi paa Bjørnemose ved Svendborg hos mine Forældre og her skød jeg en Hare, det eneste Stykke Vildt, jeg naaede at faa skudt paa dette vildttomme Sted i alle de ca. 20 Aar jeg kom der.

1875. I Begyndelsen af Januar var jeg paa Holstenshus ved Faaborg, hvor min tidligere Plejesøn Baron Adam Berner-Schilden-Holsten holdt Jagt paa sin Bedstefaders Vegne. Ved den Lejlighed var jeg paa Jagt paa den i Historien ved Valdemar den 2den Sejrs Tilfangetagelse 1223 bekendte Ø Lyø. Udbyttet var 68 Harer, hvoraf jeg skød de 3.

Under min Tjenestetid ved Generalkommandoen i Aarhus fortsatte jeg, saa godt jeg kunde, mine Bestræbelser for den militære Ridesports Fremme og fik saaledes i Marts og April arrangeret en Kvadrille, der redes i det store Ridehus.

Efter endt Kvadrille samledes alle Deltagerne den 9de April paa Hotel Royal til en Middag, hvortil jeg var indbudt. Ved Middagen udbragte jeg en rimet Skaal for Rytteraand og Kammeratskab.

Det var i Aarhus i Syvti og Fem
 En stolt Quadrille rykkede frem:
 Oberster, Kapitainer og Lieutenanter,
 Alle mulige Slags Adjutanter,
 Ja selv en sød Husar man fandt der.
 Foran reed Neergaard, Schøller, Damm, Rosenørn,
 Bagved tumlede Wedselstoft sin Bjørn,
 Saa var der Paulsen, Lohff, Andresen og mange andre,
 Saint-Aubain, Irgens-Bergh med deres Brand're,
 Zahlmann, Levy, Leschly og den Smaa
 Lütken, lange Jantzen og ej glemmes maa.
 De skridtet', traved', galopered'
 Red Volter smaa og fortsat changeder',
 Red Serpentinere, der var nemme,
 Og Ottetaller, der var slemme.
 Først i Stilhed de øved' sig smaat,
 Saa kom Musikken, da det gik godt —
 Hestene bleve tildels lidt vilde,
 Men Rytterne var ganske snilde:
 Lund han fiffig paa den Udvej fandt,
 Han tog den Hvide, der til Hug¹⁾ var vant.
 Da Clausen saae, at det kunde gaae,
 Han sagde — jeg gjør ligesaa!
 Frem sattes Hurdlen til voldsomme Spring,
 Endel Heste gjorde skyndsomt omkring,
 Andre derimod fortjent vandt Ry,
 Den Postelin's sprang med sin Oberst²⁾ i Sky.
 Dog intet kunde de Ryttere standse,
 Hverken Hoved, Sabel, Ring eller Landse.
 Sidst sluttedes med en formelig Fest,
 Officerer med Damer mødte som Gjæst.
 Damerne kravlede op ad Vægge,
 Maaske lidt bange for deres Lægge
 Nu punktum finale! Hvad var saa det Hele?
 Jeg haaber de Herrer min Mening vil dele!
 Et Pust af hvad kaldes kan lidt Rytteraand,
 Der med Kammeratskabet gik Haand i Haand!

1) En Trompeter hed Hueg. 2) Schøller.

Den 27de Juli afholdtes paa mit Initiativ og paa Bestemmelser, der var truffet af mig, et Slags Distanceridt til Spørring Kro af Officerer fra 5te Dragonregiment i Randers og 3die Dragonregiment i Aarhus. Efter endt Ridt var der samlet Frokost i Spørring Kro, ved hvilken jeg udbragte en rimet Skaal paa 17 Vers, i hvilke Navnene paa samtlige Deltagere og deres Heste figurerede. Det sidste Vers lød saaledes:

3die! 5te! Skal vi ikke
 Derpaa med hinanden drikke,
 At florere
 Maa lidt mere
 Hos os Sport.

I sidste Halvdel af August var jeg under Oberst Tvermoes' interessante Ledelse paa en Generalstabsrejse til det nordlige Fyen og det sydlige Jylland og blev under denne, morsomt nok, indkvarteret paa Christiansdal ved Odense, hvor jeg i 1864 havde gjort min Kones Bekendtskab. Under denne Øvelse hændte i Nærheden af Harte Kirke det uhyggelige Tilfælde, at et Kanonslag eksploderede i Haanden paa en Artilleriunderofficer og rev et Par Fingre af.

Efter at have gjort Aftale med Svigermoder, der var hos os i Anledning af min Kones nærførestaaende Nedkomst, angaaende Breve under min Fraværelse, tog jeg den 24de September paa Jagt i Vissing, men fik først, da jeg den 26de spiste Middag paa det nærliggende Faurskov, derved at et Brev gik galt, Meddelelse om, at min Kone den 25de Kl. 11.55 Aften havde faaet en stor, rask Pige paa 8 Pund.

I sin Dagbog skriver Julie: „Fritz kom om Aftenen den 26de og blev meget glad i sin søde lille Datter.“ Og det er jeg vedbleven at være, thi den med Navnet Polly den 25de Oktober døbte lille Pige har været min Solstraale Livet igennem. Daaben foregik i Domkirken i Aarhus, hendes Navn blev Polly Frederikke Lillie og Faderne var min Fader, Grev Ahlefeldt fra Ulstrup, Premierløjtnant Leschly, Premierløjtnant Lüttichau og min Kones Onkel, Ritmester V. Benzon.

Allerede næste Dag den 26de Oktober rejste Julie med de 3 Børn til Aalykkegaard, hvor de forblev til den 23de November, da de rejste til København, hvor jeg fra 1ste November var ansat ved Gardehusarregimentet.

Jeg selv blev endnu nogle faa Dage i Aarhus, hvorefter jeg meldte mig ved Gardehusarregimentet i København til Oberst

Hendrik Castenskiold, ogsaa kaldet Jern-Hendrik, grundet paa den haarde Haand, hvormed han ofte haandhævede Disciplinen.

Jeg havde ikke selv ønsket at komme til Gardehusarregimentet og havde paa Generalinspektøren, General Gustav Castenskiold's Forespørgsel udtalt dette, men, da jeg en Dag i Aarhus fik et Telegram fra Generalen, om jeg vilde anskaffe Uniformen, hvis jeg blev beordret ansat ved Gardehusarregimentet, svarede jeg Ja. Uniformeringen som Gardehusarofficer var nemlig saa dyr, at man i Forvejen vilde sikre sig, at de paagældende kunde anskaffe sig Uniformen.

Jeg blev ansat ved 2den Eskadron under Ritmester Theodor Marcher, en lille, smuk Mand og god Rytter, ret original blandt andet derved, at jeg hele Vinteren aldrig saa ham ved eller fik Direktiver for Øvelserne, hvilket forsaavidt var meget behageligt, idet jeg saa ganske kunde lede dem efter mit eget Hoved. Dette blev et yderligere Bidrag til Udviklingen af den Selvstændighed, som jeg allerede gennem min Stilling som Brigadeadjutant under Krigen havde erhvervet mig, og som blev af Betydning for mig i mine senere Kommando-poster.

I København fik jeg Lejlighed paa Rosendalsvej, den nuværende Slagelsegade, hvor Julie med Børnene saa rykkede ind den 23de November og hvor vi tilbragte Julen.

1876. I de $2\frac{1}{4}$ Aar, jeg var ved Gardehusarregimentet som Løjtnant, rejste jeg ofte paa Eftersyn af de udstationerede Foderheste, men har vist sikkert været en for mild Dommer, da jeg kun erindrer en Gang at have dikteret en Mulkt til en Skovløber ved Frederiksværk, der var saa fattig, at jeg gav ham Pengene til Mulkten.

Paa disse Rejser havde jeg ofte Lejlighed til at erhverve mig Mønter til min Samling, ligesom jeg ogsaa en Gang i Helsingø af en falleret Købmand købte et Manglebræt fra 1623 (Christian IV) for den billige Pris af 3 Kroner. Jeg kom ogsaa ofte paa disse Ture paa Jagt, f. Eks. hos Baron Gustav Wedell-Wedellsborg paa Overdrevsgaarden, hvor jeg den 10de December 1876 med Kugle skød en stor Buk med smukke Opsatser. Kuglen ramte Panden, hvorved den ene Opsats fløj over en Grøft og stod paa Spidsen i Jorden paa den anden Side. Baronen kørte selv Slæden, hvormed vi turede rundt i Hummelore Skov.

Da Gardehusarregimentet skulde deltage i Lejrsamlingen ved

Hald og den 17de Juni afmarcherede til Kalundborg, blev jeg den 1ste Dag indkvarteret paa Benzonsdal hos Grev C. Lerche, Farfader til Baron Vincens Lerche, der i 1921 blev gift med min Datterdatter Unne Collet. Den 19de kom jeg morsomt nok i Kvarter paa Toftholm, der ejedes af min Kones Fætter Carl Hoppe, gift med hendes Kusine Louise Wedel-Jarlsberg. Julie, der med Børnene var kommen dertil Dagen i Forvejen, red os i Møde.

Naar jeg saaledes stadig havde Herregaardskvarter, saa laa det deri, at Ritmester Marcher, der ellers skulde have de fineste Kvarterer, ikke ønskede at blive indkvarteret paa Herregaarde og hos Præster, men kun hos Bønder, hvor han kunde være fuldstændig ugenert. Ofte laa han en Del af Dagen i Sengen.

Fra Kalundborg blev vi i Transportbaade overført til Aarhus.

I den sidste Del af Lejrtiden var 5te Dragonregiment henlagt i Nærheden af Lejren for at deltage i Lejrdivisionens Øvelser. Under en af disse fandt der en Dag et Sammenstød Sted mellem 5te Dragonregiment og Gardehusarregimentet, hvilket sidste efter Oberst Castenskiold's Afgørelse havde Fordelen paa sin Side. Ved Middagsbordet udtalte jeg i en Samtale med mine Naboer og Genboer som min Mening, at 5te Dragonregiment egentlig havde haft Fordelen. Da jeg jo selv stod ved Gardehusarregimentet, kunde dette jo ikke være nogen partisk Dom. Obersten hørte det, blev fortørnet derover og tildelte mig den paafølgende Dag, efter at have kaldt Officererne sammen, en Irettesættelse, idet han endte med at udtale, at han ikke ønskede, at hans Officerer havde anden Mening end den, han havde!!

Paa Tilbageturen blev jeg morsomt nok sammen med Ritmesteren, der for en Gangs Skyld tog til Takke med en Herregaard, samt Løjtnanterne Muus og Balle indkvarteret paa Ulstrup hos mine gode Venner Ahlefeldts, hvor vi havde det brilliant og fik Skum. Næste Morgen Kl. 4³/₄ skulde vi inklades for pr. Jernbane at transporteres til Aarhus, hvorfra vi atter med Dampskib og Transportbaad afgik til Kalundborg, hvortil vi ankom Kl. 5 Em. Saa kom jeg og Løjtnanterne Balle og Knudsen i Kvarter i Raklev Præstegaard, det flotteste Kvarter paa hele Tilbageturen. Præsten, Linnemann, var i Norge, men Godsinspektør Beck fra Lerchenborg meldte sig som Vicevært, og Selskabet bestod iøvrigt af Fru Linnemann, en rig og elskværdig Dame, hendes Datter, Fru Cappel fra Norge, Fru Beck, Mægler Frimodt med Kone, Frøken Vinding og Professor Exner. De havde haft en lang Ventetid fra Kl. 5 til Kl. 7³/₄. Fru Beck, Moder til Ellen Beck, sang for os, og Hr. Beck fortalte, at han havde været

med til at samle mig op, da jeg 3die Juli 1869 kom galt afsted ved Væddeløbene i Slagelse.

I de sidste Dage af September flyttede vi fra Rosendalsvej til Husarkasernen Toldbodvej 6, 3die Sal, en Lejlighed, der var anvist Ritmester Marcher, der saa lejede den til mig.

Julen skulde vi tilbringe hos min fortræffelige Svigermoder paa Christiansdal, hvortil vi alle 5 samt Adam Berner-Schilden-Holsten rejste den 18de December, herfra tog Adam og jeg næste Dag til Holstenshus ved Faaborg. Efter et kort Ophold her var jeg i Besøg hos min gamle Ven og Skolekammerat Læge Bøttern i Faaborg, men da jeg herfra vilde tage til Christiansdal, havde det været et saadant Snevejr, at Vejene var ufremkommelige for Diligencen, som jeg vilde have benyttet. For at kunne være Juleaften paa Christiansdal begav jeg mig da til Fods paa Vandring, blev et Sted stoppet af nogle Snekastere, der forlangte Brændevin, men slap til syvende og sidst til Christiansdal i rette Tid og god Behold.

Som et slaaende Bevis paa Folkelønningerne og Pengenes Værdi den Gang i Modsætning til nu skal jeg anføre, at min Kone i sin Dagbog for 1ste Maj skriver, at vor Barne- og Stuepige Petronelle skulde have 40 Kroner i „halvaarlig“ Løn.

Ifølge Skrivelse fra Krigsministeriet af Oktober blev jeg anerkendt berettiget til den af Hans Majestæt Kongen allerhøjest indstiftede Erindringsmedaille for Deltagelse i Krigen for Fædrelandet 1864.

1877. Under Lejrsamlingen ved Hald i 1877 med Kronprins Frederik som Divisionsgeneral var jeg Kommandør for Lejrdivisionens Ordonnansafdeling. Premierløjtnant Baron C. Bretton, der var Adjutant ved Divisionsstaben, og jeg var ret hyppigt indbudt af Kronprinsen til The om Aftenen i hans Telt.

Det er en Selvfølge, at Kronprinsens Tilstedeværelse i flere Henseender gav denne Lejrsamling sin egen Kolorit.

I Anledning af vor Bryllupsdag den 29de Juni skrev jeg fra Lejren et Brev til Julie, i hvilket jeg begyndte med at lykønske mig selv til nu i hele 11 Aar at have været smedet sammen med et sødt lille Pus, takker hende for de Aar og for de 3 søde Børn, som Vorherre holde sin Haand over. Brevet ender med et Farvel og: „lad os, om Gud vil, leve mange Aar sammen endnu med saa mange af vore Kære som muligt.“ Nu lever kun jeg og Polly; Julie døde 1895, Cai 1916 og Herman 1929.

Af samme Brev ser jeg, at jeg havde „jour“ hver 4de Dag og de

Dage spiste ved Kronprinsens „Taffel“, hvor der ved de store Middage vankede „Skum“. Om Søndagen var alle Stabens Officerer som Regel tilsagte til Kronprinsens Middag.

I Begyndelsen af Juli var som Gæster i Lejren, foruden vore egne Generaler, 5 svenske Officerer, hvoriblandt en Artillerimajor Tigerhjem, som en Gang havde rejst med Fader i Algier og foræret ham en militær-teknisk Ordbog, jeg senere fik af Fader, endvidere den franske Militærattaché Le Mulier.

I Efteraaret blev jeg attacheret en badensisk General v. Neu-
bronn-Eisenburg, der ledsaget af sin Søn som Adjutant var her i overordentlig Mission, i hvilken Anledning jeg den 31de Oktober blev Ridder af 1ste Klasse af den badensiske Zähringer Løveorden, et grønt Kors. Det var min første fremmede Orden, som jeg naturligvis var glad for og bar de nærmest paafølgende Aar ved højtidelige Lejligheder, men vist nu ej har baaret i de sidste 45 Aar.

I de $2\frac{1}{4}$ Aar, jeg som Løjtnant stod ved Gardehusarregimentet, førte vi et ret selskabeligt Liv. Foruden en Del enlige Damer og Herrer, blandt hvilke min gode gamle Ven Ritmester Fritz Nielsen, omgikkes vi mange Familier, af hvilke jeg skal nævne Berner-Schilden's fra Clausholm, min Fætter Herman Boalth's, Ritmester Engelbrecht's, Grev Holck's fra Aarhus, min Onkel Oberst William Hegermann-Lindencrone's, Statsraadssekretær Koefod's m. fl.

MIN RITMESTERTID

1878—1885

1878. Den 29de Januar udnævntes jeg til Ritmester og ansattes ved 4de Dragonregiment i Næstved som Skoleforstander, som hvilken jeg afløste Ritmester C. Steenstrup. Oberst Th. Freiesleben var Regimentschef.

Skoleforstanderen havde Tjenestebolig paa Rekrutkasernen, og da jeg havde Bolig paa Husarkasernen, ordnedes Forholdene saaledes mellem Steenstrup's og mig, at jeg fik et Værelse hos dem, medens min Hustru og Børnene i ca. 2 Maaneder blev i København.

Det er en Selvfølge, at jeg benyttede denne min første selvstændige Post til at arbejde videre paa, hvad jeg tidligere, mere begrænset, under mine to Ritmestre Flindt og Marcher havde begyndt paa at fremme. Medens jeg hidtil kun for mit eget Vedkommende havde kunnet praktisere en mere human og retfærdig Behandling af Mandskabet, end Tilfældet paa de Tider ofte var, kunde jeg nu gennem Befalingerne for Regimentskolen paalægge de mig undergivne Befalingsmænd en bedre Behandling af Mandskabet. Skældsord, Slag og Stropeture blev strengt forbudte, men kunde naturligvis ikke straks forsvinde. Folkene skulde ikke kaldes ved Nummer, men ved deres eget eller Fødebyens Navn.

Mange Aar efter, jeg tror i 1925, ved en Sammenkomst i 4de Dragonregiments Forening i Brønshøj Tivoli, fik jeg af en tidligere Rekrut under mig, senere Togfører ved Statsbanerne Andreasen, en Tak, der glædede mig meget. „Da jeg skulde ind som Rekrut,“ sagde han, „saa fik jeg Ørene tudet fulde af Beskrivelse om den raa Behandling, der ventede mig. Dagen efter vort Møde stillede vi alle sammen, og da sagde vor Skoleforstander til os, at vi ej skulde være bange, thi naar vi gjorde vor Pligt, skulde ingen med hans Vidende krumme et Haar paa vort Hoved. Og den Ritmester, der sagde det, er vor kære gamle General, der sidder her i Aften iblandt os, og han fortjener Tak for, at vi blev godt behandlede.“

Da vor gode Veninde, Grevinde Polly Ahlefeldt, hørte, at vi skulde til Næstved, anbefalede hun os at gøre Bekendtskab med Brockdorff's paa Frederikseg, ca. 1½ Mil fra Næstved, idet hun var vis paa, at Fruen, der var en Kusine til hendes Mand, vilde falde i vor Smag, hvad hun ogsaa i høj Grad gjorde. Jeg gjorde kort efter min Ankomst Visit paa Frederikseg, Julie senere, da hun i April var flyttet til Næstved. I de 4 Aar, vi var i Næstved, var det vor stadige og bedste Omgang. Julie og hun kaldte hinanden for „Tvilling“.

Et Par Maaneder efter, at jeg var kommen til Næstved, hændte der mig noget ganske ualmindeligt sjældent. Enhver, der har spillet L'hombre, ved, at 9 Matadorer er noget meget sjældent, mange har i hele deres Liv ikke haft eller set det, men mig hændte det, at jeg i Løbet af 10 Dage havde det 2 Gange, første Gang den 21de Marts i en grande tournée hos Pastor Beyer i Herlufmagle, anden Gang hos Købmand Borchsenius i Næstved i et almindeligt Spørgespil. Efter gammel Hævd skulde jeg hos Beyers have haft 1 Species (4 Kroner) af enhver i Stuen og derefter være smidt paa Døren, men jeg lod mig nøje med 1 Krone af hver af Medspillerne og blev paa Stedet. Da jeg hos Borchsenius skulde begynde L'hombren, sagde jeg i Spøg, at jeg var vant til at have 9 Matadorer og derfor gerne forud vilde vide, hvad jeg fik for dem. Helt underlig blev jeg, da jeg ikke længe efter virkelig fik dette yderst sjældne Spil. Det burde egentlig have været i Bladene, hvor 9 Matadorer ofte omtales.

Efter Rekrutskolens Ophør i Juni fik jeg en særlig Uddannelsesskole under mig. Som Lærere ansattes Premierløjtnant Viale og Stabssergent F. Jensen. Denne sidste var en Mand, der trods Duelighed i visse Retninger efter min Mening ikke burde have været ansat som Lærer for de unge Mennesker, da hans Person i nogle Retninger var noget af en Karikatur, hvad der vilde svække hans Autoritet. En Dag, da jeg overværede Undervisningen i Vaabenlære, spurgte jeg ham, om han havde skilt Karabinen ad for Eleverne. Herpaa fik jeg følgende reservede Svar: „Ja, jeg har, det vil sige jeg har det ikke — men Pistolen.“ Jeg kom uheldigvis til at le heraf og opgav for Fremtiden at overvære Timerne i Vaabenlære, men bad Rothe om en Gang, naar Skolen var endt, at fortælle mig om Jensens Meriter.

Dette skete ogsaa, thi den Dag, 28de Oktober, da de 8 Løjtnanter efter endt Skole havde indbudt mig til en Middag, laa der ved min Kuvert et lille grønt Hefte, i hvilket med en af Elevernes, Lembckes,

Haandskrift og af ham forfattede træffende Overskrifter Jensens klassiske Udtalelser var opførte. Jeg skal her blot anføre et af hans Aandsfostre.

I „Lærebog for Menige“ stod i et Punkt, at den Menige, hvis han vilde sælge det ham hver 5te Dag udleverede Brød, skulde have Tilladelse dertil af Underafdelingschefen. I et andet Punkt, at han skulde have Tilladelse af Afdelingschefen, hvis han vilde gifte sig.

For at simplificere Spørgsmaalene havde Jensen bestemt, at naar han kom med Spørgsmaalet: „Hvem skal den Menige have Giftemaalstilladelse hos?“ saa skulde der svares: „Afdelingschefen og naar han vil sælge sit Brød, af Underafdelingschefen.“

Det var et meget morsomt Hverv at lede Uddannelsen af disse unge, friske Mennesker, hvem jeg saavel teoretisk som praktisk søgte at gøre indlysende, at det for Rytteriets Brugbarhed først og fremmest kom an paa af al Kraft at søge at udvikle den enkelte Rytters Selvstændighed, ikke blot i legemlig, men ogsaa i aandelig Forstand. Et yderst vigtigt Middel til Udviklingen af denne Selvstændighed er at bringe den størst mulige Afveksling ind i alle Rideøvelser. Den hidtil anvendte Ensformighed i disse bidrog til at fremme Hestenes Rutine, hvorved Rytterens Enehæderedomme over Hesten indskrænkedes.

Da jeg i 1870 var Lærer paa Underkorporalskolen i Randers under Ritmester Sperling, havde jeg Lejlighed til at demonstrere Nytten af denne Afveksling. En Dag, Ritmesteren overværede Underkorporalskolens Ridning i Ridehuset, udført efter den da anvendte Ensformighed, roste han den Nøjagtighed, hvormed Øvelserne udførtes, hvad der efter hans Mening var et Bevis paa, hvor lydige Hestene var for Rytterens Hjælp, Schenkler og Tøjler. Jeg udtalte da, at denne Nøjagtighed for største Delen var en Følge af Rutinen og ikke af den store Lydighed over for Hjælpen, og bad, om jeg maatte bevise dette. Jeg instruerede da hver enkelt Elev meget nøje om, at han, i Stedet for som sædvanlig ved en Vending gennem Banen at vende til samme Side som den foranværende Rytter, skulde vende til den modsatte Side. Resultatet blev, som jeg havde bebudet, at da den næstforreste Rytter vilde vende til modsat Side og benyttede den dertil foreskrevne Hjælp, var Hesten ej til at faa til at udføre den forlangte Vending, men vendte paa Rutinen til samme Side som Rytteren foran.

Paa Skolen bragte jeg ogsaa de den Gang ikke foreskrevne „Forberedelsesøvelser tilhest“ i Anvendelse, ligesom jeg ogsaa meget øvede

Springning paa Øvelsespladsen og Overvindelse af Forhindringer i selve Terrænet, noget, der til Dels paa Grund af Hestenes tunge Beskaffenhed, lod meget tilbage at ønske paa de Tider. De fleste Heste svigtede t. Eks., naar man i Terrænet kom til en Grøft med Vand i.

Et pudsigt Tilfælde arriverede en Dag, idet Lembcke, der fra Galop af skulde stikke til et Paphoved, der laa paa Jorden, stak sig selv ned af Hesten med det samme uden heldigvis at tage Skade.

Den 13. November gjorde jeg paa Frederikslund en ganske ualmindelig god Jagt, idet jeg uden Forbiskud paa samme Post skød 1 Daakalv og 4 Ræve, der var hele Resultatet af den Saat, hvori 9 Jægere deltog. Det var nogle yderst morsomme Dage med muntre Middage og Dans. Den 15de var det Brockdorff's Fødselsdag, hvor der var Middag med 2 Sange, Musik fra et Orkester fra Slagelse og Dans til Kl. 4 Morgen. Julie dansede en Française med gamle Grev Dannemand (en Søn af Frederik VI), jeg selv mest med Sophie Brockdorff. Det var med susende Galopade fra det ene Hjørne af Salen til det andet, en fra den nuværende vidt forskellig Dansemaade.

Som i mine unge Dage forbinder jeg stadig med „Dans“ Begrebet om noget lystigt, noget der er Fart og Takt i, altsaa en Modsætning til den nyere Tids Aera's 1ste Stadium, med dettes mer eller mindre markerede Mavedans, i Begravelsestempo, mod Musikens Takt og med Øjnene stirrende ud i Rummet.

Af Runddansede dansede man, da jeg var ung, Vals, Polka og Galopade, af Kvadriller Française og senere ogsaa Lanciers, begge med flere Ture.

Galopade var min Yndlingsdans, ofte med Svingninger til den forkerte Side, efter H. C. Lumbye's Champagne Galop.

Her i min Gade bor der en gammel 93aarig Dame, med hvem jeg først som Discipel paa Herlufsholm, senere som ung Løjtnant i Næstved har danset mangan rask Galopade. Jeg kunde endnu have Lyst dertil og vilde ogsaa godt trods mine 96 Aar kunne gøre det, men, naar jeg ser hende, der ellers er rask, gaa forbi med 2 Stokke, saa maa jeg opgive at faa min Lyst styret.

En Balaftens Dans gik som Regel for sig efter følgende eller lignende Recept:

- 1ste Dans (Vals)
- 1ste Française
- 2den Dans (Vals)
- 2den Française

Borrdans
Kotillon
3die Dans (Vals).

En Herre var opførende og sørgede for god Orden ved at bestemme, hvor mange Par der maatte danse ud ad Gangen, ved at sørge for, at Parrene ikke stillede sig op ude paa Gulvet, men langs Væggene. Han gav Musikken Ordre til, hvad den skulde spille. I de nævnte hele Danse var det ikke blot en enkelt Runddans, der blev danset, men der veksledes hermed.

Kun i Kotillon sad Parrene ned, og derfor gjaldt det om inden denne, naar der ikke var Stole nok i Balsalen, at kapre disse fra de andre Værelser.

I Kotillon og undertiden ogsaa i de nævnte Danse opførtes forskellige Ture, af hvilke jeg skal nævne den med, at en Herre inklinerede for to Damer, og, efter at disse havde valgt en Blomst, de vilde være, gik han hen med dem til en anden Herre, der saa skulde vælge, hvilken Blomst han vilde danse med. Selv dansede han saa med den anden Dame. Jeg husker, hvorledes min gode, trofaste Ven, den lange Baron Otto Reedtz-Thott, der stammede noget, engang kom hen til mig og spurgte, om jeg vilde have en Rose eller — saa fik han et Stammeanfald, da han skulde nævne den anden Blomst, hvorfor jeg skyndte mig at vælge Rosen og er endnu den Dag i Dag uvidende om, hvilken Blomst jeg vragede.

Medens man i senere Tider svælgede i fine Kotillonssager og pragtfulde Buketter, nøjedes man i mine unge Dage med simple Sløjfer af smalle, kulørte Silkebaand med en Knappenaal igennem. Jeg har paa et halvt Ark rødt Brevpapir endnu saadanne 6 Sløjfer, som jeg fik, da Justitsraad, Fysikus Høgh-Guldberg havde Sølvbryllup 8de April 1861.

Paa min Fødselsdag 17de December havde Julie og Sophie Brockdorff arrangeret „Fritz“ i Tableau, idet Julie var „Freja“, Sophie „Rødhætte“, Fru Louise Grevenkop-Castenskiold „Island“, Polly „Troskab“ (med min Hund Freia om Halsen), Julie med de 3 Børn og Sophie „en Zigeunergruppe“, altsammen med Rødlys og „ganske yndigt“, skriver Julie i sin Dagbog.

I Forhold til de milde Vintre, man i Reglen har haft i det Aarhundrede, vi nu lever i, kunde Vintrene i den Tidsperiode, det hidtil har drejet sig om, ofte lægge Hindringer i Vejen for Samfærdsel. I sin Dagbog for 1879 skriver Julie saaledes gentagne Gange om

Snestorm, der har hindret os i at komme hen, hvor vi skulde have været.

Den største Del af de 4 Aar, 1878—1882, vi var i Næstved, havde jeg en Enspændervogn og en Dragonhest paa Foder, hvilket var baade bekvemt og billigt med den ret store Omgang, vi havde paa Landet. Den første, meget skikkelige Hest, som Julie ogsaa red paa, hed Sorteper, men paa en Tur til Grevensvænge blev den syg, saa Julie maatte staa af og gaa hjem. Næste Dag kreperede Sorteper.

1879. Den 22de April skriver Julie: „Frits begyndte med Skørbug“, en Sygdom, som Søfolk oftere fik i ældre Tider, hvor de om Bord i Sejlskibene paa de lange Farter levede af lutter hensaltede Sager. Paa Landjorden var Sygdommen en Sjældenhed, hvorfor Overlæge Lorck, der var vor Læge, ogsaa skrev om mit Tilfælde til et lægevidenskabeligt Tidsskrift. Da jeg fortalte ham, at jeg spiste saa meget Salt, mente han, at dette kunde have været en medvirkende Aarsag til mit Tilfælde, der iøvrigt for en stor Del var Skyld i, at Julie og jeg Aaret efter, i 1880, indbudt af min prægtige Svigermoder, gjorde en dejlig Udenlandsrejse, under hvilken vi hele Tiden brugte den af Lorck anbefalede Druerkur.

I 1879, efter endt Rekrutskole, drog jeg en Del omkring paa Jagt paa mange forskellige Steder, dog var Fornøjelsen blandet med Genvordigheder, rimeligvis fremkaldt af Skørbugen. Sammen med min Barndomsven Baron Otto Reedtz-Thott var jeg midt i August paa en af os lejet Jagt i Hørja i Nærheden af Tyringe i Skaane for at skyde Urfugle, men dels maatte jeg blive hjemme i Bondegården, hvor vi boede, paa Grund af en stor Byld paa højre Haandlede, dels gaa paa Jagt med Grødomslag, saa at jeg kun naaede at faa skudt 1 Urfugl og 1 Sneppe, medens min Hund Freia tog 3 Urfugle i Sædet. Da jeg saa fik en gul Prik paa højre Arm, raadede den svenske Bondekone mig til at smøre lidt grøn Sæbe paa Prikken, thi saa vilde den ikke blive til en Byld. Enden paa Historien blev, at jeg over Nordsjælland maatte tage hjem til Næstved, hvorfra jeg saa atter tog paa Jagt i Jylland den 4de September. Efter i et Par Dage at have jaget omkring Randers og bl. a. den 6te September skudt 4 Tredækkere og 1 dobbelt Bekkasin i Nørbæk og Faarup, var jeg et Par Dage paa Clausholm. En Dag, da jeg med Kammerherreinde Berner-Schilden var i Drivhuset, mærkede jeg ligesom et lille Stik i den ene Finger, hvilket saa havde til Følge, at Fingeren hovnede op, da jeg efter Clausholm tog til Ulstrup til Grev Ahlefeldt's, hvor

Grevinde Polly sørgede for Omslag om Fingeren. Derefter tog jeg til Viskum til Helmuth Lüttichau, Faders Adjutant under Krigen 1864, men her blev Haanden værre, saa at han raadede mig til at tage ind til Viborg til Doktor Heiberg, paa den Tid en meget anset Kirurg. „Men,“ sagde Lüttichau „han bruger straks Kniven“. Sammen med mig drog ogsaa en Røgter fra Viskum ind til Doktoren for at blive skaaren i Foden. Ganske rigtigt bebudede Dr. Heiberg straks, at han maatte skære i Fingeren, da det var en Benhindebetændelse. Efter at have faaet at vide, at Snittet kun et Øjeblik vilde gøre meget ondt, sad jeg uden et Muk ganske stille og fortjente saaledes den Bøf, som Dr. Heiberg i saa Tilfælde havde lovet mig. Senere fortalte han mig, at da han havde skaaret Røgterens Fod, havde Delinquenten skreget af fuld Hals, skønt det sikkert ikke havde gjort saa forfærdelig ondt. Efterhaanden forplantede Betændelsen sig til et Par af samme Haands andre Fingre, der saa ogsaa blev skaarne. Der var en Formodning om, at det Stik, jeg fik i Drivhuset paa Clausholm, kan have været af et giftigt Insekt.

I Juni var jeg af Carl Juel-Brockdorff indbudt til at tage med ham til Væddeløbene i Hamburg, hvor der ogsaa var en Auktion over Fuldblodsaaringer. Da han blev nødt til at tage hjem før Auktionen, bad han mig købe sig en Aaring, et Tillidshverv, jeg egentlig ikke var saa glad for, da jeg aldrig havde givet mig af med den Slags Indkøb, tilmed for andres Penge. Jeg købte ham imidlertid en meget smuk, ret lille, rød Hoppe, Rosalinde, for saa vidt jeg erindrer 10.000 Mark.

Ved de i 1867 paabegyndte og senere fortsatte Væddeløb fungerede Amatører, deriblandt ofte jeg, som Startere; det var først, da Løbene antog et større Format og professionelle Jockey'er optraadte paa Banen, at Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme engagerede den tyske Starter, Wacherau, som Starter ved Løbene. Da man selvfølgelig helst vilde kunne hjælpe sig selv, blev jeg paa Foreningens Bekostning sendt til tyske Væddeløb for med Wacherau som Læremester at uddanne mig som Starter, i hvilket Hverv jeg da ogsaa fungerede gennem flere Aar.

1880. Den vigtigste Begivenhed i dette Aar for Julie og mig var den dejlige Udenlandsrejse, som Svigermoder havde inviteret os paa.

Den 19de August rejste vi over Korsør til Hamburg og den 20de videre til Hannover By, hvor vi i Herrenhausen Park saa et stort

Mausoleum af Marmor over Kong Ernst August og Dronning Frederikke af Hannover. Den 21de kom vi til Cassel, hvorfra vi besaa det i Nærheden beliggende Slot Wilhelmshöhe med Oktagonen, en ottekantet Stenbygning, kronet med en kolossal Herkulesstøtte af Kobber. Vi gik 330 Trappetrin op uden dog at naa Herkules. Den 23de rejste vi til Coblenz, hvor vi boede paa Hotel Bellevue, lige ved Rhinen med den lille Klippefæstning Ehrenbreitstein paa den anden Side, hvortil en Bro, 470 Skridt lang, fører. Vejen op til Ehrenbreitstein stiger 500 Fod. Om Eftermiddagen tog vi med en Rhindamper til Bingen, hvorfra vi gjorde en Tur til Kreuznach, et tiltalende Bade-sted, derefter videre fra Bingen over Rüdeshheim til Wiesbaden, hvor vi ankom den 25de. Den følgende Dag foretog vi en dejlig Køretur til det russiske Marmorkapel, opført 1855 til Erindring om Hertuginde Elisabeth af Nassau, der var russisk Fyrstinde og døde 1845, kun 19 Aar gammel. Aldeles dejligt altsammen af carrarisk Marmor. Elisabeth ligger udhugget i Marmor i en lille Sidehvelving paa en fri Marmorfod, hvorpaa er udhugget Apostlene og paa de 4 Hjørner „Tro“, „Haab“ og „Kærlighed“. Den 26de sent om Aftenen kom vi til Heidelberg, hvor der laa mange Breve til Svigermoder i Anledning af hendes Fødselsdag den 27de. Paa denne foretog vi en lang Spadseretur til Königsstuhl 1066 Fod over Havet, besaa det gamle Heidelberger Slot og drak i Slotshotellet Svigermoders Skaal i Champagne, det vil sige i Kajserspekt, mousserende Rhinskvind. Derefter tog vi til Baden-Baden, hvor Julie og jeg overværede et af de bekendte Væddeløb med et stort Steeple-Chase. Den 30te August var vi paa Vej til Zürich, men naaede kun til Schaffhausen, da Toget, vi skulde have Tilslutning til, var kørt, den eneste Gang paa hele vor Rejse, at det ikke aldeles gik, som vi havde bestemt. Næste Morgen fortsatte vi Kørslen over Zürich til Zug, saa med Dampskib over Zuger Sø til Arth og herfra med Jernbane af ejendommelig Konstruktion til Rigi-Kulm, 5707 Fod, videre over Vierwaldstädter Søen til Luzern. Her saa vi det i en Klippe udhuggede berømte Løvemønument over Forsvarerne af Tuilerierne i 1793, ved hvilket Modellen til Løven er af Thorvaldsen. Jeg glemmer ikke, hvor smukt det var.

Fra Luzern kørte vi med Vogn til Interlaken, en mageløs dejlig Tur. Den 2den September tog vi til Bern, først med Jernbane, saa over Thuner-Sø og videre med Banen. Saa gik Rejsen videre over Lausanne til Montreux, hvor vi boede i Hotel du Cygne og traf Cai Boalth, hans Bedstemoder og Tante.

Julie og jeg gav os med Lyst godt i Lag med at spise Druer, af hvilke Lorck havde sagt vi skulde gradvis naa til 8 Pund om Dagen, men en med denne Kur fortrolig schweizisk Læge sagde, at 4 kunde være nok. Den 7de flyttede vi op til det en Del højere beliggende Glion, hvor vi i Hotel Victoria gav os i Pension for 8½ Franc daglig pro persona.

Jeg havde hele Tiden haft i Kikkerten at ville plukke Edelweiss, naar jeg kom til en Bjergegn, hvor den Blomst groede, som den unge Schweizer gaar op i Sneregionen for at hente hjem til sin Elskede. Med dette Maal for Øje gik jeg i Følge med Cai Boalth op paa et Bjerg, Rochers de Noye, 2400 Meter over Havet, men der fandtes ingen Edelweiss. Den 9de spadserede vi til det i Historien bekendte lille Slot Chillon, hvor Bonivard, der tog virksom Del i Genf's Frihedskamp mod Hertugen af Savoien, blev holdt indespærret i underjordiske Fængsler fra 1530—36. Vi saa Marterkamrene, de saakaldte „les oubliettes“. Mindet herom er blevet fornyet ved Byrons Digt „The prisoner of Chillon“.

Den 18de tog vi til Søs til Montreux og derfra med Jernbanen til Bex, en lille By i Rhonedalen, hvor vi forblev til den 24de og gjorde forskellige Ture, et Par Dage generet af Regnvejr. Den 21de blev en Mærkedag for mig, idet jeg fik gjort Alvor af at plukke Edelweiss. Kl. 6 Morgen begav jeg mig, ledsaget af en Fører, paa Vej for at bestige Bjerget l'Argentine, 8000 Fod over Havet, og fandt ved Snegrænsen den attraaede Blomst, hvoraf jeg fik plukket et Dusin Stykker, som jeg delte mellem Svigermoder, Julie og Fru Brockdorff og selv beholdt et Par. Det var en anstrengende Tur i 6 Timer uafbrudt at stige opad, men en Alpestok, som jeg endnu har, hjalp godt, men træt var jeg ved Hjemkomsten.

En Dag gjorde vi i Bex Bekendtskab med en ældre svensk Greve de la Gardie, om hvem Svigermoder saa diplomatisk skriver: „han tørster, tror vi“. Han mødte med Buket til Damerne den Dag, den 24de, vi forlod det yndige Bex, hvor vi havde haft det saa hyggeligt, for at tage til Brieg. Undervejs besaa vi Gorge du Trient imellem to Klipper, hvor der løber Vand imellem. Langs med den ene Klippevæg er anbragt en Træbro, der bugter sig i mange Former og er saa lang, at vi brugte ca. ½ Time for at komme frem og tilbage. Pollys Fødselsdag, den 25de September, fejrede vi i Champagne i Brieg, som vi forlod den følgende Dag.

Først med 3, senere med 2 Heste kørte vi over Simplon, en storartet Tur, bedede i 2 Timer og spiste Middag i Col de Simplon,

hvorefter vi kørte nedad til Domodorsola. Vi blev her til næste Morgen, da vi med det samme Køretøj tog afsted med Stresa ved Lago Maggiore som Maal. Fra Brieg til Stresa er der ca. 20 franske Mil. Vi boede i Hotel Iles Baromées med Udsigt til disse Øer. Efter Frokost roede vi over til Isola Bella, besaa Slottet og den skønne Have.

Den 28de September tog vi til Mailand, først over Lago Maggiore i Dampbaad til Arrona, derefter med Jernbane til Mailand, der er en pragtfuld By, hvis fornemste Seværdighed er Domkirken, op til hvis Taarn 300 magelige Trappetrin fører; en udmærket Udsigt har man herfra.

Den 29de om Morgenen tog vi til Bellagio ved Comosøen, købte forskellige Oliventræssager og om Aftenen tilbage til Mailand, hvor vi blev til den 1ste Oktober for at tage til Venedig.

Her blev vi i 3 Dage. Straks efter Ankomsten om Aftenen var vi paa Marcuspladsen, hvor der var Musik og aldeles glimrende Butikker. Vi besaa en Masse Kirker, Sukkenes Bro, Malerier og Kunstværker af Marmor, Mosaikfabrikker, de 4 Heste af Bronze, som siges først at have staaet paa Nero's, senere paa Trajan's Triumfbue, saa til Constantinopel, i 1204 til Venedig, hvorfra Bonaparte i 1794 lod dem føre til Paris paa Karruselpladsen, men i 1815 fordredes de tilbage af Kejser Frantz og opsattes paa St. Marcus Kirken.

Et eget Fysiognomi faar jo Venedig gennem sine Kanaler, hvor Gondolerne er Færdselsmidlerne i Stedet for Vogne.

Den 4de September tog vi med Jernbane til Bozen (Bolzano), hvor vi ankom næste Morgen, og hvorfra vi senere kørte ad en smuk Vej til Meran, der ligger skønt ved en Flod og er omgivet af Bjerge. Det vrимlede af polske Jøder og Jødinder, som efter Sigende bortjog alle andre Rejsende fra Byen. Den 6te Aften tog vi tilbage til Bozen for den 7de Morgen med Jernbane at køre den dejlige Vej over Brennerpasset til Innsbruck. I Hofkirken her findes et pragtfuldt Mausoleum over Kejser Maximilian I og ligeledes et smukt Monument over Andreas Hofer. Om Aftenen var vi i Teatret og saa „Girofle og Girofla“, vrøvlagtigt og mindre gode Skuespillere.

Den 8de Kl. 2¹/₂ rejste vi til München, hvor vi boede i Hotel „Die 4 Jahreszeiten“, som det danske Kongepar havde forladt Aftenen i Forvejen. Slottet her er særdeles smukt, rigt udstyret i alle Retninger, et Sengeomhæng har alene kostet 800.000 Gylden. „Bavaria“, en voldsom stor Figur var Julie og jeg inde i og ad 126 Trin helt oppe i Hovedet.

Den 10de Aften rejste vi til Dresden, hvor der var mange Ting at se: Malerisamling, Grünes Gewölbe, Brülls Terrasse m. m.

Om Aftenen den 12te rejste vi til Berlin, og tog næste Dag fra Morgen til Aften til Potsdam, hvor vi besaa Babelsberg, et nydeligt lille Slot, derefter Sans-Souci, hvor Frederik den Store havde levet og døde, og saa Marmorpaladset, som var under Reparation, da det blev indrettet til Bolig for Kronprinsens Søn Wilhelm (senere Kejser), der skulde giftes med en Prinsesse af Augustenborg. Næste Dag saa vi det udstillede store Maleri, forestillende Diana's Jagt af den østrigske Maler Maquart.

Paa min Væg har jeg hængende et stort Fotografi af Maleriet: Man ser der, hvor malerisk han under Dianas Jagt i Skoven har grupperet et Dusin Jagtnymfer i mer eller mindre nøgne Skikkelser. Folk, der var kendt med Wien paa den Tid Macquart malede Stykket, kan paa Nymferne genkende Ansigter fra Damer, hørende til de fineste Selskabskredse i Wien.

Om Eftermiddagen rejste vi til Hamburg, var den 15de i Zoolo-gisk Have og mødte Kong Christian og Prins Valdemar. Vi spiste til Middag i den bekendte Wilcken's Kælder. Den 10de tog vi om Morgenen gennem Hertugdømmerne til Odense og Aalykkegaard, hvorfra Julie og jeg den 17de rejste til Bjørnemosen for at afhente Børnene.

Med Undtagelse af Rejsens allerførste og allersidste Dag havde Julie og jeg alle Steder, hvor der fandtes Druer, brugt den os af Lægen tilraadede Druerkur, der jo ogsaa var den oprindelige Aarsag til denne dejlige Rejse, og jeg tør sige, at Kuren ogsaa havde god Virkning paa os begge.

Rejsen, der havde varet i 2 Maaneder, kostede ialt 3.300 Kroner, nemlig:

Dampskibs- og Jernbanebilletter	936 Kr.
Vognleje længere Ture	170 "
" mindre Ture	78 "
Hotelregninger	1.436 "
Forskelligt	678 "
	<hr/>
	3.300 Kr.

Hertil kommer Udgifter, der ikke vedrørte
selve Rejsen

Ialt 4.390 Kr.

Behageligere og nemmere Damer at rejse med end min Svigermoder og min Kone kunde man vanskeligt finde, de var altid præcise, kom aldrig med nogen af de ellers saa almindelige Indvendinger og Misfornøjelser med Mad og Seng o. s. v.

Vi fandt de tre Børn i bedste Velgaaende hos de kærlige Bedsteforældre og de 3 Tanter paa Bjørnemose, som vi saa alle 5 den 22de Oktober forlod og kom tilbage til Næstved.

Den 1ste November kom min Broder Johan og min Svigerinde Lillie for første Gang i Besøg hos os. De var blevet gift i 1875: Hun var Enke efter en Franskmand, Moulton, men var født Grenough fra Amerika. Hun havde paa Grund af sin Aandfuldhed, Skønhed og sin udmærkede Stemme og hele musikalske Begavelse været meget feteret ved Napoleon den III's Hof og blev det ogsaa senere som Diplomater ved de forskellige Hoffer, min Broder havde været attacheret. Hun har paa Engelsk, men oversat til Dansk, skrevet to meget interessante Bøger om disse Perioder i sit Liv.

I November var jeg som de foregaaende Aar til Klapjagt paa Frederikslund, hvor jeg med Skam at tale paa 1 Post skød 3 Raaer, men det var i en Hundesaat, hvor alt skulde skydes.

Paa 1ste Blad af min sædvanlige Holt's Lommebog (1881) staar følgende af Julie forfattede Vers:

„Den gamle Bog Farvel har sagt,
Den nu tilside bliver lagt,
Derfor en ny skal møde
Fra Dine Børn de søde.“

1881. Den 3die Januar havde jeg en Rolle i „En Barndomsdrøm“, som blev spillet ved en Dilettantkomedie paa Gaunø.

Blandt de den 30te Januar mødte 97 Rekrutter var der en af de 19 Hansen'er, der efter sin Fødeby blev kaldt Vesterborg, som var meget flink og blev Underkorporal.

Da jeg saa i 1882 blev Adjutant hos Christian IX og skulde holde Tjener, blev han Tjener hos mig og var i enhver Henseende en udmærket Mand. 1885, da jeg blev Chef for Gardehusarregimentet, drog han til Amerika, tog Plads paa en Farm, og her benyttede han sin Fritid om Dagen og flere Nattetimer til at studere det engelske Sprog. Saa kom han senere ind paa et medicinsk Kollegium, blev Læge og har nu i 30—40 Aar været praktiserende Læge under Navnet Vesterborg, først i Chicago og siden i lang Tid i Forest City i Iowa. Han ejer sit eget Hus, holdt tidligere Hest, nu Automobil,

er ivrig Jæger og har lejet Jagt i Vesten. Den Gang han var Tjener hos mig, gik han bag efter mig og bar min Bøsse. Min Datter Polly fulgte han i sin Tid i Skole. Vi skriver af og til til hinanden. Han nærer en aldeles rørende Hengivenhed for mig og tilskriver den Tid, hvor han stod under og var hos mig, for at have haft en afgørende Indflydelse paa hans senere Liv.

Den 5te Maj førte jeg en Valgliste ved Folketingsvalget i Ridehuset.

Naar jeg kom for at se Rekrutternes Gymnastikøvelser, morede det mig ofte og Rekrutterne med at lægge en 25 Øre langt fremme paa Voltigerhestens Hals, som de saa skulde tage med Haanden, idet de sprang paa langs over Hesten, og paa denne Maade var der den 30te Maj ikke mindre end 22 Rekruter, der fuldførte Kunststykket og puttede de 25 Øre i Lommen.

Cai havde hidtil gaaet i Skole i Næstved hos en Frøken Prætorius og ogsaa faaet Undervisning hos en Underofficer, Gymnastiklærer Jørgensen, men nu, da han var henvend de 11 Aar, bestemte vi os til at sende ham i Skole i København og i Huset hos Overintendant Svendsen, der i Tidernes Løb har forskaffet mig mangen god Jagt-fornøjelse. Den 7de Juli var jeg med ham til Prøve i Borgerdydsskolen i København, og han blev derefter optaget i første studerende Klasse, hvori han efter Sommerferien skulde begynde sin Skolegang.

Den ovenfor nævnte Overintendant Svendsen, var en, navnlig i Jylland, meget bekendt Jæger og Idrætsmand. Han havde i Krigen 1864 været Divisionsintendant og havde først og fremmest sørget for, at Tropperne i rette Tid fik det bedst mulige og ikke saa meget, som andre Intendanten, interesseret sig for at Regnskaberne var i Orden, hvorfor han ogsaa efter Krigen kom til at dække en Uoverensstemmelse i disse, efter Sigende ved en underordnet Hjælperes Uredelighed. Han var en jovial Mand, der kunde færdes mellem alle Slags Mennesker, Høje og Lave, og arrangerede udmærkede Jagt- og Fisketure.

Svendsen, der gik paa Jagt saa længe Himlen var blaa, kom en Gang ind paa en Jagt, der tilhørte en Landsbysmed. Denne kom farende ud imod ham og overdængede ham med de værste Skældsord, men et Par Minutter efter saa man dem sidde med hinanden som de bedste Venner, spisende af Svendsens medbragte Frokost og drikkende en Snaps sammen, og Svendsen fik Lov til at gaa paa Jagt hos Smeden saa meget han vilde.

De mange Ture, arrangerede af Svendsen, som jeg har været med til, har været noget af det fornøjeligste, man kan tænke sig.

Den 15de og 17de Juli var jeg Starter ved Væddeløbene paa Eremitagesletten, bistaaet af den tyske rutinerede Starter Wacherau.

1882. Begyndelsen af 1882 gav ganske uventet min Virksomhed og derved mit Liv en anden Retning, idet jeg fik Brev fra Christian IX's højtbetroede Adjutant, Kaptajn af Artilleriet, Baron Christian Güldenchrone, med Forespørgsel, om jeg kunde have Lyst til at blive Adjutant hos Kongen. Skønt jeg nødigt forlod baade min Tjeneste som Skoleforstander og min Garnison i Næstved, besvarede jeg den bekræftende og blev fra den 16de Marts ansat i Adjutantstillingen, med hvilken var forbundet et Tillæg af 1200 Kr. aarlig ifølge Lønningsloven, og 1200 Kr., aarlig af H. M. Kongen, saakaldet bouche en cour. Saalænge jeg blev i Stillingen, der udelukkende havde militær Karakter, havde jeg Rang med en Oberstløjtnant. Den 13' Februar og 15' Marts var jeg til privat Audiens hos Kongen.

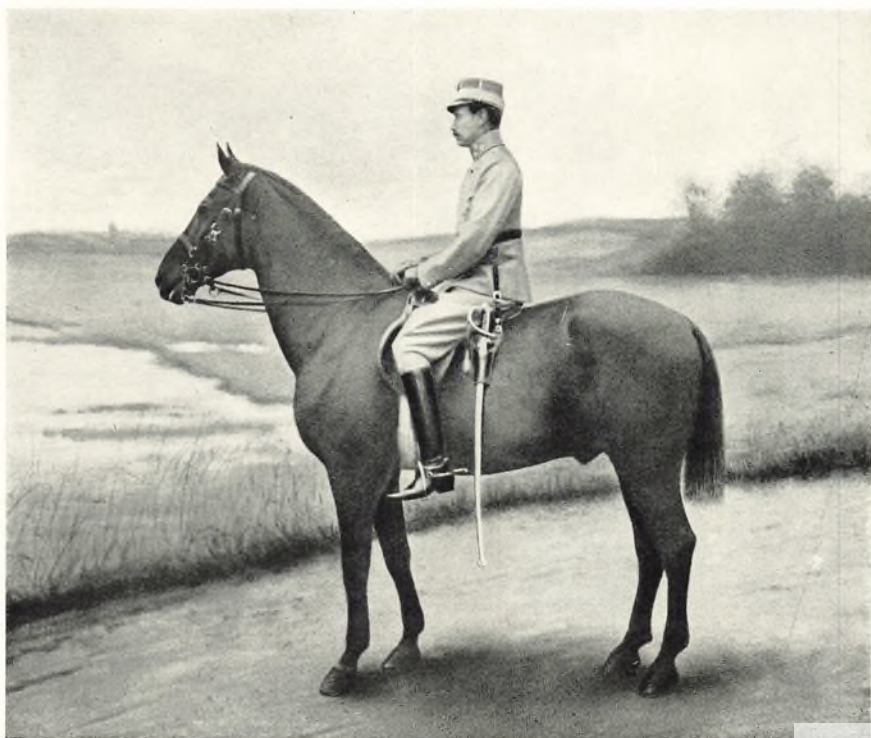
At give en Officer, der hører til H. M. Kongens nærmere Omgivelse, en højere Rang saalænge han forbliver i saadan Stilling, er efter min Anskuelse at foretrække for at give ham en varig Hof titel, fordi det væsentlige altid bør have Fortrinet for det mindre væsentlige. Dette gælder under alle Forhold, thi er man først paa det rene hermed, er det lettere at træffe en Afgørelse. I Stedet for at gøre Officerer af Livgarden og Gardehusarregimentet til Kammerjunker (Kammerherre), kunde man give dem Rang som saadan, saalænge de forblev i denne Stilling. Ellers kan det hændes, at de efter Fra-trædelsen kommer til at rangere over deres egne militære Foresatte. Jeg har engang som Oberst været til et Taffel, hvor jeg blev placeret over min Generalinspektør (Engelbrecht), fordi min Udnævnelse til Kammerherre var ældre end hans til Generalmajor.

I Kraft af det væsentlige svarer jeg undertiden i Spørg Folk der spørger til „Kammerherrens“ Befindende: „Tak, „Generalen“ har det godt!“

I Anledning af min Udnævnelse skal jeg her omtale, at jeg i For-aaret 1879 havde faaet et Brev fra Kronprins Frederik's mangeaarige Adjutant, Oberst af Artilleriet, Louis Lund, hvori han foreslaar mig at træde ind i den Stilling, han i nærmeste Fremtid vilde forlade. Efter et foreløbigt afværgende Svar henstillede han endnu en Gang til mig at blive hans Efterfølger, hvorpaa jeg gav et definitivt Afslag. Grunden hertil var, at der til denne Adjutantstilling ogsaa var knyt-

Kong Christian IX.

Kong Christian X.

Dronning Louise (1817—1868) der sammen med Kong Christian IX var Midtpunktet for Familiekredsen paa Fredensborg.

tet almindelig Hoftjeneste, og at det vilde være nødvendigt, at jeg blev Frimurer, eftersom Kronprinsen var meget ivrig som saadan og ofte kom i Frimurerlogen. Da jeg hverken havde Lyst til Hof-tjeneste eller til at være Frimurer, afslog jeg definitivt Tilbudet.

Som rimeligt var, tror jeg nok, at Kronprinsen, med hvem jeg havde tjent sammen som Løjtnant ved 2det Dragonregiment, ikke syntes om dette Afslag fra min Side, men jeg har aldrig følt nogen Tilkendegivelse i saa Henseende fra hans Side.

Lørdagen, den 18de Marts overtog jeg for første Gang min Jour og var samme Dag til mit første Taffel, var den 19de med Majestæ-terne i Garnisonskirke (Pastor Sørensen) og samme Dags Aften til The hos Dronningen, hvorefter der blev spillet Loup.

Den 20de Marts havde jeg min første Tjeneste ved den af Kongen givne offentlige Audiens, der denne Dag omfattede 24 Personer. Ved denne og de nærmest følgende Audiens-Mandage fulgte jeg den mig løst givne Regel at lade Rangfølgen være det bestemmende, men det varede ikke længe, inden det stod mig klart, at det paa den Maade ofte kunde hænde, især naar der var mange, at Rangspersoner, der egentlig ikke havde noget virkeligt Ærinde hos Kongen, men blot vilde „gøre deres Opvartning“, kom ind, medens Folk med lavere eller ingen Rang, som havde et virkeligt Ærinde, maatte gaa for-gæves bort. Jeg husker saaledes, at dette var Tilfældet med en Præst, der var rejst herover fra Vestjylland, medens en meget brav, gam-mel General, der temmelig regelmæssigt blot for „Opvartningens“ Skyld kom en Gang om Maaneden, fik Audiens. Audiensen varede kun en bestemt Tid, i Regelen 2 Timer.

Saa lavede jeg mig mine egne Regler, der bestod i, at jeg i den første halve Time gik efter Rangen, men saa skiftede med en højere Rangsperson og en med lav eller ingen Rang, idet jeg dog altid sør-gede for, at ikke den yngste af to hinanden i Rang nærstaaende Personer kom først ind. Da jeg tænkte mig, at det saa nok kunde hænde en Dag, at en Rangsperson vilde faa det galt i Halsen, havde jeg for det Tilfælde i Forvejen lavet mig mit Svar. Det skete ogsaa en Dag, at en Rangsperson fra Jylland ret betegnende spurgte mig, efter hvilke Regler jeg gik, hvortil jeg svarede: „Efter de Regler, jeg ved, at Hans Majestæt billiger.“ Tableau!

Udenfor de offentlige Audiensdage var det kun Ministrene, de højere ved Hoffet ansatte Personer og ganske enkelte andre, der fik Audiens hos Kongen. Adjutanten maatte i den Retning bruge sin Konduite. En Gang var jeg nærved at komme galt afsted, da en

stor Sangerinde, jeg tror Patti eller Trebelli, kom med sin Impresario og søgte Audiens. Da denne sidste henvendte sig til mig, afslog jeg Anmodningen, men, da han saa sagde, at Kongen en Gang havde sagt til Sangerinden, at hun kunde komme udenfor de bestemte Audienstider, bad jeg Kongens Jæger gaa ind til Hans Majestæt, der sad ved Frokostbordet, og melde hende. Det varede kun et Øjeblik, saa kom Kongen og Prins Valdemar for at modtage den begunstigede Sangerinde, og jeg var glad over Budet, jeg sendte, da jeg ellers nok kunde have risikeret at have faaet en lille Reprimande.

Naar man havde Jour, ledsagede man jo ofte Kongen, naar han tog ud, og min første Tur paa denne Maade var den 21de Marts hos Minister Estrup, hvor Kongen var fra 9¹/₂ til 11³/₄ Aften. Den 23de s. M. var jeg med Majestæterne til Bal hos den engelske Gesandt Mr. Vivian.

I et Brev af 18de Marts til min Kone skriver jeg: „det var den 1ste Dag, og jeg maa sige, at alle fra Kongen og Dronningen af nedefter have været særdeles venlige imod mig“. Senere: „Det vil vist mere Cai at høre, at vi idag til Taflet fik Topøllebrød. Du ved, han spurgte mig forleden om Kongen nogensinde spiste Øllebrød.“

Den 25de, Lørdag, blev jeg afløst af Kommandør Jacobson, idet de 4 Adjutanter skiftedes til at have Jour i en Uge fra Lørdag Kl. 10 Form. Ved de offentlige Audienser fungerede dengang kun den jourhavende Adjutant, medens nu 3 er i Virksomhed. Indtil vi fik Bolig i København, havde jeg Tilladelse til at bo i Næstved.

Den 29de gav vi hjemme hos os paa Kasernen til Afsked et Bal, meget vellykket, for vore mange Bekendte i Næstved og Omegn, ialt 50—55 Personer. Den 26de April forlod Julie og jeg vort kære Hjem i Næstved, fulgt paa Stationen af alle Officererne og mange Bekendte. I Holme-Ostrup sagde Fru Brockdorff os Farvel.

Som jourhavende Adjutant fulgte jeg den 21de Maj Aften med Kongen og Dronningen om Bord i „Dannebrog“ fra Helsingør til Jylland i Anledning af Aabningen af Jernbanen fra Thisted til Oddesund. Mellem Hals og Aalborg gik vi om Bord i Dampskibet „Jylland“ for, passerende Løgstør, der var festlig smykket, at sejle til Thisted, hvor Majestæterne boede hos Amtmanden.

Den 23de aabnede Kongen Banen til Oddesund, hvor der spistes Frokost i Telte. Ved de forskellige Stationer undervejs holdtes Taler af Præster. Indenrigsministeriet gav stor Middag for ca. 300 Mennesker i Lokomotivremisen i Thisted.

Næste Dag kørte Kongen i Vogn til Klitmøller og saa Rednings-

baadene manøvrere. Om Aftenen var der Illumination og Fakkeltog i Thisted.

Den 25de foregik Hjemrejsen paa lignende Maade som Udrejsen.

Den 6te Juli kom Herman, hvis Sommerferie begyndte, hjem med en fin Karakterbog med ug for Flid, ug for Opførsel og ug for Fremgang — meget glædeligt!

Den 12te kom Kong Georg, Dronning Olga og 4 Børn til Bernstorff, hvor jeg af Kongen (Christian IX) blev forestillet for Dronningen, om hvem jeg i min Dagbog skriver, at hun var sjælden indtagende, elskværdig, munter og ligefrem.

I Midten af September var jeg med min gode Ven, Baron Otto Reedtz-Thott paa Hønejagt paa den af os i Sverige i Hørja ved Tyringe Station lejede Jagt, en Jagt, som Bismarck tidligere havde haft. Otto var forfærdelig rar at færdes med paa Jagt. Han var mange Gange bedre Hønejæger end jeg, men jeg fik aldrig Stikpiller, fordi jeg ikke ramte, han sagde i Reglen, naar vi stod sammen: „Fritz, nu kan Du skyde først, og, naar Du saa har skudt forbi, saa skyder jeg,“ hvad der ikke saa sjældent blev Tilfældet. Jeg fik ialt kun 11 Høns.

Den 8de December talte jeg som jourhavende Adjutant med Etatsraadinde Johanne Louise Heiberg, der var til privat Audiens for at takke Kongen for den hende tildelte Fortjenstmedaille i Guld.

1883. Fastelavnsmandag, den 5te Februar var min Kone og jeg med Herman, 11 Aar, og Polly, 7 $\frac{1}{2}$, til Fastelavnsløjer hos Dronning Louise. Cai, 13 $\frac{1}{2}$, var for stor til at komme med. Der blev slaaget Rumlepotter itu, og hvert af de tilstedeværende Børn fik et Kræmmerhus Godter og en Gave, Herman fik en Skildpaddes Portemonnaie og Polly en stor, smuk Amagerdukke.

Den 26de Februar og 8de April, Kong Christians Fødselsdag, var vi til Hofbal, henholdsvis paa Amalienborg og Christiansborg.

Pigelønnen stiger, dog ikke meget, den 15de Marts fæstede Julie en Pige til 13 Kr. maanedlig.

Om Sommeren lærte baade Julie og Polly at svømme paa Rysenstiens Badeanstalt ved Langebro.

Den 28de September var jeg med Kongen til stor Tropperevue paa Roskildeegnen og red ved saadan Lejlighed for første Gang min nye røde Hest Skimer.

Paa Jagtens Omraade havde Aaret det vistnok yderst sjældne Tilfælde, at jeg den 5te Oktober skød 2 Grævlinge og 2 Ræve paa

samme Post paa Skrænten af Esrom Sø. Jagten tilhørte daværende Løjtnant (senere Kammerherre) W. Grevenkop-Castenskiold til Esromgaard, hos hvem min gode Ven og Jagtkammerat Otto Reedtz-Thott og jeg oftere kom paa Jagt sammen.

I 1883 blev jeg Medlem af Bestyrelsen i „Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme“.

1884. Den 5te Februar var Julie og jeg paa Christiansborg til Hofbal med Tableauer og 2 Komedier, den ene dansk, den anden fransk.

Som Kuriositet har jeg under Fastelavnsmændag, 25' Februar skrevet: „Bollemælk til Taffelet“.

Den 26de var jeg med Majestæterne i Casino til „Paa Havsens Bund“ og „Lolotte“ og gav efter Ordre en Kontrollør 10 Kr. for at have skaffet Hans Majestæt en „Poet“.

I Begyndelsen af Marts var Fader temmelig syg, hvorfor jeg den 6te overraskede ham ved uventet at komme til Bjørnemose, og i hvilken Anledning jeg ogsaa havde bedt Hans Majestæt om en Flaske af den gamle Rosenborger Rhinskvin. Den 8de kom der Telegram fra Kongen om Faders Befindende, der Gud ske Lov var bedre.

Den eneste Snyder, jeg har faaet af Kongen i de 3¹/₂ Aar, jeg var Adjutant hos ham, fik jeg den 13' April, hvor jeg var med de kongelige til en Kirkekoncert i Frue Kirke. Den var ret ufortjent, men giver et Eksempel paa, hvilken Rolle, helt forskellig fra nu, Tobaksrøgningen i Damernes Nærværelse dengang spillede. Ved Majestæternes Bortkørsel fra Amalienborg, rakte Kongen mig, uden at sige noget, et Cigaretfederal ud af Vogndøren, ligesom Hestene begyndte at gaa. Ganske uvidende om, hvorfor dette skete, undersøgte jeg Foderalet og saa da, at det tilhørte Prins Valdemar, der ogsaa havde Plads i Vognen. Da Koncerten var forbi, og vi gik ned ad Trapperne, jeg forrest, rakte jeg Prinsen Foderalet. Dette saa Kongen, der saa, da jeg stod ved Vognen ved Majestæternes Indstigning, i en meget streng Tone sagde til mig: „Det kunde Deres Fader aldrig have gjort.“ Jeg vidste ikke, hvad jeg havde forbrudt mig med, indtil det oplystes, at det var, fordi Prins Valdemar havde haft den Tanke at ville ryge en Cigaret i Vognen, hvor hans Moder sad. Da jeg var vendt tilbage til mit Værelse, kom Prinsen op til mig og sagde, at jeg ikke skulde tage mig det nær, at „Papa har været ubehagelig,“ og at jeg blot skulde lade som ingenting.

Paa den Tid vilde det have været en stor Uopdragenhed, hvis man

vilde have tilladt sig at ryge i en Dames Nærværelse eller i andre Stuer end Herreværelset. —

Ogsaa i forskellige andre Henseender var det i min Ungdomstid anderledes end nu. Saaledes var det ikke passende, at en ung Dame og en ung Herre, ikke en Gang en Fætter og Kusine, spadserede alene sammen paa Gaden. En ung Dame skulde altid være convoyeret af en Moder, Tante eller anden ældre Dame. Nu vandrer eller cykler unge Damer og Herrer lange Ture sammen og gaar i Badedragt i Bad sammen og tager derefter Solbad. Efter Selskaber og Baller kører de sammen hjem.

I min Tid var det pikant, naar man nedenfor de dengang lange Kjoler kunde se et Glimt af et Smalben. Nu er der ingen bestemte Grænser for det pikante, hverken forneden eller foroven, bag eller for.

Naar en ung Løjtnant i min Tid satte sin Hue paa Snur, kaldte man ham for en Laps eller Laban. Havde man nu samme Betragtningssmaaede, vilde de unge Damer være Laptasker eller Labaninder.

I forrige Tider gik man efter endt Middagsmaaltid samvittighedsfuldt rundt og gav alle i Selskabet Haanden med „Velbekomme“, Vært og Værtinde fik et „Tak for Mad“. Nu nøjes man med en lille Høflighedssalut til Værtsfolkene.

Naar man havde været til Selskab et Sted, hørte det sig til bag efter, helst inden 14 Dages Forløb, at aflægge et Takkebesøg. Gælder ikke mere.

Ogsaa hvad Pengenes Værdi og Lønningernes Størrelse angaar, var der stor Forskel. Aldeles vilkaarligt skal jeg nævne, at jeg efter 19 Aars Tjeneste som Løjtnant blev Ritmester i 1878 med 2400 Kroner om Aaret, medens en nyudnævnt Ritmester nu (1936) faar 5160 Kr.

I 1876 fæstede min Hustru en Stuepige til en Løn af 40 Kroner om „Halvaaret“, nu er Lønningen 60—80 Kroner om „Maanedet“.

Naar Kongen var i Udlandet, og Kronprinsen var Regent, gjorde jeg efter Tur Tjeneste hos denne. Da Kronprinsen var meget aktiv og aflagde Besøg snart det ene, snart det andet Sted, kom jeg meget omkring. Saaledes var jeg den 4' Juni med ham fra Charlottenlund til København for at modtage den svensk-norske Dronning Sophie, der var paa Gennemrejse til Sverige. I min Dagbog har jeg noteret, at hendes Hofmarskal, Grev Cronstedt, gav 40 Kroner i Drikkepenge til den kongelige Kusk, der kørte Dronningen fra Jernbanen til Dampskibet.

Den 10. Juli var jeg med Kammerherre Otto Scavenius paa

Væddeløbsbanen ved Eremitagen. Da vi red rundt paa Banen for at se, om alt var i Orden og derved kom til Højdeforhindringen, foreslog han at springe over denne, hvad jeg ej vilde afslaa, skønt jeg var temmelig vis paa, at den helt utrænede „Avanti“ ej kunde klare Forhindringen. Den slog ogsaa Knæene imod og slog en Kolbøtte, hvorved jeg faldt ned lige paa Hovedet, men heldigvis tog en stiv sort Hat en Del af for Stødet. Da der i det samme kom en Vandvogn kørende, fik jeg straks Hovedet badet, og Følgen blev da kun, at jeg blev grøn og gul i Ansigtet, hvad Kongen en Dag saa og spurgte, hvorfra det hidrørte, hvorefter han foreholdt mig det urigtige i at springe med en uøvet Hest.

Ved en Auktion over ti Eetaaringer, jeg var til den 21. Juli paa Frederiksborg Stutteri, var Gennemsnitsprisen 941 Kroner.

Den 9. September tog jeg med Kongen ombord i „Dannebrog“ paa Jagt hos Kong Oscar II paa Hveen, i hvilken Jagt deltog ca. 40 Personer, hvoriblandt 3 Konger, idet Kong Georg af Grækenland ogsaa var med. Der var Middag ombord i det svenske Kongeskib „Drott“; jeg sad ved det kongelige Bord, og Kong Oscar drak Glas med mig.

Ved den græske Konges Afrejse den 14. September modtog jeg gennem Kong Georgs Adjutant Hadjipetros Officerskorset af den græske Frelserorden.

Den 3. Oktober blev en Ulykkens Dag. Kongen havde holdt Statsraad, i hvilken Anledning der var det sædvanlige Statsraadstaffel paa Bernstorff, under hvilket der kom Telegram om, at der var Ildebrand paa Christiansborg Slot. Da Vognen derfor kom for Døren, og jeg vilde stige ind efter Hans Majestæt og Prins Valdemar, sagde Kongen til mig: „De behøver ej at køre med,“ men jeg lod som om jeg ikke hørte det, da jeg mente, at den jourhavende Adjutant ved en saadan Lejlighed absolut maatte følge Kongen. Kongen forblev paa Brandstedet til Kl. 12¹/₂ Nat, da omtrent hele Slottet var brændt. Da man sprængte Kirkeporten for at redde Slotskirken, var jeg just i Nærheden af Hans Majestæt, da vi hørte et voldsomt Knald, og Gnisterne røg ned over Hovedet paa os. Da jeg skulde se mig om i den tæt pakkede Menneskemasse, var Kongen forsvundet for mig. Det viste sig, at en Mand i Mængden, jeg ved ej hvem, havde taget om Kongen og søgt at føre ham hen til et sikkert Sted. Klokken 1¹/₄ var vi tilbage paa Bernstorff, hvor Dronningen med Taarer i Øjnene modtog Kongens Ulykkesbudskab om Slottets Ødelæggelse.

Den 2. November holdt Kadetterne fra 1857, der var blevet Sekondløjtnanter 1859, 25 Aars Jubilæumsgilde, men jeg kom desværre ej med, idet Hans Majestæt, da jeg nogen Tid forud havde omtalt Jubilæet, havde svaret, at nu skulde der ogsaa jubileres ved alle Lejligheder. Dette gjorde, at jeg ej bad om at være fri, men da Dagen kom, og jeg fulgte med Kongen til Taffel hos Kronprinsen, udtalte Kongen, at han troede, jeg var til Jubilæum. Jeg svarede da, at jeg efter det Svar, jeg havde faaet, ikke havde ment at burde bede om Fritagelse fra Tjenesten.

Sammen med sin Lykønskning til Jubilæet forærede min Fader mig en Hirschfænger, som havde tilhørt Kong Frederik VII, der med det ihængte Felttegn bar den Hus- eller Jagtuniform, som han og hans Omgivelser altid bar udenfor København.

Inden jeg forlader Aaret 1884, skal jeg nævne en Udtalelse min Fader kom med i et Brev, han skrev til mig den 29. Januar. Fader skriver: „For mig har Begrebet „Konge“ og „Fædreland“ altid staaet som „eet“, og de fire Konger, som jeg har haft den Ære at tjene, har ved deres Stilling til og Følelser overfor Fædrelandet kun befastet dette Begreb hos mig.“

Denne Udtalelse falder ganske i Traad med min Anskuelse, og ført ud i det daglige, praktiske Liv vil den medføre, at Skaalen for Kongen og Fædrelandet, navnlig ved mindre aarligt tilbagevendende Lejligheder, udbringes under eet.

Da jeg den 21. Februar 1885 havde jour, kaldte Kongen mig ind og overrakte mig Dannebrogsmændenes Hæderstegn (Sølvkorset), og ved Taflet drak baade Kongen og Dronningen et Glas med mig.

I et Brev til min Fader skriver Kongen: „at De i denne Modgangstid (min Faders Sygdom) dog oplever Ære og Glæde af Deres fortræffelige Børn og nu særlig i den sidste Tid af Deres brave yngste Søn, som paa Grund af hans særlige Dygtighed og øvrige gode Egenskaber har været indstillet til Dannebrogsmænd og Oberstløjtnant, maa dog være den kærlige Fader en Trøst. For mig vil det blive et føleligt Tab, dersom hans Avancement vilde medføre hans Afgang som Adjutant hos mig, da jeg, og jeg tør sige Dronningen og vi alle, holde saa meget af ham.“

Dronningen skriver til Fader: „Deres Søns Afgang fra os er et særligt Tab for mig, jeg holder af ham. Dertil er han elskværdig og vi forstaar hinanden saa godt.“

Det kunde somme Tider mere Kongen at sætte En lidt i Forlegen-

hed. Da Majestæten saaledes fortalte mig, at Krigsministeren (Bahnsen) havde meddelt, at jeg, til min egen Forbavselse, da jeg ej var den ældste Ritmester, skulde udnævnes til Oberstløjtnant, spurgte Kongen mig, om jeg saa helst vilde blive hos ham eller hellere træde ud i Vaabnet igen. Som Svar trak jeg paa Skuldrene, hvorpaa Kongen sagde: „Nu skal jeg hjælpe Dem ud af Forlegenheden“ og fortsatte: „jeg ved, De er en ivrig Kavalerist, og Ministeren har en bestemt Plads, han gerne vil have besat med Dem, saa følg De Deres Lyst og træd ud i Vaabnet.“

OBERSTLØJTNANT OG OBERST

1885—1903

1885. Den 21de Marts blev jeg udnævnt til Oberstløjtnant, men forblev foreløbig som Adjutant, men Ministerens Udtalelse pegede paa, at Oberst Borberg, Chef for Garderhusarregimentet, skulde afgaa fra denne Post. Jeg fik ogsaa senere, den 20de Maj, skriftlig Meddelelse om, at jeg til Oktober skulde fratræde Adjutantstillingen og ansættes som Chef for Gardehusarregimentet.

Den Kammerat, som jeg sprang forbi, men som senere blev en meget dygtig Regimentschef, var Ritmester Bølck. Jeg maa her fortælle om den store og smukke Maade, hvorpaa han optog mit Forbispring. Da jeg nogle Maaneder efter som Krigsministeriets Tillidsmand rejste rundt ved Regimenterne for at bestemme, hvilke Officerer der fandtes egnede til at deltage i Væddeløbene ved Eremitagen og ved den Lejlighed kom ud paa Eksercerpladsen i Odense, red Bølck just der med Rekrutskolen. Skønt jeg havde en god Samvittighed, generede det mig just at skulle træffe ham dér, men ikke saa snart havde han faaet Øje paa mig, førend han kom ridende hen til mig og sagde: „Hør, Hegermann, der er da ingen Grund for os to til at blive Uvenner, fordi De har sprunget mig forbi.“ Det var stort talt som en god og uegennyttig Kammerat, det glædede mig inderligt, og jeg har aldrig kunnet glemme ham det.

I min Dagbog staar for samme Dag: „Skytteforenings Vrøvl, Vagten forstærket med 50 Mand.“ De nærmere Omstændigheder kan jeg imidlertid ej erindre.

Et morsomt lille Træk, vidnende om Kong Christian's Hensynsfuldhed, maa jeg her fortælle. Da jeg i 1882 blev Adjutant, var Whist det almindelige Selskabsspil, som Kongen ogsaa ofte spillede, som Regel til 30 Øre Pointet, men saa siges der, at han en Dag havde hørt Kammerherre Nægler sige, da han saa mig gaa hen til Kongepartiet, noget lignende som: „saa nu skal det Offerlam af med

sine Penge“. Fra den Dag satte Kongen de 30 Øre ned til 10. Den 19de April spillede jeg med Kongen, Prins Hans og Baron Otto Plessen. Ligesom Partiet var sluttet, kom Dronningen hen til Whistbordet og vilde tale med Baronen, der saa rejste sig op for hende. Kongen spurgte mig da om, hvorledes Partiet stod, og jeg opgav da, at jeg havde vundet alle tre Rubberter, og at Baronen havde tabt den overvejende Del deraf.

Den omtalte 10 Øres Whist gjaldt jo kun indenfor Hoffets egne 4 Vægge, men ikke som denne Aften, naar der var fine, velhavende Fremmede. Da der før Spillets Begyndelse ej var gjort nogen Aftale, bestemte Kongen, at det skulde være 30 Øres, idet han med det samme sendte mig et venligt lille Smil, som sikkert skulde tilkende-give, at han glædede sig over den Beneficeforestilling, det derved blev for hans Adjutant.

Med 1885 begynder en ny Æra for Officerernes Deltagelse i de offentlige Væddeløb paa Statens Heste, og denne blev saa gunstig, at næppe noget Lands Officerer har redet paa bedre Betingelser, hvad der nærmest var en Følge af den Maade, hvorpaa Løbene kom i Stand. Kammerherre Otto Scavenius, som var Formand i Foreningen for den ædle Hesteavls Fremme, talte en Dag til mig, der var Medlem af samme Forenings Bestyrelse, om Ønskeligheden af en saadan Deltagelse, og jeg lovede da, at jeg skulde udarbejde et Forslag, som saa skulde indsendes til Krigsministeriet. Dette skete, og mit Forslag med Scavenius' Underskrift indsendtes til Ministeriet, der derefter valgte mig som Tillidsmand til at udtale mig om det indkomne Forslag, imod hvilket jeg som dets Ophavsmand ej kunde have noget væsentlig at indvende. Paa denne Maade blev Resultatet, at Officererne kom til at deltage i de offentlige Løb paa Statens Heste uden Risiko for den Skade, disse maatte tage. Officererne fik fri Rejse og Dagpenge, kunde vinde baade Æres- og Pengepræmier, deres Hestepassere fik ligeledes fri Rejse og Dagpenge og i Tilfælde af, at Hesten vandt, en Pengepræmie. Det første Løb fandt Sted paa Eremitagesletten den 12te Juli og blev vundet af Premierløjtnant A. Castenskiold ved 4de Dragonregiment paa „Young Colina“.

Den 6te September ankom Kejser Alexander III af Rusland, Kejserinde Dagmar og de kejserlige Børn til Fredensborg, og General Tvermoes og jeg blev i 6 Uger attachederede Kejseren, en meget interessant og behagelig Kommandotur. I min Dagbog staar der, at jeg den første Aften spillede Knægt med Dronningen, Kejserinden og Prinsesse Alexandra af Wales.

Under dagligdags Forhold blev den jourhavende Adjutant som staaende Regel om Aftenen tilsagt til The hos Dronningen, der saa holdt af at faa et lille Parti Loup, et hazardlignende Selskabsspil med Indsats, der ikke var høj, hvad der i Forbindelse med de som oftest faa Deltagere gjorde, at der hverken vandtes eller tabtes store Summer. Naar der som i Sommeren 1885 paa Fredensborg var mange Gæster og Indsatsen større, kunde Gevinst og Tab blive ret store, især i den første Tid, naar Søstrene Alexandra og Dagmar kom sammen og bød hinanden op. Saa var der som Regel to Partier, et for alle de kongelige og et for Følget. Dog spillede der altid en eller to af dette sidste ved det kongelige Bord for at blande og samle Kort. Paa denne Maade kom jeg, der stod i stor Gunst hos Dronningen, næsten stadig i 1885 til at spille ved det kongelige Parti. Jeg spillede forsigtigt og havde tillige Held, saa jeg f. Eks. den 12te September vandt 110, den 14de 100 og den 17de 23 Kroner.

Naar Kejserinden trængte til Penge, vinkede hun blot ad Fyrst Obolensky, medens Prinsesse Alexandra, der ikke havde Kavalier med, i Reglen laante af mig, saaledes 14de September 132 Kroner, paa hvilken Dag Kejserinden forøvrigt laante 70 Kroner af mig.

Af Dronningen fik jeg 22de Maj foræret en lille Svovlstikkeæske af Sølv, hvorpaa hun selv havde ridset „LOU“. Jeg maa bekende, at jeg ikke ved, om det staves saaledes, eller, hvad jeg altid har troet, „Loup“.

Naar Gardens Musik spillede ved Taflet paa Fredensborg, morede det altid Kejserinde Dagmar og Prinsesse Alexandra bagefter at danse inde i Havesalen, hvis bonede Parketgulv var forfærdelig glat. Dette benyttede Kongen til en Gang at have sin Morskab af at sætte mig lidt i Forlegenhed. Jeg stod og saa paa Dansen, da Kongen kom hen og sagde til mig: „min Datter Dagmar ønsker at danse med Dem, men husk paa, at det er Kejserinden af Rusland, De danser med“. Det gjorde ganske vist, at jeg tænkte med lidt Ængstelse paa det saa glatte Gulv, dog løb Dansen godt af, og jeg var tilfreds. Senere kom Kongen atter hen til mig, sigende: „min Datter Prinsessen af Wales vil gerne danse med Dem, men husk paa, at hun har et stivt Ben“. For anden Gang maatte jeg tænke paa det glatte Gulv, men ogsaa denne Gang gik det godt.

Den 14de September kom Prinsen af Wales og Hertugen af Chartres, saa der nu var et stort Antal fyrstelige Personer samlede paa Fredensborg. Jeg skal ikke nægte, at det jo var morsomt just i den Tid at være tilstede ved Hoffet.

Den 17de var jeg med Herskaberne til Grundstensnedlæggelse af den engelske Kirke (St. Albans) i Grønningen, hvorefter der var Frokost paa „Osborne“, Prinsen af Wales' Skib, og næste Dag, efter med Kejsersfamilien at have været i den russiske Kirke, til Frokost i „Derjava“, det russiske Kejserskib. En anden Dag var jeg ikke billig, da jeg fra Kirken kørte hjem siddende ved Siden af Kejsersinden. Jeg erindrer, at det blev sagt, at Grønningen vilde blive „skæmmet“ af Kirken, men efter min Mening „pynter“ denne smukke Kirke tværtimod.

Christian IX var en passioneret, meget god og smuk Rytter. Han red meget alene, kun ledsaget af en Rideknægt, hvorfor jeg kun af og til, naar jeg havde jour, har fulgt Kongen til Hest.

Lig sin Bedstefader Kong Christian IX er Kong Christian X en god og ivrig Rytter og nyder ved Siden af sin store almindelige Popularitet hele Landet over en særlig velfortjent Popularitet som Rytter i København og Omegn.

Med enestaaende Ihærdighed rider Kongen, hvordan Vejret end er, hver Morgen 2 Heste, alene uden Ledsagelse af Rideknægt. Om Vinteren rider Kongen sin første Hest, medens det endnu er mørkt, og er færdig med begge Hestene ca. Kl. 10 à 10¹/₂. Kongen rider altid ude og ikke i Ridehus, selv om det er nok saa koldt.

Som ung Prins har Kongen gjort Tjeneste saavel ved 3die Dragonregiment i Aarhus som ved 5te i Randers og har derigennem faaet sin medfødte Lyst til Ridning yderligere bestyrket.

Den 14de var jeg med til en Kongejagt i Hornbæk Plantage, ialt 24 Skytter, hvor jeg i Nærheden af Ørnens Rede skød en Raabuk med en usædvanlig høj Opsats, 28 cm, og for at faa denne købte jeg straks Dyret for 15 Kr. af Skovrideren (Dyrene var jo Statens og ikke Kongens). Da saa Kongen efter endt Jagt kom til Vildtparaden, viste jeg ham ganske stolt Bukkens Opsats, hvortil Majestæten sagde: „den vil jeg have til Kejseren.“ Meget ukorrekt og lidet hofmæssigt sagde jeg saa: „Ja, Deres Majestæt, men jeg har allerede købt Dyret,“ hvorpaa Kongen paany udtalte, at Kejseren skulde have Opsatsen. Saa havde jeg et af de Held, som jeg synes, jeg har haft saa mange af i Livet, at en af Jagtbetjentene kom og meldte, at den store Buk, som Kejseren havde skudt til, var blevet fundet inde i Saaten, hvorefter Kongen slog mig paa Skulderen og sagde: „nu kan De beholde Deres Buk.“ Da Kongen var gaaet, sagde Kronprinsen til mig: „jeg har sjælden hørt En forsvare en Buk saa godt som De.“ Om den

Betydning, der kan lægges i „Buk“ her, var overtænkt eller tilfældig, skal jeg ej kunne sige.

Naar Kejseren af Rusland kom til Landet, saa varede det ikke mange Dage, forinden der indkom en Mængde Ansøgninger om Pengehjælp, om at købe et eller andet o. s. v. Disse Ansøgninger var det de attachederede Herrers Opgave nærmere at undersøge, hvilket Arbejde, omfattende 160 Ansøgninger til en Sum af ca. 2700 Kr., General Tvermoes og jeg fik tilendebragt den 15de Oktober.

Den 17de blev jeg kaldt til Kejseren, der overrakte mig Kommandørkorset af St. Annaordenen.

Jeg skal her indskyde, at jeg, uden at være vigtig, tror at kunne sige, at jeg var persona grata hos Dronning Louise, der f. Eks. saa at sige ved hvert Taffel drak et Glas med mig, men paa den Betingelse, at jeg ikke maatte rejse mig op. En Dag havde jeg ikke lagt Mærke til, at hun gjorde Tegn til mig om at drikke Glasset, hvad der havde til Følge, at hun efter Tafflet sagde til mig: „De er et rigtigt Fæ, at De ej saa, jeg vilde drikke med Dem.“

Ganske ejendommeligt fik jeg ca. 40 Aar efter min Udnævnelse til Adjutant en bestemt Antydning af at have staaet i Gunst hos Dronning Louise. Ved min yngste Datterdatters Bryllup, 5' Juli 1922, med Grev Erik Holstein, fortalte Viceadmiral Evers, der i sin Tid som Kadet og ung Løjtnant var Prins Valdemars intime Ven, mig, at han i 1882 havde været tilstede ved det første Taffel, jeg var til som Adjutant, og da havde han tilfældig hørt, at Kong Christian, idet han pegede hen paa mig, havde sagt til Dronningen: „Er Du saa tilfreds med at have faaet ham herop?“

Den 18de Oktober blev jeg kaldt til Kejsrerinden, der forærede mig flere Fotografier af sig og Børnene. Prinsesse Alexandra forærede mig ved samme Lejlighed en Slipsnaal af Guld i Form af en Hesteko med 5 Brillanter som Hestekosøm. Fotografierne, paa hvilke Kejsrerinden lige havde skrevet sit Navn, havde jeg taget mellem Fingrene, for ikke at viske Blækket ud, og lagde, da jeg gik bort, ikke Mærke til et lavt Trin, der var midt i Stuen (rimeligvis 2 tidligere Stuer slaaet sammen til 1), hvad der foranledigede, at jeg var nærved at falde og tabte alle Billederne. Dette morede i høj Grad de to højst elskværdige fyrstelige Damer, der lo af fuld Hals.

Hermed var den meget interessante og behagelige Attachering hos den russiske Kejsrer endt, og den 20de Oktober, fra hvilken Dag jeg var udnævnt til Chef for Gardehusarregimentet, meldte jeg mig

til Afgang hos Kongen, der tilsagde mig til Taflet og til efter dette at komme ind til ham paa hans Værelse. Jeg vidste da, at der skulde vederfares mig et eller andet, troede det maaske kunde være, at Kongen vilde forære mig sit Billede, give mig fortsat Plads i Teaterlogen eller andet, troede kun ikke det, som det blev. Da jeg saa efter Taflet indfandt mig, sagde Kongen: „De har jo alt set, hvor tilfreds jeg har været med Deres militære Færd, idet De i Aar baade er blevet Dannebrogsmænd og Oberstløjtnant, men nu vil jeg ogsaa vise Dem, hvor tilfreds jeg har været med at have Dem her ved Hoffet og derfor udnævne Dem til Kammerherre.“ Jeg maa da uvilkaarlig paa en eller anden Maade have ladet skinne igennem, at jeg ikke brød mig om denne Udnævnelse, thi Kongen sagde saa: „Gud, er De hellere fri? eller vil De hellere vente til en anden Gang?“ Saa blev jeg jo korrekt og sagde, at jeg helst vilde have det saaledes, som Kongen ønskede det, hvorpaa Svaret blev: „Saa vil jeg helst have, at Deres Udnævnelse skal være fra i Dag, hvor De forlader Deres Tjeneste hos mig.“

At det var Kongens eller snarere Dronningens Idé, fremgik deraf, at da Kongen næste Dag meddelte Kabinetssekretæren, at han havde udnævnt mig til Kammerherre, svarede denne, at det ikke godt gik an, da det saa vilde være en Forbigaaelse af Chefen for Adjutantstaben, Oberst v. d. Maase, der ikke var Kammerherre. Derefter blev Obersten udnævnt til Kammerherre, men hans Udnævnelse antedateret 2 Dage.

Naar jeg ser tilbage paa de nærved 4 Aar, jeg var Adjutant hos Kong Christian IX, saa har jeg kun lyse og gode Minder fra denne Tid, det kunde ikke være anderledes, naar man stod under en Mand med en saa fin og ædel Tænkemaade, en saa sund og smuk Opfattelse. Den begavede Dronning Louise, der tydeligt og ærligt viste, hvem hun kunde sympatisere og ikke sympatisere med, og alle de kongelige Børn var saa ligefremme og elskværdige, at man absolut maatte føle sig glad og tilfreds med at færdes iblandt dem. Om alle de mange ved Hoffet ansatte har jeg kun gode Minder, idet jeg selvfølgelig mere eller mindre sluttede mig til dem.

Interessant blev jo Tiden ogsaa ved alle de mange kongelige og ikke kongelige Personer, man kom i Berøring med, ved de mange festlige og andre Lejligheder, man bivaanede. En Del heraf har jeg i det foregaaende nævnt, men der har jo været mange flere.

Den 21de Oktober overtog jeg Kommandoen over Gardehusarregimentet, som Oberst Borberg afleverede til mig med en kort

Tale og et „Kongen leve!“ Det var jo en hurtig Karrière, jeg der gjorde, 1878 Løjtnant i og 7 Aar efter Chef for Regimentet; den skyldtes ikke alene, at jeg maa have været godt anbefalet, men ogsaa, at en Del af mine Formænd faldt for Aldersgrænsen.

Den 14de December udgav jeg en lang Regimentsbefaling om Øvelserne og forskellige Forhold, af hvilke jeg her kun skal omtale Punkt 1, der omhandlede Befalingsmændenes Optræden lige over for Mandskabet, gaaende ud paa at vække Æresfølelsen, ikke anvende Skældsord, Slag eller usømmelig Tiltale, tildele fortjent Ros, søge at knytte Folkene til sig uden at slappe Tøjlerne samt anvende Bynavn istedetfor Nr. og de hyppigst forekommende Navne paa „sen“.

Juleaften var vi til Juletræ hos Svigermoder, Baronesse F. Wedel-Jarlsberg, med Undtagelse af Cai, der om Morgenen var rejst til Bedsteforældrene paa Bjørnemose. Vi blev som altid rigt begavede af hende, men det blev vi ogsaa udenfor Festdagene. Hun var i det hele en udmærket og kærlig Svigermoder, der var som et Centrum for hele Familien, hun tilhørte, og samlede Slægten i sit gæstfrie Hjem ved alle mulige, og jeg havde nær sagt, umulige Lejligheder.

1886. Af min Dagbog ser jeg, at jeg fra dette Aar er begyndt med at skrive med latinske Bogstaver, medens jeg hidtil altid havde benyttet de gotiske.

Den 29de Januar var jeg og vedblev i flere Aar at være Censor ved Officersskolens ældste Klasses Eksamen i Ridning. Naar jeg kom derud, kendte jeg i Reglen kun en eller et Par af Eleverne, men saa morede det mig, inden Ridningen var tilende, til Forbavselse for de andre tilstedeværende, at kunne nævne alle Eleverne ved Navn.

Den 28' Marts var Julie med Herman (14) og Polly (10 $\frac{1}{2}$) til Børnebal hos Dronningen, og Polly var henrykt over at have danset med Kongen, Prins Valdemar, Prins Carl og en siamesisk Prins, medens Herman havde danset med Prinsesse Louise.

Da jeg blev Chef for Gardehusarregimentet, var Premierløjtnant Schønheyder, hvem jeg havde tjent sammen med som Løjtnant i 1878, Adjutant, men blev den 16de April afløst af Premierløjtnant Chr. Benzons, en Fætter til min Kone, og han var i 4 Aar en i alle Maader særdeles flink og, trods Du'skabet, yderst korrekt Adjutant.

Den 4de Maj begyndte Arbejdet i en angaaende en ny Plan for Rideskolen nedsat Kommission, i hvilken jeg var Formand.

20de og 22de Maj foretog Generalmajor Schroll, der i August

1885, til stor Forbavelse for alle, dog ikke for mig, var bleven udnævnt til Generalinspektør for Rytteriet, sin første Inspicering af Regimentets Vinterøvelser. Han afløste General Gustav Castenskjold, der i 19 Aar havde været Generalinspektør og i dette lange Tidsrum særlig havde haft sin Opmærksomhed henvendt paa og fremmet Skoleuddannelsen, og alt hvad der henhørte under Fordringerne til Pudsning samt Ordenen og Tjenesten under Fredsforhold, men derimod ikke lagt megen Vægt paa, hvad der mere stod i Forbindelse med Rytteriets Anvendelse i Krigen. Jeg skal derfor ikke benægte, at jeg, hvor jeg kunde, ofte havde udtalt mig for, at den nye Generalinspektør burde være en Mand, der navnlig havde Øje for Anvendelsen i Felten og ved sine Inspiceringer vilde lægge Vægt paa at henlede Regimenternes Opmærksomhed paa denne Vaabenarts vigtigste Virksomhed. En saadan Mand havde man i Chefen for Generalstabens taktiske Afdeling, Oberst Schroll, der oprindeligt tilhørte Rytteriet, men kun i ganske kort Tid havde gjort Tjeneste ved 6te Dragonregiment. Kort før hans Udnævnelse sagde Kongen en Dag til mig: „De kan ikke gætte, hvem der skal være Generalinspektør for Rytteriet?“ Da jeg saa som Svar herpaa nævnte Oberst Schroll, blev Hans Majestæt meget forbavset.

Morsomt var det for mig som Chef for Gardehusarregimentet, at det ved Væddeløbene ved Eremitagen den 11' Juli blev 3 Husarofficerer (Levy, Benzon, Lund), der vandt Løbets 3 Præmier.

Distanceridt i lidt større Maalestok havde ikke fundet Sted i min Tjenestetid, men, da jeg fandt, at saadanne Ridt hørte med som et Led i den feltmæssige Uddannelse, fik jeg, ved Krigsministeriets Tilladelse til at give Deltagerne Dagpenge og gennem mit personlige Kendskab til en Del af vore større Godsejere, sat en Del Distanceridt i Scene. At disse ogsaa var noget nyt i Udlandet, saa jeg deraf, at mit i vort militære Tidsskrift givne Referat om dem ordret blev oversat i „Deutsche Allgemeine Militaer Zeitung“. I 1886 foretoges tvende Distanceridt, den 16de og 17de Juli over Frederikssund til Tølløse (Grev W. A. Schulin) og den 11te og 12te August til Assendrup (Grev O. Danneberg-Samsø). I det første deltog 9 Officerer, 4 Underofficerer og 13 Underkorporaler og Menige med 27 Heste, der den 16de tilbagelagde $10\frac{3}{4}$ Mil i $9\frac{1}{2}$ Time, idet jeg til at begynde med ej vilde spænde Buen for højt.

Den 23de August fik Regimentet 3 nye Estandarter, hvorom min Kone i sin Dagbog skriver: „Ude paa Amalienborg Plads for at se de 3 nye Estandarter blive indviede. Kongen overleverede dem til

Hertuginde Thyra af Cumberland (1853–1933).

Hertug Ernst August af Cumberland (1845–1923).

Væddeløb ved Eremitagen i 1880erne. Ved Indgangen til venstre for Tribunen ses Kong Christian IX. Paa Dømmertribunen staar fra venstre til højre: Prins Hans af Glücksborg, Kronprins Frederik, Apotheker Alfred Benzon og Forfatteren.

Deputationen, Fritz holdt en lille Tale til Regimentet udmærket pænt og kraftfuldt med 9dobbel Hurra for Kongen.“

Talen lød saaledes: „De nye Estandarter, som H. M. Kongen allernaadigst selv har overrakt en Deputation fra Regimentet, er nu indrangerede i Geledet og fra dette Øjeblik overgivne til Gardehusarregimentets Varetægt. Estandarten er Billedet paa det enhver brav Soldat skylder ubrødelig Troskab. Flaget er Danmarks gamle Fane, Navnechifferet Kongens. At Gardehusarregimentet, hvis Mærke G. H. R. Estandarten bærer i gyldne Bogstaver, altid vil søge med Gud, for Hæder og Ret, i Troskab til Konge og Fædreland at værne om og føre sine Estandarter frem, det vil Regimentet i Dag tilkænde give med et 9 Gange Hurra for vor Konge, Hans Majestæt Kong Christian den Niende.“

Efter forudgaaet Ordre til at overvære de større Øvelser, der med det franske 18de Armékorps afholdtes ved Bordeaux, afrejste jeg sammen med min Kadetkammerat, Kaptajn i Garden F. N. Lerche, den 3die September over Kiel og Hamburg til Amsterdam, idet vi af Krigsministeriet havde Tilladelse til at rejse over Holland og Belgien.

Den 9de ankom vi til Paris og tog ind i „Cercle Militaire“, hvor alle de til Manøvrerne indbudte Officerer fra mange forskellige Lande var indkvarterede. Om Aftenen var vi med en meget munter og net hollandsk Kaptajn Petit i et rigtigt fransk Forlystelsesetablissement med dettes levende og ikke levende Attributer. Nogle „lette“ Kvinder fik jo snart Øje paa de udenlandske Officerer og vilde gerne have Champagne, hvad Petit sørgede for, de fik, og da havde jeg Kommerce med Lerche, da en af dem mod hans Ønske satte sig paa hans Skød, ved at sige til ham, at jeg nok skulde fortælle hans Kone det, naar vi kom hjem.

Den 11te Kl. 2 blev alle de fremmede Officerer, 30—40 i Tallet, fremstillede for Krigsministeren, General Boulanger, og var derefter hos Præsidentens Repræsentant General Pittie. Samme Dags Aften tog vi alle i wagons-lits til la Rèole, Sydost for Bordeaux, og derfra næste Morgen til Monségur, hvor vi den 12te blev forestillede for den kommanderende General Cornat.

Den 16de September ankom Krigsministeren General Boulanger, ridende paa den saa omtalte russiske, sorte Hest, der havde kostet 8000 frcs., til Mødepladsen i Sauveterre, hvor vi alle holdt opmarcherede til Hest. Troppernes Defilering forbi ham varede 1 Time. Ministeren gav en stor Frokost, ved hvilken en engelsk General, Fremantle,

paa de fremmede Officerers Vegne holdt en Tale. Samme Aften ankom vi til Bordeaux, hvor vi paa Republikkens Regning blev indkvarterede i Hotel de France og blev der til den 18de Morgen.

Under Manøvrerne havde jeg den Morskab en Dag i en mindre By at træffe en af de Officerer, Nairince, som jeg havde spist sammen med og omgaaedes meget i Saumur i 1862—63. Han var nu Chef for et Gendarmeridistrikt paa de Egne. En Dag havde han en af sine Officerer med sig under et kort Ophold paa en Kafé, hvor vi bl. a. drak Øl. Her kan jeg anføre et Eksempel paa, hvad jeg flere Gange har erfaret, at Folk fra Republikkerne ofte er dem, der er mest forlegne efter Ordener og efter at komme i Nærheden af kongelige Personer. Da jeg var kommen hjem til Danmark, fik jeg fra denne mig hidtil ukendte Officer et Brev, hvori han slog paa, om han ikke kunde blive chevalier de l'ordre de Danebrog. Indviklet saa godt som jeg kunde i Bomuld, gav jeg ham et Svar, hvoraf Moralen var, at det ikke var nok at have drukket Øl sammen med en „chambellan de S. M. le Roi de Danemark“ for at blive „chevalier de Danebrog“. Jeg havde nemlig den Gang, mærkeligt nok, denne Hoftitel paa mit Visitkort, hvor den nu i mange Tider ej har figureret.

Da jeg gerne vilde gense Saumur, hvor jeg jo i 1862—63 havde været Elev i Ecole de cavalerie, rejste jeg den 18de September dertil og fik Følgeskab af norsk Ritmester G. Sverdrup. Capitaine écuyer ved Skolen, Vicomte de Canisy, der ogsaa havde været attacheret de fremmede Officerer under Manøvrerne, fulgte ogsaa med, og med ham spiste vi i Officersmessen, mærkeligt nok det tidligere Sygehus, hvor jeg havde været indlagt i 1863 af Tyfus. Jeg søgte jo at gense en eller anden fra min Tid, men forgæves, og gik til sidst ud paa at finde den unge kønne Vaskeripige Eugenie, som i sin Tid havde bragt mit Vasketøj. Det lykkedes, men jeg forefandt en tyk Madam, som, da jeg spurgte hende, om hun kunde huske mig, svarede benægtende, men derimod Monsieur Brakenhjem et Monsieur Lewenhaupt, to svenske Officerer, der før mig ogsaa havde været i Saumur som Elever, sikkert et Bevis paa, at de havde stiftet nærmere Bekendtskab med hende, end jeg havde gjort. En Del Aar efter, da jeg i Helsingborg traf førstnævnte som afskediget General med sin Hustru, havde jeg Morskab af at fortælle hende dette. Den 19de var jeg atter tilbage i Paris i Cercle Militaire og benyttede Dagene til at se mig om i Staden.

Den 22de modtog jeg af General Boulanger Officerskorset af Æreslegionen, mere højtideligt end nogen anden af mine mange

Dekorationer (af mig ofte benævnedes „Drikkepenge“). I en stor Sal stod Generalen omgivet af hele sin store Stab, den ældste Officer fra hvert Land blev kaldt enkeltvis ind og fik med en lille Tale Dekorationen med Diplomet overrakt af Boulanger, der til mig sagde: „Jeg ved, at De, Hr. Oberstløjtnant, som ung Officer har været til Uddannelse i Frankrig, og at det derfor vil være Dem kært at bære Æreslegionskorset, som jeg dobbelt gerne giver til en Officer fra et Land, der altid har staaet paa Frankrigs Side“. Jeg tænkte ved mig selv, at det bare ikke har gavnet os saa meget, og gik baglæns ud af Salen. Boulanger gav en stor krigsministeriel Middag paa 60—70 for de fremmede Officerer.

Den 23de var der stort Punchegilde i Cercle militaire, en Masse Officerer i de forskelligste Uniformer. I min Dagbog staar: „General Boulanger kom dumpende ind.“

Efter at have faaet den Idé for Fremtiden at faa fremmede Officerer, jeg traf i Ind- og Udlandet, til at skrive deres Navne i en Bog, havde jeg i Bordeaux købt en saadan, der nu i Paris blev indviet ved, at Boulanger skrev sit Navn, hvad jeg egentlig kan takke den engelske Major Slade for, som havde sagt til mig, da han skrev sig, at jeg da ogsaa maatte have General Boulanger's Navn. Da jeg saa indvendte, at jeg da ikke saa godt saadan kunde rende op til Generalen og bede ham derom, sagde Majoren, vist rigtig truffet: „Har De nu ikke set den Mand ofte nok til at vide, at jo flere Steder han kan komme til at skrive sit Navn, desto gladere vil han være.“ Boulanger var ganske sikkert en forfængelig Mand, der stræbede opefter, og han var just paa den Tid meget populær og havde Chancer for at naa til den højeste Værdighed i Frankrig, men da Øjeblikket nærmede sig, svigtede han og skød sig i Stedet for paa sin Elskerindes Grav. Et lille Bevis i Retning af Major Slade's Udtalelse om Navnet fik vi deri, at alle de fremmede Officerer den sidste Aften i Cercle militaire fandt Generalens ret store Billede henlagt paa deres Værelser.

Heldigvis havde jeg ladet et Blad forrest i Bogen staa ledigt, da Generalen dog gerne skulde figurere som Nr. 1 ved denne Lejlighed.

Efter Hjemkomsten blev jeg ved Generalforsamlingen 6te November i Officersforeningen valgt til Medlem af Bestyrelsen, i hvilken jeg fungerede som Formand i det selskabelige Udvalg med Kaptajn Petersen, senere Parkov, som udmærket Assistance, og 8de s. M. blev jeg valgt ind i Bestyrelsen for det krigsvidenskabelige Selskab.

Den 8de December fik jeg med et Brev fra den svensk-norske

Gesandt Baron Beck-Friis tilstillet Dekorationen som Kommandør af 2den Grad af den norske St. Olafsorden i Anledning af, at en norsk Kavaleriløjtnant Maurer havde bivaanet Øvelserne ved Gardehusarregimentet.

1887. Vinteren var ret kold, jeg skriver saaledes den 12te Marts, at alle Jernbaner var standsede.

Af min Dagbog kan jeg se, at man maa have tænkt paa Muligheden af Spektakler i Anledning af Folketingsvalget den 28de Januar, ved hvilket Højre vandt 7 Pladser, idet jeg skriver: „Husarerne færdige til Udrykning hele Dagen til Kl. 12³/₄ Nat.“

Den 14de Februar holdt jeg i det krigsvidenskabelige Selskab et Foredrag om Rytteriets Uddannelse, ved hvilket Foredrag saavel Kongen som Kronprinsen var tilstede. Foredraget gik navnlig ud paa at anbefale saavel den af Kavalerikommissionen af 1860, i hvilken min Fader havde Sæde, foreslaaede Uddannelse af Rekrutterne ved Eskadronerne i Stedet for i Regimentsskolerne, som den størst mulige Udvikling af den enkelte Rytters (Mands som Hests) Selvstændighed. Foredraget i udvidet Form udgav jeg i Trykken i 1887.

Efter at jeg havde undfanget Ideen til en kammeratlig Sammenkomst af Officerer, der tjente eller havde tjent i Rytteriet, henvendte jeg mig derom til daværende Generalinspektør, Generalmajor Schroll, der i alle Maader bifaldt Ideen og Maaden, hvorpaa jeg havde tænkt mig den bragt til Udførelse, deriblandt ogsaa, at min Fader, Generalløjtnant Hegermann-Lindencrone, der, efter i 19 Aar at have boet paa Bjørnemoose, i 1886 var flyttet til København, skulde indbydes som Hædersgæst. Opfordringen til at deltage havde følgende Underskrifter: Generalmajorerne Schroll og H. Castenskiold, Oberst F. Heramb, Oberstløjtnant F. Hegermann-Lindencrone, Ritmestrene A. Flindt og W. Rye, Premierløjtnant W. Rothe samt Løjtnant, Baron A. Reedtz-Thott. Festen fandt Sted paa den kongelige Skydebane den 13de August, paa hvilken Dag det vistnok enestaaende Tilfælde var indtruffet, at Rytteriets samtlige tjenestegørende Stabsofficerer var nærværende i København som Følge af en Ordre til at overvære Skydninger og Foredrag ved Skydeskolen og i Frederiksværk fra 10de til 25de August. Assisteret af Rothe forestod jeg Festarrangementet, i hvilket bl. a. indgik, at Officererne, i alt 82 blev placerede efter de Regimenter, ved hvilke de navnlig i Krigen havde tjent, hvorefter de saa paa Spisesedlens Ordre de bataille stod opførte. Fredsapostlen og Nobelpristageren Fr. Bajer holdt en Tale, alle kunde bifalde.

En lignende Sammenkomst, ved hvilken jeg var med som Senior, fandt Sted den 13de December 1924 paa Skydebanen, talte over 100 Deltagere og var yderst vellykket, uden Beruselse, hvad der jo havde været lidt af i 1887.

Paa en Kongejagt den 9de November, hvor Kejseren af Rusland ogsaa var tilstede, kom Baron Ernst Düring-Rosenkrantz til at skyde mig i den højre Haand med et stort Hagl, idet han vilde skyde til en Buk, der passerede imellem os, og til hvilken jeg just belavede mig til at skyde, men tabte Bøssen, da jeg blev ramt. Baronen vilde saa straks selv melde det til Kongen, men jeg bad ham endelig lade være, bandt et Lommetørklæde om Haanden, som jeg saa puttede i Lommen. Paa denne Maade mærkede de andre Jægere ikke noget til Vaadeskuddet, men efter Hjemkomsten til Fredensborg sagde Jagtlægen, at en Forbinding var nødvendig. Jeg lod da melde, at jeg paa Grund af et pludseligt Ildebefindende ikke kunde komme til Taflet. Dette affødte, hvad jeg ikke havde ventet, at Kongen eller Dronningen sendte Prins Valdemar over til mig for at høre, hvad jeg fejlede, hvorved Sandheden kom frem. For at dække over Düring-Rosenkrantz blev der sagt, at det var et Hagl, der havde rikocheteret paa Bukkens Opsats, som havde ramt mig.

En ganske pudsig Scene fandt Sted den 11te, da Professor Oscar Bloch paa Frederiks Hospital vilde se at faa fat i Haglet. Jeg blev kloroformeret, men Haglet var ej til at finde, hvorfor der blev anlagt en antiseptisk Forbinding. Düring, der havde været hjemme paa Kasernen for at høre til mig, fik af min Kone at vide, at jeg var paa Hospitalet for at blive opereret, hvorfor han skyndte sig derhen og var i Færd med at ville gaa ind paa Operationsstuen. Gangkonen, der stod ved Døren, nægtede ham da Adgang, hvortil han sagde: „men det var jo mig, der skød ham“, hvad der imponerede hende i den Grad, at hun lod ham passere. I det Øjeblik, han traadte ind, var jeg i Færd med at vaagne, men, da Operationen ej var tilende, sagde Bloch, at man skulde give mig noget mere til fortsat Bedøvelse. Saa fjernede Baronen sig hurtigt og kom meget bestyrtet hjem til min Kone og fortalte, hvad han havde oplevet. Jeg laa saa en Uges Tid til Sengs og beholdt antiseptisk Forbinding indtil 3' December. Herved et Aar derefter mærkede jeg nede mellem den lille Finger og Ringfingeren en lille, haard, rund Genstand, som Bloch saa skar løs, og det viste sig at være Haglet, som af sig selv oppe fra Haanden af var spadseret ned.

1888. Af min Dagbog, hvori for 22de April staar: „Taffel hos Kongen, talte længe med Dronningen (Kammerherre hos hende!)“ kan jeg se, at der har været Tale om en saadan Stilling for mig, der trods min Hengivenhed for Hendes Majestæt dog ikke ønskede at forlade den militære Løbebane.

En af de faa Gange, jeg under min lange Væddeløbsvirksomhed har holdt paa en Hest, var den 20de Juli ved Eremitagen, hvor jeg i et Officersløb satte 5 Kr. paa Premierløjtnant Dorph's Hest (Maud) og fik 66 Kr. igen.

Ved Kejseren af Tysklands Ankomst søværts til København den 30te Juli paraderede jeg med Gardehusarregimentet paa Amalienborg. Desuden afgav Regimentet en Eskorte paa 50 Heste. Ved Taflet samme Dag blev jeg forestillet for Kejseren, der sagde, at det glædede ham at gøre Bekendtskab med en Kollega, idet han som Prins havde kommanderet det preussiske Gardehusarregiment. „Han gjorde et godt og venligt Indtryk“ skriver jeg i Dagbogen.

Den 30te Juli blev jeg Kommandør af den preussiske Kroneorden.

I Anledning af Kongens 25 Aars Regeringsjubilæum tiltraadte jeg efter Opfordring Festkomiteen for Afholdelsen af et Bal for Majestæterne i Casino den 19de November. I samme Anledning var der her fra den 13de til 20de en Deputation paa 5 Officerer og 1 Vagtmester fra det tyske 7de Ulanregiment, hvis Æreschef Kong Christian var. Af samme Aarsag var her en Deputation paa 2 Officerer fra det russiske Dragonregiment Leversk. Den 17de var Ulanoffice-erne til Middag hos mig, Vagtmesteren hos Stabssergent Wenk, dog blev Udgifterne til selve Middagen refunderet os af Krigsministeriet. I de Dage var der jo forskellige større og mindre Festligheder, saaledes Festforestillingen i det Kgl. Teater („Aladdin“) den 18de og et Bal i Casino, hvorfra Julie og jeg kom hjem Kl. 4 Morgen.

Den 20de April var jeg i Cirkus med til en stor af Forsvarsbrødrene arrangeret Invalidefest, fra hvilken de fleste andre Stabs-officerer udeblev, efter min Mening et stort Fejlgreb.

Med min gode Ven, den franske Militærattaché, Oberst Gaudin de Villaine, var jeg i Dagene 28de til 30te Maj i Næstved, dels for at se de Officerer, der vilde ride Væddeløb ved Eremitagen, dels for at Villaine, efter Aftale med Oberstløjtnant Tønder, kunde overvære Felttjenesteøvelser ved 4de Dragonregiment. Vi boede begge hos Tønders, der gav en stor Middag for os, hvor Regimentsmusikken blæste, senere ogsaa Retraiten med fuld Musik. Ved denne Lejlighed

viste jeg ogsaa Franskmanden Herlufsholm og Gaunø, hvis Avlsgaard brændte et Par Dage efter, den 31te.

Som Formand i det selskabelige Udvalg i Officersforeningen maatte jeg ofte præsidere ved forskellige Sammenkomster, saaledes ogsaa 28de Juli ved en Skovtur paa 14 Vogne til Christiansholms- og Garderhøjfortet, derfra til Ny Holte Kro, hvor vi ca. 140 Personer spiste Middag. I denne Tur deltog en japansk General Osava, med sin Adjutant, en Ingeniørkaptajn. Jeg holdt ved denne Lejlighed en Skaaltale paa Fransk, hvor jeg begik den Fejl et Sted at bruge „de“ (af) i Stedet for „par“ (af).

Det kan maaske nu have sin Interesse at fortælle, hvorledes der paa de Tider blev drukket meget ved Officersmiddagene. Ved en Eksercermiddag den 30te September hos os for 21 indbudte Gæster blev der drukket 24 Flasker Rødvin, 7 Flasker mousserende hvid Vin, 4 Flasker Marsala og 2 Flasker Madeira. Julie skriver ogsaa i sin Dagbog: „*Brillant* Stemning“ og angiver Maden: Brun Suppe, Resoller, Skinke Geneviève, Kalvefilet, Dronningebudding, Frugt.

Den 10de Oktober foretog jeg et Distanceridt med 6 Officerer, deriblandt den senere kommanderende General Ellis Wolff, til Tybjerggaard, hvortil vi akkurat kom til den Tid, jeg havde opgivet General Steinmann, der ogsaa paa Slaget stod paa Trappen for at modtage os. Vejlængden var 10 Mil, der, indbefattet et større Hvil i Havdrup, tilbagelagdes i 10 Timer og 6 Minutter.

I December blev jeg Medlem af en Kommission til Revision af Eksercerreglementet.

I „Militært Tidsskrift“ havde jeg i 1889 eller 1890 en længere Artikel paa 55 Sider: „En sammenlignende orienterende Kavalerireglementsstudie“.

1890. Den 17de Februar blev jeg kaldet til Kongen, der vilde sende mig med Adjutant (Premierløjtnant C. Benzon) som sin Repræsentant til 75 Aars Jubilæet ved det tyske 6te Ulanregiment, for hvilket han var Æreschef. Jeg skulde bære Adjutantdistinktionerne som „Flügeladjutant“ og paa mine Visitkort betegne mig som saadan. Vi afrejste den 20de Marts over Gedser-Warnemünde til Berlin, hvor jeg den næste Dag gjorde officielle Visitter, ligesom jeg ogsaa aflagde Besøg hos min Faders gode Bekendt, den fra Krigen 1870 bekendte Feltmarskal Moltke, der indskrev sit Navn i min Bog, samt hos hans Nevø, den senere Generalstabschef i Verdenskrigen, General Moltke. Den 23de var det Ordensdag, paa hvilken alle de

i Aarets Løb dekorerede, som meldte sig i Berlin, blev tilsagt til en Højtidelighed i Slotskapellet og derefter til Taffel hos Kejseren. Jeg, men ikke Benzon, var med til denne Ordensfest, hvor jeg blev fremstillet for Kejseren, som jeg jo havde talt med i 1888 i København, og Kejsrerinden, ligesom jeg ogsaa talte med Prinsen af Wales. I Kirken saa jeg mange Notabiliteter, blandt andre den nylig efter Bismarck udnævnte Rigskansler Caprivi, der vist omtrent for første Gang var tilstede ved saadan større Lejlighed, idet jeg saa mange, jeg tror ogsaa Diplomater, blev forestillede for ham. Ved Taflet var de i det forløbne Aar dekorerede af alle Grader tilstede, ved det Bord, ved hvilket jeg havde Plads, sad baade en General og en menig Soldat.

Den 24de Morgen rejste vi i civil Paaklædning til Mülhausen i Thüringen, Ulanregimentets Hovedgarnison, hvor vi blev modtaget af alle Officererne og maatte i en Fart trække i Uniform til Middagen i Officerskasinoet, hvorefter vi var til en Forestilling i Felsenkeller og kom først i Seng Kl. 2 Nat. Vi boede i Hotel König von Preussen, hvor Dannebrog vajede. Den følgende Dag meldte jeg mig hos den kommanderende General (11te Armékorps) General von Groll, og de ikke faa danske Dekorationer, jeg havde haft med, blev fordelte. Saa var der stor Parade til Fods, hvorved ogsaa gamle Ulaner var tilstede. Senere stor Festmiddag, ved hvilken jeg som Kongens Repræsentant sad til Højre for Regimentschefen, Oberstløjtnant von Wenden, medens General Groll sad til venstre. Om Aftenen besøgte vi Festen ved Eskadronerne, hvor ogsaa jeg dansede en enkelt Gang. Den 26de tog vi til Regimentets anden Garnison i Langensalza, hvor Dannebrog ligeledes vajede paa Hotellet. Parade tilfods af 2 Eskadroner. Vi besaa Slagmarken fra 1868 ledsaget af en Major, der selv havde været med paa hannoveransk Side, og som viste os Stedet, hvor en Deling af det fineste hannoveranske Kyrasserregiment, ved at ville passere en undermineret Bro, var styrtet ned i Floden Unstrut. Den 27de var vi til Middag hos von Wenden og rejste om Aftenen fra Mülhausen, fulgt paa Banegaarden af samtlige Officerer, efter et yderst fornøjeligt og interessant Ophold.

Efter Hjemkomsten meldte jeg mig den 31te Marts hos Kongen, og aflagde Beretning om Rejsen og var med Benzon til Taffel samme Dag.

Der maa den 1ste Maj have været Mulighed for Spektakler, thi jeg ser af Dagbogen, at ikke alene Eskadronerne var konsignerede, men at ogsaa Regimentsskolen fra Jægersborg var indkommanderet og marcherede tilbage til Jægersborg Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Aften.

Den 28de Juni var jeg med Benzon til Taffel paa Fredensborg, i Anledning af den tyske Kejsers Besøg, han og Prins Heinrich var i Uniform, alle vi andre i civil. Benzon fik en tysk Orden for sin Tur med mig til Jubilæet.

I Dagene fra 23de til 30te August havde Regimentet først Øvelser mod 4de Dragonregiment paa Vejen til og fra Frederiksværk, og Fægtningsskydningsøvelser paa Melby Overdrev. Den 24de laa jeg i Kvarter hos Pastor Ostenfeldt i Skibby, den 25de hos en Enke efter Lars Olsen i en stor Gaard med ca. 100 Tdr. Land. Da jeg kom, sagde hun til mig, om jeg var vant til at ligge 2 i en Seng, hvortil jeg vittigt svarede, at det kom an paa med hvem, men spurgte hende, om hun ikke havde Sengeklæder nok, hvad hun sagde, hun havde, men ikke Sengesteder til os alle, idet foruden Adjutanten ogsaa Skriveren og Overtrompeteren skulde indkvarteres hos hende. Da vi saa skulde spise i Storstuen, saa jeg Skriveren og Overtrompeteren beskedent staa i et Hjørne og opdagede et Fad med Grød, tilsyneladende med en Finger delt i 4 Dele, hvoraf jeg kunde se, at vi 4 skulde spise sammen, hvad der selvfølgelig ej generede mig i mindste Maade, selv om det ellers ikke skete. Nu kunde jeg jo se, at hun havde tænkt sig Muligheden af at have lagt mig sammen i Seng med en af de andre 3.

Ved nogle Øvelser, som Gardehusarregimentet i Forbindelse med de andre Vaaben under Oberst Jensens Ledelse afholdt i Terrænet ved Mølleaaen den 22de September, indtraf det heldigvis sjældne Tilfælde, at 1 Sekondløjtnant, 1 Oversergent, 1 Trompeter eller Underkorporal og 4 Menige kom til Skade, foruden at 1 Hest krepere og 2 blev sygemeldte. Husarerne befandt sig i en sandet Hulvej inde i Skoven, hvor altfor nær Skydning af det fjendtlige Fodfolk, Støv og daarlig Vej foraarsagede Katastrofen, der havde det højst aparte ved sig, at Føreren hed Benzon, Oversergenten Bentsen og Trompeteren (Underkorporalen) ogsaa Bentsen. Jeg erindrer, at jeg holdt udenfor Skoven og saa et Par Ryttere komme ud af den med flere Haandheste, og, da jeg saa spurgte, om det var Heste fra afsiddet Mandskab, svarede Husaren, at det var Heste fra Husarer, der laa døde og saarede inde i Skoven — et helt lille Virkelighedsbillede af Krigen.

1891. Da jeg den 14de Marts havde faaet ondt i Øjet som de paa følgende Dage blev daarligere, gik jeg den 17de til den da saa ansete Øjenlæge Grut (Hansen), der tog mig under Behandling og den 31te, da han ej var tilfreds med Øjet, ordinerede Inde-

lukke i mørkt Værelse, stærkt Fodbad og kunstig Igle i Tindingen. Han dryppede ogsaa Øjet og sagde saa en Dag, at, hvis det ikke hjalp, maatte han vist til at bruge Kniven, men det hjalp heldigvis, og jeg slap den Gang for Operation, som jeg 13 Aar efter i 1904 ej undgik. Hvad Grut kaldte Sygdommen, om han overhovedet har nævnt den, erindrer jeg ej, men Dr. Bjerrum sagde det var glaucom, ogsaa kaldet den grønne Stær. Da jeg efter endt Sygdom skulde betale, begik jeg den Fadæse at betale Grut mere, end han havde forlangt, hvad jeg nok tror, han med Rette tog mig lidt ilde op.

Den 29de Juni var det vort Sølvbryllup, om hvilken Dag Julie i sin Dagbog skriver: „Dejlig uforglemmelig Dag. Gud være takket for den,“ hvori jeg ganske kan give hende Medhold. Regimentsmusikken spillede Kl. 6¹/₂ Morgen, Trappen var dejlig pyntet af den brave gamle Sadelmager Dichmann, en Deputation fra Underofficererne mødte med en lille Hest af Sølv, en fra Officererne med et Sølvkrus med gamle Mønter indlagt paa Siderne, desuden mødte en Mængde Gratulanter, og vi fik Masser af Breve og Telegrammer, deriblandt et fra Kronprinsen, samt et Hav af Blomster.

Min kærlige, søde Svigermoder gjorde en stor Middag paa 93 Personer i Koncertpalæet for os og for Steenbach's, der jo var blevne viede Side om Side med os den 29de Juni 1866 paa Christiansdal.

Som et lille morsomt Bevis paa, hvorledes det sommetider faldt vore saa prægtige og fine kongelige og kejserlige Damer ind at bruge ikke helt hofmæssige Udtryk, skal jeg anføre, at Kejserinde Dagmar, der som Regel kaldte mig „lille Hegermann“, da jeg den 27de Oktober efter en Jagt var til Taffel paa Fredensborg, sagde til mig: „De skulde have nogle Smør,“ fordi jeg ikke havde set til min Fader i hele 5 Dage. Dronning Louise sagde en anden Gang til mig: „De er et rigtigt Fæ,“ fordi jeg ej havde set, at Kejser Alexander vilde drikke et Glas med mig. Jeg havde forresten nok bemærket, at det saa ud til, at Kejseren vilde drikke et Glas med nogen i min Nærhed, men, da jeg vilde være sikker paa, at det var mig, inden jeg rejste mig op, blev jeg siddende og kom derved til at forskaffe en Embedsmand fra Fredensborg en Glæde og Ære, idet han rejste sig op, og Kejseren saa drak det Glas med ham, som han egentlig vilde have drukket med mig.

Efter hele Aaret til Stadighed i Kommissionen at have arbejdet paa Forslaget til et nyt Eksercerreglement, blev det underskrevet den 20de December.

1892. Aaret begyndte meget sørgeligt, idet min kære Moder efter flere Dages haabløs Sygdom døde den 9de Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Eft., begravet af os alle. Julie skriver i sin Dagbog: „Gud velsigne hende, som altid var sød og kjærlig mod mig.“ Næste Dag Kl. 1 Eft. blev Moder lagt i Zinkkiste, min Broder og jeg lagde Laaget paa, efter at Blomster var lagt i Kisten. Den 15de Januar, Hermans Fødselsdag, blev hun begravet fra Garnisonskirken, Fader var med i Kirken, men ej paa Kirkegaarden. Pastor H. Petersen fra Aunslev og Bovense, god Ven fra mine Forældres Ophold paa Bjørnemosen og gift med Frøken Schepelern, talte meget smukt. Ældre Underofficerer fra Gardehusarregimentet bar Kisten ud af Kirken og paa Kirkegaarden, hvor Regimentsmusikken blæste.

Det er mærkeligt, hvorledes det i et lille Samfund indenfor ret snævre Grænser kan hænde, at man kan gaa aarevis, inden man træffer et Menneske, hvem man har noget paa Hjertet at ville sige. Omtrent Aar 1860 var jeg ved et Bal paa en Herregaard i Sydsjælland bleven uenig med min gode Veninde Frøken Thora Neergaard (Førslev) angaaende min bedste Ven Henry Neergaard, og da jeg bagefter fandt, at jeg maaske havde været lidt ubehersket i mine Udtalelser, bestemte jeg, at jeg første Gang, jeg saa hende, vilde gøre hende en Undskyldning. Dette naaede jeg først, da jeg den 8de Februar var til Middag paa Jægersborg hos Ritmester Moe's, og der endelig engang traf min fordums Veninde, nu Professorinde Aagesen, og gjorde hende min Undskyldning, som hun venligt besvarede med at sige, at hun vist havde lige saa megen Grund til at gøre mig en Undskyldning.

I Anledning af Kongens og Dronningens Guldbryllup den 26de Maj kom den russiske Kejsersfamilie hertil den 23de, ligesom der ogsaa kom Deputation saavel fra Kongens tyske 6te Ulanregiment som fra hans russiske Dragonregiment, hvilke begge, hver sin Dag, var til Middag hos os. Ved flere af de Modtagelser og Festligheder, der i de Dage fandt Sted ved Hoffet, fungerede jeg som Ceremonimester. Den 29de var der et stort Folketog. Til Erindring om Guldbrylluppet modtog alle de, der havde staaet i nærmere tjenstligt Forhold til Majestæterne, et Erindringstegn (Gl. E. T.), som jeg ogsaa er i Besiddelse af. Det blev sendt mig den 7' Juni med Dronningens egenhændige Underskrift.

I min Dagbog, hvor jeg anfører, at jeg den 15de Juni var til Taffel hos Kronprinsens paa Charlottenlund, har jeg tilføjet: „Kjørte ud og hjem med Dampsporvogn,“ idet jeg ikke har været af den

Mening, at man, fordi man skulde spise paa højere Steder, absolut skulde komme kørende i en Landauer. Det morede en Gang Kronprinsen at høre, at jeg alle de Gange, jeg havde været paa Charlottenlund, aldrig havde lejet Vogn, saa at jeg for nogle faa „Ører“ i Stedet for „Kroner“ var kommen derhen.

Det morede Polly meget, da jeg en Dag (22' Juni) red med hende over Jægersborg, Dyrehaven og Ordrupkrat, at vi sidstnævnte Sted mødte Kejseren af Rusland, Prins Valdemar, to engelske og en russisk Prinsesse, og at Kejseren stoppede op og fortalte om sit Besøg om Formiddagen ved Regimentsskolens Øvelser.

Medens jeg i Dagene fra 15de til 20de August var til Fægtningskydning ved Frederiksværk, fik jeg den 18de Telegram fra Benzon, at jeg denne Dato var udnævnt til Oberst.

Den 14de og 15de September foretog jeg et Distanceridt til Gilleleje, men maatte efterlade 2 forfangne, 1 stiv og 1 lidt halt Hest, den ene Hest kreperede, hvad der gav Anledning til Avissskriveri, som atter affødte en af Krigsministeriet forlangt Redegørelse, over hvilken jeg, navnlig med de tidligere foretagne Ridt af samme Slags for Øje — med Rette eller Urette — følte mig pikeret, saa at jeg lovede, det skulde være det sidste Distanceridt, jeg arrangerede. Alle de foregaaende Ridt var jo sat i Scene udelukkende paa Basis af mit personlige Venskabsforhold til en Del større Godsejere.

Fra Jagtens Omraade i 1892 skal jeg anføre, at jeg paa en lille Klappagt paa Toftholm den 5te Oktober skød 2 Ræve, der blev Nr. 100 og 101 med det morsomme, at jeg fandt 101 før 100. Paa en Jagt fra Overdrevsgaarden hos Gustav Wedell-Wedelsborg i Svenstrup Skove skød jeg paa en og samme Post i 4 Skud: 3 Daa- og 1 Raadyr.

1893. Selskabet „De danske Forsvarsbrødre“ havde en Række af Aar, saaledes ogsaa i 1893, Oldermænden for Slagterlauget Juul som Formand, en Stilling, han ikke alene var vel skikket til at beklæde, men som bragte ham i Berøring med en Del Personer i høje, mest militære Stillinger, og for disse gjorde han ret ofte Selskaber, hvor alt var af bedste Kvalitet, ikke mindst Kød. Jeg erindrer, at jeg den første Gang, jeg var der til Middag, roste Oksefileten til min Nabo, hvad Juul tilfældigvis hørte og saa sagde: „Jeg gad nok vide, hvor man ellers skulde kunne faa en god Oksefilet, naar det ikke var hos Oldermænden for Slagterlauget,“ et Bevis paa, at han paa samme Tid, som han holdt meget af at bevæge sig blandt fornemme Folk, ikke fornægtede sin Slagterprofession. Selskabet

kunde være saa fornemt, at jeg en Gang ved en Middag hos ham paa mindst 12 Personer var den 3die sidste i Rang, skønt jeg baade var Kammerherre og Kommandør af Dannebrog. Han havde en meget rar og dygtig Kone, som desværre efter hans Død kom til at føle, at der var gaet for mange Penge med til Selskabelighed og Kautioner, saa at hun sad smaat i det og til sin Død selv passede sin Slagterbutik i Læderstræde. Foruden højtstaaende Officerer kom der ogsaa en Del politiske Personer, saasom Professor Matzen og Grev Frederik Danneskjold, begge Landstingsmænd. En Gang traf jeg der Generalkonsulen for den dominikanske Republik, Svenné, og min Anmodning til ham om Breve med dominikanske Frimærker førte til, at han og hans Hustru nu i mange Aar har hørt til min nærmeste Omgangskreds. Godt og vel et Aar efter denne Middag meldte min Jomfru, at der var en Mand, der gerne vilde tale med mig. En høj Mand med nogle Papirer i Haanden kom ind til mig, og jeg maa tilstaa, at jeg genkendte ham ikke, men, da han rakte mig nogle Breve, saa jeg i en Fart Navnet og var klar paa Situationen.

Aarlig den 29de Januar, Forsvarsbrødre-Selskabets Stiftelsesdag, var der altid stort Aftenselskab, hvortil mange Officerer, især af de højere Grader, var indbudte. Ofte kom jeg herfra meget sent hjem, f. Eks. i 1895 Kl. 4 $\frac{1}{2}$, 97 Kl. 5 og 98 Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Morgen.

Den 5te Maj mødte Herman som Rekrut ved Garden og var næste Dag i Hjemmet i Uniform og — som Julie skriver — „saa svært godt ud,“ men allerede den 16de fik han Skarlagensfeber og kom paa det militære Søhospital, hvorfra han blev udskrevet den 17de Juni.

„Polly kom paa egen Gage“ skriver hendes Moder i Dagbogen, hvilket giver mig Anledning til at sige, at jeg finder, det er det eneste rigtige, at unge Mennesker af begge Køn i Tide lærer at disponere over en vis Sum og ikke for hver Gang, de skal have noget, maa gaa til Forældrene og bede om Penge. At dette i endnu højere Grad gælder Hustruerne, vil jeg blot bemærke.

Efter Kongens Ordre tog jeg den 29de August med Toget til Gjedser for at modtage Storfyrst Wladimir af Rusland med Gemalinde, mecklenborgsk Prinsesse Maria Paulowna. Storfyrsten sagde, han havde noget at tage Vare, men henviste mig til Storfyrstinden, med hvem jeg saa sad sammen og konverserede i Salonvogn fra Køge til Fredensborg. Her var der Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Aften en Middag udelukkende for de Rejsende, medens Kongen og Dronningen, Kejserparret

m. fl. omsværmede Bordet. Efter endt Taffel misforstod jeg ganske morsomt noget, Dronningen sagde til mig. Hun trak mig hen i en Vinduesfordybning og hviskede til mig: „Hvad vil de nu ogsaa her?“, hvortil jeg svarede: „Ja, Deres Majestæt, det er jo Hans Majestæt, der har befalet mig dertil.“ „Nej, ikke „De“, men „de“ (Storfyrsteparret).“ Jeg fik da at vide, at Dronningen ikke kunde lide Storfyrstinden, hvis Færd ikke altid var efter hendes Smag. Medens jeg under Jernbanekørslen konverserede Storfyrstinden, havde hun fortalt mig, at hun havde været med i Stockholm til Kronprins Frederiks Bryllup og vilde gerne være med til hans nu forestaaende Sølvbryllup. Jeg fik dette Ønske anbragt paa højere Steder, men uden gunstigt Resultat.

Den 30te August, var der stort Taffel paa 71 paa Fredensborg. Den 31te kom Kong Georg af Grækenland, og Storfyrsteparret afrejste. Jeg har i Dagbogen om hende skrevet: „en smuk, underholdende, fiks Dame“. Til Erindring om denne Attachering modtog jeg den 17de Oktober den russiske St. Anna-Ordens 2den Klasse i Brillanter, en meget smuk Dekoration.

Min kære, gamle Fader, der det meste af Aaret havde været svag, til Tider mere, til Tider mindre, og t. Eks. den 29de November haft Besøg af Kongen, blev efterhaanden saa svag, at han til min Fødselsdag den 17de December kun kunde sige et svagt „velkommen“ og give mig et Par Distinktioner, og kun 5 Dage efter den 22de December døde han blidt og roligt Kl. 11 Form. Han saa saa mild, smuk og ædel ud, ganske passende til den Riddersmand, han under alle Forhold havde været hele sit Liv igennem. Fra Dronningen, der satte min Fader meget højt, fik jeg straks et nydeligt deltagende Brev. Johan, Caja og jeg lagde ham i Kisten samme Aften Kl. 6. Næste Dag Kl. 6 Eft. blev Kisten loddet til og Kl. 7 af os nærmeste baaret ud af Lejligheden og derefter bragt til Kapellet ved Garnisons Kirke.

Begravelsen fandt Sted med de foreskrevne militære Æresbevisninger den 29de December fra Holmens Kirke, hvor Kongen, Kronprinsen, Prinserne Hans, Valdemar og Carl var til Stede. Den russiske Gesandt Muravieff repræsenterede Kejseren og Kejserinden af Rusland. Pastor Petersen fra Aunslev og tidligere Feltpræst J. Clausen fra Slagelse talte. Efter et Aars Adskillelse sænkedes Fader i Jorden paa Garnisons Kirkegaard ved Siden af sin elskede, trofaste Hustru.

1894. Den 19de Februar holdt jeg i det krigsvidenskabelige Selskab (i Officersforeningen) Foredrag om Rytterkampen ved Streselitz den 3die Juli 1866 i den tysk-østerrigske Krig. Kongen, Kronprinsen, Prinserne Hans, Christian og Carl, samt Krigsministeren, men ej Generalinspektøren for Rytteriet, var tilstede. Efter Sigende var Foredraget vellykket. Den 8de Marts holdt jeg det samme Foredrag i Næstved for 4de Dragonregiments Officerer m. fl.

I Forbindelse med en Tur til Roskilde tog jeg i Maj Maaned til Herlufsholm, hvor ca. 80 gamle Herlovianere samledes og opfriskede gamle Minder. Da det var Ferietid (Pinse), boede de gamle Herlovianere paa Sovesalene og holdt Sjøv som i gamle Dage, hvortil jeg intet hørte, da jeg var bleven indkvarteret hos Overlærer Hoff's, hvor ogsaa Svigerinden, Fru Emmy Koefoed, f. Høgh-Guldberg, min gamle Flamme fra Herlovianerballerne opholdt sig. Den 15de Maj var der Skovtur til Kalbyris og Stenskoven, derefter Middag paa Herlufsholm med paafølgende Afrejse til Hjemmene.

Den 28de Juli var jeg i Anledning af Kronprinsens Sølvbryllup til Taffel hos Kongen og blev samme Dag udnævnt til Kommandør af 2den Grad af Dannebrog.

Med 1 Maaned's Orlov rejste jeg den 3die August sammen med Læge Claudian til Jylland. I Aarhus, hvor vi først kom til, traf jeg tilfældigvis paa Gaden en gammel Skolekammerat fra Herlufsholm B., der var ved Generalkommandointendanturen i Aarhus; ham havde jeg ikke truffet længe, hvorfor jeg spurgte ham, hvorledes han havde det. Da han saa svarede, at han havde det udmærket, sagde jeg, selvfølgelig i Spøg: „Ja, det kan jeg se, du er saa velnæret, du spiser vel det, de andre skulde have“. Havde han her straks riposteret i lignende Dur, vilde jeg have fundet det meget naturligt, men det gjorde han ikke, hvorimod jeg nogle Dage efter, da jeg var i Skagen, fik et Brev fra ham, i hvilket han skrev: „*De* (!) behagede forleden Dag, da vi tilfældigt mødtes paa Gaden i Aarhus, at tiltale mig paa en Maade, der formentlig skulde søge sin Berettigelse i, at vi havde gaaet i Skole sammen, men jeg vil for Fremtiden bede mig fritaget for at blive behandlet af Dem (!) med Hovmod og Overlegenhed.“ En saadan Opfattelse behøver ingen Kommentar. Da jeg fortalte dette til en fælles Aarhus-Bekendt, berettede han et morsomt Eksempel paa denne min gamle Skolekammerats utrolige Letfor nærmelighed. En Gang, da B. var i et Middagsselskab i Aarhus, havde han regnet ud, hvilken Dame han efter Rangen skulde have til Bords. Da der saa blev tildelt ham en af ringere Rang, spurgte han en tilstedeværende

Oberst, om han syntes, han skulde forlade Selskabet, hvortil Obersten meget morsomt svarede, at han syntes, at han i hvert Fald skulde blive og spise den gode Mad først.

Hver Gang han senere saa mig, gik han altid af Vejen for ej at møde mig. Nu vilde han gerne forsættes til København, men Forplejningskorpsets Chef, hans og min fælles Skolekammerat fra Herlufsholm, Hans Bache, vilde ikke have B. dertil, fordi han var saa vanskelig at omgaas. Nu havde jeg fortalt Bache mit Sammenstød med B., hvorfor Bache en Gang havde sagt som Argument til ham: „Du kan jo ikke en Gang komme ud af det med Hegermann.“ Havde det ikke været galt i Forvejen, saa blev det nu. Vort Mellemværende endte med, at han og jeg flere Aar efter engang traf hinanden ved en stor Festmiddag i Officersforeningen i København. Efter Middagen, hvor man, som det den Gang var Skik og Brug, gik rundt og stak hinanden paa Haanden, kom jeg ogsaa med min Haand til ham, der til Syar tog begge sine Hænder paa Ryggen, hvorefter jeg aldeles impulsivt slog ham paa Skulderen og sagde: „Sludder, B.“ — fra det Øjeblik var vi om ikke *gode* Venner, saa dog paa passende Fod med hinanden.

Efter sikkert Forlydende er det fortalt, at denne Mand, der var meget interesseret for Skuespil og Kunst, i sin Tid skal have villet søge Stillingen som Chef for det kongelige Teater, en Stilling, der fremfor de fleste andre kræver, at man ikke er let fornærmelig.

Med Ordene: „Gid det nye Aar maa bringe os alt godt“, endte min Kone sin Dagbog 1894. Hvor lidt anede hun, der saa at sige aldrig havde følt sig syg, eller vi andre, for hvem hun stod som den personificerede Sundhed, at hun inden 4 Maaneders Forløb skulde ligge i sin Grav.

1895. Efter min Dagbog var en fhv. Gardehusar, der i 1876 var dømt til livsvarigt Tugthus, men nu benaadet, paa Regimentskontoret den 20de Februar. Bestemte Data erindrer jeg ej, men Sagen var den, at han, der for grove Insubordinations-Forseelser som Rekrut i 1876 var dømt til et betydeligt Antal Rottingslag, skulde have dem tildelt i Gymnastiksalen paa den gamle Kaserne paa Toldbodvejen i Paasyn af Befalingsmænd og Mandskab. Alt stod opstillet, og han skulde lige til at træde frem for af en Underofficer at faa tildelt Slagene, da han ligesom en Kat i et Nu sprang ind paa den nærmest staaende Officer, der havde Kommandoen over den tilstedeværende Styrke, og slog ham med knyttet Næve i Ansigtet. To

Underofficerer og jeg, der stod ham nærmest, skyndte os hurtigst muligt at faa fat i Voldsmanden og fik ham smidt om paa Gulvet, hvor jeg husker, at han spyttede op efter mig og sagde: „Jeg skal nok huske Dig, Dit Asen!“ Han skal have været sin Moders eneste Søn, og tilmed en god Søn, skal ogsaa have haft gode Anbefalinger fra Stedet, hvor han var i Lære før Tjenesten, men han havde ved Læsningen af Smudsbladenes alt nedrivende Artikler faaet et uudslukkeligt Had til Soldatervæsenet og Befalingsmændene.

Den 9de Marts meldte den Influenza, der den 11te April medførte Julie's Død, sig for første Gang. Da der i Øjeblikket ikke sporedes nogen Fare for hende, var jeg med Herman og Polly paa Bal hos Ahlefeldt-Billes.

Efter den 25de at have faaet Meddelelse om, at jeg skulde attacheres Hertugen af Cumberland, modtog jeg det hertugelige Par paa Jernbanen den 28de Aften. Hertugen var en Mand med mange Interesser, saa man altid maatte have noget at vise ham, og at han lagde Mærke til, hvad man viste ham, fik jeg et Bevis paa, da jeg senere en Gang atter var ham attacheret, idet han da omtrent ordret gentog, hvad jeg første Gang havde fortalt ham. Han var dertil meget hensynsfuld og deltagende, han fulgte mig saaledes flere Gange hjem til Kasernen og blev nedenfor, indtil jeg havde været oppe og hørt til Julie's Befindende. Paa Grund af sin fladtrykte Næse var han ikke nogen køn Mand, men det lagde man ej Mærke til, naar man havde været noget sammen med ham. Jeg tror ikke, han var særlig glad ved at skulle sidde ved Taflet, hvorfra han hurtig forsvandt og gik ned paa sin Stue og iførte sig en bekvem Dragt. Stive Flipper gik han ikke med. Det morede ham derimod, røgende Tobak hele Tiden, at sidde paa sit Værelse og føre Passiar om det ene og det andet, hvorfor han gerne saa, at man af sig selv indfandt sig hos ham om Aftenen.

Efter at have haft det bedre i flere Dage og en god Nat fra 10de til 11te April samt været frisk denne Dag til ca. Kl. 10¹/₂ Fm., saa at Lægen betragtede Sygdommen som overstaaet, blev Julie pludselig meget syg. Jeg sad just og ordnede min Møntsamling, som jeg længe ikke havde beskæftiget mig med, da Polly kom løbende ind og uhyre bestyrtet fortalte, at hendes elskede Moder — de var som to Søstre sammen — var bleven saa daarlig, og ca. 1 Times Tid efter døde hun. Det er min Tro, at det var en under Influenzaen opstaaet Blodprop, der foraarsagede Døden, løssluppen ved for kraftige Bevægel-

ser med at lege med sin lille Hund, hun havde faaet op i Sengen.

I min Dagbog har jeg skrevet: „Mit eget kæreste, lille Pus død, hvor er det tungt, men hvor var den sidste Tid dog lykkelig — inderlig Tak!“

Julie's Moder, der ellers stadig var hos sin Datter, var just om Morgen den 11te April gaaet ud, fordi Befindendet var saa godt, men naaede heldigvis akkurat at komme tilbage et Øjeblik, før Døden indtraadte. Cai, der uventet var kommen fra Randers, kom ogsaa ind et Øjeblik forinden, medens Herman, der var redet en Tur ud, først kom efter sin Moders Død.

Om Aftenen paa Dødsdagen blev Julie efter Søsteren Nelly's Ankomst lagt i aaben Kiste. Den 12te om Aftenen blev Kisten lukket til, og jeg havde da for sidste Gang hernede set det kære Ansigt. Velsignet være Dit Minde!

Mange Beviser paa sand Deltagelse modtog jeg, ikke mindst fra Kongehuset og Hertugparret.

Kisten blev staaende i Hjemmet paa Kasernen til den 17de April, Julie's Fødselsdag, hvor den om Aftenen, efter en lille Højtidelighed og Tale af Paulli i Nærværelse af den nærmeste Familie, hvoriblandt min Broder Johan, Regimentets Officerer og 3 Underofficerer, blev baaret ned til Ligvognen af Officererne. Den 18de fandt Begravelsen Sted under stor Deltagelse paa den ene og anden Maade. Adjutanten Oberst, Baron C. Güldenchrone mødte paa Kongens Vegne og alle de Kongelige sendte Kranse, hvorfor jeg næste Dag var til Takkeaudiens. Den 22de, medens jeg desværre var ude, havde Kongen været hjemme hos mig.

Ved Hertugparrets Afrejse fik jeg, da Hertugen ikke havde nogen Dekoration at uddele, noget nok saa godt, nemlig en meget smuk Brystnaal, Navnechiffer med Kroner over i Brillanter og kulørte Stene, bilagt med en Seddel, hvorpaa Hertuginde havde skrevet: „Til Oberst Hegermann til Erindring om Thyra og Ernst August“. Hertugens og Hertuginde's Kabinetsbilleder i rød Fløjlsramme erindrings jeg ej bestemt, om jeg fik denne Gang eller muligvis senere i 1899, da jeg for anden Gang var attachet.

I Anledning af, at der i Dagbogen staar: „Foretaget uventet Kasseeftersyn hos Intendanten. Alt i udmærket Orden“, skal jeg her udtale som min Overbevisning, at mange af de i de senere Aar stedfundne Bedragerier for en Del er fremkomne, fordi uventede Efter-syn i altfor ringe Grad har været foretagne af dem, der skulde eller

kunde gøre det. Jeg kan i den Henseende tage mig selv i Brystet, idet jeg som Regimentschef ikke ofte nok har foretaget ikke forud befalede Kasseeftersyn. De, der har deres Sager i Orden, ville være glade over at kunne vise, at det er Tilfældet, og de, der kunde være svage til at vise Uorden eller begaa Uredelighed, vilde afstives ved Udsigten til uventet Eftersyn.

Den 23de var jeg til Frokost hos Prinsen af Wales om Bord i hans Skib „Osborne“, hvor ogsaa Kong Christian, Kongen og Dronningen af Grækenland, Kronprinsen m. fl. heriblandt den bekendte engelske Korrespondent William Russel var.

Fra den 25de September til 5te Oktober deltog jeg med Regimentet i de større Øvelser paa Sjælland og fik førstnævnte Dag, min Datter Polly's 20 Aars Fødselsdag, Kvarter paa Benzonseje (nu Risbyholm) ved Havdrup hos Godsejer Holme, der, da han hørte, det var min Datters Fødselsdag, drak hendes Skaal i Champagne, hvorom vi telefonerede til Roskilde, hvor hun var i Besøg hos Tanterne. Næste Dag kom hun til Benzonseje efter Indbydelse til Frokost. Denne Dag kommanderede jeg Avantgarden, 2 Batailloner og 1 Batteri med tildelt Rytteri. Den 27de var jeg Partifører, 1ste Regiment, 1 Batteri og 2 Eskadroner. Den 30te var en lidt uheldig Dag, idet jeg selv, muligvis fremkaldt af min sorte Hest Irma's haarde Bevægelser, fik et lettere Broktilfælde, og min Adjutant, Premierløjtnant Nyholm, styrtede med Hesten og brækkede et lille Ben. Jeg kørte derfor næste Dag, 1ste Oktober, i Trænvogn til mit Kvarter hos Sognefogeden i Jersie, hvorfra jeg næste Dag tog til København, konsulterede Professor Oscar Bloch og derefter fik et Brokbind hos Instrumentmager Nyrop, saa at jeg næste Dag atter til Hest kunde deltage i Øvelserne. Hjemkomstdagen, 5te Oktober, var jeg til krigsministeriel Middag i Officersforeningen.

Med Hensyn til min Mønt- og Medaljesamling vil jeg her berette, hvorledes jeg fik min sjældneste og kostbareste Mønt. Vel omtrent omkring 1890 gjorde en lille, flink Sekondløjtnant Tang Tjeneste ved Gardehusarregimentet. Han var et rart Menneske, som blev lidt forkælet, og jeg bidrog til, at han efter Ønske blev ansat ved den vestindiske Hærstyrke. Da han en Gang ytrede, hvorledes han dog skulde gengælde mig den Godhed, jeg altid havde vist ham, sagde jeg til ham, at han, naar han kom hjem paa Orlov, kunde tage nogle af de smaa vestindiske Mønter med til min Møntsamling. Dette gjorde han ogsaa, men en Gang havde han glemt det. Meget ked herover gik han i sin Forlegenhed rundt til Familien for at høre, om ikke

En eller Anden skulle have en gammel Mønt, han kunde faa til mig. Saaledes kom han til en Svoger i Handelsbanken, der havde en gammel Guldmønt, der var gaaet i Arv i Familien, men som han, da det var til mig, der havde været saa god imod Tang, nok vilde afstaa for Guldets Værdi. Jeg gav da de 50 Kr. til Tang, og Mønten, der var en meget sjælden firdobbelt Speciedukat fra Frederik III's Tid (1657), ligger nu i min Samling som dennes sjældneste Mønt.

1896. Paa Indbydelse af min Broder, der paa den Tid var dansk Gesandt i Sverige, rejste min Datter Polly og jeg til Stockholm.

Den 24de Maj, 1ste Pinsedags Aften, kom vi til Stockholm, hvor min Broder boede i Drottninggatan. Her tilbragte vi 3 yderst fornøjelige og hyggelige Uger, afvekslende tilbragt med at se Stadens Seværdigheder, gøre Udflugter i Omegnen og deltage i Selskabelighed i og udenfor Hjemmet.

Efter om Formiddagen den 1ste Juni at have set Øvelser paa Kavaleriskolen var vi om Eftermiddagen paa en Tur til Drottningholm, hvor vi, ialt ca. 20 Mennesker, spiste Middag paa Hotellet. Jeg erindrer, at jeg ved Bordet sad og var ængstelig for, at Polly skulde forlove sig med en svensk Garderløjtnant N. N. Senere morede det Polly at høre dette, og hun sagde, at jeg blot skulde have vidst den Gang, at hun før Afrejsen til Sverige havde taget Holger Collet's Fotografi ud af mit Album og haft det med paa Turen.

Den 2den om Morgen tog jeg i Selskab med Ritmester Bror Cederström, Gustav Blixen-Finecke og norsk Ritmester Morgenstjerne til Kollbäck, hvorfra vi i Vogn med 4 Hingste for kørte til Strømholms Rideskole, for hvilken Cederström var Chef. Her passerede det ganske morsomme, at Vagtmesteren, der af Cederström havde faaet Ordre til at indrette det fineste Værelse, Kongeværelset, til den danske Oberst og et andet mindre fint til den norske Ritmester, anviste mig det sidste, idet han havde fundet, at jeg saa saa meget yngre ud end Nordmanden, at denne maatte være Obersten og jeg Ritmesteren. Cederström fik snart rettet Fejltagelsen, og jeg kom saaledes til at ligge i en gammeldags Seng, hvori flere Konger havde ligget. Spøgeriet, som skulde være der, mærkede jeg ej noget til.

Det blev for mig som Rytterofficer en meget interessant, men ogsaa meget travl Dag, idet jeg besaa hele Rideetablisementet, Hingstene fra Hingstdepotet, Remontridning, Jagtløb med Hunde og

Kongeagt ved Eremitagen 15. Oktober 1887. Fra venstre til højre ses: Foran: Konseilspræsident Estrup, Staldmester Scheele, Udenrigsminister, Baron Rosenørn-Lehn, Overførster Bodenhoff, Prins Hans, Baron Otto Reedtz-Thott, Kammerherre Lindholm, den engelske Gesandt Sir Monson, den svensk-norske Gesandt Baron Beck-Friis, Prinsesse Marie, Prins Valdemar, Prins Vilhelm, Admiral Koch, Kong Christian IX, Zar Alexander III, Hofmedicus Nebelong, den russiske Gesandt Grev Toll, Baron Blixen-Finecke, Forfatteren, Overførster Müller, Kammerherre Ludv. Castenskiöld, General Thomsen, Kammerherre Wedell-Wedellsborg.

Oberstløjtnant F. Hegermann-Lindencrone og Hustru Julie f. Wedel Jarlsberg. Billedet er taget i Anledning af Sølvbrylluppet den 29. Juni 1891.

Væddeløb, ved hvilke sidste en hel Del nydelige svenske Damer var til Stede. Chefen for Hingstdepotet, Major Sieverts, var morsomt nok en gammel Løjtnantsbekendt af mig, da han stod ved et af de skaanske Husarregimenter og ofte kom paa Hofballerne i København. Dagen sluttede med en fornøjelig Middag med Skolens Lærere og Elever.

Den 9de tog vi alle med Dampskib til Näsjö i Besøg hos fhv. Statsminister Grev Arvid Posse og Hustru. Det var en smuk Tur og nydeligt Sted, hvor vi blev modtaget med 6 Salutskud. Min Broder maatte allerede næste Formiddag tage tilbage til Stockholm i Anledning af et Taffel for Hertugen af Connaught. Jeg red en Tur med Greven (76 Aar), der var en meget interessant Mand, forbavsende inde i danske Forhold. Senere kørte jeg med Damerne i 4-spændig Char-à-banc til Gripsholm Slot og Mariefred. Den 11te tog vi med Jernbanen tilbage til Stockholm.

En Dag, da jeg spadserede i en i selve Stockholm beliggende nedlagt Kirkegaard, saa jeg et højt Monument, der var rejst af det svenske musikalske Akademi for min Bedstefader du Puy.

Da jeg vilde besøge min Tante Sine Brambeck, f. du Puy, Søster til min Moder, rejste jeg om Aftenen den 15de fra Stockholm over Christiansstad til Fjelkinge, hvor min Tantes Datter Hermania, gift med en ældre Pastor Schaar, boede. Om Eftermiddagen kørte vi til Bäckaskog, hvor vi fik Roser og Jordbær af en dansk Gartner.

Den 18de var der hele Dagen en stor Forsamling i Præstegaarden af ca. 12 Præster med Hustruer og Børn, noget der, jeg tror med 1 Aars Mellemrum, finder Sted i de forskellige Præstegaarde. For første Gang var jeg med til en „vandrende“ Middag efter i 1865—66, da jeg som forlovet var i Kristiania, paa Bogstad hos Baron Wedel-Jarlsberg for første Gang at have været med til en „staaende“ Middag. I Fjelkinge spiste jeg Suppen i Haven, Fisken i Dagligstuen, Stegen i Spisestuen og var lige ved at skulle have spist Desserten i Soveværelset. Det var de mange Mennesker, Voksne og Børn, ialt ca. 60, der ej kunde rummes i samme Stue, som skabte den vandrende Middag, der varede fra 4¹/₄—8¹/₄.

Næste Morgen forlod jeg Fjelkinge. Efter at have siddet alene i Kupeen, en lille Salon, til Stationen Karpalund, blev Jernbanekørselens trættende Ensomhed paa en saare behagelig Maade afbrudt, idet her en soigneret, smagfuldt klædt Dame traadte ind i Kupeen. Hun satte sig til at læse, og jeg kunde ikke lade være med af og til at fæste mit Blik paa hendes fint formede Profil. Hvem var hun? Fra

en Herregaard? tænkte jeg. Uden at have vekslet et Ord sammen steg vi begge ud i Hässleholm, hvor jeg skulde skifte Tog. Ikke saa snart var hun forsvunden for mine Øjne, før jeg fortrød, at jeg ikke havde gjort hendes Bekendtskab under vor ikke helt korte Kørsel sammen. Tilfældig stod der paa Perronen en svensk Kavaleriofficer, som jeg i 1868 havde været sammen med ved Troppesamlingen ved Hald nær Viborg, og som jeg vidste boede i Christiansstad. Jeg spurgte ham da, om han ikke havde set og muligvis kendte den af mig nærmere beskrevne Dame, jeg søgte efter. Han svarede: „en Butiksfrøken“, hvilket Svar jeg næsten blev fornærmet over, da jeg havde klassificeret hende helt anderledes. I sidste Øjeblik naaede jeg hen til det Tog, jeg skulde køre med til Malmø, sprang ind i den nærmeste Kupé, hvor der kun var en eneste Plads ledig, og — — højst mærkværdigt! lige over for sad Damen, jeg forgæves havde søgt efter. Her varede det ikke saa længe, inden vi kom i Konversation med hinanden. Hun jugerede mig til at være „Kaptan“ og forbavsedes over, at jeg med mit ungdommelige Udseende var Oberst. Hun fik mit Visitkort. Det eneste, jeg fik at vide om hende selv, var, at hendes Mand for Tiden var oppe ved Nordpolen, hvorfor jeg antog ham for at være Kaptajn paa et eller andet Ekspeditions-skib. Under vor Samtale fortalte jeg hende, at jeg førte Dagbog, hvortil hun bemærkede, at hun nok gad vide, hvad jeg vilde skrive om denne Dags Hændelser, men jeg lovede hende intet i den Retning. At hun den Dag kom fra en Herregaard, havde hun lejlighedsvis sagt mig. I Malmø tog vi Afsked med hinanden.

Næste Dag fik jeg Lyst til at sende min sympatiske Rejsefælle en Afskrift af Dagbogen. Ved Hjælp af hvad hun havde fortalt plus den svenske Adelskalender, fik jeg udspekuleret, at hun var Friherreinde M. Nogle Dage efter fik jeg et venligt Svar fra hende. Dette blev Indledningen til en gennem flere Aar fortsat interessant Korrespondance.

Min Svigerinde Fru Steenbach sagde ofte, at hun syntes jeg skulde gifte mig igen, men jeg svarede, at der kun var En (min svenske Rejsekammerat), jeg havde Lyst til, og hun var lykkelig gift med en anden. Dette viste sig desværre ej at være Tilfældet. Hun allierede sig med en Udlænding, blev skilt 1905 og flyttede til Udlandet. Før dette Aar traf jeg hende flere Gange forskellige Steder. Saa traf jeg hende efter mange Aar igen i 1921 i Nizza, da jeg i Januar og Februar var i Besøg hos min Datter i Villa Lottina uden for Monte Carlo, hvor hun paa min Datters Indbydelse var til Frokost en Dag. Under-

ligt nok havde vi sagt „Goddag“ til hinanden paa en svensk (1896) og „Farvel“ paa en fransk Jernbanestation (1921).

I Begyndelsen af November 1922 fik jeg Brev fra en Veninde af hende, at hun var bleven opereret, men at Lægen mente, hun nogle Dage efter kunde forlade Hospitalet. Jeg skrev da straks til hende, men ved mit Brevs Ankomst til Nizza var hun allerede død. Saa fik jeg nogle Dage efter et anonymt Brevkort med Meddelelse om hendes Død. Jeg fik oplyst, at dette var fra hendes Ven, der saa senere skrev til mig, at M. havde paalagt ham, at, hvis hun døde, skulde han anonymt meddele det til General H.-L., den eneste rigtig trofaste Ven og Gentleman hun havde kendt. Hun ligger begravet paa en højt liggende Kirkegaard ved Nizza, hvor mine gode Venner Svenné's en Gang for mig har lagt Blomster paa hendes Grav.

Hun var en af Naturen rigt begavet Kvinde, der burde have haft en bedre Skæbne. Hun sagde engang til mig, at en ond Engel engang i hendes Vugge havde kastet nogle Draaber Gift paa hende og dermed fremkaldt hendes Eventyrlyst.

Den 15de Juni mødte Holger Collet hos mig paa Kasernen for at bede om min Datters Haand, og den 10de Oktober blev de første Indbydelser til Polly's Bryllup den 4de November udsendte.

Vielsen fandt Sted i Vor Frue Kirke og foretoges af kgl. Konfessionarius, Stiftsprovst Paulli. Jeg kom ind i Kirken med Polly, „der“ — skriver et Blad — „ser aldeles dejlig ud i en henrivende Kjole af hvid Moiré antique, Livet firkantet dekolleteret og rigt garneret med en bred og usædvanlig smuk, ægte Point-Knipling; korte Pufærmer; Livet sluttende i Tailen i et bredt Bælte, der bagtil lader Liv og Slæb gaar over i et; Slæbet 6 Alen langt, foret med et Brus af Kniplinger“.

Bryllupsgæsterne var ialt ca. 90 og Bryllupsmiddagen stod paa Hotel Phønix. Blandt Gæsterne skal jeg nævne: Konseilspræsident, Lensbaron og Baronesse T. Reedtz-Thott, Brudens Mormor, Baronesse Wedel-Jarlsberg, hendes Onkel, Gesandt i Stockholm, Johan Hegermann-Lindenchrone, Grev og Grevinde Polly Ahlefeldt-Laurvigen, efter hvem Polly er opkaldt, Lensgreve og Grevinde Raben-Levetzau.

Der var 8 Brudepiger: 2 Komtesser Scheel fra Rygaard, 2 Baronesser Reedtz-Thott fra Biskopstorp, Frøknerne Augusta Moltke, Jutta Lund, Astrid Carstensen og Lika Hegermann-Lindenchrone.

Om Aftenen rejste Brudeparret til deres Fremtidshjem paa Rønnebæksholm, hvor det blev højtideligt modtaget af Godsets Funktionærer

med Æreport, kulørte Lamper, Velkomsttale og paafølgende Hurra'er. Den 7de November rejste det nygifte Par til Udlandet. Jeg sagde Farvel til dem i Masnedsund.

Da jeg om Aftenen vilde gaa i Seng, undrede det mig, at min kære, lille Niece, Frøken Julie Steenbach, der i Anledning af Brylluppet boede hos os, og som jeg havde sagt Godnat til, fulgte med ind i Soveværelset. Det viste sig da, at min Datter, der plejede hver Aften at komme ind til mig og sige „sov sødt“, havde bedt Kusinen om at sætte et udmærket Fotografi af sig ind paa et lille Bord ved Sengen, og paa Billedet havde hun skrevet „sov sødt“. Dette Billede har siden den Dag staaet paa Bordet her i min Stue.

Den 4de December var General Engelbrecht hos mig for at spørge mig, om det vilde være mig en Hjertesorg at fratræde Kommandoen af Gardehusarregimentet til Oberstløjtnant, Baron Gustav Wedell-Wedellsborg, hvortil jeg svarede: „Lad Ministeren gøre, hvad han finder rigtigt.“ Fratrædelsen fandt først Sted 1 Aar efter.

1897. Den 29de Januar var jeg til Middag hos Lensgreve Raben's, hvor jeg længe underholdt mig med den saa elskværdige italienske Gesandtfrue, Baronesse Galvagna, født russisk Fyrstinde Galitzin, som Christian IX ofte dansede en Kvadrille med ved Hofballerne. Om Aftenen var jeg til Fest i Selskabet „De danske Forsvarsbrødre“, hvorfra jeg først kom hjem Kl. 5 Morgen!

Den 3die April havde jeg et meget vellykket Aftenselskab paa ca. 75 Diplomater, Herregaardsfolk, Officerer m. fl. Der var Lysbilleder, Musik og Dans. Grundet paa de mange Udlændinge var Programmet trykt paa Fransk.

CHEZ LES HUSSARDS

le 3 avril 1897.

PROGRAMME

(on est prié de lire d'avance le No. III, parce qu l'obscurité sera complète à ce moment de la représentation).

- I. Ralliement — thé — conversation plus ou moins spirituelle.
- II. Par le corps de musique des hussards:
 1. Bizet: Le chant du toréador de Carmen (solo de trombone).
 2. Obitsch: Révez doucement (solo de piston).
 3. Rossini: Cavatine du barbier de Sevilla (solo de cornette).

III. Des surprises plus ou moins imprévues

(arrangées par l'état — major des hussards).

1. Vues de différents pays: Suède, Angleterre, Italie- Russie- Serbe (triple alliance tendre), France, Allemagne, Autriche etc.
2. Courses de Copenhague et vues diverses.
3. La vie des hussards — oh!
4. Les deux grands prix du bal masqué Raben (en levant leur voile on les reconnaîtrait) — un déserteur.
5. La société de Copenhague: Quatre aimables maitresses de maison — Pas de jalousie! Vous verrez!
6. Une bien-aimée et vivement regrettée à 5 et à 21 ans, son mari et son foyer.

IV. Premier et unique souper de la cantine des hussards, où le fois gras et le champagne sont interdits, mais où l'on boira un nectar superbe à la hussarde.

V. Pour tout le monde de 1/2 à 100 ans:

Tempête — valse — quadrille — polka ou galop finale.

C A F É

merci bien Mesdames et Messieurs, dormez bien, mais n'oubliez pas les hussards, dont le corps de musique jouera chez le colonel mardi 6 et mercredi 7 avril de 3 à 4 heures.

Den 27de August havde Prinsesse Ingeborg Bryllup med Prins Carl af Sverige, i hvilken Anledning Kong Oscar II ankom til Toldboden Kl. 11 Fm., hvor der var officiel Modtagelse. Kl. 2 stod Brylluppet i Slotskirken, derefter Kollation paa Amalienborg, først Defilerkur, derefter Spisning.

Da jeg til min store Glæde var blevet beordret til at overvære de store Troppemanøvrer i Sverige, i Dalarne, under Kong Oscar II's egen Befaling, rejste jeg om Aftenen den 27de August til Stockholm sammen med de svenske Officerer, der havde overværet Prins Carl's Bryllup med Prinsesse Ingeborg, blandt disse Oberst Varberg, der skulde være Kongens Stabschef under Manøvrerne.

Den 1ste September tog jeg til Gustafs sammen med en Del svenske Officerer til Manøvrerne, deriblandt Chefen for Kampdommerne General Grev Malcolm Hamilton.

Den 2den fulgte jeg Rytteriets Fremrykning, under hvilken Telefonpatrouiller anvendtes, noget nyt for mig. Efter Manøvrerne blev jeg ligesom de andre fremmede Officerer indkvarteret i Officers-

boliger, hørende til Etablissementet for Dalregimentet, der deltog i Manøvrerne.

Kl. 7 Aften blev vi fremstillede for Kong Oscar og deltog derefter i Taflet. I de Dage, vi var her, skiftedes vi til at sidde ved Siden af Kongen, der var yderst elskværdig og underholdende. Medens han sagde „De“ til de andre fremmede Officerer, sagde han „Du“ til mig, der den 4de sad paa hans venstre Side.

Kong Oscar var en meget høj og smuk Mand med ofte ret teatralisk Fremtræden. I saa Henseende glemmer jeg ej det imponante smukke Syn, da han en Dag under Manøvrerne i det dejligste Vejr stod ude paa en Mark med en Fane i hver Haand og med en smuk, højtlydende Tale overrakte de to nordligste Infanteriregimenter (jeg tror Norrbottens og Norrlands) nye Faner.

Den 6te forlagdes Kvarteret til Hedemora, hvor Kongen den 7de efter en Frokost overrakte mig Sværdordenens Kommandørkors af 1ste Klasse.

Den 9de var der i Anledning af Prins Carl's og Prinsesse Ingeborg's Indtog i Stockholm Modtagelse paa Stationen, hvor jeg var til Stede i Gala sammen med det danske Gesandtskab.

Den 12te Aften rejste jeg hjem til København, hvor jeg ankom næste Dags Formiddag efter denne i alle Henseender fornøjelige Sverigestur.

Da jeg den 15de November kom til Middag hos Krigsministeren, blev jeg til min ikke ringe Forbavselse af en af Gæsterne adspurgt, om jeg var meget ked af at have fratrukket Kommandoen over Gardehusarregimentet. „Det ved jeg intet om,“ svarede jeg. Han: „Jo, det har staaet i Kundgørelsen i Dag.“ Som Følge heraf afleverede jeg den 24de næstefter Regimentet til min gode Ven, Oberstløjtnant Baron Gustav Wedell-Wedellsborg. Jeg blev stillet til Raadighed for Generalinspektøren for Rytteriet, ensbetydende med intet at have at bestille til daglig.

Den 4de December gjorde Regimentets ca. 23 nu- og forhenværende Officerer og Ligestillede en Middag for mig paa Hotel Phønix. Bagefter har jeg ønsket, at jeg havde frabedt mig denne Ære, da jeg hellere vilde haft, saaledes som jeg fik af Underofficererne m. fl., et Album med Officerernes Fotografier, med andre Ord et varigt i Stedet for Middagens kortvarige Minde.

Hver Tirsdag en Del af Aaret spillede Regimentsmusikken paa Trappeafsatsen hos mig, hvorfor jeg havde almindelig Modtagelse den Dag. Tallet paa dem, der kom, varierede meget. Som en talrigt

besøgt Tirsdag skal jeg nævne 1ste Marts, hvor der var ca. 30, deriblandt Prins Hans, Grevinderne Polly og Jessie Ahlefeldt-Laurvig, Baronesse E. Reedtz-Thott og Fru Raindre (fransk).

1898. Den 29de September døde den kære gamle Dronning Louise, 81 Aar gammel. Hendes Død bedrøvede mig meget, da Dronningen altid havde været saa sød og venlig, i Hofsproget „naadig“, imod mig.

Den 5te Oktober var jeg paa Bernstorff med en Krans, jeg selv lagde paa Dronningens Kiste. Efter Hofmarskal Oxholms Opfordring var jeg ogsaa den 6te paa Bernstorff, da jeg skulde forrette Tjeneste som Kammerherre ved Bisættelsen. Kongen havde sagt: „Fritz Hegermann, ham kunde Dronningen jo saa godt lide.“ Den 11te var jeg i Roskilde sammen med ca. 35 Herrer, der ligesom jeg skulde assistere ved Dronningens Bisættelse, for af Hofmarskal Oxholm at faa den fornødne Instruktion. Den 13de havde jeg travlt med at faa en Del Afsendinge tilsagt til Audiensen, der var næste Dag Kl. 11¹/₄ i Christian den 7des Palæ paa Amalienborg. Den første var den franske Admiral Gervais, senere en Del fyrstelige og ikke fyrstelige Afsendinge. Samme Dag modtog jeg Prins Friedrich Leopold af Preussen paa Banegaarden.

Dronningens Bisættelse fandt Sted den 15de fra Roskilde Domkirke, ved hvilken Lejlighed jeg havde med Ordningen af saavel fyrstelige som ikke fyrstelige Personers Rejse til Roskilde og senere fra Palæet i Roskilde med Ordningen af de fyrstelige Personer, hvoriblandt Kejseren af Rusland, i Processionen til Kirken — den fineste Kommando, jeg har haft i hele mit lange Liv! Under Højtideligheden i Kirken paraderede jeg ved Dronningens Kiste, hvor jeg efter min Søster Jutta's Sigende stod stille som en Marmorstøtte. Man kan længe staa saaledes, naar man blot sørger for umærkeligt at flytte Fødderne lidt.

Paa Turen fra København til Malmø, da jeg i December skulde besøge min Ven Wolfgang Haffner paa Brodda, fik jeg et Bevis paa, hvorledes Folk, der er bange for at blive søsyge, ved paa anden Maade at faa deres Tanker beskæftigede, kan undgaa at blive syge. En Dame skulde gøre Sejlturen med til Malmø, og hendes Mand fortalte mig, hvor angst hun var, af hvilken Grund jeg lovede ham ved Konversation at søge at holde hende fri for Tanken om Søsyge. Det lykkedes mig at holde Snakken gaaende uden Afbrydelse, men, da vi kom til Klokkebøjen ved Indsejlingen til Malmø, mente jeg, at mit Hverv

kunde være endt, og forlod hende, men tableau! i selve Havnen blev hun søsyg.

Den 29de December skød jeg ved en lille for mig improviseret Klapjagt i Haffner's Skov en hvid (svensk) Hare, der allerede dengang saa sydligt var en Sjældenhed, medens der nu nok ikke findes nogen i det sydlige Sverige.

1899. Fra 22de Marts til 11te April var jeg for 2den Gang attachederet Hertugen af Cumberland og kom derved den 24de med til Indvielsen af Videnskabernes Selskabs nye Bygning, ved hvilken Lejlighed Kongen var til Stede.

Hver Dag mellem 3 og 6 var jeg et Par Timer ude med Hertugen for at se et eller andet, og om Aftenen efter Taflet var jeg til Konversation paa hans Stue til mellem 10 og 11.

Da jeg den 5te var hos ham, viste han mig et stort Sølvkrus med indlagte store danske Mønter. Efter at have betragtet Kruset nærmere sagde jeg, at jeg havde alle Mønterne i min Samling, hvortil Hertugen svarede, at det jo var meget kedeligt, da han vilde have foræret mig Kruset. Jeg udtrykte da min varme Tak og sagde, at jeg saa gerne vilde have Kruset til at staa paa mit Møntskab tilføjende, at en Samler til Indlemmelse i sin Samling hverken holder af Mønter, der var indloddede i Krus, eller omdannede til Brocher for Damer. Kruset er vurderet til 450 Kr.

Da min Fætter Johan Isachsen (min Faders Søstersøn), der i Christianssand i Norge var Toldkasserer, havde indbudt mig til et Besøg, rejste jeg den 18de Juni med Dampskib over Frederikshavn til Christianssand, hvortil jeg ankom den 20de ved Middagstid, og boede hos min Fætter.

Den 24de og 25de gjorde jeg med min Fætter en Tur op i Sætersdalen til Byglands Sommerhjem, hvor vi overnattede. Vi sejlede med et lille Dampskib op ad en Elv med Klipper paa begge Sider, hvor Befolkningen, det var en Søndag, i det dejlige Vejr havde grupperet sig. Alle var i deres klædelige Nationaldragter, Kvinderne med korte Skørter. Medens jeg sad og nød det smukke Skue, som Egnen og Befolkningen ydede, blev jeg af en Herre, der ikke anede, jeg var fremmed, spurgt, om Kvinderne her i Sætersdalen endnu gik uden Undertøj. Efter den siddende Stilling mange af Kvinderne indtog, kunde jeg fra min lavere Plads i Baaden observere, om de havde Undertøj eller ej, saa at jeg kunde meddele den ubekendte Spørger, at nogle af Kvinderne havde Undertøj, andre ikke.

Forfatterens Søn Cai Hegermann-Lindencrone (1869—1916) som Premierløjtnant ved Dragonerne.

Forfatterens Søn Herman Hegermann-Lindencrone (1872—1929), som Premierløjtnant ved Gardehusarregimentet.

Forfatteren som Jæger med Hunden „Prick“. Billede fra 1898.

Forfatteren som Chef for Gardehusarregimentet 1886.

Da en anden Rejsende hørte dette, fortalte han, hvorledes det en Gang var gaaet en Præst, der fra en anden Egn, hvor Kvinderne altid gik med Undertøj, havde faaet Ansættelse i Sætersdalen og var bleven indigneret over, at Kvinderne her ej gik med Undertøj. Hvor han kom, søgte han lige over for baade Mænd og Kvinder at gøre sin Anskuelse om det usømmelige heri gældende. En Dag, hvor han just stod og i denne Retning bearbejdede en Bonde, der var ved sit Arbejde ude i Marken, opdagede han paa en Mark i Nærheden en Del unge Kvinder, der tog Kartofler op og i den Anledning bøjede sig forover. „Hvad maa De dog ikke tænke, naar De ser derhen,“ sagde han til Bonden, der saa svarede: „Jeg tænker ikke andet end som nu jeg ser Pastorens Ansigt.“ Her ses tydeligt, hvorledes det kommer an paa, med hvilke Øjne man ser paa en Ting. Præsten, der var den sidste, der burde faa umoralske Tanker ved det Syn, mente, de laa nær for Døren, medens Bondens Tanker ikke blev paavirket deraf. Bondens Sammenligning var tilmed ret drastisk.

Fra 14de til 19de August var jeg i Aarhus, hvor jeg boede hos Oberst Leschly's, i Anledning af nogle Øvelser med 2det, 3die og 5te Dragonregiment, som jeg skulde lede. Den 18de skulde jeg og desuden en Mængde andre Officerer, der under General Hedemann var til Generalstabsøvelser, hvoriblandt Prins Jean af Orleans, have været til Middag hos den kommanderende General, Lorentzen, men kort før Middagen udbrød der Ild i Huset, hvor han boede. Med flere af de andre Gæster var jeg Tilskuer ved Branden og saa da, hvorledes den fine Rødvin, der skulde have været serveret ved Middagen, nu af Folk, der var med til at redde, gemytligt blev drukket nede paa Gaden, efter at Halsen paa Flasken var bleven slaet over.

Den 12te September fik jeg uventet Telegram om min gamle trofaste Ven og Krigskammerat Carl Juel-Brockdorff's Død. Hvor kunde han berette mange morsomme Episoder fra 1864. Den 18de var jeg til hans Bisættelse i Bregninge Kirke paa Taasinge.

Den 21de var jeg paa Aalholm hos Rabens, hvor Johan's og Lillie's Sølvbryllup blev meget festligt højtideligholdt med Middag for ca. 45, Sang af Raben, Tableauer og Dans.

Ved Middagen holdt jeg følgende rimede Tale:

„Naarsomhelst man i Sommer fik fat i en Avis,
Den var fuld — selv „Politiken“ — af Lov og af Pris
Over det gæstfri Ministerpars Elskværdighed i Paris,
Og Folk, der kom derfra — selv Fredrik Bajer — bedømmed' ligervis,

Nu til Morgen Hr. Rung pr. Telegraf har taget Ordet
 Og takket for sig og for Madrigalkoret,
 Ja, selv i Nysted hos Barberen man høre kan:
 Den Minister, det maa være en stor og fortæffelig Mand.
 Med Telegrammer fra Kongen og Prinser det regnede ned,
 Den maa være forfærdelig stor, den Elskværdighed.
 Skulde endnu man tvivle, saa maa man ha' Tro'n
 Paa Adressen, der bragtes af Wedell, Benzons, Michelsen og Krohn,
 Og dog er der endnu en ganske lille Flok,
 Som endnu maa spille et Stykke paa samme Lire,
 For hvem al Tak og Berømmelse ej endnu er nok,
 Det er, Johan, Dine Søskende fire,
 Tak fra dem, Du altid var en god og kærlig Broder,
 En ægte, trofast Søn af Fader og af Moder,
 Tak, fordi Du i Amerika kunde finde
 Til os en saa elskværdig, talentfuld Svigerinde.
 Tak til Jer begge med det Ønske jeg bringer:
 Flyv endnu mange Somre paa Medbørs Vinger!
 Faderhjertet er svagt, thi føje hertil
 En Hilsen fra Polly jeg sluttelig vil,
 Heller end gerne med os hun vilde været her i Dag,
 Men saadan Omstændighed med en Søn er sin egen Sag,
 Tilsidst I skal faa et rigtigt Hurra
 Fra Louise, Jutta, Fritz og Caja,
 Men for at hjælpe os, det vil jeg haabe,
 De andre med vil Hurra'et raabe!
 Hurra!

Den 2den December var jeg paa Banegaarden til Enkekejsersinde Dagmar's Afrejse. Da hun saa mig, sagde hun venligt: „Der er jo min Ven.“

1901. Den 26de August rejste jeg til Aalykkegaard i Anledning af min Svigermoders 80aarige Fødselsdag den næste Dag. Det blev en udmærket, munter og i det hele vellykket Dag, som det jo ogsaa gerne skulde være, naar den gjaldt en saa rar og elsket Person som Svigermoder. Af alle de Mennesker, jeg har truffet i mit Liv, kender jeg ingen, der saa lidt tænkte paa sig selv, men altid mest paa andre. Der var Musik under Middagen, og senere var der Fyrværkeri og kulørte Lamper i Haven.

Den 13de December var jeg til Middag hos Sangeren Peter Cornelius, gift med tidligere Fru Alberti, i Anledning af Forlovelsen mellem hendes Datter Frøken Alberti, der boede hos sin Fader, og Hr. Bloch. De øvrige Gæster var Bloch's Søskende, Fru Anna Bloch, Olaf Poulsen, Reumert's, Eschricht's. Jeg sad til venstre, Olaf Poul-

sen til højre for Værtinden. Da Stegen var kommen paa Bordet, sagde Værtinden til mig, om jeg ikke vilde udbringe de Forlovedes Skaal, hvortil jeg svarede, at det slet ikke kunde tilkomme mig, hvorefter hun rettede den samme Henvendelse til Olaf Poulsen, der imidlertid gav samme Svar, som jeg havde givet. Efter at jeg saa havde sagt hende, at Cornelius burde gøre det, udbragte denne meget smukt de Forlovedes Skaal.

1902. Efter Indbydelse af min Broder rejste jeg den 18de Februar til Paris. Ombord i Dampskibet traf jeg Premierløjtnant Olufsen, der efter Indbydelse skulde holde Foredrag i det franske geografiske Selskab i Paris over sin Opdagelsesrejse i Pamyrlandet i Asien.

Under et kort Ophold i Køl'n besaa jeg den storartede, stilfulde Domkirke, hvis Vinduer tildels var Glasmalerier flere Hundrede Aar gamle. I Paris blev jeg modtaget af min Broder med: „Er du for træt til at gaa med i den store Opera, hvortil vi har Loge?“ Mit Svar blev, at jeg sjælden blev træt og gerne gik med. Vi hørte den finske Fru Akte-Renvall i Lohengrin. Hun sang dejligt til det vist 80 Mand stærke Orkester. Selve Operahuset er jo pragtfuldt. Det skønneste Blik, synes jeg, man faar, naar man fra Gangen udenfor Logerne i 2den Etage ser ned over Forhallen og Opgangene.

Rekorden var jo ikke ilde at rejse Tirsdag Eftermiddag fra København og gaa i den store Opera Onsdag Aften.

Efter et Løfte, jeg havde givet Friherreinde M., om at skrive en Dagbog, hvis jeg engang kom til Paris, til Gengæld, fordi hun til mig havde renskrevet en Dagbog, hun havde ført, da hun som tyveaarig med sin Moder var i Paris, renskrev jeg dagligt, hvad jeg havde set og hørt. Af dette skal jeg her i mine „Erindringer“ gengive Et og Andet.

Næste Dag var det min Svigerindes Modtagelsesdag, hvor det vrimlede med Folk af alle Nationaliteter. Den siamesiske Gesandt Surira blev meget forbavset over, at jeg kunde huske at have set ham i København 5—6 Aar tidligere. Jeg traf ogsaa en amerikansk Enke, Mrs. Ives, som ifjor havde været i Besøg hos den amerikanske Militærattaché Livermore i København. Hun var taget til Danmark for at se Prinsesse Marie, fordi hendes Moder havde kendt Prinsessens Fader saa godt.

Jeg blev meget imponeret over den underjordiske elektriske Jernbane, hvor det ene Tog efter det andet suser forbi hinanden nedenunder det travle Liv af Lastvogne, Automobiler, Drosker, Fodgængere

o. s. v. paa de ovenfor værende Gader og Pladser. Luften er mærk-
værdig god dernede.

Efter at have faaet tilsendt Adgangskort tog min Broder og jeg i hvidt Slips den 21de Februar i Geografisk Selskab i Anledning af Olufsens Foredrag. Vi blev modtagne af den præsiderende General Darrecagaix, Prins Roland Bonaparte m. fl. og placerede paa en høj Estrade midt for Publikum, hvorefter Generalen meddelte Forsamlingen, at „le ministre de Danemark et son frere, colonel de cavalerie“, hædrede Aftenen med deres Nærværelse, hvilket besvaredes af Publikum med Haandklap.

Først gav Sekretæren korte Meddelelser om forskellige Opdagelsesrejsende f. Eks. Sven Hedin. Medens han talte, hviskede Olufsen til mig, at han ej forstod et Ord af, hvad Franskmanden sagde. „Naa,“ tænkte jeg, „Du er en dristig Fyr, som om lidt vil holde Foredrag paa Fransk for et parisisk Publikum.“ Men han klarede sig særdeles godt, og at han blev forstaaet, kunde jeg slutte deraf, at Publikum lo, naar han berettede pudsige Ting fra de Folkeslag, han havde været hos. Han holdt ud ca. 1½ Time, hvorefter en Del af ham selv fotograferede Lysbilleder sluttede Foredraget, der ledsagedes af højlydt Bifald. Præsidenten bragte ham en anerkennende Tak og indrullerede ham blandt Nutidens store Opdagelsesrejsende.

Præsidenten indbød os til en Frokost den 23de sammen med Olufsen.

Den 22de var jeg alene til Frokost hos Villestreux's (fhv. Militærattaché i København). Frokosten blev serveret paa et Mahognibord uden Dug. Hjemme vilde det tjenende Personale have betragtet det som en Fornærmelse. „Passende“ og „upassende“ er meget relative Begreber, ofte hvilende paa noget ganske vilkaarligt. Nej, det at spytte i Suppeterrinen er altid og overalt upassende, meget andet er blot en Vedtægt paa et vist Territorium uden faktisk Grundlag.

En Dag var jeg med min Svigerinde hos den tyske Ambassadør Fyrst Radolin's Gemalinde, en nydelig, ligefrem Dame paa ca. 30.

Da vi kom, blev vore Navne i Forhallen noterede og ved Indtrædelsen i Salonen opraabte. Fyrstinden inviterede os til soirée musicale. Morsomt nok traf jeg her en ældre, tiltalende fransk General, Vaulgrenant, som jeg for ca. 13 Aar siden havde vist Gardehusarregimentet i København.

Samme Aften var jeg til Bal hos Senatets Præsident Fallieres, der med sin Hustru modtog Gæsterne ved Indgangsdøren. Vi fik

Kong Edward VII af Englands Besøg paa Rideskolen 1904. Fra venstre til højre ses Edward VII, Kronprins Frederik (den senere Frederik VIII), Forfatteren, Ritmester A. Castenskiold og Oberstløjtnant Hansen, Chef for Rideskolen.

Kong Christian IX med sine to Døtre, Kejserinde Dagmar af Rusland og Dronning Alexandra af England. Fotograf fra 1905.

hverken vaadt eller tørt, men hjemme ved Midnat tog vi os en liden Souper.

Naar man tænker paa det meget republikanske Sted, vi var paa, saa forbavses man over den ydre Pragt, som i visse Henseender langt overgaar, hvad man ser ved kejserlige og kongelige Fester. Her holdt f. Eks. Soldater til Hest ved Indkørslen, og paa begge Sider af Trappen, der ikke var saa kort, stod Kavalerister til Fods en espalier.

Selv om Publikum'et var nok saa republikansk, er jeg vis paa, at Enhver, der havde en Orden eller et Stykke Baand at tage paa, havde pyntet sig dermed.

Den 24de Februar var vi til Bal hos Præsident Loubet. Takket være Diplomaternes „coupe-file“, et Kort, der tillader dem at køre uden for Rækken, kom vi hurtigt ind i Palæet. Ved Indtrædelsen i Salen blev vore Navne udraabte og vi modtagne med Haandtryk af Præsidenten og Fru Loubet. Der var udstedt Indbydelse til 5—6000 Mennesker, der ogsaa stod som Ansjoser i en Tønde. For Diplomatene og de højeste franske Notabiliteter var der reserveret flere rummelige Sale.

Aftenens højtidelige clou er, naar Præsidenten, de fremmede Mini- stre og andre Stormoguler, hver med sin Dame, vandrer i Procession omkring i de Værelser, hvor Hoben opholder sig og maa give Plads for Processionen, der begloes.

En Aften var vi i Théâtre Français. Atter maa jeg udbryde, hvor det „passende“ og „ikke passende“ er relativt, thi her gik alle Her- rerne ind med høj sort Hat, som de satte paa Hovedet i Mellem- akterne, paa Gangene og i Foyer'en.

Den 26de Februar var der overalt mange Mennesker paa Gaden i Anledning af Victor Hugo's 100 Aars Fest.

Med min Broder, der var indbudt til en stor Højtidelighed i Pantheon, kørte jeg hertil, hvor jeg saa Præsidenten og Senatets For- mand arrivere eskorterede af Rytteri med Revolver, Lanse eller Sabel i Haanden. Hvor Præsidenten kørte, var Kørebanen afspærret af Tropper og tilstødende Gader spærrede.

Notre dame de consolation med forgyldt Kuppel er et Kapel, der blev bygget paa den Plads, hvor den forfærdelige Katastrophe med Bazarbranden fandt Sted 4de Maj 1897. I en lukket Kolonade findes 6 store Tavler med Navnene paa de stakkels Ofre, de fleste af de bedste stillede Samfundsklasser, der havde haft at gøre med Vel- gørenhedsværket. Et Gravmonument var der for den danske General-

konsul Hoskiær's Hustru og gifte Datter, der omkom ved Branden. Generalkonsulen var paa Rejse, og den stakkels Mand læste i Berlin Navnene paa de omkomne Kvinder og fandt deriblandt sin Hustrus og sin Datters Navne.

28de Februar fik jeg Brev baade fra Hertugen af Chartres og Prinsesse Marie med Indbydelse til St. Firmin til en chasse á courre den 4de Marts. Prinsesse Marie lovede mig en sød Hest.

4de Marts mødte jeg til bestemt Tid og Sted, modtaget yderst venligt af Hertugparret og Prinsesse Marie.

Overalt, hvor Hertugens kom frem, viste Befolkningen megen Ærbødighed, Bevis paa, at de fyrstelige Personer er afholdte og respekterede i det republikanske Frankrig.

Der var en Meute paa ca. 40 prægtige Hunde, Jægere dels til Hest, dels til Fods, hvis Kommando og Signaler fra deres over Skulderen anbragte Valdhorn Hundene lydigt fulgte. Da Hjorten var sporet, blev Hundene sluppet løs, og nu kom der Fart i hele Skaren. Jeg fulgte hele Tiden med Prinsesse Marie. Da der var gaet ca. 1½ Time, standsede Hjorten med et Par Hunde halsende omkring sig. Da flere Hunde kom til, begav den sig atter paa Vej med Hundene og Rytterne efter sig. Dens sidste Fart var gennem et Staaltraadshegn og ud i en Dam, hvor den endte sit Liv ved Drukning. Om Jagtens Trofæ, en Fod af Hjorten, havde Hertugen om Morgenens fortalt mig, at den i Reglen blev afleveret til en Dame, men nu overrakte han den højtideligt til mig som Erindring om min Deltagelse i hans „chasse á courre“.

Det blev en meget interessant Dag, dejligt Vejr, smukt Terræn, en udmærket Hest samt en storartet Elskværdighed fra den hertugelige Families Side. Midt under Riddet vendte Prinsessen sig om til mig og sagde, at hun fandt dette morsommere end at gaa i Selskab og paa Bal.

„Egalité“ og „fraternité“ læser man overalt i dette demokratiske Land, men dette hindrer ikke, at der i Sporvognene findes baade 1ste og 2den Klasse, medens man hjemme hos os i det monarkiske Land kun har een Klasse for alle.

En Aften var vi i Barnum-Bailey's Kæmpecircus og Fænomenmuseum. Det kunde rumme ca. 8000 Personer udenom den store Arena, paa hvilken der fandtes hele 3 noget fra hinanden liggende Circusarenaer af sædvanlig Størrelse.

En Dag jeg var med min Svigerinde i Musée du Louvre, viste hun mig den Vej, som Kejserinde Eugenie havde taget den Aften,

da hun maatte flygte fra Tuilerierne i 1870 for at undgaa en sikkert grusom Skæbne. En anden Dag viste hun mig, hvor den amerikanske Tamlæge boede, til hvem Kejserinden tyede den Aften, og som hjalp hende til at undslippe.

Fra et Besøg i „Moulin Rouge“ den 15de Marts skal jeg fortælle, at der Kl. 11 $\frac{1}{2}$ var et stort Haremsoptog med 6—7 store Char'er, flade Flyttevogne, hvorpaa var udbredt Tæpper og henstillet Hynder o. l., paa hvilke staaende, siddende og liggende Kvindeskikkelser ret smagfuldt var grupperede i alle mulige Attituder. Char'erne blev trukne af Mænd, Kvindernes Dragter var saa lette som muligt, en Del havde tynde Gevandter, men flere havde bogstaveligt talt ej andet paa end et til Legemet tæt sluttende kødfarvet Trikot, saa at man saa selve Kvindeskikkelsen fra øverst til nederst. Her saas flere sjældent smukt formede Kvinder, enkelte med pæne Ansigter.

Optoget kørte flere Gange rundt i Salen med Musik i Spidsen og, hvad der stødte mit militære Øje, med 4 Mand af Garde Republicaine, med Kepi og Sabel, foran og bagefter. Naar endelig skulde være, burde der ogsaa have været Eskorte ved Siderne af Toget, thi der var flere af de mandlige Tilskuere, som ej kunde lade være med at række en Haand frem for at berøre en af de let klædte Haremskvinder.

For 1 Franc indbødes til i en Sidesal at se „tableaux vivants“. For at prøve alt havde jeg allerede Franc'en halvt oppe af Portemonai'en, da i samme Stund et Par Kvindefingre var paa Vej til mine Penge, og i en Fart lukkede jeg Portemoniksen og gik ej derind.

Man maa nu ikke være uretfærdig i sin Dom mod disse Moulin Rouge Kvinder, der maaske er bragte derhen af hensynsløse Medlemmer af den i det ydre fine Verden. Maaske var der mange af disse Kvinder, der gerne, hvis de kunde, valgte en anden og hæderligere Geschäft, thi Forretning uden Tilbøjelighed er det vist for en Del af dem.

En Dag gik jeg ind paa Montmartre-Kirkegaarden og bragte til Udførelse, hvad jeg i 1856 som 15-Aars Dreng havde villet, nemlig at se Graven, hvori „la dame aux Camélias“ hvilede under Navnet „Alphonsine Plessis“ (andre siger Marie Duplessis). Baade med Blyant skrevne Navne og gamle Blomster fandtes paa Sarkofagen. I Romanen hedder hun Marguerite Gauthier. Hun maa have været, hvad hun vil (demi-monde), men hvis hun har bragt det Offer, som Romanen tilskriver hende, har hun været „større og ædlere“ end mange af „le monde“ (fine Verden). Hun afgiver Eksempel paa, at

Sjæl og Legeme ikke altid følges ad, thi hun var i Besiddelse af en Sjælels Renhed, der ikke passede til Legemet.

Naar man færdes paa Gaderne i Paris og har Hjerte for Hestene, hvad en Rytterofficer bør have, saa har man ofte Grund til at have Medlidenhed med dem. Franskmandene kunne være ret haarde imod Dyrene. Jeg har flere Gange set de gode, store Trækheste blive piskede for at trække de svære Læs, man sætter dem for.

Ved en Middag en Dag traf jeg, hvad jeg, men han ikke vidste i Forvejen, sammen med en god Ven fra Saumur, den Gang sous-lieutenant i Spahis, de Pommeyrac. Han kendte nok mit Ansigt, men vidste ej, hvor han skulde henføre mig, dog troede han nok, jeg maatte være en af de danske Officerer, han for 40 Aar siden havde været sammen med i Saumur. Vi opfriskede de gamle Minder fra den Tid, bl. a. Glasdrikningen, som vi Danske den Gang havde lært de franske Officerer. Han sagde, han kunde huske, hvad vi havde lært ham at sige, men en Svensker maa i Mellemtiden have haft fat i ham, thi han sagde: „Min Skaal og Din Skaal og alla vackre flickors Skaal.“

En Dag var jeg til Middag hos Legationssekretær Grev Schack's og med dem i Theatre Sarah Bernhardt for at se hende spille i „La Dame aux camélias“. Trods sine 60 Aar spillede hun den unge Kameliadame saaledes, at Illusionen næsten hele Tiden var tilstede. Navnlig i sidste Akt var hun fortrinlig og fældede virkelige Taarer — det var gribende! Jeg behøvede al min Viljekraft for ej ligefrem at græde, men Taarer var der i Øjnene, og dog er jeg nærvæd at tro, at jeg maaske var mere grebet, da jeg for nogle Aar siden i København saa Jane Hading spille Rollen. Sarah gaar mere op i sin Rolle end J. H., som „spiller“ mere. Mest grebet var jeg dog, da jeg som 15—16 Aars Dreng i 1856 var i Paris og saa Stykket.

En saare interessant Dag havde vi den 23de Marts. Om Formiddagen var vi i Institut Pasteur, som Dr. Christmas havde lovet at vise os omkring i. Først saa vi en Del Mennesker blive indpodet med Serum mod Hundegalskab. Det var en ret aparte Forestilling, da alle, Mænd som Kvinder, maatte møde frem med blottet Mave, det bedste Sted for Indpodningen. Medens Dødeligheden af de af Hunde bidte Individer tidligere udgjorde 30—40 pCt., saa er den nu kun $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$. Havde Pasteur levet, saa havde han været selvskrevet til Nobelprisen uden Protest nogetsteds fra. Han døde vist 1895, 72 Aar gammel, og fortjener sandelig Menneskehedens største Taknemmelighed.

En Dag kom jeg til at gaa bagefter Prins Jean af Orleans. Da han gik ind i sin Port, vendte han sig om og opdagede mig, kom venligt hen til mig og bad mig gaa op med og fortælle ham lidt om Danmark, hvor han under sin militære Uddannelse havde befundet sig saa vel, hvad han saa livligt, naturtro og taknemmelig har beskrevet i en Bog „Sous le Dannebrog“.

Til min meget behagelige Overraskelse havde Præsidenten for „Société Hippique“, Hr. De la Haye Jusselin sendt mig et Kort til Concours hippique, hvor jeg derfor ret ofte kom. Den 5te April var en særlig interessant Dag, idet de Officerer, der i Forvejen andesteds havde redet „un parcours de steeple-chase“ paa 4000 Meter og „une course de fonds“ paa 50 Kilometer samt udført „une reprise de haute école“, først sprang en Del Forhindringer og saa vistes i Volteridning paa Kommando. Det var en Fornøjelse at se, hvor disse Heste gik godt og var i Lydighed; de gik og sprang paa en helt anden behersket Maade end de fleste af de Heste var optraadt ved sauts d'obstacles.

Den 7de April var jeg i den svenske Legation for at skrive mig hos Kong Oscar, der til Ære for Christian IX's Fødselsdag 8de April havde været saa hensynsfuld at indbyde min Broders og mig til Frokost Kl. 1¹/₂, ved hvilken Kongen drak Glas med mig, sigende „Du“ til mig.

Om Aftenen paa Fødselsdagen var der stor Soirée hos min Broder, hvor der fremvistes Lysbilleder, som jeg forklarede. En fransk Avis skrev næste Dag:

„On a terminé par des projections photographiques, dont les explications étaient données très spirituellement par le colonel de Hegermann-Lindencrone, frère du ministre“.

Paa et Kort, som min Broder havde forskaffet mig, var jeg den 3de Maj i Katakomberne sammen med Frøken Sophie Lassen. Henvend 200 Personer af alle Samfundslag og forskellige Nationer var efterhaanden samlede paa det for Nedgangen bestemte Sted. Alle forsynede sig formedelst 40 cts med et Lys i en trekantet Træplade. Efter at være steget ned i Dybet ad en mørk Vindeltrappe befandt vi os i Katakomberne, Gangene i Stenbrudene fra gammel Tid. Under Vittigheder, sommetider Skrig og Sang fra en Del yngre Fransk-mænd af de brede Lag vandrede vi først igennem tomme Gange, men kom derefter ind i dem, hvor der til begge Sider var opstillet Hjerneskiller i 3 Rækker med mellemliggende Knogler af Arme og Ben, alt systematisk og ordentligt. Over et Par Millioner Menneskers Benefterladenskaber. Overalt paa Vejen fandtes Plader enten om

alvorlige om Døden mindende Inskriptioner eller Meddelelser om Sted og Aarstal. Efter vel $\frac{3}{4}$ Times Marche kom vi op i Rue Dareau. Luften var mærkværdig god dernede.

En Dag var jeg i Hotel des Invalides, hvor jeg besaa Kirken og Napoleons Grav. Man bliver højtidelig stemt, naar man træder derind. Som Manden var stor i Livet, saa er hans Grav imponerende. I 1856 erindrer jeg, at der altid vrimlede med gamle Invalider fra Napoleonskrigene, nu saa jeg kun faa. En Veteran med mange Medaljer paa Brystet sad ved den ej aabne Nedgang til selve Graven.

En Dag var jeg af Pommeyrac indbudt til Frokost i Cercle Militaire, hvor han havde samlet 6 af mine Saumurkammerater fra 1862/63, som jeg med en enkelt Undtagelse nær ikke havde set i 39 Aar. Nu havde vi alle været i Krig. Den ældste af dem var Divisionsgeneral Jules de Benoist, der i sin Tid bestod som Nr. 1 ved Afgangen fra Saumur.

Forsynet med Kikkert var jeg en Dag oppe i l'arc de triomphe. Ved Opgangen havde jeg lige læst, at Adgangen var fuldstændig „gratuitement“ og at „gardien'en ikke skulde have noget, da denne, en gammel Soldat med Æreslegionen paa Brystet sagde, at det var ganske efter Behag, hvad man gav — det sædvanlige Tiggersystem, der indbragte ham $\frac{1}{2}$ franc. Jeg saa i alle Retninger ud over Paris, men holdt mig forsigtigt et Stykke fra den ret lave omgivende Kant, da jeg har en Slags Svimmelhed, der ytrer sig i Lyst til at springe ned.

Min gamle Ven Helmuth Grevenkop-Castenskiold fra Store Frederikslund, den Gang bosat i Paris, besøgte jeg oftere og traf der Frøken Lizzie Lassen, der den Gang var ansat i et Sygegymnastiklokale; senere forestod hun den danske Porcelænsfabriks Udsalg i Paris. Man maa respektere denne unge Dame, der lever i Paris ene for sig for ikke at ligge sine Forældre i København til Byrde. Hun er 28 Aar, staar op hver Morgen Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Man maa have Mod og Karakter for at leve paa den Maade, ikke mindst, naar man er saa net og sympatisk som hun er.

Den 8de Maj tidlig Morgen forlod jeg Paris efter Dagen forud at være bleven trakteret med Champagne til Afsked. Jeg kunde i Sandhed bringe min Broder og Svigerinde en fra Hjertet kommende Tak for al deres Elskværdighed imod mig. Mit Ophold havde været saa hyggeligt og meget interessant for mig.

*

*

*

Efter at være vendt tilbage til København blev jeg attacheret Kronprinsen af Siam og modtog ham ved Ankomsten den 16de September Formiddag og kørte med ham til Charlottenlund, Bernstorff, hvor han blev modtaget af Kongen og af Kejserinde Dagmar, og til Sorgenfri. Den næste Dag besaa Kronprinsen Rosenborg Slot og Porcelænsfabriken. Af Prinsesse Marie, der gerne under 4 Øjne vilde tale med Kronprinsen, jeg formoder om nogle Forhold vedrørende Østasiatisk Kompagni, fik jeg det lidt vanskelige Hverv i ca. $\frac{1}{2}$ Time at forsvinde med den siamesiske Kavalier, der var med Prinsen.

Dels med Etatsraad Andersen, dels med en Hollænder i det siamesiske Følge afhandlede jeg om Dekorationerne, der paa den ene og anden Side skulde uddeles i Anledning af Besøget. Da jeg blev adspurgt, hvilken Dekoration jeg selv kunde ønske mig, svarede jeg, at det maatte de selv om, men, da de gentog Spørgsmaalet, sagde jeg: „den smukkeste“. Det blev det imidlertid ikke, idet jeg blev Kommandør af Kroneordenen og ikke af den hvide Elefant. I Drikkepenge blev der givet 500 Kr.

GENERALMAJOR OG
GENERALINSPEKTØR FOR RYTTERIET
1903—1910

1903. Aarets første, men ogsaa største Begivenhed, var, at jeg, da Generalmajor Engelbrecht den 1ste Februar naaede Aldersgrænsen, 70 Aar, blev Generalmajor og hans Efterfølger som Generalinspektør for Rytteriet, en Udnævnelse, der ikke kom som nogen Overraskelse, da jeg vidste, at jeg længe havde været designeret dertil.

Nu fik jeg travlt med Meldinger og Besøg hos Kongen, Kronprinsen, Prins Hans, Prins Valdemar, Krigsministeren (Madsen) og den kommanderende General (Hedemann).

Den 6te Februar, Sankelmarksdagen, var jeg af Formanden for Foreningen for 1ste Infanteriregiment 1864, Kaptajn Weiss, indbudt til Fest i Larsens Lokaler paa St. Annæ Plads, hvorfra jeg først kom hjem Kl. 5 Morgen.

Her spillede Weiss mig et morsomt Puds, idet han sagde til mig, at der var et Par unge Damer, der gerne vilde danse med mig, fordi han havde sagt dem, at der var en General med iaften, som rigtig kunde danse. Fra Stuen, hvor jeg saa var bleven konfronteret med de to Damer, gik jeg med en af dem ind i en Sal ved Siden af, hvor der dansedes. Da vi havde danset en Gang rundt, spurgte hun, om jeg var træt, hvortil jeg halvt fornærmet svarede, at jeg aldrig blev træt og dansede endnu et Par Gange rundt med hende. Ligesom vi hørte op, kom et Par høflige Herrer hen til mig og præsenterede sig som Formand og Næstformand. I Stedet for at smide mig ud ønskede de mig velkommen og takkede mig for den Ære, jeg havde gjort deres Forening. Sagen var den, at der samme Aften var en anden Forening, der havde Fest ved Siden af, og det var det, den gamle Lurendrejer Weiss havde benyttet sig af for at have denne lille morsomme Spøg med mig.

Med den store Udsigt, jeg havde til at blive General Engelbrechts Efterfølger som Generalinspektør, havde jeg i de Aar fra 1897 til 1903, jeg stod til Raadighed, gjort en Del Notitser angaaende forskellige Spørgsmaal, jeg vilde tage under Overvejelse, naar jeg blev Generalinspektør.

Den 3die Marts, i den Tid min Stabschef Oberst Balle var hos mig med Sagerne, traadte den prægtige Oberstløjtnant Stockfleth ind af Døren og med Haanden rettet til Hjelmen sagde han: „Jeg gør Generalen en Undskyldning og dig Balle beder jeg om Forladelse, jeg har tænkt og talt anderledes, end jeg burde.“ Sagen var den, at Balle, der var yngre Oberstløjtnant end Stockfleth, var bleven udnævnt til Oberst. Som Rytterofficer paa dette Vaabens særlige Gebet var Stockfleth dygtig til Fingerspidserne, men han manglede den Generalstabsuddannelse, som Balle sad inde med. Stockfleth blev senere Oberst.

Den 5te Marts mødte jeg Kongen, som spurgte mig, om jeg vilde „idag“ eller „imorgen“ til Taflet, og jeg valgte det sidste. Hertugen af Cumberland var i Besøg, og efter Taflet var jeg hos ham, indtil jeg skulde til Bal hos Kronprinsen.

Det er jo hovedsagelig gennem sine Inspiceringer, under hvilke Generalinspektøren kommer i umiddelbar Berøring med Vaabenets højere som lavere Befalingsmænd, at han skal erhverve sig det Kendskab, den Autoritet, Anseelse og Yndest, hvorved Vaabnets Bedste fremmes.

Naar jeg nu læser de Notitser, jeg har gjort i min Dagbog under min Inspicering i Juni og Juli af de 5 Rytterregimenter: Gardehusarregiment, 2det, 3die, 4de og 5te Dragonregiment, saa kommer jeg uvilkaarlig til at anstille en Sammenligning mellem den Retning, hvori Inspiceringen gik i den lange Periode fra 1867 til 1885, da General Gustav Castenskiold var Generalinspektør, og den Retning, der indledes af General Schroll i hans korte Periode til 1887 og derefter i Hovedsagen fulgtes af hans Efterfølgere i Stillingen, General Freiesleben, General Engelbrecht til 1903 og derefter maaske ikke mindst af mig selv til 1909.

Naar man gaar ud fra, at Hæren selvfølgelig er til for at værne Fædrelandet mod ydre Fjender, altsaa for at kunne gøre Nytte i Krigen, og ikke blot til i Fredstid at give militære Skuespil, staa Skildvagt og paradere, saa falder Sammenligningen ubetinget ud til Fordel for den sidste Retning. I den førstnævnte lange Periode gik Inspiceringen saa at sige udelukkende ud paa at efterse Pudsningen, prøve Kendskabet til Reglementerne, lære Mandskabets skolemæssige

Dygtighed at kende i de forskellige Øvelser, derunder en smuk udseende Volteridning ved stadig at lade Hestene følge i Halen paa hinanden, formel Eksercits, en ubetydelig Springning og ingen Overvindelse af Forhindringer i Terrænet, medens Anvendelsen i Marken af de lærte Ting med Krigen for Øje saa at sige ingen Rolle spillede. Uden at forsømme Pudsning, Reglementer og Skoleuddannelsen gik den senere Periode fra 1885 derimod ud paa Anvendelsen i Marken, idet der lagdes Vægt paa Udviklingen af den enkelte Rytters Selvstændighed og de enkelte taktiske Leds Anvendelse i Terrænet.

Naar det i sin Tid før 1885 rygtedes, at Generalinspektøren snart vilde komme, begyndte man straks paa Taskepudsningen, og det kun for en Del af vedkommende Mand selv, en derfor betalt dygtig Taskepudser, i hvilken Henseende en Trompeter Løhr var særlig bekendt, pudsede en Taske for 2 Kr. Ritmestre og Løjtnanter øvede sig i den for praktisk Anvendelse lidet nyttige Kommandering af Gevær-greb. Ved Volteridningen gentog man de samme Bevægelser den ene Dag efter den anden o. s. v., o. s. v. I den senere Periode efter 1885, hvor Afvekslingen i Inspiceringen var større, hvor vekslende Terræn benyttedes, kunde man ikke saa godt lave sig til i Forvejen, da tilmed en Del af Inspiceringen foretoges udenfor Kasernen og de vante Øvelsespladser. At saavel den enkelte Rytter, som de enkelte taktiske Led paa denne Maade blev mere feltdygtige, er uden Tvivl, og det skulde dog være Hovedformaalet.

Naar jeg inspicerede i Randers, tog jeg ind hos min Kones Fætter, Amtmand Hoppe, som ikke blot første Gang modtog mig med stor Gæstfrihed i Amtmandsboligen, men ogsaa senere, meget behageligt og økonomisk for mig. Regimentsmusikken spillede til Ære for mig. Det er med et dybt Suk og Savn, at man nu maa tænke paa de afskaffede militære Musikkorps, der var til Nytte og stor Glæde for Soldaterne og Befolkningen.

Den 12te Juli var jeg Dommer ved Væddeløbene i Aarhus og var samme Dag til Middag hos den kommanderende General (Meldahl), hvor Prins Christian og Prinsesse Alexandrine var. Næste Formiddag var jeg paa Marselisborg, hvor Prinseparret venligt viste mig omkring.

Ved de større Kantonnementsøvelser i Begyndelsen af Oktober fungerede jeg som Kampdommer, og i min Stab befandt der sig en norsk Ritmester Lowzow, der senere blev Krigsminister, og en svensk Løjtnant Aminoff af Hestgarden.

1904. Den 22de Februar var jeg til Kongens Audiens og til Taffel, hvor Broder Johan ogsaa var. Kongen talte til mig om Ridning og udtalte sig imod Ridning *uden* Tøjler, anvendt ved Undervisningen.

Som et Kuriosum angaaende Whisky har jeg i min Dagbog for 3. Marts skrevet, at jeg med Gesandt Gude og Frants Marcher om Aftenen var i Hotel Phoenix, hvor jeg drak Whisky, efterfulgt af: „skal aldrig gøre det mere“, hvad jeg til Dato ej heller har gjort.

16de April besaa Kong Edvard af England, Kronprinsen og Prins Carl af Sverige-Norge Rideskolen, hvor jeg efter de kongelige Herrens Bortgang sagde Farvel til den afskedigede, gamle, fortræffelige Stabssergent Petersen, i Overværelse af Skolens Lærere og Elever.

Da Prins Carl, der var svensk Generalinspektør for Rytteriet paa samme Tid som jeg var dansk, havde indbudt mig til en Gang at være tilstede ved en af hans Inspiceringer, tog jeg fra 2den til 13de Maj til Stockholm. Jeg overværede hans Inspicering af Skolerne ved Livregiments Dragoner. Det gik godt helt igennem.

Den 20de Maj var en heldig Dag for min Medaljesamling, da Berling, min Svigerdatters Fader, forærede mig 8 store Medaljer. Han forærede mig ogsaa senere det store Værk „Danske Mønter og Medaljer“.

Lige fra midt i Firserne indtil den Tid, de mere professionelle Væddeløb ved Ordrup tog deres Begyndelse, var Væddeløbene ved Eremitagen Festsdage med Kongens Ankomst i Vogn under Husar eskorte, firespændige Køretøjer fra enkelte af de store Herregaarde, de spændende Officersløb og det festklædte Publikum, der den Gang kun i ringere Grad interesserede sig for Totalisatoren. Fra Sverige mødte mange af Skaanes talrige Adel, der efter Løbene ofte samledes med de Danske til Festsdiner paa Hotel d'Angleterre.

Ved dette Aars Væddeløb var Prins Harald Dommer, ellers fungerede i mange Aar Kronprins Frederik som saadan, senere var jeg det indtil det første Aar (1910) indbefattet, da Banen ved Ordrup indviedes.

I al den Tid Væddeløbene fandt Sted ved Eremitagen anvendtes ikke de senere paa Banen ved Klampenborg benyttede store Numre paa Ridedækket. Dette gjorde Dommerhvervet betydeligt vanskeligere, idet man maatte kende Jockeyrytternes Farver saa godt, at man hurtigt og sikkert kunde omsætte disse til Hesteejernes Navn, akkurat som man kender et Menneske paa Ansigtstrækkene. Jeg forberedte mig derfor grundigt derpaa, baade da jeg var selvstændig

Dommer, som naar Kronprinsen eller andre var Dommere, og jeg stod bagved Vedkommende som en Slags uofficiel Hjælpedommer.

Fra 13de Juli til 21de August tilbragte jeg som altid en dejlig Tid paa Rønnebæksholm, med Rideture, Andejagt og Selskabelighed. Et Par Dage før Afrejsen herfra fik jeg Meddelelse om en Udkommando til franske Manøvrer, hvortil der tilstodes mig 1500 Kroner, men, som det senere skal vise sig, blev jeg ved Sygdom forhindret i at nyde godt af denne kærkomne Tur, som jeg saa til Gengæld fik i 1908.

Som befalet Leder af nogle Øvelser mellem Gardehusarregimentet og 4de Dragonregiment tog jeg den 21de August med Jernbanen til Dalmose, saa til Hest og blev efter denne Dags Øvelse indkvarteret hos Brygger Harhoe i Skelskør, hvorfra jeg Kl. 4 næste Morgen red til Øvelserne, efter hvilke jeg blev indkvarteret hos min Kones Fætter Carl Hoppe paa Toftholm. Allerede den foregaaende Nat havde jeg haft lidt ondt i det venstre Øje, men nu blev det om Natten paa Toftholm i højeste Grad smertefuldt, det var, som om man stak mig i Øjet med en skarp Kniv.

Medens det ved en Afdeling ikke forvolder saa stor Ulempe, at Chefen bliver nødt til at melde sig syg og Næstkommanderende maa træde i hans Sted, saa er det ikke saa heldigt, naar den, der har udkastet Planen til en Øvelse og derefter skal lede denne, maa melde sig fra Tjeneste. Jeg sagde derfor til Korpslæge Bache, til hvem jeg henvendte mig, da jeg kom til det befalede Mødested, at han skulde undersøge mit Øje, men at jeg kun med Kniven paa Struben forlod de mig overdragne Øvelser.

Han undersøgte mig saa og sagde, at det var aldeles nødvendigt, jeg straks tog til København, da jeg havde en stærkt udviklet Glaucom (grøn Stær), som nødvendiggjorde en øjeblikkelig Behandling. Han vilde straks telegrafere til Dr. Bjerrum's Klinik i Havnegade, hvortil jeg ankom om Eftermiddagen Kl. 5. Her blev jeg saa af Dr. Bjerrum daglig dryppet i Øjet, indtil han den 29' August opererede Øjet. Det gjorde meget ondt, men Smerterne blev dog ret hurtigt mindre. Paa Klinikken blev jeg til den 8de September, hvor jeg havde det udmærket.

Straks efter Operationen fik jeg Bind for Øjet, med hvilket jeg ikke kunde se en Smule. Naar Lægen daglig kom for at tilse Øjet, benyttede jeg Øjeblikket til at undersøge, hvad jeg kunde se af et mønstret Tæppe, jeg dertil havde faaet lagt over Fodenden af Sengen. Og det var jo Svir for mig, hvorledes jeg Dag for Dag kunde skimte mere og mere, men jeg har aldrig opnaaet at kunne andet end

skimte med Øjet. Mærkeligt nok synes jeg, at det er meget bedre nu paa mine gamle Dage, end de nærmeste Aar efter Operationen.

Fra 29de September til 5te Oktober var jeg stillet til Øvelsdivisionens Raadighed som Kampdommer, i hvilken Anledning jeg førstnævnte Dag ankom til Vejle, hvor jeg blev indkvarteret hos Amtmand Bardenfleth's, mageløst rare og hyggelige Folk, der den 30te havde Middag for Kronprins Frederik og Prins Christian.

I Dagene fra 3die til 5te Oktober var jeg indkvarteret paa Boller ved Horsens, tilhørende Grev Frijs-Frijsenborg, hvor de ved Øvelserne tilstedeværende fremmede Officerer ogsaa boede, vist en Følge af, at jeg forud for Øvelserne paa rette Sted havde talt for at bringe de fremmede Officerer i Berøring med flere danske Officerer end akkurat den ene dem attachedede Officer.

Den ene Dag kom Grevinde Frijs til Boller og spiste som Værtinde med os, hvad de fremmede Officerer satte megen Pris paa, og alle, ikke mindst den franske Oberst Faurie, beundrede i høj Grad den smukke og indtagende Grevinde.

1905. Aaret begyndte med, at jeg, der den 1ste Januar skulde rejse til København, maatte tage over Slagelse, da der var stor Oversvømmelse ved Køge.

Til den 20de Januar blev jeg tilsagt til Kongen's Taffel, men havde til den Dag indbudt Prins Harald og 14 Officerer, deriblandt Svenskerne, Major Hermelin, Løjtnanterne Axell og Grev Lewenhaupt. Hyldende det Princip ikke at lade Formerne være det ene afgørende, naar andre Interesser gør sig gældende, gik jeg til Kongens jourhavende Adjutant for at bede ham klare Ærterne, saa at jeg kunde være tilstedeværende Vært for mine Gæster. Jeg blev da kaldt ind til Kongen, der fandt mit Ønske saa naturligt og ønskede, at jeg skulde komme til Tafflet Dagen efter.

Da Generalløjtnant Meldahl, kommanderende General i 2det Generalkommandodistrikt, paa Grund af Alder var bleven afskediget den 2den Marts 1905, blev Generalmajor Leschly, min yngre Adjutant-kammerat ved 2den Generalkommando 1872—75, udnævnt i hans Sted, hvorved baade jeg selv og den efter mig staaende Generalmajor Lütken, min gamle, siden 1857 under mig rangerende Kadetkammerat, blev forbigaade.

Da jeg heldigvis ikke lider af Storhedsvanvid med de for En selv og Andre følgende Kedsommeligheder og tilmed ikke ansaa mig selv for at være i Besiddelse af det for en mulig Hærfører fornødne strate-

giske Overblik, blev det ikke nogen Skuffelse for mig, men jeg skyndte mig med at sende den nybagte Generalløjtnant Leschly min oprigtigt mente bedste Lykønskning.

Lidt over 3 Aar herefter, i 1908, den 3die Juni, døde Generalløjtnant Kühnel, kommanderende General i 1ste Generalkommandodistrikt, og i hans Sted blev min ovenomtalte Kammerat Lütken udnævnt til Generalløjtnant, hvorved jeg altsaa paany blev forbigaaet. Ligesaa lidt som forrige Gang skaffede dette mig nogen kedsommelig Skuffelse, og jeg sendte ham straks en velment Lykønskning.

Det er meget bedre, baade for En selv og for andre, at have at gøre med Forkælelsesvanvid(!) end med Storhedsvanvid.

Jeg erindrer, at jeg, da det her første Forfremmelsesspørgsmaal stod paa Dagsordenen, var til Middag en Dag hos daværende Generalmajor Wagner sammen med flere ældre Officerer, og at flere af disse gratulerede mig til at skulle have Generalløjtnant Meldahl's Plads i Aarhus, men at jeg paa det bestemteste tilbageviste dette.

I min Dagbog for 8de Marts, hvor jeg fortæller, at Ritmester A. Castenskiold kom for at spørge, om han kunde haabe at avancere, hvad jeg bedrøveligt nok maatte sige „Nej“ til, skriver jeg: „hu, ha, det er ikke en morsom Bestilling at være Skarpretter“. Saa behageligt og interessant det var, i alle andre Henseender, at være Generalinspektør, saa var det en pinlig Ting at skulle udtale sig imod en Officers Forfremmelse, vidende, at man bragte Skuffelse i Stedet for Haab.

Paa Kongen's 70 Aars Jubilæumsdag som Officer den 14de Maj fik jeg før Taflet fra Kongen tilstillet Kommandørkorset af Dannebrog, 1ste Grad. I Anledning af Jubilæet havde Kongen til Understøttelsesforeningen for Hærens faste Embedsmænd og Ligestillede skænket 5000 Kr., for hvilke jeg som Formand i Foreningen takkede ved en Audiens den 15de Maj.

I Dagene fra 2den til 6te Juni havde jeg en morsom og interessant Tur til Hesteudstillingen i Malmø og hos min Ven Haffner paa Brodda. Jeg gjorde ved denne Lejlighed Bekendtskab med den i 1ste Arméfordeling kommanderende General Matern fra Helsingborg, hvem jeg senere i 1909 var sammen med ved Kong Leopold II's Begravelse i Brüssel, en elskværdig og fornøjelig Mand. Hesteudstillingen var som altid hos Svenskerne smukt arrangeret. Jeg overværede smukke og fortrinlige Opvisninger af ridende Artilleri og af skaanske Dragonregiment.

Onsdag den 14de Juni fandt min Søn Herman og Angela Ber-

lings Bryllup Sted i Ordrup katolske Kirke. De eventuelle Børn skulde ogsaa være Katolikker, saaledes at mit og andre af Familiens Ønske om, at Sønerne kunde være blevet Protestanter, ej gik i Opfyldelse.

I Dagene 23de, 24de og 25de August ledede jeg Rytteriovelser i det sydlige Jylland med 2det, 3die og 5te Dragonregiment samt et Cykelkompagni.

Som tidligere anført skulde jeg i 1904 have været til franske Manøvrer, men maatte opgive det paa Grund af min Øjensygdom. Jeg blev derfor meget behageligt overrasket ved nu i 1905 at blive beordret til lignende Øvelser. I den franske Indbydelse havde der staaet, at man vilde sætte Pris paa, om General Hegermann-Lindencrone maatte komme.

Den 6te September blev vi fremmede Officerer fremstillede i Krigsministriet, hvor vi blev modtaget af General Brun som Stedfortræder for Krigsministeren. Oberstløjtnanterne Ebener og Chéré var tilligemed et Par andre Officerer attachederede os. Den 7de tog vi til Bar-sur-Aube. Samme Dag Kl. 6 blev vi præsenterede for den kommanderende General Brugère, og derefter Kl. 6½ til en stor Middag, hvor der var en Mængde højere franske Officerer og Deputerede. Allerbedst som jeg sad og snakkede med min Nabo, General Hagron, kom Ebener hen til mig og hviskede til mig, at jeg maatte udbringe en Skaal for Republikkens tilstedeværende Præsident Loubet. Det var ikke noget, jeg var forberedt paa, da jeg ej var de fremmede Officerers Doyen, men denne havde enten ikke kunnet eller villet. Jeg vil ærligt tilstaa, at jeg ej var glad for dette Hverv, men saa kom jeg til at huske paa, at Kong Christian havde givet mig en Hilsen med til Præsidenten, hvilken jeg ej havde haft Lejlighed til at aflevere. Dette brugte jeg i min Tale og kom paa denne Maade efter andres Sigende godt fra det.

Den 8de September var de fremmede Officerer til Middag i Bar-sur-Aube med Byens Borgere, og jeg holdt Tale for Indvaanerne.

Den 11te September tog jeg med de andre fremmede Officerer tilbage til Paris, hvor jeg forblev til 18de s. M.

Det er selvfølgelig altid interessant at blive udkommanderet til fremmede Manøvrer, ikke blot for hvad man ser og lærer af selve Øvelserne, men ogsaa for de mange militære Bekendtskaber, man gør, ogsaa med de mange Officerer fra andre Lande. Ved Manøvrerne i 1905 var vi ikke ringere end 23 fra 14 Lande i og 4 udenfor Europa.

Jeg havde megen Nytte af den udmærkede tyske Militærattaché von Hugo, Oberstløjtnant i 3die Garde-Ulanregiment, idet han vidste

saare god Besked om alle franske Forhold, hvilket kom mig til Gode ved Udarbejdelsen af min Beretning til Krigsministeriet.

Den 12te var jeg til en stor Middag, som vi fremmede Officerer gav for de franske Officerer, der havde været vore Ledsagere, for hvem jeg holdt en, til Dels rimet Tale.

Efter Hjemkomsten til København var jeg den 16de December til Middag hos gamle Moresco, hvor alle Gæsterne, mellem 30 og 40, skulde males paa et stort Maleri, som Moresco skulde have i Foræring. Mange kendte Mænd, saasom Alberti, Sophus Bauditz, Professor V. Bloch, Provst Fenger, General Freisleben, Fabrikejer Hasselbalch, Oberst N. P. Jensen, Statsraadssekretær Kofoed, Overpræsident Oldenburg, Grosserer Holger Petersen, Enevold Sørensen m. fl. findes paa det lithografisk gengivne Billede, som alle Gæsterne senere fik i Foræring af Carl Moresco.

1906. Den 29de Januar blev en uventet Sorgens Dag for Landet, idet den kære, gamle Kong Christian IX døde efter nogle faa Timers Sygdom.

Kong Christian laa paa castrum doloris i Slotskirken, hvor jeg den 15de i Gala ubevægelig paraderede med Marskalstav mellem Kistens Hovedende og Alteret.

Ved en Frokost hos Udenrigsminister Raben den 22de betroede han mig til min store Overraskelse, at jeg vist skulde sendes til Berlin, St. Petersburg, Stockholm og Christiania for at notificere Tronskiftet, hvilket Kong Frederik fortalte, da jeg var til Mandagsaudiens den 5te Marts.

Om denne højst interessante Sendelse har jeg i 1906 skrevet en udførlig Beretning, som nu delvis skal gengives her.

Kongen udtalte ved en Audiens, at han ikke vidste nogen, han hellere vilde have sendt til St. Petersburg end mig, eftersom min Fader i 1863 havde haft samme Mission, da Kong Christian IX var kommen paa Tronen.

Senere meddeltes det mig, at jeg som første Ledsager skulde have Kammerherre, Kaptajn, Baron Axel Blixen-Finecke, og ingen bedre syntes jeg ved denne Lejlighed at kunne faa med.

Udenrigsministeren mente dernæst, at jeg burde have en yngre Officer, Løjtnant, med. For mig faldt det som givet at spørge min egen Adjutant, Premierløjtnant O. Pontoppidan, og ikke t. Eks. en af mine egne Sønner, om han vilde med, men naturligvis under den Forudsætning, at han baade var det tyske og det franske Sprog til-

Prins Valdemar og Prinsesse Marie. Billede fra ca. 1890.

Kong Frederik VIII som Kronprins.

Fra Forfatterens Notificeringsgesandtskab til St. Petersborg 1906. Fra venstre til højre ses Forfatteren, den russiske Fyrst Krapotkin, Grev F. Moltke og Baron A. Blixen-Finecke.

strækkelig mægtig. Da han var saa ærlig at svare, at det turde han ikke sige, han var, hvilket lod ham stige endnu et Trin højere i mit gode Omdømme, henvendte jeg mig til Premierløjtnant, Grev F. Moltke af Garderhusarregimentet, om hvem jeg vidste, at han sad inde med stor Sprogfærdighed, og han var selvfølgelig straks parat.

Der var Tale om enten at rejse efter Regning eller at faa en bestemt Sum til Raadighed. Dette sidste skete heldigvis, og Summen sattes til 4500 Kroner.

Jeg tror, at man med Flid havde sammensat Missionen saaledes som nævnt, for at have Udsigten til, at den overalt skulde blive saa velset som muligt, og jeg tror ogsaa, at der i saa Henseende var gode Betingelser til Stede.

For mit eget Vedkommende var Navnet jo godt bekendt i Berlin, hvor min Broder var Gesandt og meget velset, og selv havde jeg Æren af at være kendt af Kejseren, der i 1888, da han var her første Gang, og jeg paraderede med Gardehusarregimentet, havde kaldt mig for „Kollega“, eftersom han selv tidligere havde været Chef for det preussiske Gardehusarregiment. I St. Petersborg vilde jeg, der bl. a. i 1885 i 6 Uger paa Fredensborg havde været attacheret Kejser Alexander III gennem Kejserinde Dagmar være vel anbefalet. Udenrigsministeren har senere sagt mig, at han vidste, at jeg havde saa megen Sympati for Sverige, og at jeg havde saa mange gode Bekendte deroppe, at han derfor specielt ønskede mig derhen, som jo af de 4 Steder dog i Øjeblikket var det, hvor Stemningen for Danmark var mindst god. Med Norge havde jeg jo mange fælles Baand, da min Bedstefader var Nordmand og min afdøde Hustru fra Christiania.

Hvad Baron Blixen-Finecke angaar, saa var hans Slægtskab med det danske Kongehus en kendt og god Betingelse.

Navnet Moltke havde en god Klang i Berlin, og den unge, 29aarige dannede Løjtnant i den fine Gardehusaruniform med sit vindende Væsen vilde nemt overalt vide at skaffe sig Sympati. Ikke faa af de Mennesker — jeg maa tilføje af Hankønnet — der talte til mig om Rejsen, regnede den straks ud i, hvor mange Dekorationer, her specielt Storkors, den vilde give, hvorimod Muligheden for at træffe højstaaende og fremtrædende Personligheder samt den Lejlighed, man gennem Rejsen fik til at se fremmede Lande og Steder, ikke værdigedes mange Ord.

Men, hvorledes gik det nu med dig selv i den Retning, kan man spørge, og tænkte du slet ikke paa Ordnerne? Jo, vel gjorde jeg det, men ud fra et bestemt Synspunkt. Ordener, udenlandske, er naturligvis alle til en vis Grad Humbug, der ikke gør vedkommende Bærer den mindste Smule større, end han i Virkeligheden er. Jeg betragter dem som en Slags Dusører, Erindringsgaver, og synes de kan pynte paa en sort Kjole eller en Uniform. Som en Kvinde, der faar en smuk Ring, et smukt Armbaad eller Halsbaand, morer det mig at faa dem og af og til bære dem, men kun, naar der til dem knytter sig en Erindring om en eller anden Mission, en eller anden Person, en eller anden højtidelig Lejlighed, en eller flere ydede Tjenester. Her vilde jeg efter al Sandsynlighed for første Gang faa et Storkors, der som det nye og det, som allerede flere af mine ældre eller yngre Kammerater var i Besiddelse af, havde sin Tiltrækning. Naar jeg er i Festdragt, bærer jeg altid enkelte af mine Dekorationer og finder det en større Humbug, saa længe Ordensvæsenet ej er afskaffet, ikke at bære Ordener, hvad der efter mit Menneskekendskab ofte er dikteret af Mangel paa moralsk Mod, af en Gøren sig til Slave af, hvad der skal være fint og ikke fint, ligesom det at drikke tør og sød Champagne, spise Dessert med Gaffel og Ske m. m.

Løjtnant Moltke skulde være Rejsemarskal og Kassemester, altsaa sørge for alt, der angik Billetter, Sovekupeer m. m. og foretage alle Udbetalinger undervejs. Baron Blixen gjorde nærmest Tjeneste som Stabschef eller Kabinetssekretær og skulde saaledes staa mig bi i Raad og Daad samt være den, der med de attachederede fremmede Kavalerer (overalt Officerer) traf Bestemmelse om Drikkepengenes Størrelse. Baade den ene og den anden udførte Hvervene til allerstørste Tilfredshed. Baronen mindede mig altid trofast om Breve, Udtalelser m. m.

Udenrigsministeriet havde ment, at Rejsen skulde tiltrædes den 28de Marts, men saa var der kneben Tid til at kunne blive færdig inden Skærtorsdag. Jeg foreslog derfor at rejse den 25de, hvilket ogsaa akcepteredes, og heldigt var det, thi vi naaede akkurat at blive færdig inden Skærtorsdag. Man maatte jo hvert Sted beregne mindst 3 Dage til Opholdet, da man ikke kunde gaa ud fra, at vedkommende Monark vilde og kunde modtage os straks, som vi kom og sagde: her er vi! Der kunde ogsaa let indtræde uforudsete Rejseforsinkelser. Saaledes var Forbindelsen mellem Berlin og St. Petersborg med direkte Eksprestog og den med Dampskib mellem Åbo og Stockholm ikke daglig.

25de Marts. Kl. 11 Fm. tog vi fra København med Gedsertoget. Jeg havde skrevet til min ældste Søn Cai, der laa i Garnison i Næstved, om at komme ned paa Perronen, saa at jeg i Forbifarten kunde vinke til ham, hvilket han ogsaa gjorde. Ligeledes havde jeg skrevet til min Datter paa Rønnebæksholm om at komme ned med sine tre søde Unger og vifte til mig, naar Toget passerede Chausseen tæt ved Gaarden. Jeg fik jo Vinduet ned i Tide og havde ogsaa den Glæde at se dem. I Forbifarten kastede jeg en Pakke Chokolade ud af Vinduet. Den faldt dog ikke paa Chausseen, men i Ledvogterens Have, hvor de fandt den. Min Datter skrev senere, at Moderen havde delikateret sig lige saa meget som Børnene.

Nutildags er det dog storartet bekvemt at rejse. Vi sad i samme Kupé lige fra København til Berlin, takket være de store, prægtige Færger mellem Gjedser og Warnemünde.

Henad Kl. 9 Aften ankom vi til Berlin, hvor vi fik det første Indtryk af, at vi betød en Del mere end til daglig, idet 2 behjelmede Officerer meldte sig som attachederede Gesandtskabet under dets Ophold i Berlin. Den ene, Major v. Lüttwitz, meddelte os med det samme, at vi under vort Ophold var Kejserens Gæster med Bopæl i Hotel Bristol, beliggende i Unter den Linden, og med Vogne og Tjenerskab til vor Raadighed. Det var jo mere, end jeg egentlig havde forestillet mig. Dog boede jeg hos min Broder, Gesandten.

Hos min Broder havde de været saa venlige at vente med at spise til Middag, saa vi Kl. 9 $\frac{1}{2}$ satte os til Bords. Ja, vi spillede tilmed et Parti „Bridge“ efter Bordet.

Da vi sad der og var ivrige med Bridgen, kom jeg til at tænke paa en Aften i 1902 i Paris, hvor Grevinde Hatzfeldt, min Svigerindes Svigerinde, besøgte min Broders den Aften og lærte os dette den Gang i Danmark ukendte Spil. Efter at hun den Aften var taget af Sted, var vi alle enige om, at „Bridge“ kun var et Spil til at fordærve en god „Whist“ med. Man skal aldrig forsværge noget! Senere blev vi tre og Pluraliteten hjemme i Danmark meget forlegne for at spille „Bridge“, der egentlig, hvad Regnskab angaar, er et meget irrationelt, ulogisk Spil, men som just herigennem, det hazardagtige, vinder saa mange Tilhængere.

26de Marts. Fra denne Dag begyndte saa min Prinsetid, i hvert Fald min Excellencetid, eftersom alle Fremmede titulerede mig „Excellence“, som jeg efter forgæves Forsøg i den Retning opgav at frabede mig. Vel holder jeg mest af i alle Henseender kun at være den, jeg virkelig er, men her maatte jeg give Køb.

Chefen for Kejserens Militærkabinet, Generaladjutant von Hülsen-Häseler, modtog os personlig, og han var meget høflig, idet han baade modtog og fulgte os ud paa Trappen.

Vi blev ogsaa modtagne af Generalinde Moltke, Generalstabschefens Hustru. Hun talte brillant Dansk og havde ikke forandret sig stort, siden jeg i 1890 gjorde hende en Visit i Berlin, da jeg var sendt af Kong Christian IX som hans Repræsentant ved et 75-Aars Jubilæum ved Thüringske Ulanregiment (No. 6) i Mühlhausen og Langensalza. I Generalens Værelse hang en Mængde Opsatser af Raabukke, de største og smukkeste fra Skaane, hvor han ofte havde været paa Jagt.

Frokost spiste jeg sammen med mine 2 tyske og 2 danske Led-sagere paa Hotellet — paa Kejserens Regning. Det var med Cham-pagne.

27de Marts. Før Frokost besaa vi Tøjhuset, hvor alt er ordnet meget smukt, og som indeholder store Mængder af gamle Kanoner, Vaaben af alle Slags, Modeller af Fæstninger og Krigsskueplad-ser (t. Eks. Dybbølskanserne), gamle Uniformer, erobrede og ikke erobrede Faner. Blandt de danske fandtes vore Kvarterfaner, der jo slet ikke er Faner i den Forstand.

Meget interessant var vort Besøg i den kejserlige Marstal, der talte 400 Heste. Heste og Vogne stod i 3 Etager oven over hinanden, ligesom der ogsaa fandtes Ridehus i en øvre Etage. Alt var særdeles nydeligt holdt, og Hestene lod til gennemgaaende at være meget fromme, hvad vi havde Lejlighed til at bemærke med Hensyn til en Del Hingste, der opselede stod midt i Staldgangen, hvor vi passerede forbi.

Efter at have indtaget vor Frokost paa Hotellet, aflagde vi et Besøg i Rigsdagen, hvor vi tog Plads i Hoflogen. Det var Flaadebud-gettet, der var for, og vi hørte en af Regeringen og en af Rigsdags-mændene tale, men maatte uheldigvis gaa noget før Socialisten Bebel, der var bleven os vist, talte, hvad han skal have gjort aldeles ud-mærket, men ikke i Favør af Regeringen.

Nu stod vor første Audiens for Døren. Kl. 7¹/₂ Eftm. kom en fin kejserlig Vogn og hentede mig til Audiensen, der skulde være Kl. 7³/₄ paa Slottet. Efter i et større Værelse at være blevet forestillet for flere tyske Herrer, der skulde med til Taflet, blev vi alle tre indladte til Kejseren, hvorved tillige Udenrigsministeren von Tschirschky og Overhof- og Husminister Grev zu Eulenburg var til Stede.

Da Kejseren havde hilst paa os, holdt jeg følgende lille Introduktionstale. Udenrigsministeren hjemme havde ment, den skulde holdes paa Fransk, men da min Broder meddelte mig, at Kejseren holdt mest af, at man benyttede det tyske Sprog, gjorde jeg det.

„Mein König und allergnädigster Herr haben mich beauftragt Eurer Kaiserlichen und Königlichen Majestät das Hinscheiden seines hochgeliebten Vaters, des Königs Christian IX und die eigene Thronbesteigung zu notifizieren und zugleich seinen tiefgefühlten Dank dafür auszudrücken, dass Eure Majestät in teurer Freundschaft der Beisetzung des hochseligen Königs persönlich beigewohnt haben.

Der König haben mir ferner befohlen Eurer Majestät diesen Brief zu überreichen mit der Versicherung, dass die Bewahrung und Entwicklung des guten Verhältnisses zwischen Deutschland und Dänemark seinen innigsten Wunsch entsprechen“.

Paa denne lille „speech“, for hvis Aflevering Baron Blixen senere komplimenterede mig, svarede saa Kejseren ret langt i et smukt, livligt og hjerteligt Sprog.

Først udtalte han den virkelig store Sorg, det havde været ham at miste den Mand, til hvem han altid havde set op med den største Veneration, og sin Tilfredshed med, at han personlig havde kunnet være med til Bisættelsen, som han i alle Maader fandt havde været saa smuk, vel ordnet og stemningsfuld. Dernæst udtrykte han sin Tak for og Glæde over, at han fra Danmark altid blev tiltalt med Ordet „Nabo“, noget der ellers ikke skete andetsteds fra vis-a-vis Tyskland. Sin Udnævnelse i sin Tid til Admiral i den danske Flaade, hvis Uniform han bar saavel ved Audiensen som ved det senere paafølgende Taffel, havde han sat stor Pris paa, ligesom ogsaa paa, at Kong Frederik VIII nu havde villet modtage Udnævnelserne som Admiral i den tyske Marine. Han betegnede den danske Flaade som den „gamle“, hvis Krigshistorie og hele hæderfulde Fortid han saa op til med Beundring, den tyske derimod som den „unge“, som han haabede i alle Retninger maatte kunne komme til at staa Side om Side (!) med den „gamle“ Flaade. Med stor Taknemlighed omtalte Kejseren sin Udnævnelse til Dannebrogsmænd (som bekendt en fuldstændig Undtagelse for Udlændinge), hvori han saa et Bevis paa, at han maatte betragte sig som Medlem af den danske kongelige Familie. Tilsidst bad han mig overbringe Kongen og den hele Kongefamilie en varm Hilsen, idet Kejseren haabede, at det Venskab, som var bleven ham til Del fra Kong Christian IX's Side, ogsaa maatte gives ham af Kong Frederik VIII, med hvem han var besjælet af

Ønsket om Bevarelsen og Udviklingen af det bedst mulige Forhold mellem Tyskland og Danmark.

Derefter havde vi Audiens hos Hendes Majestæt Kejserinden, der uden at være nogen egentlig Skønhed tog sig særdeles godt ud. Hun var en velvoksen, ret fyldig Dame med en god Figur og en smuk Barm. Hendes Haar var graat, Kinderne ret røde. Man sagde, at hun, da Kejseren en Gang fandt hende for fed, havde anvendt en for hende uheldig Afmagringskur. Hun talte lidt med hver af os, medens hendes Damehofstat stod noget bagud og til Siden for hende.

Da det var forbi, blev vi anmodede om at komme ind i en mindre Stue ved Siden af Spisesalen. Her fik vi vore respektive Dekorationer, som vi skulde bære ved Taflet. Jeg fik den røde Ørns 2den Klasse med Stjerne, altsaa ikke et Storkors, som de fleste havde ventet. Dette laa i, at det nok ikke var pointeret hjemmefra, at det var et ekstraordinært Gesandtskab, hvorfor jeg af Militærkabinetet blev indstillet til den Dekoration, som i Reglen gives til fremmede Brigadegeneraler i militær Mission. Jeg tror, at jeg selv var den, der lagde mindst Vægt herpaa, medens andre fandt det at være en mindre god Behandling, hvad det nu absolut ikke var fra tysk Side.

Ved Taflet blev jeg placeret til højre for Kejseren, min Broder til venstre. Paa den anden Side havde jeg Rigskansler Fyrst Bülow, hvad jeg først ikke var klar paa, idet jeg ikke antog den i Husaruniform klædte, ret fyldige Mand for at være Rigskansleren. Lige overfor Kejseren sad Kejserinden, saa at jeg kan sige, jeg havde baade fint Nabo- og Genboskab, finere kunde jeg ikke godt faa det ved saadan Lejlighed. Vi var ialt 34 til Bords, kun et mindre Taffel paa Grund af en Prinsesse af Mecklenburg's Død.

Det første, Kejseren sagde, da han havde sat sig til Bords, var, at, naar man sad mellem 2 Brødre, havde man Lov til at frie til den Dame, der sad ligeoverfor, men det behøvede han jo heldigvis ikke (det var Kejserinden).

Kejseren snakkede meget livligt og ivrigt ved Bordet, snart med min Broder, snart med mig. Det interessanteste Tema, han berørte, var forrige Aars (1905) Begivenheder i Sverige—Norge og Danmark. Han fortalte mig en Del mere eller mindre fortroligt, ogsaa fra sin private Korrespondance med Kong Oscar, vedrørende dette Forhold, og jeg tænkte just undrende herover, eftersom han jo ikke vidste, hvad jeg var for en Fyr, da han til Slut tog mig i Armen og sagde noget lignende, som om han paa Dansk havde sagt: „Død og Pine, det maa De endelig ikke lade gaa videre“. Kun det har jeg

Lov til at nævne, at Kejseren udtalte, at Danmark havde handlet rigtigt i at sende en Prins op som norsk Konge, da der ellers var bleven Republik, hvad hverken Sverige, Danmark eller Tyskland kunde have været tjent med, samt endvidere, at han ikke fandt, at Sverige egentlig nu havde nogen Aarsag til at være saa almindelig vred paa de danske, som han vidste var Tilfældet.

Det kunde jo ikke undgaas, at en Mand med saa stærke Impulser, saa meget Initiativ, en saadan Livlighed, en saa levende Interesse for alt, med en god og stærk Vilje og saa stor Aabenhjertighed som Kejseren af og til kom til at træde for langt frem paa Arenaen og gjorde eller sagde Ting, som det havde været heldigere, han ikke havde gjort eller sagt. Saaledes var det her i det smaa med hvad han betroede mig, men, medens man lige overfor en enkelt privat Mand kan paalægge denne Tavshed, saa kan, hvad der er sagt offentlig i fleres Paahør, ikke dysses ned. Men en meget interessant Personlighed var Kejser Wilhelm, efter min Formening en af Nutidens allermærkbareste Mænd. Dertil havde han en særdeles vindende Maade at optræde paa. Han var en fuldstændig „charmeur“, hvad endog Kejserinde Dagmar, der, som bekendt, hverken yndede Kejseren eller hvad der var tysk, kort Tid efter i St. Petersborg maatte indrømme mig.

Ganske kort udbragte Kejseren en Skaal for Kong Frederik VIII, og senere drak han paa en meget venlig Maade et Glas med mig. Ja, hvad vi fik til Middag, erindrer jeg ej. Jeg maa ærligt tilstaa, at al Madkonversation ikke har nogen Tiltrækning for mig, skønt jeg ikke er nogen Kostforagter. Jeg synes, det er lidt for prosaisk, og holder mere af noget, der er æstetisk og poetisk. Allermindst kan jeg lide, naar man, efter at have nydt Gæstevenlighed hos nogen, bagefter kritiserer hvor meget, hvor lidt og hvad man har faaet, noget man desværre ikke saa sjældent hører i den saakaldte fine Verden.

Efter Taflet underholdt Kejserinden sig en Del med mig, og jeg skal ikke nægte, at hun tiltalte mig i høj Grad med sit elskværdige Udtryk og livlige, ligefremme Væsen. Hun sagde, at hun forstod det danske Sprog, men kunde ikke mere, saaledes som i Børneaaarene, tale det.

Ligesom Kejserinden var færdig med at snakke med mig, kom Kejseren og indbød os til at gaa ind i sine Rygeværrelser.

Efter at være kommen ind i et stort Værelse, stod jeg en Tid i interessant Samtale med Kejseren og Chefen for den store Generalstab, Generalløjtnant H. Moltke, der talte godt Dansk. Han havde

ej været med ved Taflet, men var telegrafisk eller telefonisk bleven hidkaldt af Kejseren og maatte trække i fuld Uniform, just som han, efter et langt og anstrengende Arbejde den hele Dag, glædede sig til at nyde Aftenens Ro i sin Families Skød.

Hændelsesvis kom under min Samtale med General Moltke det forrige Aars Manøvrer i Frankrig paa Tale, og jeg fortalte Generalen, at jeg ved en stor Frokost, som Præsident Loubet havde givet, havde maattet holde en fransk Tale. I denne havde jeg overbragt en Hilsen fra Kong Christian IX til Præsidenten, der derefter havde svaret og omtalt Kongen med den største Højagtelse og Hengivenhed. Begge Taler blev senere i en dansk Avis omtalt tilligemed en paa samme Tidspunkt af Kejser Wilhelm ved de tyske Manøvrer holdt Tale. Artiklen havde haft til Overskrift: „3 Manøvertaler“. „Den Historie maa De virkelig fortælle Kejseren,“ sagde General Moltke, men det protesterede jeg imod, da jeg syntes, det var, som om jeg vilde bringe mig selv frem i det fine Kompagni. Endelig, da Generalen sagde, at det just vilde more Kejseren, der ogsaa ved sin ligefremme, spøgefulde og elskværdige Optræden kunde opmuntre til uforbeholden Adfærd, fulgte jeg hans Opfordring og fortalte Kejseren samme Historie, uden dog at nævne de 3 Manøvretalere straks. Kejseren spurgte mig da, hvem de var, og, da jeg saa havde fortalt ham det, slog han General Moltke paa Skulderen og sagde gemytligt: „Det var da rart, at jeg var i godt Selskab.“

Kort efter var Kejseren saa yderst venlig at spørge mig, om jeg ikke ogsaa kunde have Lyst til at overvære hans Manøvrer om Sommeren, og om jeg da helst vilde med til de store almindelige Manøvrer eller til de særlige Rytterøvelser. Jeg valgte selvfølgelig de sidste med megen Taknemmelighed, dels var det jo min „Geschäft“, dels var det en Sjældenhed for fremmede Officerer at komme med til disse Øvelser.

General Moltke anmodede senere min Broder om at skrive hjem til det danske Udenrigsministerium, at Kejseren havde givet mig denne Indbydelse. Alligevel troede jeg ikke rigtig paa, at det skulde blive til Virkelighed, da jeg det foregaaende Aar havde været ved de franske Manøvrer og saaledes ikke havde nogen Udsigt til eller Fordring paa at blive sendt ud igen fremfor andre Kammerater. Da jeg imidlertid efter endt Mission meldte mig til Kong Frederik, fortalte han mig, at Kejseren af Tyskland i egenhændigt Brev havde skrevet, at han havde indbudt General H-L til Rytterøvelserne og haabede, at Generalen maatte kunne komme.

Det var virkelig forbavsende, hvad Kejseren kunde overkomme,

og hvilken Hukommelse han havde, og saa viste det, hvorledes han mente det alvorligt, selv i en Sag af saa ringe Betydning.

Et stort Fond af Kundskaber havde han ogsaa og en sjælden Gave til at kunne knytte en Konversation med alle Slags Mennesker.

Klokken blev henved Midnat, da Kejseren opløste Selskabet, og jeg maa sige, at det var en saare interessant Dag, der saa var til Ende.

28de Marts. Major v. Lüttwitz havde paa Kejsereens Regning indbudt min Broder og Legationssekretær Grev Brockenhuus-Schack til at spise Middag paa Hotellet sammen med os. Det var en fin Middag, ved hvilken Majoren drak et Glas for mig og mine Ledsagere, hvilken Skaal jeg saa besvarede med en Skaal for vore to udmærkede Ledsagere, ham selv og Løjtnant Moltke, hvis Elskværdighed og Opmærksomhed var en Refleks af den, der var vist os fra oven af alle, vi var kommet i Berøring med.

Efter Hjemkomsten til min Broder pakkede jeg ind til Kl. 1 $\frac{1}{2}$, da vi jo skulde rejse til St. Petersborg Kl. 7 $\frac{1}{2}$ næste Morgen.

29de Marts. Jeg stod op Kl. 6, fik gennem Døren sagt „Farvel og Tak“ til min selvfølgelig ej opstaaede Svigerinde og blev af min Broder fulgt til Stationen, hvor de to tyske Officerer og mine to danske Følgesvende alt var mødte.

Til St. Petersborg.

Kl. 7 $\frac{3}{4}$ Fm. susede vi saa afsted med Luksustoget (Nord-Ekspres) ad St. Petersborg til igennem temmelig ensformige og ikke videre smukke Egne. Der kørtes uden synderligt Ophold, saa at vi spiste Frokost Kl. 12 og Middag Kl. 6 i Restaurationsvognen.

Til den russiske Grænsestation Wirballen, hvor Toldeftersyn finder Sted, ankom vi om Aftenen. Hvilken Forskel paa Fysiognomierne og Omgivelserne var der dog ikke, da vi havde betraadt den „slaviske“ Jordbund.

Løjtnant Moltke maatte klare Vrøvlet, der dog ikke blev saa stort, takket være vore Pas og det russiske Gesandtskabs, rettere Generalkonsulats (i København) Paategning. Moltke maatte tildels benytte Fingersproget og blev nok ikke videre snydt med Pengene.

I Wirballen fik Baron Blixen et Telegram, som gav Anledning til ret morsomme Gisninger paa Grund af den Mystik, der klæbede ved det underskrevne Navn. Telegrammet lød saaledes: „Hoffe eingeladen zu werden. Dagmar“. Da vi var paa Ruslands Grund og paa

Vej til Enkekejserinde Dagmar, til hvem Baronen jo var en Fætter, saa laa det saa nær at antage, Telegrammet maatte være fra hende. Men hvortil haabede hun at blive indbudt? Til Taflet hos hendes Søn Kejseren den næste Dag? Det kunde vi da ikke foranledige. Og vilde Kejserinden endelig telegrafere, saa var det da underligt, der ikke stod mere, t. Eks. om at komme til Gatschina (hendes eget Opholdssted). Vi drøftede og drøftede, men lige kloge var og blev vi.

Endelig mente Baronen muligvis at have faaet Nøglen til Gaa-den. Maaske var Dagmar Hansen i St. Petersborg, havde hørt om Gesandtskabets Komme og vilde nu maaske have en Spas for med sine Landsmænd, af hvilke jeg var mig selv bevidst kun at kende hende af Udseende og „Høren-sagen“. Den Løsning var nu heller ikke tilfredsstillende.

Endelig kom den rigtige Forklaring, men *naar og hvorved* den gik op for Baron Blixen, erindrer jeg ikke. I København havde Baronnen indgaaet et større Væddemaal om en flot Middag i Anledning af en Divergens mellem ham og en anden Herre angaaende Grevinde Dagmar Brockenhuus-Schack's Tilstedeværelse ved en given festlig Lejlighed. Efter vor Afrejse fra Berlin havde Grevinden af sin Mand hørt om dette Væddemaal og havde kunnet konstatere, at hun ikke havde været til Stede, og nu bad hun Baronnen, som havde tabt Væddemaalet, om at maatte blive indbudt til Middagen, han skulde give.

Moltke fik en Del Vrøvl med Jernbanekonduktøren, fordi Rejsebureauet herhjemme fejlagtigt havde givet ham et Billethæfte fra St. Petersborg til Eydtkuhnen (den tyske Toldstation, Nabo til Wirballen) i Stedet for omvendt. Jeg tror nok, at Konduktøren halvvejs ansaa os for nogle ret mistænkelige Personer, og det hjalp ikke stort, hvad Moltke, assisteret af Baron Blixen, oplyste om vor Rejse, vore Pas m. m. Først da sidstnævnte sagde, at han blot kunde vente, til vi kom til St. Petersborg, saa skulde han faa at se, at der stod russiske Officerer og kejserlige Vogne til vor Modtagelse, blev han beroliget.

En lille Timestid før vi naaede St. Petersborg, passerede vi Stationen Gatschina, i hvis Nærhed det af Enkekejserinden beboede Slot af samme Navn ligger, ikke anende, at vi nogle Timer senere skulde komme tilbage dertil.

Langs Jernbanen i Nærheden af Gatschina saa vi flere enkelte Infanteriposter med Bajonet paa Geværet, ligesom der ogsaa paa alle Stationer saas Gendarmer med Sabel og Revolver.

Paa Stationen i St. Petersborg modtoges vi af den danske Lega-

tion: Kammerherre Løvenørn og fungerende Legationssekretær, Kammerjunker O. Vind, og af Oberst i Chevaliers-garden Fyrst Krapotkin, der var os attacheret under Opholdet. Desuden var Politipræfekten General von der Launitz, der senere blev myrdet, med nogle lavere Embedsmænd, Gendarmer m. fl. til Stede.

Der laa en Del Sne i Gaderne, men vi kørte i kejserlige Vogne til Vinterpaladset, medens Politipræfekten fulgte os i Slæde, snart ved Siden, snart foran, som for at vi skulde føle os sikre. Jeg maa ærligt tilstaa, at jeg ikke et eneste Øjeblik, medens vi var i St. Petersborg, tænkte paa at være ængstelig.

Flere af Sidegaderne var momentant afspærrede under vor Kørsel ad Hovedgaden. Det saa jo lidt krigerisk ud, men var ogsaa det eneste af den Art under hele Opholdet, skønt vi var der den Dag, da Valgene til Duma'en fandt Sted, og altid kørte i kejserlige Vogne.

Ved Ankomsten til Vinterpaladset modtoges vi af en Hofembedsmand, der anviste os vore Værelser, medens en Vrimmel af Tjenere o. l. stod paa Trapperne og i Værelserne. Ikke mindre end 2 Kammertjenere havde jeg, men da jeg altid holder mest af at hjælpe mig selv, fik de ikke meget at bestille uden at sørge for mine Klæders og Støvlers Rengøring. Den ene af Tjenerne var fra Østpreussen og talte meget godt Tysk; han var en rigtig net og behagelig ung Fyr. Den anden talte kun Russisk.

Det kan nok være, at vi fik travlt, da Fyrst Krapotkin meddelte os, at Enkekejserinden ønskede at se os til Middag i Gatschina samme Dag. Der var kun ret kort Tid til, at Toget skulde føre os tilbage til det Sted, som vi for en liden Stund siden havde passeret. For mig stakkels Mand, der ikke godt kan barbere mig selv, gjaldt det om snarest muligt at faa fat i en Barber. Der blev sendt Bud efter Barber, og der kom en ung Fyr med sine Apparater indpakket i Avispapir, en ret skærende Modsætning til Vinterpaladsets Herlighed. Ikke videre godt øvede han Haandteringen, under hvilken den ene af mine Kammertjenere (Tyskeren) maatte agere Tolk, bl. a. da Fyren ganske gemytligt gav sig til at ville klippe mit Haar. Da Betalingen skulde erlægges, forlangte han 1½ Rubel for sin Ulejlighed — næsten 3 Kroner, sandelig en kostbar Forretning.

Nu gjaldt det om at faa de fine Generalsklæder med Tilbehør frem af Kufferterne.

Af Sted gik det saa i kejserlig Vogn til Stationen og fra Gatschina Station atter i Vogn til Slottet, i hvilket Enkekejserinden bor i Mezzaninetagen, hvor der er ret lavt til Loftet, men meget hyggeligt.

Efter at have ventet lidt i nogle Aftrædelsesværelser kom vi ind til Enkekejserinden i hendes eget Boudoir, hvor hun modtog os med sin kendte Elskværdighed og Hjertelighed.

At det ikke altid er Trækkenes regelmæssige Skønhed, der giver Kvinden sin Charme og Tiltrækning, men Sjælens Udtryk gennem Øjet, var Kejserinden et talende Bevis paa, thi flere af hendes Ansigtstræk kunde ikke staa for Skønhedsreglernes Domstol. Det glemte man imidlertid altsammen for det dejlige Udtryk i hendes Ansigt.

Da saa de tilstedeværende Hoffolk, nemlig Hofmarskallen Fyrst Chervadchize og Komtesserne Kutusoff, som jeg alle kendte fra København, var kommen til fra den ene Side og Sønnen Storfyrst Michael og Datteren Storfyrstinde Olga, gift med en Prins af Oldenburg, Officer i russisk Tjeneste, fra den anden Side tilligemed General Daschkow, saa gik vi til Bords i en ikke særlig stor Spisestue.

Jeg fik en meget behagelig Hædersplads til højre for Enkekejserinden med Datteren Olga paa min anden Side. Kejserinden talte hele Tiden Dansk, hvad Storfyrstinden nok forstod ret godt, men ej kunde tale. Den hele Tone var saa hyggelig og ugenert, og Underholdningen gik fortræffeligt.

Da vi kort efter Middagen paa Grund af Togets Afgangstid maatte af Sted, tog Kejserinden det Løfte af os, at vi vilde komme endnu en Gang ud til hende, og saa blev det bestemt, at vi vor Afrejsedag skulde indfinde os til Frokost, nemlig Tirsdag den 3die April.

Kort før vi fra Vinterpaladset kørte til Middagen, havde jeg Besøg af min gode Ven General Sirelius, der i 6—7 Aar var russisk Militærattaché i København, Stockholm og Kristiania, og i hvis gæstfri Hus (Stockholmsgade 51) jeg kom saa ofte. Han var nu nys udnævnt til Chef for en Gardeinfanteribrigade.

Efter Hjemkomsten fra Gatschina drak vi The i Vinterpaladset og gik pænt i Seng Kl. 11.

Baron Blixen og jeg boede i den samme Lejlighed, hvori Kongen af Italien en Gang havde boet, og havde vist ialt 14 Værelser til vor Raadighed. Vi boede ved Siden af hinanden, og naar vi skridtede fra den ene Ende til den anden af vor Suite af Værelser, blev det 133 Skridt — 165 Alen. Naar jeg om Eftermiddagen skulde klæde mig paa til Middag, saa tændte min galante Kammertjener ikke ringere end 50—60 elektriske Blus i de nærmeste Værelser: „Kejseren betaler, det er ligegyldigt, hvad det koster“.

31te Marts. For at aflevere Kopien af det Brev, som jeg senere paa

Dagen skulde overrække Hans Majestæt Kejseren, var jeg om Formiddagen med de andre Herrer hos den russiske Udenrigsminister Grev Lambsdorff, hos hvem vi sad og snakkede en liden Stund.

Kl. 12.40 Eft. kørte vi i fineste Galla til Stationen, hvor vi mødtes med en Hr. Coniar, gérant la Direction des Cérémonies de la Cour Imperiale, og kørte i Salonvogn til Czarskoje-Zelo-Stationen. Vi blev her afhentet i kejserlig Vogn og kørt til Slottet, hvor en ny Mand, Baron Korff, Second-Grand-Maitre des Cérémonies modtog os.

Vi 3 danske blev da alene indladte til Kejseren, ved hvis Side Kejserinden stod. Her afleverede jeg min lille speech af tilsvarende Indhold som den i Berlin — paa Fransk. Jeg selv var mindre fornøjet med Afleveringen af Talen, da jeg et enkelt Sted maatte stoppe lidt op, fordi jeg ikke straks kunde faa fat i det Ord, jeg skulde bruge. Man skal nu som Regel ikke ved en saadan Lejlighed eller t. Eks. ved en forberedt Skaaltale lære Talen helt udenad, thi glipper saa et enkelt Ord for En, saa har man vanskeligere ved at finde et andet, der kan knyttes til de efterfølgende udenadlærte Ord.

Derefter underholdt Kejseren og Kejserinden sig skiftevis med os. Jeg var en Gang bleven forestillet for Kejserinden herhjemme i Danmark, men havde aldrig talt med hende før. Hun var en Prinsesse fra Hessen, ret høj med god Holdning, havde regelmæssige smukke Træk og var meget elskværdig at tale med. Det hele stod ca. 20 Minuter paa.

I Værelset ved Siden af, hvor Hofpersonalet opholdt sig, blev der serveret med The, saa at jeg ej fik Anledning til at lægge de 20 Rubler under Kuverten, saafremt der før eller efter Audiensen blev serveret en speciel Frokost for os. Det var noget, en velunderrettet Mand havde betroet mig.

Kejseren boede ikke i det store Palæ, men i et mindre. Det førstnævnte, der havde en meget smuk og imponerende Facade, besaa vi, inden vi kørte til Stationen, ligesom vi ogsaa indskrev os hos det oldenborgske Prinsepar. I en pragtfuld, dog ej særlig stor Sal var Væggene af Rav, en Gave fra en eller anden udenlandsk Monark, tror jeg.

Kl. 7¹/₂ var vi til en nydelig lille Middag hos Gesandten, Kammerherre Løvenørn, hvor foruden os 4 den fungerende Legationssekretær, Kammerjunker Vind, den danske Generalkonsul Benislavski, Agent Kiær ogsaa var. Kammerherren var en udmærket Vært og boede rigtig smukt.

1ste April. En skrækkelig Barber kom om Morgenen. Han blev

skældt ud paa Russisk af Tjeneren og fik — i Modsætning til Ankomstdagen — af mig slet ikke noget for sin Villighed — jeg maatte ikke for Tjeneren.

Inden Frokost kørte vi et Utal af Steder rundt for at indskrive os, bl. a. hos en Del fraværende Storfyrster, der nok for Øjeblikket holdt mere af at være ved Rivieraen o. s. v. end hjemme i St. Petersborg.

A propos om Storfyrster saa var jeg meget ked af, at jeg ikke saa Storfyrstinde Anna Poulowna, gift med Kejserens meget omtalte Onkel, Storfyrst Wladimir, med hvilket Ægtepar jeg gjorde Turen fra Gedser til Fredensborg den 29de August 1893.

Om Eftermiddagen besaa vi Peter-Pauls Kirken med de kejserlige Begravelser; den gjorde et smukt og højtideligt Indtryk. En Masse Guld- og Sølvkranse i Anledning af Kejser Alexander III's Død prydede Væggene i Nærheden af det Sted, hvor hans Kiste stod. Den eneste Krans, jeg saa anbragt umiddelbart ved Kisten, var den af Guld, som sendtes fra Danmark, anskaffet ved National-subscription.

For os to Rytterofficerer, Moltke og jeg, var det jo et særlig heldigt Træf, at der akkurat den Dag var concours hippique i et meget stort Ridehus. Vi saa en Konkurrencespringning af en hel Del Officerer, der gennemgaaende klarede sig godt og smukt, men desværre maatte vi af Hensyn til Taffet hos Kejseren akkurat forlade Stedet, da Kosakkerne skulde vise deres Præstationer, som jo er aldeles enestaaende. Naar jeg siger, at dette var det eneste Uheld eller den eneste Modgang, „Gesandtskabet“ havde under hele vor Rejse, vil man kunne slutte sig til, hvor heldig, behagelig og interessant den i det hele var.

Kl. 7 kørte vi med Jernbanen til Czarskojezelo til kejserligt Taffel.

Kort før dette modtog vi vore Ordensdekorationer, som vi straks maatte pynte os med. Jeg fik Storkors af St. Annaordenen med et bredt rødt Baand med smalle gule Kanter og en smuk Sol at bære paa højre Side af Brystet, ligesom Baandet bæres over den modsatte (venstre) Skulder, hvad der i Almindelighed ikke er Tilfældet.

Vi var ialt 28 Personer til Bords, hvoraf foruden Kejserinden og Storfyrstinde Maria Paulowna 5 Damer. Jeg sad til venstre for Kejserinden med Fyrstinde Obolensky, som jeg ogsaa havde truffet i København, paa min anden Side. Kejserinden var meget elskværdig og underholdende. Ganske kort drak Kejseren, der sad lige overfor Kejserinden, Kong Frederik VIII's Skaal.

Efter Taffet underholdt Kejseren sig længe med mig, til Dels om Forhold og Personer herhjemme. Naar han talte med En, havde han et saa elskværdigt Udtryk. Lidt bleg saa han ud, men befandt sig ellers tilsyneladende vel. Nu vilde han vel ogsaa være elskværdig lige over for os danske, og det var vel tillige en Afveksling for ham at se os, specielt sin Onkel Baron Blixen, som han kendte saa godt fra Danmark, hvor han tilligemed sin Fader havde tilbragt saa mange ubekymrede fri Dage og ikke som i Rusland halvvejs som i Fængsel. Kejseren skulde i over 1½ Aar ikke have sat sin Fod i selve St. Petersborg, skønt Czarskojezelo ikke ligger længere fra Staden end Roskilde fra København.

Efter denne særdeles behagelige Tur kom vi hjem til Vinterpaladset ca. Kl. 10³/₄, men klædte os straks om i Civil og gik i Café de l'ours, en meget bekendt Restaurant, hvor vi spiste Kaviar og Østers og drak Champagne til. Der var ikke mange Mennesker i Kafeen, der ellers skulde være en af de mere besøgte.

2den April. Denne Dag blev for største Delen tilbragt paa Chevaliers-Gardes Kasernen, et Besøg, der havde sin første Oprindelse fra den 18de Februar, da Christian IX's Bisættelse fandt Sted i Roskilde Domkirke. Paa Vejen dertil fra København sad jeg i Kupé med Chefen for Chevaliers-gardes, Enkekejserindens Regiment og det som regnes for det fineste Rytterregiment i Rusland, General Fyrst Youssouppoff, med hvem jeg blev gjort bekendt af Kammerherre Løvenørn. Under vor Samtale sagde Generalen til mig, at jeg endelig en Gang maatte komme til St. Petersborg og saa se hans Regiment, hvortil jeg svarede, at det gjorde jeg vist aldrig, medmindre Kongen skulde kommandere mig dertil. Jeg havde i det Øjeblik ikke den fjerneste Anelse om, at det virkelig skulde ske, men ligesaa snart Fyrsten fik det at vide, havde han sagt til Løvenørn, at jeg endelig maatte komme og se hans Regiment, hvad jeg og mine Ledsagere naturligvis hellere end gerne gjorde.

Kl. 11 Fm. kørte vi hen til Kasernen, hvor Generalen modtog mig og forestillede ca. 40 paa et Geled opstillede Officerer for mig, af hvilke jeg gav den, der stod paa Fløjen, Haanden, medens jeg blot hilste paa de andre, hvad jeg syntes var mere militærisk.

Derefter blev et Hold Ryttere i Paradeuniform præsenteret for mig af en Ritmester. Rytterne var til Dels Underofficerer, og i Spidsen red den Sergent, som havde været med i Deputationen til Danmark. Det var store Heste og store Folk, sande Kyrasserer. De red en meget smuk Volteridning med à tempo Changementer i Galop,

men de laa jo ogsaa 4 Aar til fast Tjeneste. Springningen var kun af liden Betydning. Forhindringerne var meget lave, hvorimod en Skarpflugning af Grene fra Hesten af var ganske fiks, hvortil et ret sindrigt indrettet Drejeapparat anvendtes.

Da dette Hold var færdigt, kom et andet i Feltuniform med et langt Gevær paa Ryggen samt Hue.

Medens Holdet en Gang red i Galop rundt i Ridehuset, blev hveranden Mand kommanderet til at springe af og op, hvad de gjorde særdeles flot, og hvad der er ret vanskeligt med fuld Udrustning, store Støvler med Sporer og Geværet paa Ryggen, især paa saa store Heste.

Saa blev der vist Gymnastik, Øvelser i Barre og Smidighedsøvelser, alt med lange Støvler. Derefter hørte vi Mandskabet synges, besaa Stalde og Belægningsstuer, var i Køkkenet, overværede Spisningen, smagte paa Maden, hørte Mandskabets Bøn før Spisningen m. m., kort sagt et meget fyldigt og udmærket Program.

Hver Gang en Øvelse begyndte eller endte, maatte jeg paa Generalens Opfordring og sufferet af ham paa Russisk sige „Goddag“ og „Tak“ m. m., hvorpaa vedkommende Trop svarede med en Ramse, hvoraf jeg intet forstod.

Da denne alvorlige Del af Festen var forbi, samledes vi til Frokost i Officersmessen med ca. 47 Officerer af alle Grader. Vi begyndte, som det ogsaa er Skik i Sverige, med en „aptitsup“, hvor der serveredes bl. a. med fortrinlig Kaviar og russisk Brændevin i store Snapseglasser, som jeg vel vogtede mig for at drikke mere end et lille $\frac{1}{4}$ Glas af. Min Ledsager, Moltke, maatte nok paa Opfordring drikke trede temmelig store Glas. Derefter satte vi os til et langt, men bredt Bord, ved hvilket General Youssouppoff og jeg præsiderede ved den ene Ende. Hvad vi fik at spise, mindes jeg ikke, men Vinen, især Champagnen, blev der ikke sparet paa.

Generalen drak en flot Skaal for Enkekejserinden, efter hvilken kom en Hurraraaben eller rettere Brølen, jeg aldrig før har hørt Mage til.

Efter nogle paa almindelig europæisk Vis raabte Hurra'er gik de alle, afløsende hverandre, over til en ligefrem barbarisk Brølen, der ikke lod til at ville høre op. Generalen hviskede da til mig om at sætte mig ned. Da jeg gjorde det, hørte Brølene op et Moment, men begyndte saa igen, saa at jeg atter maatte rejse mig op. Jeg havde Følelsen, som om jeg var i et Theater, hvor en af de Spilende kaldes frem, idet det samme gentog sig flere Gange.

Senere drak Generalen Gesandtskabets Skaal, der ligeledes blev efterfulgt af en uendelig Masse Hurra'er og Brøl. Denne Skaal besvarede jeg med en for Regimentet i Almindelighed og Chefen i Særdeleshed.

Under Frokosten lod Generalen Regimentets Drengeorkester, som nok var stiftet under Alexander III, og i hvilket der spillede paa Cither og lignende Instrumenter, musicere for os. De spillede virkelig fortrinligt, og Chefen bad mig endelig fortælle Enkekejsersinden det, da det vilde glæde hende.

Efter at vi havde rejst os fra Bordet, gik vi ind i et Værelse ved Siden af, hvor der paany blev skænket Champagne rundt. Saa serveredes der Kaffe og Likør og bødes Cigarer og Cigaretter om.

Allerbedst som jeg saa stod der, tog pludselig flere Officerer mig om Benene og løftede mig op, hvorefter nogle af de største Kyrasserer af Sangkoret løftede mig endnu højere op paa deres Hænder. Lige-frem Himmelspræt, hvorom jeg før har hørt Tale, var det ikke, men jeg kom da Himlen, i hvert Fald Loftet, betydeligt nærmere. Iøvrigt følte jeg mig lige saa sikker paa Gardisternes Hænder, som om jeg stod paa et Stuegulv. Champagneglasset holdt jeg hævet i højre Haand.

Senere blev den samme Sport eller Ære Baron Blixen til Del, derefter Løjtnant Moltke, hvilken sidste morede sig med at hælde Champagnen ned i Halsen paa nogle af de Kyrasserer, der bar ham. Han holdt sig foreløbig tappert og vandt megen Sympati blandt de russiske Kammerater.

Jeg takkede saa paany i en lille speech for den uforglemmelige Dag, hvorefter vi tog af Sted. Generalen havde tidligere sagt til Baron Blixen om at bede mig tage alle Officererne i Haanden, hvad jeg selvfølgelig gerne gjorde og havde gjort af mig selv.

Da vi kom hjem til Vinterpaladset, tror jeg nok, min yngste Led-sager kunde mærke, at han havde været til stor Frokost — han blev puttet til Køjs og sov, til vi skulde til Middag hos Fyrst Youssouppoff i hans Bolig paa Kasernen.

Medens Moltke hvilede i Morfei Arme, blev Baron Blixen og jeg vist rundt i Vinterpaladset, og det maa jeg straks sige, at vel har jeg i mit Liv set mange Slotte, men intet med saa enorme Sale og i det hele saa storslaaet som her. Min russiske Ledsager Fyrst Krapotkin brugte Udtrykket „écrasant“, og det gør jeg til mit, naar jeg med ét Ord skal karakterisere „le palais d'hiver“. Vi saa de Sale,

hvori der fandt Baller Sted; ved nogle af disse serveredes der Souper til ca. 3—4000 Mennesker. Dog maa jeg i første Række af hvad jeg har set af skønne Sale stille „Hvita hafvet“ i Stockholm Slot ved Siden af Vinterpaladsets Sale.

Saa klædte jeg mig paa i Husaruniform med danske og russiske Ordener for at tage Del i Middagen hos Fyrst Youssouppoff.

Om Fyrstinden havde jeg baade her og der hørt saa overordentlig meget, saavel hvad hendes ydre Skønhed og hendes elskværdige Væsen som hendes udmærkede Karakter angik, at jeg med stor Spænding imødesaa Bekendtskabet med hende. Enkekejserinden sagde om hende, at om Fyrstinde Youssouppoff vilde ingen og kunde ingen sige et ondt Ord. En Officer havde for mig betegnet hende som „une ange“. Med saa store Forventninger bliver man som oftest skuffet, men det maa jeg sige, at jeg ingenlunde blev. Hun var smuk med til Dels graat Haar, havde en smuk Figur og saa det yndigste, elskværdigste Udtryk.

Ved Bordet sad jeg paa hendes venstre Side og havde paa min venstre Side en høj, smuk Fyrstinde Katakuzine, en født Amerikanerinde, til Bords. Bedre kunde jeg næppe være placeret, de var begge elskværdige og underholdende. Amerikanerinden var født „Grant“, en Broderdatter af General, Præsident Grant. Hun fortalte mig, at hun en Gang som purung Pige havde været i København paa Gennemrejse, og at hun kendte en dansk Dame. Da jeg saa spurgte hende, hvem det var, saa nævnede hun „Grevinde Raben“, hvortil jeg kunde svare, at det var min Niece. Verden er lille, eller er det maaske nok saa meget en Del af den, der kører i Ring og derfor let finder Berøringspunkter.

Efter at hun havde udtalt Ønsket om at komme til Danmark igen, opfordrede jeg hende dertil og sagde, at vi saa kunde besøge Grevinde Raben og, da Musikken just spillede en Vals, maaske trods min avancerede Alder faa os en Svingom sammen.

Da jeg efter Middagen havde været en Stund inde med Herrerne til Tobaksrøgning og kom tilbage igen, fortalte en mig, at Amerikanerinden havde sagt, at den danske General vist var en af den Slags Herrer, som gik rundt og sagde slige Artigheder til alle de Damer, han traf paa. Jeg var selvfølgelig ikke sen til at gaa hen til hende og udtale: „Vous vous trompez complètement, Madame, je n'appartiens pas à cette catégorie.“

Vor Vært havde været en temmelig fattig Løjtnant (Grev Soumaroff Elston), som den rige eneste Arving til en stor Formue forelskede

sig i og giftede sig med, bringende ham en Medgift af et Par Millioner Kroner *om Aaret*. Hendes Karakter og Skønhed var dog den bedste Medgift i mine Øjne.

Kl. 10 kom vi hjem til Vinterpaladset efter denne bevægede og behagelige Dag, men Krapotkin, Blixen og jeg klædte os dog om i civil Dragt og gik i Café de Paris. Moltke, den yngste, trængte til Hvile og gik i Seng.

I Kafeen, hvor der var flere Opvartere end Gæster, nød vi, wie gewöhnlich, Kaviar, Østers og Champagne. Da en ung, pæn Officer gik forbi, oplyste vor Ledsager, at det var en Søn af den russiske General Keller, som var falden i Manchuriet. Hans Bekendtskab maatte jeg gøre, ikke saa meget paa Grund af Faderen som af Moderen, der i Fjor Sommer i længere Tid havde været i Besøg hos Hofjægermester Tesdorph's paa Falster, hvor min Svigersøn Holger Collet havde truffet hende.

Jeg fortalte nu den fikse unge Officer, at jeg af min Svigersøn havde hørt saa meget godt om hans Moder, der havde efterladt „les meilleurs souvenirs“ i Danmark.

3die April. Tidlig om Formiddagen spadserede Baron Blixen og jeg ud for at se os lidt om i Byen og gøre nogle Indkøb. Vi var i Kasan-Katedralen, smuk og ret imponerende, uden for hvilken mange Tumulter har fundet Sted i Tidernes Løb, for en stor Del sat i Scene af den studerende Verden.

I en Slags Bazar noget længere borte paa Newsky-Prospekt købte vi i en Butik, hvor Baronen havde været Dagen i Forvejen, forskellige Sager, jeg to af disse lækre, fine, hvide Orenburger-Shawler, som man skal kunne trække igennem en Ring. Det ene skulde min Datter have, det andet en kær svensk Veninde.

Nu kom den sidste Dag, vi var i St. Petersborg, paa hvilken vi havde lovet Enkekejserinden at komme til Frokost paa Gatschina. Vor Ledsager Fyrst Krapotkin vilde saa gerne have et Billede af os alle samlede, hvorfor vi, inden vi skulde af Sted med Jernbanen, mødtes hos en Fotograf og blev taget i Meldingsdragt. Billedet, som den elskværdige Fyrste sendte os som cadeau, er vellykket, skønt jeg synes, at baade Moltke og jeg selv er blevet tykkere, end vi i Virkeligheden var. Fyrsten var helt nervøs for ikke at blive god; to Gange stod han ikke stille, men tredie Gang lykkedes det ham.

Tiden var knap mellem de to Tog, hvormed vi skulde køre til og fra Gatschina, saa Vognen kørte en meget stærk „pace“. Kejserinden var sød og elskværdig som altid. Jeg havde taget mit Autografalbum

med for om muligt at faa hendes Navn i det. Det var hun saa god ogsaa straks at love mig at gøre. Kendende hendes Mangel paa Sympati for hvad der er Tysk, havde jeg slaæet op paa en Side, hvor jeg kunde vise hende en Del franske Navne, bl. a. General Boulangers, men Kejserinden bladede straks om, og da faldt hendes Øjne paa en Side med lutter Tyskere paa. Paa en lille, spids Bemærkning kunde jeg da svare, at det var Medlemmer af en Deputation fra Christian IX's thüringske Ulanregiment, men tænkte ved mig selv: „blot hun nu ikke faar fat i den Side, paa hvilken Feltmarskal H. Moltke's Navn pranger — ganske alene“. Jo, ganske rigtigt fik Kejserinden akkurat det og udbrød: „Uha, har De ogsaa ham.“

Jeg begyndte allerede at blive bange for, at jeg nu ikke skulde faa hendes eget Navn, men hun var alligevel saa elskværdig at pryde min Bog med det — en kær og dyrebar Erindring om Gatschina's Herskerinde.

En ganske overordentlig nydelig og rørende Attention viste Kejserinden mig nu. Hun vidste nemlig, at jeg aldrig havde faaet det Billede af Kong Christian, han en Gang for en Del Aar siden havde lovet mig, og som jeg uhyre savnede i den Samling af Fotografier, jeg har faaet af Kongefamilien, og blandt hvilke findes ikke mindre end 5 af Kejserinden. 4—5 Aar tidligere, da Kejserinden en Gang var i København, havde jeg henvendt mig til hende, om hun ikke kunde skaffe mig det Fotografi, som Kongen havde lovet mig. Da jeg saa en Dag efter Taffet, jeg var bleven indbudt til, stod og talte med hende og Kongen kom hen i Nærheden, sagde hun til Faderen: „Hør, Papa, ved du, hvad han der (pegende paa mig) siger? At du har lovet ham dit Billede, men aldrig givet ham det.“ Med sit gode, elskværdige Smil svarede Kongen: „Saa, har jeg det.“ Billedet fik jeg imidlertid ikke — dog ikke, fordi Kongen ej vilde give mig det, da jeg ved, at jeg stod i Gunst hos ham.

Lidt før vi skulde tage af Sted fra Gatschina, kom Kejserinden hen til mig og gav mig et Fotografi, det sidste der er taget af Kong Christian, hvor han staar med en Datter under hver Arm, Kejserinden til højre, Alexandra af England til venstre. Under Kongens Billede havde hun skrevet: „vor elskede Fader“ og Navnene „Dagmar“ og „Alexandra“ under de tvende andre samt nederst Dato og Aarstal „Oktober 1905“. Idet Kejserinden gav mig Billedet, sagde hun sødt, men vemodigt: „Tag dette i Stedet for det, De aldrig fik, og stil det paa den Plads, det skulde have staaet paa.“ Nu staar det der midt

paa Hylden bag min Sofa — et Minde om den mest ridderlige, elskelige, loyale danske Mand og hans to kærlige, henrivende Døtre.

Inden vi kørte, besaa vi Slottet i en Fart, men endnu større var Farten, hvormed vi kørte til Stationen, hvortil Kejserinden iøvrigt havde ladet telefonere, at man maatte vente paa os.

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Eftm. gav jeg for Kejserens Penge Værtens Rolle i Vinterpaladset ved en lille Middag, hvortil Kammerherre Løvenørn og den fungerende Sekretær O. Vind var indbudte. Vi spiste i Rejsedragt. En lille speech med varm Tak til Fyrst Krapotkin afleverede jeg ved Stegen.

Skønt jeg ellers er vant til at gøre alting selv, var jeg dog ganske glad ved ikke at have noget særligt at gøre med Bagagen, Drikkepenge o. l., hvilket mine to elskværdige Ledsagere besørgede udmærket. De eneste Drikkepenge, jeg personlig gav, var til min 1ste Kammer tjener, ham, der talte Tysk. Han fik for de 4 Dage 20 Rubler — 38 $\frac{1}{2}$ Krone — for hvilke han kyssede mig paa Haanden.

Den finske Trafikminister havde stillet sin Salonvogn til vor Raadighed, og i denne, hvormed fulgte en ministeriel Embedsmand, Hr. von Hertzen, og en Konduktør, rutschede vi fra St. Petersborg, hvor jeg antog, at jeg havde været for første og sidste Gang.

Oberst Krapotkin lod for Alvor til at have været glad for os og sagde nogle smukke Ord, som jeg tror mere paa, end man i Almindelighed skal ved slige Lejligheder, da jeg ansaa ham for en oprigtig og solid Personlighed.

Til Stockholm.

4de April. Paa Stationen i St. Petersborg havde Krapotkin forestillet en Oberst Mannerheim, der havde deltaget i Krigen i Manchuriet, for os, og med ham havde vi om Aftenen i Kupeen talt en Del, inden vi gik til Køjs. Han fortalte os en Del fra Feltoget, særlig om det japanske Rytteri (han var selv Rytterofficer). Blandt andet fortalte han, at næsten enhver japansk Soldat altid havde uanstændige Billeder hos sig, naar man ransagede Vedkommende.

Det var stille, klart og mildt Vintervejr, og der laa Sne overalt. Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Eftm. kom vi til Åbo, hvor Vicekonsul Møller modtog os. Af særlig Opmærksomhed mod os blev vor Salonvogn kørt alene ned til Dampskibet „Bore“. Jeg benyttede Bekendtskabet med Vicekonsulen, der talte Dansk, til at bede ham skaffe mig nogle Konvolutter

(brugte) med de Frimærker paa, der kun kunde bruges i selve Finland, medens jo almindelige russiske Mærker benyttedes til Udlandet.

Straks efter Afgangen fra Åbo spiste vi Middag i en meget pæn Spisesalon med kvindelig Opvartning og ikke overfyldt. Hvor lidt man skal gøre Regning paa at kunne foretage sig noget, selv langt fra Hjemmet blandt lutter ukendte Mennesker, uden at det kommer videre, havde jeg her et Eksempel paa. Kort efter kom en Slags Nevø, svensk Student Yngve Schaar, fra Lund til København med sin Forlovede, ogsaa fra Lund. Hun fortalte mig, at hendes Moder havde sejlet med fra Åbo til Stockholm.

Vi sejlede i en med tynd Is belagt Rende, paa begge Sider af hvilken der imidlertid var meget stærk Is. Skibet stoppede saaledes op et Par Gange i den finske Skærgaard, og et smalt Landgangsbræt blev fra det laveste Dæk lagt ud paa Isen. Paa et Sted holdt der ikke mindre end 13 Slæder med 1 Hest umiddelbart i Nærheden af Brættet. Et Sted saa jeg en lang Skydebro, som kunde anbringes over Dampskibsrenden til Passage for Fodgængere og Slæder, thi det var ofte ret lange Veje, Slæderne tilbagelagde paa Isen.

5te April. Ca. Kl. 8 stod jeg op og frydede mig over den smukke Indsejling gennem Stockholms Skærgaard, hvor vi passerede tæt forbi Fæstningen Oskar-Frederiksborg og Vaxholm.

Vi modtoges af Gesandten, Grev Sponneck, Legationssekretæren, Kammerjunker Zahle og den os attachedede Officer, Oberst og Overadjutant Jungstedt, Sekondchef for Livregiments Grenadererne. Det var en gammel Bekendt og Duskammerat, hvad man jo lettere bliver i Sverige end andetsteds, baade med Herrer og med Damer, paa Grund af den ellers nødvendige Brug af Titler og den ikke-accepterede Brug af „Ni“, det danske „De“. Obersten havde som Major været attachederet de fremmede Officerer, som sammen med mig overværede Manøvrerne i Dalarna i 1897, og det var mig en stor Glæde atter at skulle ledsages af ham.

I kongelige Vogne kørte vi saa til Grand Hotel, hvor vi havde lejet Værelser: en stor Salon og 3 Soveværelser. Kort efter Ankomsten spiste vi Frokost, hvortil jeg havde indbudt Kammerjunker Zahle, medens Oberst Jungstedt vilde komme igen noget senere med Vognen, for at vi kunde paabegynde skyldige Besøg og Indskrivninger.

6te April. Kl. 12 Middag skulde Gesandtskabet have Audiens hos Kronprinsen, der under Kongens Fraværelse var Regent, og det maa jeg sige, at hvad et fint Ceremoniel angaar, saa kunde det ikke være bedre end i Stockholm. Det er godt, at jeg heldigvis altid under alle

Forhold saa vidt muligt bliver ved at være ganske mig selv, thi ellers havde jeg nok haft Anledning til paa denne Tur, specielt ved Audiensen i Stockholm, at blive lidt ør i Hovedet og troet mig at være det, jeg ikke er: en stor Mand.

Kl. 11³/₄ kom en Ceremonimester, Grev A. Lewenhaupt, og hentede mig i en Gallavogn, en gammeldags Karet, med 4 Heste for og Forrider, hvis Heste næsten hele Tiden gik i spansk Trit.

I Slotsgaarden stod Vagten traadt an og gav Honnør. Ved Foden af Trappen blev jeg modtaget af en Hofembedsmand, der fulgte foran mig op ad Trappen, hvor der paa den næste Trappeafsats kom endnu en højerestillet do. til. Paa alle de sidste Trappetrin stod paa begge Sider Hestgardister, klædte i gammeldags Drabantdragter, med præsenteret Værge. I det første Gemak, jeg kom ind i, stod ca. 8—10 Hofembedsmænd af forskellig Rang paa 2 Geledder med Front imod hinanden, mellem hvilke jeg saa passerede videre.

Da jeg passerede mellem disse fine Hoffolk, kunde jeg ej lade være med at tænke, at de blot skulde have set mig hjemme i Ribegade med Jomfru Knudsen, saa vilde de vist ikke have gjort saa fin Honnør.

Derefter blev jeg ganske solo indladt til Kronprinsregenten, hvor jeg blev ret længe og navnlig talte om Forholdet mellem Sverige og Danmark, hvilket jeg havde berørt i den korte, paa Dansk holdte speech. Kronprinsen var selv besjælet af Ønsket om et saa godt Forhold som muligt, men tilføjede, at det jo ikke kunde undgaas, at den sidste Sommers Begivenheder havde efterladt nogle Saar, som der baade skulde Tid og Ro til at læge. Det kan man jo nok forstaa Rigtigheden af. Derefter blev mine to Ledsagere samt Oberst Jungstedt indladte.

Saa kørte vi til „Arvefurstens“ Palæ til Audiens hos Prins Carl, en Mand jeg har ganske overordentlig meget tilovers for, baade som Menneske og som Soldat. Man behøver blot at se Udtrykket i hans Øjne for at kende, hvilken elskværdig og ædel Karakter han har. Og saa skal man vanskelig finde en kongelig, i militær Stilling ansat Person, som omfatter sin Stilling med større Interesse og Samvittighedsfuldhed, end han gør det. Det er derfor harmeligt at læse saadanne Udtalelser, som jeg læste i 1904 under mit Ophold i Stockholm om denne Prins, mod hvem vist kun den ene Ting med Rette kan indvendes, at han er en Del tunghør. Dette har imidlertid til Følge, hvad jeg havde Anledning til selv at erfare i 1904, da han havde indbudt mig til at overvære hans Inspicering af Kavaleriskolen i Stockholm, at Mandskabet lærer at tale højt og tydeligt.

Da Prins Carl havde talt noget med mig, sagde han: „Ingeborg vil saa gerne se Generalen et Øjeblik.“ Jeg kom da ind til Prinsessen i hendes lille Boudoir og fandt hende sønderknust af Sorg over Søsteren Prinsesse Louise's Død. Det varede noget, inden hun kunde faa Graaden kvalt og tale lidt med mig om sin prægtige afdøde Søster.

Overalt blev vi modtaget med Høflighed og Venlighed, saa at vi ikke lagde Mærke til den sørgeligt nok ugunstige Stemning, der desværre paa det Tidspunkt gjorde sig gældende i Sverige mod Danmark og hvad der var Dansk.

Heraf saa man imidlertid et Udslag i et af Bladene, jeg tror „Dagens Nyheter“, der omtalte vor Audiens, Ordene kan jeg „inte precis“ erindre, men de var i hvert Fald baade flove og usande.

„I Dag var det danske ekstraordinære Gesandtskab, der skulde notificere Tronskiftet i Danmark, til Audiens hos Hs. kgl. Højhed Kronprinsen og blev afhentet med det sædvanlige store Ceremoniel. Ved slige Lejligheder plejer der altid at samle sig mange Tilskuere, men denne Gang var der næsten slet ingen Mennesker, der vilde se derpaa. Man fik Bekræftelse paa, at den danske Nation er „lille“, thi ud af Vognen steg Generalen, en „lille“ Mand („stor“ er jeg ikke, men „lille“ af Vækst har jeg da aldrig før været anset for at være). Uniformerne var uklædelige. Generalen bar med et bredt, rødt Baand (St. Anna) en mørkeblaa Frakke og lyseblaa Benklæder. Baron Blixen en rød Frakke ogsaa med lyseblaa do. og den unge Løjtnant, ja, han havde en ganske pæn Uniform, men kunde selv have trængt til lidt større Moustacher. Da Audiensen var forbi, og Gesandtskabet skulde gaa til Vognene, underholdt Generalen sig livligt med sine svenske Ledsagere (det er da høfligt at tale med dem): en Dansk kan ikke være højtidelig. Man har altid Indtrykket af, at han spørger om, hvorledes Familien har det hjemme, og siger: hils Deres Kone (som bekendt paa Dansk — Hustru, paa Svensk derimod en ikke legitim Forbindelse).“

Et Fotografi fra Gesandtskabets Audiens, sendt mig fra Stockholm og reproducet her i „Erindringerne“, viser tydeligt, hvor lidt Sandhed der er i Bladets Meddelelse om, at der „næsten slet ingen Mennesker“ var tilstede.

Da jeg kom hjem paa Hotellet, laa Sværdordenens Storkors, som jeg skulde have paa ved Taflet, paa Bordet — en meget smuk og kærkommen Erindring om min Sendelse til det svenske Hof. Manden, der havde bragt det, kom igen senere og fik sin reglementerede Dusør.

Taflet var Kl. 7 og talte ca. 50 Personer, hvoraf kun 3 Damer:

Udenrigsministerens Hustru, Grevinde Trolle, f. Gyldenstolpe, Grevinde Brahe og — jeg tror — Frøken Lejonhufvud. Blandt Herrerne havde jeg flere Bekendte, bl. a. Overhofjægermester Victor Ankar-crona. Med ham underholdt jeg mig en Del om min Datter, som han i 1896, da jeg besøgte min Broder i Stockholm (hvor han var Gesandt), havde set som en 20 Aars ung Pige, og med hvem han var bleven godt bekendt.

Ved Bordet sad jeg til højre af Prins Gustav Adolf og med Krigsminister Tingsten, denne dygtige selfmade Mand til højre.

7de April. Af Major Bergmann, som jeg den foregaaende Dag havde truffet i Kafeen, var vi blevet opfordret til at bese Tøjhuset og derefter aflægge et Besøg i den af ham forestaaede Artilleri- og Ingeniørskole.

Tøjhuset var meget velordnet og interessant at se, ikke mindst de mange Modeller af gamle og ny Uniformer. Majoren viste os forskellige fysiske Eksperimenter m. m., som min unge Løjtnant, Grev Moltke, forstod sig adskillige Gange bedre paa, end jeg gjorde.

Kl. 1 kørte vi i kongelige Vogne til Haga Slot, hvor vi skulde have Audiens hos Enkehertuginde af Dalarne.

2 Hofdamer, General Toll, som jeg kendte fra Manøvrerne i Dalarne i 1897, og Kammerherre Essen modtog os paa Haga, hvorefter jeg først alene, senere de andre Herrer med, fik Foretræde hos den ca. 70aarige Enkehertuginde, der umiddelbart ved sin Side havde den ene Hofdame, Frøken Lejonhufvud. Man havde Fornemmelsen af, at Frøkenen omhyggeligt vaagede over, hvad Prinsessen sagde, ja, næsten som om hun var bange for, at Prinsessen skulde sige noget forkert. Maaske var Hukommelsen lidt svækket, maaske var Begavelsen ikke saa fremtrædende — jeg ved det ikke!

Under Hjemkørslen kom vi forbi „Staldmestergaarden“, en gammeldags Restaurant, hvor man plejer at tage ud med „Damer“.

Kl. 7 var Middagen hos Udenrigsminister Trolle, der havde samlet en lille, udvalgt Kreds, i hvilken jeg specielt var glad ved at gense Friherreinde Anna Trolle, som jeg kendte fra København, særlig fra Væddeløbstiden, og som jeg traf i 1904 i Stockholm, hvor hun var „prisdome“ for Ænder ved den første større Fjerkræudstilling. Hende drak jeg snart et Glas med ved Bordet, hvor jeg havde hendes Svigerinde, Værtinden, til Bords.

Grevinde Trolles Søster, der var gift med en engelsk Diplomat, Back-Ironside, var ogsaa til Stede. Hende havde jeg set en Gang i 1896, da jeg besøgte hendes Fader, Grev Gyldenstolpe, som boede i

„Hofstallet“, hvad der svarer til vor „Staldmestergaard“, Tjenesteboligen for Kongens øverste Staldmester. Dette vilde jeg sige til Søsteren, min Borddame, og benyttede da følgende Udtryk: „Sidste Gang, jeg var sammen med Grevindens Søster, var det paa Staldmestergaarden.“ Da Grevinden gav sig til at le heraf og sagde: „Nej, det var det vist inte,“ saa gik det op for mig, at jeg havde benyttet et fejlt Udtryk, saa at det kunde se ud, som om jeg havde været med Søsteren paa Restauranten „Stallmästaregården“.

Friherreinden og hendes Mand havde et Par Aar tidligere gjort mig den Fornøjelse at benytte mine Komitélogebilletter til Vædeløbene ved Eremitagen.

Udenrigsminister Trolle var en overordentlig elskværdig Mand, der kort Tid var ansat som svensk Gesandt i København, hvor vi saa meget gerne havde beholdt ham, og hvor han og hans Hustru maaske ogsaa havde befundet sig vel. Han sagde mig tilmed, at han gerne vilde tilbage til København, naar hans Ministertid var omme.

Vi forlod Middagen ca. Kl. 10, og efter at have afført os de mange Ordener, jeg bl. a. mit Storkorsbaand, gik vi med Oberst Jungstedt og Grev Lewenhaupt i Operakælderen, hvor vi blev trukterede med Østers og Champagne.

8de April. Prins Gustav Adolf opfordrede mig til at tage hen og se de Svømmere, der skulde til de olympiske Lege i Athen. Opvisningen fandt Sted i — tror jeg — „Mälarebadet“, et Badeetablissement. Kronprinsen, Prinserne Carl og Gustav Adolf med sin Prinsesse var blandt Tilskuerne. Opvisningen var i det hele taget meget vellykket, navnlig fandt jeg Udspringene særdeles elegante og udmærkede.

Kl. 7 spiste vi i Rejsedragt til Middag hos vor gæstfri Gesandt-familie og tog direkte derfra til Jernbanestationen for med Iltoget at tage til Kristiania.

Til Kristiania.

9de April. Vi kom ca. Kl. 10 Fm. til Kristiania, hvor vi modtoges af Gesandten H. Grevenkop-Castenskiold og Sekretær Castenskiold-Benzon og af to os attachedede norske Officerer, nemlig min gamle, gode Bekendt Oberst Maurer af Rytteriet og Kaptajn Petersen af Fæstningsartilleriet. Kongen havde stillet Vogne til vor Raadighed, men, da hans Staldetat endnu ikke var ordnet, var det lejede Vogne, der kørte os til Grand Hotel.

Fra Hotellet kørte vi paa Besøg, først til Udenrigsminister Løv-

land for at aflevere Kopien af mit Brev til Kongen, senere til Krigsministeren Olsson, Generalløjtnant Ole Hansen m. fl.

Det var en speciel Opmærksomhed imod mig, at Oberst Maurer var bleven attachéret, idet Kongen og Generalløjtnant Hansen havde valgt ham, fordi det var dem bekendt, at Obersten og jeg kendte hinanden godt. Mig var det meget kært. Obersten havde, foranlediget ved et Brev fra mig om min Ankomst i Norge, allerede tidligere indbudt os til Middag paa Ankomstdagen. Baron Blixen blev imidlertid tilsagt til Kongens Taffel og kom saaledes ikke med.

røde April. Kl. 12 skulde vi have Audiensen, til hvilken jeg blev afhentet i Kongens egen lille Karet med de to røde Heste for, som jeg saa ofte havde set Prins Carl og Prinsesse Maud køre ud med i København.

Det er en Selvfølge, at der ved det ganske nylig dannede Hof ikke kunde stilles det paa Benene af Ceremoniel og ydre Glans, som ved de 3 Hoffer, jeg alt havde været ved, men hvad der var, blev benyttet paa bedste Maade.

Uden for Slottet var den almindelige Slotsvagt traadt an, og indenfor paa den øverste Trappeafsats stod en særlig Vagt til Ære for Gesandtskabet opstillet under Kommando af en Løjtnant.

I Forgemakket var hele Hofstaten samlet.

Vi 3 Danske blev derefter indladt til det nye Kongepar, der modtog os meget hjerteligt. Jeg afleverede Brevet med en ganske kort speech, som Kong Haakon besvarede i faa, men velvalgte Ord.

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ var der Taffel, ganske lille, kun Hofstaterne og Udenrigsminister Løvland. Jeg sad til højre for Dronning Maud med Kammerherreinde Rustad paa min anden Side. Dronningen, der talte ganske anderledes flydende og godt Dansk end tidligere, var elskværdig og livlig, men syntes at leve af Luften, saa lidt spiste hun. Kammerherreinde Rustad var en meget tiltalende Dame. Skraas overfor mig sad Udenrigsministeren, som, naar han sad uden at tale, lignede en Cerberus, der passer paa, at ingen kommer ind, men begyndte han at konversere, saa havde han et rart og livligt Udtryk.

Efter Bordet talte Kong Haakon en Del med mig. Han var jo glad over Tilværelsen, men kunde jo ofte have en ret vanskelig Stilling ved Afgørelsen af forskellige Spørgsmaal, hvoraf mange var ham fremmede, og med Hensyn til hvilke han maatte være meget forsigtig med ikke at vende sig for meget til den ene eller den anden Side af de politiske Partier. Jeg tror ikke, at han var ganske tilfreds med, at man Dagen i Forvejen havde faaet ham til personlig at gaa

med til forhenværende Statsminister Steen's Begravelse, hvilket nok kunde passe det ene Parti, men ikke det andet og vis-à-vis Sverige. Senere sad vi rigtig hyggeligt og samtalede ved smaa Borde i Rygeværrelset. En Gang trak Kongen mig lidt til Siden og hviskede til mig: „De kan tro, General, det er skam ikke saa let at være Konge.“

Et Par smukke Sale viste Kongen os, idet han lod alle de der-værende talrige elektriske Blus tænde. Slottet er i det hele en meget stor, højt liggende Bygning.

12te April. Oberst Maurer og jeg tog om Morgenen op til Holmenkollen, først med Jernbane og derfra med Vogn op til Voksenkollen. Det var det mest henrivende Foraarsvejr. Undervejs passerede vi forbi det Sted, hvor de bekendte seværdige Skiløb finder Sted. Vejen gik selvfølgelig opad hele Tiden og den første Tid ad en Vej, der kaldes „Kejser Wilhelms Vej“.

Kl. 7 var vi budne til Middag til Norges kommanderende General, Generalløjtnant Ole Hansen, gift med en Frøken Hegermann, langt ude en Slags Kusine af mig. Min Bedstefader var Norsk, men blev i Danmark efter 1814. Jeg havde lært Parret at kende, da jeg i 1899 var i Besøg hos min Fætter Toldkasserer Isachsen og var bleven „Du's“ med dem begge, to rare, elskværdige Mennesker.

Til denne Middag var foruden os 3 Danske og vore 2 norske Led-sagere: Statsminister Michelsen, Udenrigsminister Løvland, Krigsminister Olsson, Generalmajor Krohn (Trondhjem), Generalmajor Holtermann (Kommandant paa Akershus) og Generalmajor Boyesen (Ingeniørgeneral).

Der var en hyggelig og munter Stemning ved Bordet. General Hansen udbragte den danske Hærs og min personlige Skaal og jeg en for „Værtsfolket“ og „gamle Norge“.

At Statsminister Michelsen ikke altid vogtede sin Mund tilstrækkeligt, fik jeg et lille Eksempel paa ved Bordet, hvor han højt til mig — ovenikøbet med Glas i Haanden og tværs forbi Værtinden — sagde noget fra forrige Aars Begivenheder (1905), som han hellere ikke skulde have sagt. Løvland syntes øjensynligt heller ikke om sin Chefs Udtalelse.

Kl. 11 Aften skulde vi rejse hjem til Danmark og blev fulgt paa Stationen af Gesandtskabet, vore to norske attachederede samt Oberstløjtnant Lowzow og Ritmester Michelet.

12 April. Kl. 5½ Eftm. kom vi hjem til København. Hermed var denne saa interessante og i alle Henseender fornøjelige og behagelige Sendelse endt.

Erindringer om denne Tur staar med uudslettelige Bogstaver indgraveret hos mig, i mit Hjerte og i mit Hoved.

Den 25de April blev jeg kaldt til Kong Frederik i Anledning af, at Ritmester Anton Castenskiold havde været hos Kongen angaaende sine Avancementsmuligheder, hvortil jeg kun kunde svare, at han ikke egnede sig til Forfremmelse. Han blev derfor heller ikke Oberstløjtnant, hvad der meget uretfærdigt indbragte mig hans Had for Livstid.

Det er sandelig ikke noget behageligt Hverv at skulle dømme og derved gribe forstyrrende ind i et andet Menneskes Livsgerning, men det vilde være en Forbrydelse mod Staten, Hæren og Vaabnet at anbefale en Mand til en Stilling, især en højere, som man ikke mener, at han kan udfylde, navnlig med saadanne vanskelige Forhold for Øje, hvor han maaske holder mange andre Menneskers Liv i sin Haand, noget der let kan indtræde for en højere Officer under Krigsforhold.

Jeg ved med Bestemthed, at jeg aldrig i min hele Tjenestetid har taget andre Hensyn ved Bedømmelsen end de rent tjenstlige. Mere end en Gang har jeg været bedrøvet over at skulle bringe Skuffelser. Jeg har andetsteds i Memoirerne fremhævet den smukke Maade, hvorpaa flere andre Officerer har taget en lignende Skuffelse. Engang fik jeg af Krigsministeriet Ordre til at foreslaa en Premierløjtnant til en Ritmesterplads, der blev ledig. Mit Svar blev: „Den ældste er Premierløjtnant C. Hegermann-Lindenchrone, men ham kan jeg ikke anbefale ...“

Den 25de Juli kom Ordren fra Krigsministeriet om, at jeg skulde give Møde i Münster (i Westphalen) for at overvære de tyske Rytterøvelser, hvortil Kejser Wilhelm havde indbudt mig, da jeg den 27de Marts var til Taffel i Berlin. Heldigvis fik jeg omtrent samtidig et Brev fra Ritmester Otto Moltke, der gjorde Tjeneste ved det tyske 4de Kyrasserregiment i Westphalen, hvori han skrev, at han med Regimentet en af Dagene skulde afgaa til Munster, i Hannover, til de store Rytterøvelser. Ministeriet, der nok fra Geografien kendte Staden Münster i Westphalen, men ikke Troppeøvelsespladsen Munster i Hannover, uden to Prikker over U'et, havde nær fremkaldt en meget flov Historie, der heldigvis blev afværget ved Moltke's Brev.

Kejserens Indbydelse galdt ogsaa Premierløjtnant Fr. Moltke, der havde været med mig paa Gesandtskabsrejsen. Ledsaget af ham rejste jeg saa den 29de Juli til Altona, hvor vi overnattede.

Næste Dag tog vi over Uelzen til Munster Truppenübungsplatz.

Førstnævnte Sted spiste vi til Middag, og en Herre kom her hen til mig og spurgte, om jeg muligvis var den danske General, der skulde overvære de store Rytterøvelser ved Munster. Da han havde faaet dette bekræftet, præsenterede han sig som General Grev Hohenau, Adjutant hos Kejseren, paa Vej til Munster i Anledning af Kejsersens forestaaende Besøg dersteds.

Paa Stationen ved Munster blev vi modtaget af de to os attachede Officerer, Major Recum og Løjtnant von Ahlefeld. Kejseren havde givet Befaling til, at der skulde attacheres mig to Officerer, hvoraf den ene skulde kunne tale Dansk, hvilket skete i Form af sidstnævnte, der var svensk af Fødsel og talte Svensk. Endvidere skulde der attacheres en Underofficer, der ogsaa skulde tale Dansk, og det blev en Vagtmester Petersen fra Vestslesvig. Havde Hestene kunnet tale, skulde Hesten, en udmærket, jeg fik tildelt, sikkert ogsaa have kunnet tale Dansk.

I Dagene fra 31te Juli til 7de August overværede jeg forskellige Øvelser, dels i formel Ekercits, dels Løsning af Opgaver, der blev stillet flere af de højere Befalingsmænd. Styrken var ialt 6 Regimenter à 5 Eskadroner — 30 Eskadroner. Den 3die August arriverede Generalinspektøren for Rytteriet, General Planitz, en meget anset og ret original Personlighed, der endog den ene Dag gav Kejseren, der ankom den 6te Morgen, efter dennes Ønske en Opgave med Kritik bagefter. Det var ganske morsomt at se, hvorledes Planitz, hver Gang han vilde komme med en lille Berigtigelse af Kejsersens Dispositioner, først gjorde et lille Buk henimod Kejseren, der tog imod Kritiken som enhver anden Generalinspektøren underlagt Officer.

En Dag ledede Kejseren selv Øvelserne og holdt Kritik, som jeg overværede. Da den var færdig og jeg gik derfra for at gaa hen til min Hest, fik jeg et Slag paa Skulderen bagfra. Jeg vendte mig raskt om, troende det var en af de mig bedre kendte Officerer, men nej, det var Kejseren selv, der saa spurgte mig, om jeg havde været tilfreds med Kritiken, hvad jeg bekræftede. Den 3die kom Kejsersens Regiment „Königs Uhlanen“, ved hvilket Fr. Engelbrecht gjorde kortvarig Tjeneste, fra Lüneburg til Lejren. Ved Paraden i Galop den 6te førte Kejseren selv sit Regiment forbi.

Medens jeg boede i Hotel Sandkrug udenfor selve Lejren, indtog jeg de to Hovedmaaltider, Frokost og Middag, i Officerskasinoet. De to Dage, Kejseren spiste i Kasinoet, 6te og 7de, sad jeg efter Kejsersens Ordre vis-a-vis ham baade til Frokost og Middag.

Den mig af Kejseren allerede under mit Gesandtskabsophold i

Berlin viste store Godhed fortsattes her, hvor jeg tillige havde Lejlighed til at gøre Bekendtskab med hans Evne til at komme med spøgefulde eller ironiske Talemaader. Da Kejseren saaledes en Dag ved Bordet havde talt en Del om Prins Harald af Danmark og navnlig omtalt hans Tilstedeværelse ved de tyske Manøvrer Aaret forud, spurgte jeg, om Hans Majestæt muligvis havde lagt Mærke til den unge Husarløjtnant, der var med som Prinsens Adjutant, thi det var min Søn, og Kejseren svarede: „Ja, aber der Sohn macht einen viel mehr zuverlässigen Eindruck als der Vater.“ De i Nærheden siddende Generaler saa undrende hen paa mig for at se, hvorledes jeg vilde optage denne Udtalelse, men heldigvis kan jeg saa godt forstaa Spøg og Ironi.

Den første Dag drak Kejseren et Glas med de forskellige Officersgrader, der alle rejste sig op og højtideligt drak deres Glas indtil Turen kom til de unge Løjtnanter, der gav sig til at raabe: „Hoch, hoch.“ Ved dette vendte Kejseren sig til mig og sagde: „Sie sind es Herr General, Sie haben mir meine jungen Offiziere demoralisiert.“ Dette hentydede til, at Kejseren vist havde faaet at vide, at jeg om Aftenen kom i Artischocken-Klubben, hvor ellers ingen højere Charge end Ritmestre kom. Det var gennem Ritmester Otto Moltke, der som tidligere omtalt gjorde Tjeneste ved 4de Kyrasserregiment, at jeg næsten hver Aften kom i denne af de westphalske Rytterregimenter, t. Eks. det fra 1864 i Danmark bekendte 8de Husarregiment, stiftede Klub. Hvorfor den hed Artischockenklub, ved jeg ej endnu den Dag idag. Som „General“ var jeg altsaa en sjælden Vare i Klubben, hvor jeg blev modtaget med den største Gæstfrihed og tilbragte fornøjelige, med harmløs Spøg og en Del Seidler Øl fyldte Aftener. Jeg blev udnævnt til Æresmedlem af Klubben og fik i den Anledning tilsendt et den 8de August dateret Folioark med ca. 50 Underskrifter, ovenover hvilke var skrevet et af et af Medlemmerne forfattet Digt paa 5 Vers:

„Ein lautes Klagen tönt durch's ganze Lager,
der Freund des Kaisers is von uns gezogen,
der General der dänischen Reiterei,
dem Artischockenklub bricht fast das Herz entzwei.

Geehrt als Haupt der fremden Staatsvertreter
von Allerhöchster Stelle und vom ganzen Korps
ein Vorbild frischer Jugendkraft im Alter,
gewann er unsre Herzen leicht im Kanter.

Wie traurig hängt der Kopf der Artischocke
 noch kurz so stolz im Kreise froher Zecher
 verrauscht die Klänge unserer Klubbes Hymne
 statt lautem Schall ein klägliches Gewimmern.

Heute vereint zum letzten Freundesmahle
 ehe wir hinausziehen in die Garnisonen
 erhoffen in Verehrung wir und Freude
 dass Gottes Huld sich täglich ihm erneure.

Ergreift die Gläser, lasst sie kräftig klingen
 es gilt dem Ehrenmitglied unseres Klubs
 die Artischocke trauert um den besten Sohn,
 ein Hoch dem General von Hegermann-Lindenkron.(!)

:/: Hoch dem Generale :/:

Oh, Kameraden wie war in Munster doch so schön drum Herr General — auf Wiedersehen.

Mit dem Ausdruck meiner höchsten Artischocken und sonstiger Verehrung.

Ihr ergebenster
Kurt Pino von Frankenberg
 Rittmeister Kür. Rgt. 4.

Graf von Westerholt und Gysenberg, Präsident,
 Graf von Herdenberg, Vice Präsident.

Klubben gav ogsaa Kejseren Lejlighed til en spøgefuld Bemærkning ved Frokosten en Dag, hvor jeg mødte i den nylig indførte énradede lyseblaa Jakke, som Kejseren ej før havde set. Da jeg arriverede, sagde han: „Das ist vielleicht die Artischockenuniform.“

Holdende vor egen Kongefamilie udenfor, maa jeg sige, at af de fyrstelige Personer, og det er ikke saa faa, som jeg har truffet i mit Liv, er der Ingen, der har været baade saa elskværdig imod mig og saa interessant som Kejser Wilhelm.

Fra først af, er jeg temmelig vis paa, skrev dette sig fra den store Hengivenhed, Kejseren nærede for Kong Christian IX, hvis Adjutant han vidste, jeg havde været. Det var ingen hyklerisk Hengivenhed, som mange herhjemme har paastaaet, men sand og ærlig, der skrev sig fra, at Kong Christian ved et Besøg i Berlin, da Kejseren var en ung Prins, der blev meget strengt opdraget, og til hvem der ej blev taget stort Hensyn, med sin sædvanlige Godhed og Ridderlighed havde været saa venlig imod den unge Prins.

Den 8de August tog jeg hjem til København efter en baade lærerig og fornøjelig Tur.

Aaret 1906 blev et rigt Aar for mig paa Sendelser til Udlandet, idet jeg paa Indbydelse den 19de September over Helsingborg tog til Ljungsbyhed, hvor de 3 skaanske Rytterregimenter: Kronprinsens Husarer, Skaanske Husarer og Skaanske Dragoner havde samlede Øvelser. Jeg blev modtaget af Chefen for 1ste Arméfordeling, General Matern, hvis Adjutant, Løjtnant Carl Bennet, en særdeles tiltalende ung Mand, blev mig attacheret. Jeg blev indkvarteret paa Herrevad Kloster og var Ankomstdagen til Middag hos Skaanske Dragoner, hvis Chef Oberst Bjørnstierna udbragte min Skaal.

Den følgende Dag fulgte jeg hele Tiden med General Matern under Øvelserne med Kavalerifordelingen og fik Kvarter paa Hottellet i Røstænga, hvor jeg spiste Middag med Generalen, hans Stab og en Del Læger, hvoriblandt Møller, gift med en dansk Frøken Bornemann, og Amnitzbøll, dansk af Fødsel, idet den 21de September blev anvendt til Sanitetsøvelser.

Efter Tilbud af Professor Oscar Bloch var jeg 16de November hos ham for at udtage, hvad jeg ønskede af hans mange hengemte Breve med Frimærke paa. Da jeg kom, viste han mig en stor Skuffe fuld af Breve og sagde: „Værsgo' tag hvad De vil, nu gaar jeg.“ Jeg opponerede, at vel havde jeg ej i Sinde at læse i Brevene, men jeg holdt dog ikke af at rode i hans Breve i hans Fraværelse, hvorefter han ogsaa blev hjemme. Jeg gjorde en udmærket Høst af gamle danske Frimærker, især Tjenestemærker.

Som Formand i Understøttelsesforeningen for Hærens faste Officerer og Ligestillede fik jeg 9de December Meddelelse om, at Kong Christian IX havde testamenteret 8000 Kr. til Foreningen — det lignede den gode gamle Konge!

1907. Den 4de Januar blev jeg tilsagt til Audiens hos Kong Frederik VIII og fik aldeles uventet i Egenskab af forhenværende Adjutant hos Kong Christian overrakt et smukt Christian IX Navnechiffer til at bære som Dekoration. Dekorationen kaldes „Christian odes Mindetegn“.

Af min Dagbog ser jeg, at jeg den 10de Maj var hos Professor Mygind og blev penslet i Halsen for Halskatarrh. Da han havde kigget mig i Halsen, sagde han: „Ja, nu har Generalen vist røget for megen Tobak i den sidste Tid,“ hvortil jeg svarede: „Det synes jeg ikke, man kan sige, da jeg ikke har røget siden jeg var 16 Aar.“ „Den var flov,“ sagde han, hvad jeg bestred, da Halsen jo godt af

andre Grunde kan komme til at se ud som efter for megen Tobaksrøgning. Jeg var jo den Gang henved de 70.

Den 12te Juni havde jeg en fornøjelig Dag i Helsingborg, hvor jeg var indbudt til Middag hos Kammerherreinde Moe, f. Flach. Ved Middagen var jeg sammen med General Bråkenhjelm, Major Follins og de la Gardies.

I et øsende Regnvejr var jeg 3die Juli til Kejseren og Kejsersinden af Tysklands Modtagelse paa Toldboden. Straks, da han saa mig, sagde han med den ham egne store Evne til at underholde sig med Folk om det, der kunde interessere dem, og ikke som de, der mangler denne Evne, om Vejr og Vind: „der alte Planitz ist nicht mehr da, wir haben den Kleist bekommen.“ Kejseren spurgte mig saa, om jeg ikke havde Lyst til ogsaa dette Aar at komme til Rytterøvelserne, hvad jeg naturligvis gerne vilde, men næsten ej kunde tænke mig Muligheden af. Ved en Hofkoncert paa Fredensborg næste Dag nikkede Kejseren til mig, da han gik forbi mig med vor Dronning under Armen, og indbød mig paany til at komme til Troppeøvelserne. Kejseren havde ogsaa sagt til Kongen, at han havde inviteret mig.

Den 24de Juli fik jeg telefonisk Meddelelse om, at jeg den 27de s. M. paa Kejser Wilhelms Indbydelse skulde overvære det tyske Gardekavaleries Øvelser ved Alten-Grabow nær Magdeburg. Jeg fik Fart paa mig med Indpakning, først hos min Datter paa Rønnebæksholm og saa især i København, hvor jeg den 25de var i Ministeriet og i det tyske Gesandtskab, saa at jeg denne Dags Aften kunde rejse til Berlin, hvortil jeg ankom den 26de og tog ind til min Broder Johan, der den Gang var Gesandt i Berlin. Gesandtskabet meldte til Kommandanten i Alten-Grabow, at jeg over Magdeburg vilde ankomme Søndag Aften. Her blev jeg modtaget af den mig attachederede Ritmester Schmidt von Schwind og spiste med ham Middag i Casinoet, hvor jeg hilste paa Prins Albert af Glücksburg, Nevø af Kong Christian IX. Jeg boede i en Majorsbarakke i 2 Værelser, og fik en Uhlan som Ordonnans ligesom en god Hest fra Ritmester Schmidt's Eskadron. Den meget ansete, ogsaa som Forfatter bekendte Generalløjtnant Bernhardi var Øverstkommanderende.

I Dagene derefter fra 30te Juli til 3die August overværede jeg forskellige interessante Øvelser, ogsaa Fægtningsskydning, og gjorde Bekendtskab med en Mængde, navnlig højerestaende Officerer, deriblandt den nye Generalinspektør for Rytteriet V. Kleist, sachsisk Generalmajor Laffert m. fl.

Den 6te, der var Rastdag, afholdtes Væddeløb, i hvilke Kronprinsen mod Kejserens Ønske ogsaa deltog, hvorfor man ogsaa blev en Del febrilsk, da en Officer styrtede, som man først troede var Kronprinsen.

Kejseren kom den 7de om Morgenen. Da han denne Dag red hjem fra Øvelserne, sendte han Kronprinsen hen, der med Haanden til Huen bragte mig Ordren om, at jeg skulde ride hjem sammen med Kejseren, hvis Heste paa Grund af hans lamme Haand altid maatte være tilredne paa særlig Maade.

Den 8de var der først Exercits i Kavalerikorps under Kejserens egen Kommando, saa gav han og senere Generalinspektøren Opgaver til de Kommanderende. Der redes meget lange Galopper og Attaker, sammenlagt mellem 30—40 Kilometer.

Kejseren var ikke saa længe tilstede i Alten-Grabow, som han havde været det i 1906 i Munster, saa han talte ej saa meget med mig, men han var den samme elskværdige og livlige Mand som den Gang. Paa Foranledning af Prins Albert, der vidste, at jeg gerne vilde have, at Kejseren skulde skrive sit Navn i min Navnebog, skrev han sit Navn.

Den 9de August rejste jeg over Warnemünde hjem til København.

Den 31de August, jeg tror for første Gang, foretoges som Konkurrence et Orienteringsridt ved Hareskov med Løjtnanter af Rytteriet fra 1ste Generalkommando, hvor General Kühnel og Departementschef Dahl samt tilfældig en tysk Oberløjtnant V. Esebeck var tilstede. Der var 11 Deltagere, der anvendte fra 9 til 42 Minutter.

Efter at jeg 13de December tilfældig af Oberst G. Schøller havde faaet at vide, at min kære gamle Ritmester Flindt laa syg paa Frederiksberg Hospital, besøgte jeg ham den næste Dag og fandt ham meget syg. Han døde ogsaa den 15de, og jeg var lykkelig over at have handlet straks og ikke opsat Besøget. Jeg hylder ikke at opsætte til i Morgen, hvad jeg kan gøre i Dag. Der gives dem, der snarere hylder ej at gøre idag, hvad de kan gøre i Morgen. Den 20de fulgte jeg ham til Graven, opfyldt af Taknemmelighed for, hvad han havde været for mig og min Kone i Aarene 1866—71, da jeg stod ved hans Eskadron ved 5te Dragonregiment.

1908. I Anledning af Generalstabens 100 Aars Jubilæum var jeg 20de Januar i Gala til en Parade paa Gymnastikskolen, senere til Middag paa Hotel Phoenix, ca. 150 Personer, Guiderne med. Jeg holdt Tale for Flaaden og blev komplimenteret for den.

Efter at jeg 25de Januar havde været til Kongejagt i Kongelunden med Kong Frederik og Prins Valdemar, var jeg først til Middag i Udenrigsministeriet, derefter til ungt Bal hos Rabens, hvor jeg til Souperen ved smaa Borde havde den mig ubekendte spanske Ministerfrue til Borddame. Jeg begyndte da lidt med den Smule Spansk jeg kunde og blev meget forbavset, ja egentlig saaret, da hun sagde, at jeg talte bedre Spansk, end hun gjorde. Det oplyste sig da, at hun var Amerikanerinde af Fødsel og kun kunde meget lidt Spansk, hvad der var heldigt for mig, da jeg ellers snart vilde være gaaet i Staa med den Smule, jeg kunde.

Den 25de Juli havde Livgarden 250 Aars Jubilæum, i hvilken Anledning der paa Garderkasernen var Parade, ikke alene af de tjenestegørende, men ogsaa af Veteraner og gamle Gardere, Hestgarden indbefattet. Kongen, Dronningen og Kongehusets Medlemmer kom til Stede, og Kongen uddelte Dekorationer til Veteraner m. fl. Derefter stort Tog igennem Gaderne med Kongen til Hest i Spidsen.

Jeg var beordret til at være dels Overkampdommer, dels Kommandør for en Rytterbrigade ved de store Øvelser paa Sjælland dette Efteraar.

Den 5te Oktober var der stor Kongerevue paa Skullerupholms Marker, jeg kommanderende 3die Træfning, alle 5 Rytterregimenter, i Spidsen for hvilke jeg passerede forbi Kongen først i Skridt, saa i Galop, hvilket skal have taget sig fortræffeligt ud. Det var første og blev sidste Gang, at hele Rytteriet var samlet paa en Plet. Revuen overværedes, foruden af vort eget Kongehus, af Enkekejserinde Dagmar, Kong Georg og Dronning Alexandra.

Den 17de December havde jeg ikke alene Fødselsdag, men ogsaa 25 Aars Jubilæum som Medlem af Bestyrelsen i Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme, i hvilken Anledning en Deputation herfra med Grev C. Knuth som Ordfører overrakte mig en smuk Sølvjardiniere. Jeg modtog ialt 45 Visitter, 37 Telegrammer og 64 Breve og Kort.

1909. Dette Aar blev det sidste, hvori jeg gjorde aktiv Tjeneste, idet jeg medio Oktober afgik som Generalinspektør og blev stillet til Raadighed ved 1ste Generalkommando indtil jeg den 6te April 1910 blev afskediget.

18de Januar rejste Søster Caja og jeg til Berlin, hvor min Broder var Gesandt, i Anledning af min Broderdatters Bryllup med

Poul Holm. Jeg boede paa Hotel Minerva paa „Unter den Linden“. Næste Dag var jeg til Frokost hos Broder Johan. Mange dejlige Bryllupsgaver var allerede arriveret. Efter Middagen samme Dag gik jeg med Holm's til Hotel Adlon og festede med dem, der trakterede med Kaviar, Champagne m. m. Næste Dag kom jeg først op ved 1-Tiden, noget der saa at sige aldrig er sket mig før, dels vel efter Gaarsdagens Anstrengelser, dels fordi der var tætte Skodder foran Vinduerne, saa jeg troede, det var Nat.

Kl. 2 den 21de Januar stod Brylluppet i Kaiser Friedrich Gedächtniskirche, hvor Vielsen blev foretaget af dansk Præst og danske Salmer sungne. Derefter var der stor Modtagelse hos min Broders.

3die Februar rejste jeg i Anledning af „Nordiska Spelen“ til Stockholm. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Nat gik Postvognen i Stykker, saa at vi blev siddende i 6—7 Timer ved en lille Station Ansby og kom derved først Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Em. i Stedet for 9 $\frac{1}{2}$ Fm. til Stockholm.

Det var i det hele nogle bevægede og morsomme Dage. Jeg fartede fra det ene til det andet. Den 6te var jeg til Audiens hos Prinsesse Ingeborg og om Aftenen til Svømmeopvisning i Mälarebadet, hvor jeg traf den meget bekendte Gymnastikautoritet Oberst Balck. Den 8de var der Distanceridt, i hvilket vore Løjtnanter Jessen og Danneskjold deltog. Om Aftenen var jeg indbudt til en stor Banket paa Grand Hotel, hvor jeg sad mellem Krigsminister Malm, der som Oberst i 1904 havde overværet de større Øvelser i Jylland, hvorfra jeg kendte ham, og Professor Widmark. Sidstnævnte kendte jeg ej, og vidste ikke, hvem han var, men blev meget forbavset, da denne uniformerede og stærkt dekorerede Nabo paa en Gang, efter at have talt med mig og derved set paa mig, sagde: „Generalen er jo opereret for glaucom paa det venstre Øje.“ Da jeg saa fik at vide, at han var en meget bekendt Læge, forekom det mig ikke mærkeligt.

Næste Dag var jeg hos Kronprinsen, senere i ca. 3 Timer til „Prishopning“, i hvilken min Datter Polly havde en Hest, „Flying Star“, reden af Premierløjtnant Segelcke. Den sprang godt, men fik ej Præmie.

Den 13de fik jeg paa en morsom og overordentlig smuk Maade en uventet stor og værdifuld Tilvækst til min Mønt- og Medaljesamling. Jeg var den Dag til Middag hos Prins Carl og Prinsesse Ingeborg. Da vi havde spist, opfordrede Prinsen sine Gæster til at gaa med ind i hans Værelse for at ryge, men sagde til mig, at det jo ikke kunde nytte at byde mig det, da jeg jo ikke røg, men, at han havde noget andet, som han mente, jeg hellere vilde have. Han trak

derefter i sin Stue en stor Skuffe ud og sagde: „Vær's'go, Hr. General, nu kan De tage, hvad De vil.“ Jeg kiggede da ned i Skuffen og saa, at den var fuld af Etuier med Medaljer i, uagtet Prinsen ikke var Samler. „Maa jeg blot have Lov til at tage 1 Medalje til Erin-dring om i Dag,“ svarede jeg i al Beskedenhed, men det vilde Prin-sen ikke gaa ind paa. Saa stod vi ligesom i Rigsdagen og tingede frem og tilbage, indtil vi kom til Enighed om et for mig meget gunstigt Forlig, gaaende ud paa, at jeg skulde have lige saa mange Medaljer, som jeg havde Lommer i mine Klæder. Her glemte jeg en Inderlomme, saa at jeg kunde have faaet 1 Medalje mere, end jeg fik. Da jeg paa Prinsens Opfordring dertil ej selv vilde udtage Medaljerne, valgte han dem. Den første han tog, var en meget stor og smuk Medalje paa 164 Gram, slaet i Anledning af Prinsens Forældres (Oscar II og Dronning Sophia) Sølvbryllup.

Efter et Par Dages Festen og Visitter rejste jeg hjem til Køben-havn den 16de.

Som saa mange andre af mine Landsmænd havde jeg rejst en Del i Udlandet, set og besøgt megen smuk Natur og mange minde-værdige Steder, men mit eget lille Lands Seværdigheder, som jeg først og fremmest skulde vide Besked om, kendte jeg ej tilstrække-ligt. Jeg for min Person havde saaledes nok, baade som Discipel paa Herlufsholm og som ganske ung Løjtnant i Næstved været paa Møens Klint, men paa Bornholm havde jeg aldrig været. Saa vilde Tilfældet i Forbindelse med en, enten af mig selv eller snarere af min Stabschef, Ritmester Otto Moltke, undfanget snild Idé, at jeg kom dertil, ovenikøbet gratis og fik Kendskab til denne Ø's fra det øvrige Danmark saa forskellige, ejendommelige Natur.

Bornholm havde jo sin egen Væbning med baade Fodfolk, Rytteri (1 Eskadron) og Artilleri, hvormed der til visse Tider afholdtes Øvel-ser. Inden disse i 1909 skulde finde Sted, sendte Krigsministeriet mig som Generalinspektør for Rytteriet et Udkast med Rytteriets Virksomhed for Øje og ønskede en Udtalelse om dette. I mit Svar herpaa foreslog jeg, at jeg ved en Inspicering gjorde mig bekendt med Forholdene paa selve Stedet. Dette Forslag bifaldt Ministeriet, hvorfor jeg, ledsaget af Stabschefen, den 14de Juni om Aftenen med et af de dengang ikke ret store Dampskibe, der gik paa Bornholms-farten, sejlede til Rønne, hvor vi efter en udmærket Sejlads ankom næste Morgen Kl. 6 og tog ind paa Dam's Hotel. Kommandanten paa Bornholm, Oberst Laub, kom senere herhen og bragte os til-lige en Indbydelse til Middag samme Dag hos Amtmanden, Baron Bille-Brahe.

Samme Dags Eftermiddag saa jeg forskellige Øvelser ved Eskadronen, der mødte med en Styrke af, siger og skriver, 15 Mand med Ritmester Koefoed som Chef og Løjtnanterne Olsen og Frigaard. Jeg kendte flere af Mandskabet, idet dette enten var blevet uddannet ved Gardehusarregimentet eller ved 4' Dragonregiment.

Den 16de afholdtes en Felttjenesteøvelse, der endte ved Almindingen, hvor vi spiste Frokost i Pavillonen og derefter ombyttede Uniformer med paa Vogn medbragte civile Klæder, da vi vilde benytte Lejligheden til som almindelige Turister at bese Øen. Vi kørte først til Øster Lars Kirke, en interessant gammel Rundkirke. derfra til Rø og „Helligdommen“, hvor vi roede i en Baad nedenfor Klipperne, i den saakaldte „Gryde“, særdeles interessant og i dejligt Vejr.

Den 17de var der samlet Øvelse efter en af Kommandanten givet Supposition. Det var en Kadreøvelse (nærmest for Befalingsmændene) i 3 Partier. Parti A kommanderedes af Kaptajn Koefoed, Parti B af Kaptajn Koefoed og Parti C af Ritmester Koefoed.

Dette Navn er meget udbredt over hele Bornholm. Der fortæltes mig forskellige Grunde hertil, men den mest sandsynlige forekom mig at være den, som gik ud paa, at Familien Koefoed i sin Tid havde været Øens fornemste Slægt og at dennes kvindelige Medlemmer, naar de giftede sig, ikke antog deres Mands Navn, men beholdt deres eget.

Efter endt Øvelse rykkede jeg hjem foran Musikken og spiste Frokost sammen med Officererne i Hotellets Have.

Denne Dag gav jeg Middag paa Hotellet, hvor vi var 11 ialt: Kommandanten, Amtmanden, Oberstløjtnant Chabert, Kaptajn Nielsen (Adjutant hos Kommandanten), Kaptajn Stiernholm af Artilleriet og 4 Officerer af Væbningens Rytteri. Det var en meget fornøjelig Middag, der for de yngre med den brave Stiernholm i Spidsen trak langt ud paa Natten, efter at Værten, jeg selv, var gaaet. At det havde været en haard Tur fik Moltke at mærke, der under den næste Dags Øvelser red omkring med nogle meget generende Tømmermænd.

I Anledning af, at jeg den 2den Juni var bleven udnævnt til *Æresoberst* i Selskabet „*De danske Forsvarsbrødre*“, var jeg af dette indbudt til Fest Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften paa den Kongelige Skydebane sammen med Generalerne Lütken og Lemvigh, der havde faaet samme Udnævnelse, samt Pastor Gredsted, der var bleven *Æresmedlem*.

At man dengang paa Gaardene anvendte Polakkerne meget til Arbejde, kan jeg se deraf, at jeg 11te Juli paa Rønnebæksholm forærede de 8 Polakpiger, hver 3 Prospektkort og for 20 Øre Frimærker til Hjemskrivning.

Den 10de August mødte den prægtige Oversergent Mejlsøe, der 9de Juli var fratraadt Stillingen som Skriver hos Generalinspektøren, om Morgenens hos mig for inden sin Afrejse til Odense at sige Farvel, i hvilken Anledning jeg forærede ham mit Fotografi i Læderramme med Sølvplade paa. Han var en sand og udmærket Type paa en gammel dags paalidelig og pligtopfyldende Underofficer, der fuldstændig gik op i sin Stilling.

Fra han i 1910 kom tilbage til København og til sin Død var han den første, der hvert Aar mødte for at lykønske mig til min Fødselsdag 17de December. Min Datter og jeg var med til hans Begravelse den 9de Juni 1930 fra Glostrup Kirke.

I Begyndelsen af Oktober inspicerede jeg Gardehusarregimentet og 4de Dragonregiment, den 1ste og 2den Oktober havde de Øvelser imod hinanden, den 4de inspicerede jeg dem i Marken. Natten mellem de to førstnævnte Dage laa jeg i Borup Gæstgivergaard. Kl. 4 Morgen stod jeg op og red til Regnemark og Spanager, hvor der fandt en større Kamp til Fods Sted, der vækkede den stakkels Enkegrevinde Schack, hvorefter jeg gjorde hende min Undskyldning. Efter endt Øvelse fik jeg Kvarter paa Gjeddesholm hos Valentiners.

Da jeg den 4de om Morgenens red ud fra Gjeddesholm for at inspicere Regimenterne paa Gaardens Hovmarker, havde jeg ingen Anelse om, at det skulde blive min sidste tjenstlige Ridetur. Da jeg havde foretaget den egentlige Inspicering, fik jeg Lyst til under egen Kommando at øve Eksercits med de to Regimenter, formerede i Brigade. Det gik over Forventning godt og min Stemme slog saa godt til, at en ung Løjtnant, som en ligne førte yderste Deling, senere har fortalt mig, at han hele Tiden kunde høre Kommandoordene ganske tydeligt.

Da Klokken var bleven over 1, til hvilken Tid jeg havde lovet at komme hjem til Frokost, saa red jeg hjem til Gaarden i fri Galop. Ligesom jeg saa havde sat Foden paa Jorden, gav man mig et Brev, som, da jeg lukkede det op, viste sig at være et med egen Haand skrevet Brev fra I. C. Christensen, der den Gang var Krigsminister. Han meddelte mig heri, at, da den ny vedtagne Hærlov nu skulde træde i Kraft, vilde det være rimeligere, at den Mand, der efter min paa Grund af Alder i 1910 dog forestaaende Afgang skulde være Generalinspektør, nemlig Oberst Balle, overtog Arbejdet med at føre Hærloven ud i Livet. Af denne Grund vilde jeg komme til i Oktober at fratræde Stillingen som Generalinspektør og blive stillet til Raadighed for 1ste Generalkommando samt blive afskediget til 1ste April

1910, altsaa 8 Maaneder tidligere end fuldt opnaaet 70 Aar. Jeg meddelte straks dette til min Stabschef O. Moltke og derefter til de andre tilstedeværende, der alle undrede sig over den glatte Maade, jeg optog denne aldeles uventede Afgang fra min Stilling. Ikke mindre undrede man sig i Krigsministeriet herover, hvor man var vant til, at en saadan uventet Afgang altid af den paagældende blev modtaget med tydelig vist Misfornøjelse.

Kort efter, at jeg havde læst Brevet, rykkede 4de Dragonregiment forbi Gaarden, og Musikken spillede en Marche, som en svensk Dame, Fru Ellen Sandels, havde komponeret og tilegnet mig, hvorfor jeg senere mere end en Gang har sagt, at jeg havde faaet min Afsked som Generalinspektør (ikke som General) i fri Galop med Musik til.

Min sidste Gerning som Generalinspektør blev den 14de Oktober at overvære Eksamen paa Rideskolen fra 8 til 2 og uddele Beriderbeviser.

Den 18de Oktober var jeg paa Fredensborg til Audiens hos Kongen, der sagde, at I. C. Christensen ej havde meddelt ham min forestaaende Afgang. Jeg blev tilsagt til Taffel, hvor jeg sad ved Siden af Dronningen.

Vel fik jeg først min Afsked i April 1910, men faktisk ophørte min militære Tjeneste, da jeg i Oktober 1909 fratraadte Stillingen som Generalinspektør for Rytteriet. Det var ogsaa ved denne Lejlighed, at jeg tog officiel Afsked med det kære Rytteri, hvori jeg havde tjent i 50 Aar, og ogsaa ved denne Lejlighed havde jeg den store Glæde fra Kammerater i Vaabnet at modtage flere skriftlige Beviser paa Agtelse og Hengivenhed.

Den Afskedshilsen jeg den 19de Oktober bragte Rytteriet lød saaledes:

„Idet jeg nu som en naturlig Følge af den nye Hærordning „fratræder Stillingen som Generalinspektør for Rytteriet, føler „jeg Trang til at bringe alle i Vaabnet, fra den ældste til den „yngste, Befalingsmænd og Ligestillede saavel som Menige, min „oprigtigste Tak for den udmærkede Støtte Enhver indenfor sit „Omraade har ydet mig i Bestræbelserne for at fremme vort „Rytteri's Kampdygtighed.

„Med Vemod forlader jeg det Vaaben, hvori jeg har tilbragt „50 lykkelige Aar, men glad over usvækket at have kunnet følge „med til det sidste.

„Fra Øvelserne, ikke mindst i Aar, tager jeg ved min Afgang
„de bedste og friskeste Minder med om Vaabnets gode Uddan-
„nelse og kavalleristiske Aand.

„Mine varmeste Ønsker følger det kære danske Rytteri under
„Fremtidens desværre endnu vanskeligere Betingelser.

F. Hegermann-Lindencrone.“

Af de Breve, jeg modtog, skal jeg gengive, hvad Oberst H. Stockfleth, Chef for 5te Dragonregiment, denne prægtige Mand og Kavale-
rist til Fingerspidserne, skrev til mig:

Randers ^{20/10} 1909.

„Hr. General!

Idet Hr. Generalen nu træder tilbage fra Stillingen som vort Vaabens Generalinspektør, føler jeg Trang til at udtale min hjertelige Tak for den Velvilje og Imødekommenhed, som jeg altid har været Genstand for fra Generalens Side. Jeg har altid i det Forhold, jeg stod til Dem, Hr. General, haft Følelsen af at staa ikke alene overfor min Overordnede, men ogsaa overfor en forstaaende og velmenende Kammerat, og som Kavallerist kan jeg ikke andet end hertil knytte en Tak for alt det Hr. Generalen har været for Vaabnet, og for den Rytteraand og den Interesse for al god Ryttersport, som Hr. Generalen i en saa ualmindelig Grad har forstaaet at vække i vort lille, nu jo desværre saa lemlæstede Vaaben.

De Gange Generalen har inspiceret 5te Dragonregiment og de Øvelser, jeg har deltaget i under Hr. Generalens Ledelse, vil altid høre til mine bedste og fornøjeligste Minder, og idet jeg ønsker Hr. Generalen alt lyst og godt i Fremtiden, og ønsker, at den ungdommelige Friskhed og Sundhed, som Hr. Generalen hidtil har kunnet glæde sig ved, maa være Dem forundt endnu i mange Aar, tillader jeg mig at slutte disse Linier med en venlig Hilsen

fra Deres ærbødige og hengivne

Stockfleth.“

Oberst H. Castenschiold, Chef for 3die Dragonregiment: „Paa Regimentets Officerskorps' og egne Vegne bringer jeg Hr. Generalen vor varme Tak for de Aar, i hvilke vi har haft den Ære at staa under Deres Kommando. Vi føler Trang til at udtale en oprigtig Tak for de Impulser, hvormed Hr. Generalen har ladet den enkeltes Initiativ

og Individualitet komme til fuld Udvikling og ledet i det rette Spor, for det Eksempel paa utrættelig Interesse for Vaabnet og al kavaleristisk Idræt, som Generalen har været for os. Skulde der udtales en upartisk Dom over det danske Rytteri, da maatte den sikkert lyde paa, at det staa saa højt, som det overhovedet kan komme til at staa, et Resultat, der er naaet under Hr. Generalens Førerskab.“

Min tidligere Adjutant, nu Eskandronschef, Ritmester H. Nyholm: „Jeg har lært overordentlig meget af Generalen, blandt andet den vigtige Ting ikke at opsætte til imorgen, hvad der kan gøres idag, men der er en Ting, jeg aldrig rigtig har lært, og det er, som Generalen, aldrig at skye personlig Besvær for at kunne vise andre Venlighed og Opmærksomhed.“

Stabssergent P. O. Hansen: „Jeg tænker altid med Glæde og Taknemmelighed tilbage paa de mange Aar, jeg havde den Ære at tjene ved Gardehusarregimentet, da Hr. Generalen var dets Chef. Det var altid med Glæde, at Underofficererne imødesaa Hr. Generalens Inspicering, altid havde Hr. Generalen Forstaaelse af og paaskønnede deres Arbejde, altid havde Hr. Generalen et venligt Ord tilovers for os.“

Ved en eller anden Lejlighed havde Jomfru Knudsen sat Kæden paa Døren, saa jeg ej kunde komme ind, og da jeg saa, efter at have ringet, sagde til hende, at hun havde sat Kæden paa, svarede hun med sin Ufejlbarligheds Tro: „Det maa Generalen selv have gjort!“ Først da jeg meget grundigt havde bevist hende, at det var en Umulighed at sætte Kæden paa udvendig fra, indrømmede hun, at hun saa maatte have gjort det.

Den 1ste November var det 50 Aar siden jeg blev udnævnt til Sekondløjtnant og ansat ved 2det Dragonregiment i Næstved, i hvilken Anledning ca. 40 Gratulanter var hos mig og jeg fik 34 Telegrammer og 30 Breve. I samme Anledning var jeg af 52 Officerer indbudt til en meget vellykket (i civil Paaklædning) Middag i Officersforeningen.

Min Fødselsdag 17de December, paa hvilken jeg modtog 83 Telegrammer og Breve, samt en Deputation fra Travelskabet, højtideligholdtes ved en Middag hos mig.

Det var i nogle Aar staaende Regel, saaledes ogsaa i 1909, at der gaves gule Ærter til Middag, hvad Herrerne jo syntes godt om, hvorfor de ogsaa en Gang, da jeg ikke trakterede hermed, gjorde Indvending og sagde: „Men hvor er dog de gule Ærter blevet af?“

A propos gule Ærter saa havde jeg ogsaa en anden Gang, jeg

husker ej naar, Middag med gule Ærter, ved hvilken den svenske Gesandt Baron Beck-Friis (den ældre) var med. Nu havde jeg hørt, at man i Sverige drak Punch til gule Ærter, hos os drak man oftest en dansk Snaps, og jeg trakterede derfor mine Gæster med Punch, men det gjorde ikke videre Lykke af den gode Grund, hvad jeg først fik at vide senere, at den skulde være varm og ikke kold.

Det kan nok være, at der blev blæst til hurtig Udrykning for mig den 20de December, idet jeg Kl. 10 Fm. blev kaldet til Kong Frederik VIII, der gav mig det ærefulde Hverv, at jeg samme Dags Aften skulde rejse til Brüssel for at være hans Repræsentant ved Kong Leopold II's Begravelse.

Grunden til, at jeg med saa kort Varsel blev sendt afsted, var nok den, at man først vilde have sendt en af vore Prinser til Begravelsen, men at den belgiske Regering havde bedt om ikke at sende en Prins, fordi det kongelige Slot i Brüssel var under Reparation.

Da jeg jo efter min Fratræden som Generalinspektør ikke havde nogen Adjutant, men jeg paa Turen skulde have en yngre Officer med, tog jeg dertil min Søn Herman, den Gang Premierløjtnant ved Gardehusarregimentet. Jeg selv blev i enhver Henseende tilfreds med Valget, som ogsaa i sin ydre Apparition var det heldigste, thi det var en smuk Uniform paa en ung smuk Mand. Ved flere Lejligheder under Højtidelighederne i Brüssel hørte jeg ogsaa, naar vi fulgtes ad: „quel bel uniforme“.

Den 21de December ankom vi til Brüssel, og blev som Belgiens Gæster indlogerede paa Hotel de l'Europe. Den danske Gesandt, Vilhelm Grevenkop-Castenskiold (Hørbygaard) modtog os, hvorimod der ikke blev os nogen Belgier attacheret.

Foruden de i Brüssel værende faste Gesandter var der til Begravelsen sendt 18 ekstraordinære Gesandtskaber, hvoriblandt fra Sverige en god Bekendt af mig, General Matern. For at komme nemmere fra Etikettespørgsmaalet, havde man grebet til ved alle Højtideligheder at placere Gesandterne efter deres Landes Begyndelsesbogstav, hvilket flere Gange førte til, at jeg fik en bedre Plads end nævnte svenske General. Han spurgte mig ogsaa en Gang i Spøg, om jeg fandt det retfærdigt, at jeg ofte var bedre placeret end han var, hvortil jeg svarede, at jeg jo ikke kunde gøre for, at Danmark begyndte med D og Sverige med S.

Den 22de var der en stor Sørgehøjtidelighed i Kirken, ved hvilken Lejlighed der var en saadan Trængsel i Gaderne, at vi maatte staa ud af Automobilet og til Fods med Magt trænge os igennem

for at naa ind i Kirken. Til venstre for mig sad Gesandten fra den amerikanske Republik Costa-Rica, Peralta, hvem jeg, mit Samler-Motto tro: „Egen Ihærdighed, Andres Elskværdighed“ fik afpresset flere Breve med Tjenestefrimærker paa. Til venstre for ham sad Baron Eppinghoven fra Coburg-Gotha, en særdeles net Mand med hvem jeg i Ventetiden længe underholdt mig. Saa kom Gesandten fra China, derefter Gesandten fra Bolivia. Det varede meget længe, inden Kong Albert ankom til Kirken, men kort før dette skete, faldt Chineseren, der var en ældre Mand, besvimet ned af Kirkestolen, hvorefter man saa ham fra Bolivia stikke Fingrene i Munden paa Chineseren, der derefter blev bragt hen i et Hjørne af Kirken. Det hele saa ret mærkeligt ud, men det viste sig, at Gesandten fra Bolivia var Læge af Profession og vidste, at Chineseren havde et falsk Tandsæt, som Boliviamanden vilde uskadelliggøre. Det var nu ikke værre med Chineseren, end at jeg ca. 5 Timer senere spiste Middag sammen med ham hos den belgiske Udenrigsminister Davignon. Hans Dragt og Fodbeklædning lignede meget en Sygedragt.

Da jeg senere hen paa Dagen traf den faste svenske Gesandt i Brüssel, Grev Ehrensvärd, spurgte han mig, om jeg vidste hvem den Mand var, som jeg staaende havde talt saa længe med. Da jeg saa svarede ham, at det vidste jeg da nok, nemlig Baron Eppinghoven, fortalte han mig, at det var en uægte Søn af Kong Leopold I, der, ligesom Leopold II havde haft sin Baronesse Vaughan, havde haft en Madame Meyer, hvis Børn med Kongen var blevne kaldt Eppinghoven. Dette Forhold var ogsaa kommet nogle af de andre Gesandter for Øre, og en af dem kom til mig og udtalte, at han fandt det taktløst saa at sende Baron Eppinghoven til Begravelsen. Saa sagde jeg i Spøg, at det var jo dog altid først og fremmest de nærmeste Slægtninge, der kom til Begravelsen, hvortil han saa svarede: „Vous avez raison, mon général.“

Kl. 8 var der stor officiel Middag hos Udenrigsministeren. Jeg havde egentlig tænkt mig at skulle rejse hjem den 23de, men saa fik jeg fra Hove Opfordring til at være til Stede denne Dag ved Kongens Edsaflæggelse og ved et Te Deum den 24de.

Edsaflæggelsen fandt Sted i „Palais de la Nation“ i Salen for „la Chambre des Représentants“, hvor der paa Talerstolens Plads var rejst en Trone for Kongen. Til venstre for Tronen var der en Tribune, forbeholdt Dronningen og øvrige kongelige Personer. Til venstre herfor havde alle de tilsendte fremmede Gesandtskaber deres Plads. Dronningen fandt jeg ej ligefrem smuk, men meget sympatisk.

Begge Kong Leopold II's Døtre Stephanie og Klementine var ogsaa til Stede, den førstnævnte havde været gift 1ste Gang med Kronprins Rudolf af Østerrig, og var 2den Gang gift med Grev Lonyay.

Det var i det hele en meget højtidelig Ceremoni, Kongen oplæste en meget smuk Tale og aflagde Eden først paa Fransk og saa paa Flamsk. Der var stor Begejstring baade for ham og for Dronningen, dog hørtes der en Gang en lille, svag Mislyd fra de republikanske Rigsdagsmænd, men som straks blev overdøvet fra kongetro Side.

Kl. 7 var der stort Taffel hos Kongen, men et Kvarter forinden afleverede jeg med en ganske liden speech det Brev, jeg var Overbringer af fra Kong Frederik VIII.

Den 24de Kl. 2 var jeg til et Te Deum i den samme Kirke, Sainte-Gudule, hvori Sørgenhøjtideligheden havde fundet Sted den 22de. Det var en smuk og ej langvarig Ceremoni. Kun forbavsede det mig, at et lille Kommando, placeret i selve Kirken, blev kommanderet med høj Røst, naar Honnør blev afgivet.

Juleaften Kl. 5 Eftm. rejste jeg sammen med General Matern over Köln—Hamburg—Kiel—Korsør til København, hvor vi ankom 1ste Juledag. Da jeg saaledes i Statens Tjeneste maatte tilbringe Juleaften i et Jernbanetog i Stedet for i Familiens Kreds, tillod jeg mig at fejre Dagen med et Glas Champagne, hvormed jeg trakterede min Søn og den svenske General. Da jeg kom hjem og meldte mig i Udenrigsministeriet, fortalte jeg, at den eneste Flothed, jeg, der rejste efter Regning paa Ministeriets Konto, havde tilladt mig, var den sølle Flaske Champagne Juleaften, hvortil man satte et Ansigt op, saa at jeg nær havde sagt, at saa ønskede jeg hellere selv at betale den. Den første Gang, jeg havde en Udkommando paa Krigsministeriets Konto, var det ogsaa efter Regning, en kedelig og omstændelig Maade, senere fik jeg en bestemt rund Sum tildelt, som jeg saa kunde bruge som jeg vilde, hvilket er ganske anderledes nemt og behageligt.

Aaret 1909 havde været rigt paa forskellige interessante Oplevelser i Ind- og Udland, det kommende 1910, i hvilket jeg i April fik min endelige Afsked, blev kun præget af Privatlivets Færd.

Da jeg fra tidligere Tid vidste, at Hertugen af Cumberland
1910. holdt af, at man kom til ham 9 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ om Aftenen efter Tallet, som han altid forlod hurtigst mulig, gik jeg til ham paa Amalienborg den 12te Januar om Aftenen, hvor han som altid ustandselig røg Cigar og ogsaa holdt af et lille Glas Rødvin. Et lignende Besøg

gjorde jeg den 20de Januar fra 9 $\frac{1}{2}$ —12, hvor jeg til Underholdning havde medtaget min Navnebog og nogle Konvolutter med Frimærker paa. Atter gjorde jeg et Besøg den 27de Januar.

Den 24de Januar fik jeg af min gamle Skolekammerat Otto Jensen, der nu var Forstander, og det en udmærket, for Opfostringshuset, hvortil jeg (egentlig min ældre Broder) havde Ret til at indlægge en Dreng, Lov til at undersøge Arkivet og var da saa heldig at finde 12 Stk. 2 Skillingsmærker fra 1851 paa Breve. Jensen vilde forære mig Brevene, men jeg beholdt kun det bedste, frankeret med et horizontalt Par, som Gave og gav ham 4 Kroner for Stykket af de andre 11, den lave Pris, hvori Mærket den Gang stod.

7de Februar mødte den belgiske Minister Groote med Sekretær for at overrække den mig og min Søn Herman tildelte Orden som henholdsvis Storkors og Ridder af den belgiske Kroneorden. Den 8de Februar var jeg til Taffel hos Kongen i Anledning af et belgisk ekstraordinært Gesandtskab, der var her for at notificere Kong Alberts Tronbestigelse. Jeg fik ved denne Lejlighed ligesom allerede, da jeg var i Brüssel, et Bevis paa Kong Alberts store Elskværdighed. Da den belgiske Gesandt, Hr. Bancotte, spurgte mig om, naar jeg var hjemme, da han gerne vilde aflægge mig et Besøg, vilde jeg, anseende Besøget for en blot og bar Formalitet, gøre ham det nemt og sagde derfor, at han jo kunde give mig sit Kort her med det samme. Dette vilde han imidlertid ej og bad mig bestemme en Tid, hvorom jeg saa gjorde Aftale med den ham attachederede danske Herre. Da saa Hr. Bancotte kom hjem til mig næste Dag, fortalte han mig, at Kong Albert ved hans Afrejse fra Brüssel havde paalagt ham, at han personlig skulde gøre General Hegermann-Lindenchrone et Besøg og takke ham, fordi han havde været til Begravelsen i Brüssel.

Den 12te Februar var jeg til Middag hos Baron Meyendorff ved det russiske Gesandtskab, gift med en rig russisk Dame. Jeg havde den nydelige østerrigske Gesandtfrue Szeghnyi til Bords og spillede Bridge med Fru Calvi (italiensk Gesandts Hustru), Fyrst Gagarini og Hofdame, Frøken Fanny Wimpffen. Nu, hvor jeg skriver dette, opholder Parret Meyendorff sig et Sted i Udlandet i den største Fattigdom, en Lod, de har maattet dele med mange andre stakkels russiske Flygtninge. I den sidste Tid, Fru Meyendorff opholdt sig her, skaffede hun sig lidt Indtægt ved sine Hænders Arbejde ved Maling paa Pergament.

Da min Datter, der siden sin Moders Død i 1895 havde styret Huset for mig, den 4de November 1896 blev gift, fik jeg Jomfru

Louise Knudsen som Husholderske. Hun var kun ca. 4 Aar yngre end jeg, hvorfor hun, da hun hørte, at jeg til April 1910 skulde have min Afsked og derved mistede den Hestepasser, som var gaaet hende til Haande med det grovere Arbejde i Huset, en Dag bad mig om i Tide at se mig om efter en Afløser for hende, da hun ikke i Længden alene kunde overkomme hele Arbejdet.

Jeg bad derfor min Datter om at hjælpe mig til at faa en Afløser, da Jomfru Knudsen i 1916 vilde gøre Alvor af at forlade mit Hus. Min Datter fik Anvisning paa en i Jylland født Frøken Benedikte Madsen, der syntes at kunne passe godt for Tjenesten hos mig. Dette fortalte jeg Jomfru Knudsen, der derfor en Gang, jeg var bortrejst, gik hen for at høre nærmere om sin mulige Stedfortræderske. Da jeg saa kom hjem, fortalte hun mig om sit Besøg og tilføjede, at den paatænkte jyske Afløser aldeles ikke passede for mig. Da jeg saa spurgte hende om Grunden hertil, svarede hun: „Generalen kan tænke Dem, at de kaldte hende for Damen derovre i Jylland og sagde, at hun skulde kaldes Frøken.“ For at kunne forstaa dette, maa man erindre, at Jomfru Knudsen, skønt hun var en Datter af en velstaaende Købmand i Nykøbing paa Falster, hørte til den Tid, hvor Frøken kun blev brugt om ugifte Damer i de højere Stænder, hvorimod alle andre ugifte blev kaldte for Jomfruer. Paa hendes Udtalelse svarede jeg saa: „Frøken og Jomfru det er akkurat det samme.“ Hun kom nu med et Svar saa uanet, at jeg altid, naar jeg fortæller Historien, lover de Vedkommende hele min Mønt- og hele min Frimærkesamling, hvis de kan gætte, hvad hun saa svarede, og det var: „Jeg kan, Hr. General, lægge 3 Fingre paa Biblen og sværge, at jeg er Jomfru.“ Hun tog Betegnelsen „Jomfru“ i dens dybeste Forstand, menende, at tjenende Aander kun, naar de var lette paa Traaden, kaldte sig „Frøken“. Nogle Aar senere læste jeg en Dag i Avisen, at nu skulde Tjenestepigerne for Fremtiden kaldes „Husassistenter“, hvilket jeg saa fortalte Jomfru Knudsen, tilføjende, at jeg syntes „Frøken“ var en bedre Betegnelse. Hertil svarede hun: „Ja, det har Generalen Ret i, thi her i Huset er der 3 (Tjenestepiger), til hvem Kæresten kommer om Aftenen og først gaar bort om Morgen.“

Da jeg den 1ste Maj 1916, hvor Afløsningen skulde finde Sted, skulde ud om Aftenen og saaledes ej vilde være til Stede, bad jeg Jomfru Knudsen om at sætte Frøken Madsen lidt ind i Forholdene hos mig, hvortil hun saa svarede: „Hun kan da vel faa Lov til at være Jomfru, saalænge jeg er her.“

Denne virkelig klassiske Historie har jeg fortalt mange, deriblandt

ogsaa Kejserinde Dagmar, der morede sig kosteligt over den. Naar jeg senere fortalte noget hjemmefra, hvor Husbestyrerinde eller Husholderske blev nævnet, spurgte Folk altid: „var det hende med de 3 Fingre.“

Naar jeg ved dertil given Lejlighed havde givet ovennævnte Historie til Bedste og yderligere vilde underholde Tilhørerne, plejede jeg at fortælle en i Sandhed klassisk Historie, hentet fra et helt andet Sted paa Firmamentet.

Den svenske Konge, Carl XV, havde en yngre, brav, men ikke særlig begavet Broder, der hed August, som han en Gang sendte til Frederik VII med et lille, officielt Hverv. Efter Taflet paa Skodsborg sagde Prinsen til Kong Frederik, at Sverige egentlig burde have Øerne (Sjælland m. m.), hvilken mærkelige Ytring Kongen lod gaa ind af det ene og ud af det andet Øre. Næste Dag kom imidlertid den danske Udenrigsminister ud til Kongen og sagde, at det ikke kunde gaa an, at en svensk Prins, der var her i officielt Ærinde, kom med en saadan Udtalelse, hvorom der burde skrives til Stockholm. Dette skete ogsaa og den svenske Statsminister gik til Kong Carl om Sagen, som Kongen sagde, at han nok skulde ordne, hvorefter han telegraferede til Frederik VII: „Nästa gång Du super August full, tar han Jylland med.“

Med det samme kan jeg fortælle en anden god Historie om Carl XV. Han og Frederik VII var jo gode Venner, og saa var det en Gang, at Kong Frederik, der skulde besøge Kong Carl paa Bäckaskog, fik Lyst til at tage Grevinde Danner med og spurgte derom. Hvad man i min Ungdom almindeligt vidste, men man maaske ikke ved nu, at Kone paa Dansk og Kone paa Svensk er to højst forskellige Ting, idet det paa Dansk er en legitim Hustru, paa Svensk en Maitresse.

Nu vilde Kong Carl nødig have Grevinden derover, men paa den anden Side nødig sige Nej til Frederik VII, hvorfor han lod, som om han tog Ordet i den svenske Betydning og telegraferede: „tag ligesaa mange Koner med som du vil.“

Saa slap han for Grevinden og sagde ikke nej til Frederik VII.

EFTER AFSKEDIGELSEN

1910—1935

Efter at min Afsked havde staaet i Kundgørelsen den 8de April (1910) med Tilkendegivelse af H. M. Kongens allernaadigste Paa-skønnelse af og Tilfredshed med min lange og udmærkede Tjeneste, var jeg den 11te April til Audiens og Taffel hos Kongen, ved hvilket jeg sad mellem Dronningen og Prinsesse Dagmar. Jeg erindrer ikke bestemt, om det var ved denne Audiens eller da jeg i Oktober 1909 meldte mig efter at have fratraadt Tjenesten som Generalinspektør, at Kongen sagde til mig, at han kunde ønske ogsaa at fratræde sin Stilling. Han fortalte mig ved denne Lejlighed, at han havde faaet mange anonyme Breve med Insinuationer og Beskyldninger af ondartet Beskaffenhed.

Frederik VIII er i levende Live efter min Mening ofte blevet strengt og uretfærdigt bedømt, saaledes for sin Jagen efter Popularitet, der bundede i en virkelig Interesse for Personer og Forhold samt i Følelsen af, at en nærmere Kontakt mellem Kongen og Befolkningen vilde være til Gavn for Landet.

Efter sin Død fik Kongen iøvrigt paa forskellig Maade skyldig Oprejsning gennem den Omtale, han fik i Almindelighed i Pressen og som var i Overensstemmelse med den rigtige Vurdering af hans Liv og Gerninger.

Den Følge havde min Afskedigelse, at jeg, der fra mit 5te Aar havde siddet paa Ryggen af en Hest, mistede mine to Tjenesteheste og derved Betingelsen for at kunne ride. Her fik jeg atter Lejlighed til at prise den Taknemmelighedsfølelse, jeg havde faaet i Daabsgave, nemlig for saa let at kunne finde mig i Forhold, fremkaldte af gode Grunde, hvad der bevirkede, at jeg egentlig ikke følte Savnet af ikke at kunne ride. Fra den Gang og indtil nu har jeg kun et Par Gange været til Hest, nemlig i 1912, da der var stor Indkvartering paa Lundbygaard under de større Øvelser, og min Datter Polly tilbød mig Hest for at kunne overvære Øvelserne. Det fik imidlertid en hur-

tig Ende, da den senere i 1915 bortopererede store Sten i Blæren forvoldte mig slemme Smerter.

Paa min Moder's Fødselsdag, 9de August, lagde jeg først Blomster paa hendes Grav paa Garnisons Kirkegaard, og jeg tog saa til Roskilde for at besøge mine 3 der boende Søstre, af hvilke Jutta boede paa det adelige Kloster, hvor vi saa alle spiste til Middag. Efter denne, da vi drak Kaffe i Haven, fortalte jeg Historier til Moro for de unge(!) Piger. Den første var den om den gamle Bonde, der kom op til en Læge i Slagelse med daarlige Øjne, om hvilke Lægen sagde, at det var en „gammel Skade“, som han, der ikke var Specialist, nødig vilde røre ved, men anbefalede Bonden at gaa til en Øjnlæge i København. Da Bonden sagde, at det var saa dyrt, raadede Lægen ham at gaa til Øjnlæge Jensen i Jernbanegade, hvor det kun kostede 10 Kr. Det Raad fulgte saa Bonden og Jensen sagde da, efter at have undersøgt Øjet, at det var den „graa Stær“, men, at Bonden var en saa gammel Mand, at han nødig gik til en Operation. „Nej Tak, det skal jeg heller ikke have noget af, ham i Slagelse sagde det var en „gammel Skade“, og De siger det er en „graa Stær“.

Af denne Historie lo de ældre Damer jo godt, og en af dem spurgte, om jeg ikke kunde fortælle flere Historier. „Jo, paa Deres An- og Tilsvær skal jeg gerne fortælle en til,“ svarede jeg. Min Søster Jutta sagde da, at hun ikke vilde have noget Ansvar for, hvad jeg kunde finde paa at fortælle.

Saa fortalte jeg Historien om den fine Dame, der en Gang kom ind i en Sporvogn, der var stuvende fuld, og saa sig skuffet om til alle Kanter. Da rejste der sig en elskværdig, tyk Mand op og sagde: „Vil Damen ikke sidde her?“ „Mange Tak,“ sagde hun og satte sig ned. Da den tykke Mand længe havde siddet paa den Plads, var det jo saa rimeligt, at Sædet var varmt, og Damen sagde da for sig selv: „Gud, hvor er her varmt“, men dog saa højt, at den tykke Mand kunde høre det, hvorefter han højt i Sporvognen sagde: „Ja, Damen vilde da vel ikke ha', at jeg for Deres Skyld skulde gaa med Is i Bukserne.“ Klosterpigerne lo jo uvilkaarlig, men en af dem, der rimeligvis generede sig over at have leet over en Historie om „Pukser“ skyndte sig at sige: „jeg synes dog bedst om den første Historie.“

1911. Ved en Middag jeg var til den 19de Januar hos den tyske Gesandt Waldthausen, fik jeg et slaaende Eksempel paa, hvorledes den nyere Tids Diplomater i Modsætning til den ældre Tids søgte at lære det danske Sprog, idet Værtinden, der kun nogle faa

Maaneder havde været i København, straks ved Bordet, hvor jeg sad ved hendes højre Side, begyndte at tiltale mig paa forbløffende godt Dansk. Man fortalte om en fransk Gesandt, Dotezac, fra min Ungdomstid, der havde været her i 30 Aar og kun kunde sige: „jeg elsker Dig, min Pige.“

Paa min Broders Anmodning ledsagede jeg den røde Maj den amerikanske Professor og Skolemand Schofield paa en Tur til Herlufsholm Skole, idet jeg tror, at han i væsentlig Grad besøgte Kostskoler. Da vi just kom til Herlufsholm ved Disciplenes Middagsspising, vilde Professoren saa gerne gøre et Kig ind i Spisesalen. Da Besøg her under Spisetiden meget rigtigt som almindelig Regel ikke var tilladt, gik jeg til Rektor Bache for at faa Tilladelse til et Besøg, angivende selvfølgelig den saa rimelige Aarsag hertil, at en amerikansk Skolemand var kommen til Europa for at gøre sig bekendt med Kostskoler. Til min store Forbavselse var Rektoren saa bornert, at han nægtede Tilladelse til Besøget i Spisesalen, hvad jeg nok tror med Rette faldt Amerikaneren svært for Brystet.

Da jeg ej kunde tale Engelsk og Professorens Hustru skulde have været med, havde jeg indbudt Frk. Irgens og Frk. Agnete Sporon, der begge var engelsktalende, til at gøre Turen med. Efter at have været paa Herlufsholm, kørte vi i Landauer til Gaunø, hvor Oldfruen viste os omkring.

Den 28de Maj har jeg i min Dagbog noteret, at Prins Hans (Kong Christian IX's yngre Broder) var død den 27de Aften, i hvilken Anledning min Broder Johan kom fra Berlin til København, og 2den Juni fulgtes vi ad til Bisættelsen, hvor Kong Haakon var tilstede.

Den 15de August kørte jeg sammen med min Datter og hendes Mand i Automobil til Store Hedinge, hvorfra vi i Vogn af Fr. Scavenius blev hentet til Gjorslev, hvor jeg aldrig før havde været. Det var af stor Interesse for mig at se dette Sted, som havde været i mine Forfædres Eje, men var i 1793 bleven solgt af min Oldefader, Etatsraad Johan Frederik Lindencrone til Justitsraad Scavenius. Etatsraaden var en Søn af Etatsraad Christian Lintrup, der i 1756 var bleven adlet under Navnet Lindencrone.

Den 27de August blev min gamle Svigermoder 90 Aar, i hvilken Anledning der var en stor Middag paa 67 Personer hos Nimb i Tivoli. Jeg havde jo haft travlt med forskellige Forberedelser til denne sjældne Fest, bl. a. med at sætte Folk sammen ved Bordet. Jeg holdt Festtalen:

Ved den smukke Fest for ti Aar siden paa Aalykkegaard
blev der sunget en Sang, hvori tilsidst der staar:

„Se paa hende, hvor er hun dog rar,
Den sødeste Ottiaarsjubilar.
Tak, kære Nelly, som her til Fest
Unge og gamle, store og smaa
Bød for at hylde slig Hædersgæst —
Gid og halvfems vor Fio maa naa.“

Hvad vi inderlig ønsked' nu i Opfyldelse er gaaet,
Ti Aar til med den elskelige Gamle har vi faaet,
Derfor den varmeste Tak vi alle Forsynet skylder,
Naar her i Dag vi Nitiaarsjubilaren hylder.
Som den Gang i Sangen udførlig blev beskrevet,
Er hun i disse Aar den samme stedse forblevet,
Som Fio, Moder, Svigermor, Oldemor, Svigerinde og Tante,
Altid kærlig og trofast mod Slægten og Venner vante,
Fra Danmark eller Norge, hendes tvende kære Hjem,
Hun lige elskværdig behandler og modta'r dem.
Dog siddet med Hænderne i Skødet har hun ikke,
Se blot paa Billedet, hvor flittig hun kan sy, ja og strikke,
Og fulgt med Tiden har hun, hun Bridge kan spille,
Og suse afsted i Bil hun allerhelst altid vilde.
Af en „rar“ Cyklist blev hun kørt paa en Gang
Og brækked' Hoften, men kom ej med Klagesang,
Med sin kendte Energi hun sagde: Jeg rask vil være,
Mine Omgivelser mindst mulig med mig besvære.
I Nr. 6 Amaliegade indbyde Slægt og Venner
Og dem rigtigt traktere er det bedste, hun kender,
Hun selv er i Orden, det fra Lundbygaard jeg kan bevise,
Til Frokost hun drak Øl og kunde Melon og Tykmælk spise,
Stedse beskeden, mod alle saa venlig, saa mild i sin Dom,
For Nød og Fattigdom Hjertet og Pungen er aldrig tom,
Hun Smaabørn bespiser og klæder, hun hjælper de store,
Og snakker ej bagefter om, hvad godt hun dem gjorde.
Med sin trofaste Vogterske, Tante F., sin Paulli og sin Bloch
Har hun for Sjæl og Legem Lægedom nok!
„Tænk mindst paa dig selv og mest paa andre!“ —
Det er Valgsproget, hun hylder og ej vil forandre!

Paa Jagtens Omraade havde jeg paa Broksø i August Maaned det
ret enestaaende Tilfælde at skyde en ung Urhane, en Fugl, der ellers
ikke findes paa Sjælland, men som maatte stamme fra, at der en Del
Aar i Forvejen var gjort Forsøg med at udsætte Urfugle paa Holme-
gaard, der grænser op til Broksø og hvor Terrænet, i Modsætning
til ellers paa Sjælland, kunde egne sig til Forsøget.

1912. Den 21de Januar var jeg til Taffel hos Kongen og fortalte om det Lykønskningsbrev, som til Nytaar var kommet fra Republikken Guatemala's Præsident og som fejlagtigt var adresseret til Præsidenten i „Republikken“ Danmark (praesidente del republica Dinamarca), hvorfor Konseilpræsident Klaus Berntsen havde aabnet det, og jeg gennem hans Adjutant senere faaet Konvolutten med Frimærke paa til min Samling. Kongen svarede da, at han saa egentlig burde have haft Konvolutten.

Den 14de Maj, hvor jeg efter en lille Jernbanerejse kom tilbage til København, fortalte en Drager ved Ankomsten om Kongens Død i Hamburg.

Den 15de blev Christian X udraabt til Konge.

Om de nærmere Omstændigheder ved Kong Frederiks tragiske Død skal jeg fra paalidelig Kilde kortelig fortælle nogle Enkelt-heder.

Under et Ophold i Hamburg paa en Udenlandsrejse boede Kongen paa Hotel „Hamburger Hof“. Efter at han den 14de Maj havde spist til Middag med sine 2 Døtre, Prinsesserne Thyra og Dagmar, og med dem glædet sig over det mekaniske Klaver i Hotellets Konversationsstue, gik Kongen iført Spadserdragt, fra Hotellet for at gaa sig en Tur. Kort efter faldt han om paa Gaden og, da den tilkaldte Læge, Dr. Seligmann, spurgte om hans Navn, svarede Kongen blot, at han boede paa „Hamburger Hof“. Da man foreslog at skaffe en Vogn, svarede Kongen: „Ich fühle mich etwas besser, das Hotel ist nicht weit, ich kan wohl gehen.“ Det blev Kongens sidste Ord. Efter at en tilstedekommen Politibetjent og en Opsynsbetjent havde taget Kongen under Armen, for at hjælpe ham hen til Hotellet, fik han et nyt Anfald og faldt død om paa Fortovet. Dr. Seligmann kom til og ligeledes en overordnet Politimand. Efter en Del tildels uopklarede Drøftelser om, hvor den døde Mand skulde bringes hen, endte det med, at Kongen blev kørt til Havnehospitalet, hvortil alle ukendte Syge efter Politinstruksen skulde bringes. Her blev Liget af den ukendte Konge lagt paa en Sygebaare, der anbragtes paa Gulvet af Modtagelsesværelset.

Da Hospitalslægen havde udstedt en Dødsattest og mærkeligt nok hverken Politibetjenten eller de andre, der havde hørt, at den ubekendte Mand boede paa „Hamburger Hof“, tænkte paa at sende Bud derhen, blev Kongens Lig paa en Transportvogn kørt ned i Lighallen, hvor Storbyens ulykkelige Afdøde hviler paa Træbrikser. Her laa i Forvejen otte hel- eller halvnøgne Lig. Paa en ledig Briks midt

i Hallen blev Liget anbragt Kl. 10 $\frac{1}{2}$ og en lille Tavle, hvorpaa med Griffel var skrevet Nr. 1653, blev lagt paa Brystet. Hospitalets Betjente undersøgte ikke den Dødes Ejendele, hvor de paa Lomme-tørklædet vilde have fundet en Kongekrone og i Gulduhret Frederik VIII's Navn. Kun Ringene tog de af Fingrene og lagde dem i hans Pung, der indeholdt en 100 Mark Seddel.

I Kongens Værelser havde imedens Lakaj Mortensen vaaget, og Klokken 2 vækkede han Hofmarskallen og Værten Hr. Wache for at underrette dem om Udeblivelsen. Denne sidste tænkte sig Muligheden af, at Kongen under Indflydelse af det gode Lune, han var i, maaske var gaaet hen i en Restaurant for at søge Adspredelse. Hr. Wache gik derfor selv hen i Trocadero og i Victoria Bar, men Kongen var der ikke.

Efter fornyet Raadslagning paa Hotellet blev det besluttet, at Hr. Wache skulde henvende sig til Politiet om dettes Bistand. Led-saget af en Politiassistent kørte Hr. Wache til Hospitalet og forlangte at se Liget, men man henviste ham til at komme igen næste Formiddag, naar Liget var obduceret. Efter nogen Modstand blev Lægen vækket, men han turde heller ikke give Tilladelse til at se Liget. Tilsidst blev der sendt Bud efter Inspektøren.

Da denne erfarede, at det drejede sig om en Greve af Kronborg, gav han Tilladelse til at Liget bragtes op i Genkendelsesstuen, da det er forbudt at besøge selve Lighallen. Hr. Wache tiltvang sig inidlertid Adgang hertil, genkendte straks i Nr. 1653 Kongen af Danmark og forlangte at tage Liget med i sin Bil. Chaufføren gjorde Vanskeligheder, da det er forbudt at køre med Lig, men da han faar stukket et Guldstykke i Haanden og Hr. Wache siger, at det ikke er en død, men en meget syg Mand, kører han til Hotellet; Klokken var da over fire.

Saaledes har denne sørgelige Katastrofe udviklet sig, men takket være Politiets daarlige Samvittighed, Lægernes Hemmelighedsfuldhed af samme Motiv spredte der sig straks i Hamburg en Mængde urigtige Versioner.

Hr. Wache foreslog at udsende en officiel Meddelelse om, at Kongen i sin Seng paa Hotellet havde faaet et Slagtilfælde, men Hofmarskal, Greve Brockenhus-Schack og Lægen, Professor Bloch, var straks klar over, at alt skulde lægges aabent frem.

Den 24de Maj overværede jeg Kongens Bisættelse i Roskilde Domkirke, hvor 4 Konger sad paa Rad, nemlig Christian X, Gustav V, Haakon VII og Georg I.

7de Juni til Audiens hos Kong Christian X, der talte til hver enkelt, og til mig sagde, at jeg sikkert ikke vilde glemme Kong Frederik VIII. Nej, det vilde jeg sikkert ikke. Da han som Prins Frederik i 1862 gjorde Tjeneste ved 2det Dragonregiment i Næstved var jeg Sekondløjtnant ved Regimentet og spiste ofte i Officersmessen hos Madam Jørgensen sammen med Prinsen.

Fra 11te til 22de Juli var jeg i officiel Mission i Stockholm i Anledning af den 5te Olympiade. Straks den førstnævnte Dag var jeg til Taffel hos Kronprinsen, hvor jeg traf en Del Udlændinge, deriblandt den tyske General von Alten. Den paafølgende Dag Kl. 8 var jeg til Middag ved Svea Lifgarde, hvor jeg sad til højre for Kronprinsen med General Rosenblad paa den anden Side. Det var meget smukt og fornøjeligt, og jeg traf mange af mine svenske Bekendte. Den 13de var der Distanceridt om Formiddagen, en stor Sangerfest paa Stadion om Eftermiddagen og Kl. 8,15 Middag paa Hasselbacken, hvorfra jeg kom hjem ca. Kl. 1. Den til Ære for mig af Fru Ellen Sandels komponerede Marche blev spillet.

Den 15de om Formiddagen var jeg til Prisridning og om Eftermiddagen til Steeple-chase Prøven. Den 16de var der efter Kongens og Dronningens højtidelige Ankomst Kl. 1 Prisridning paa Stadion, derefter The hos de kongelige og saa til Slut Prishopning. Kl. 8 stort Taffel paa Slottet. Jeg kom først i Seng henved 2-Tiden. 17de Prisridning og Prishopning paa Stadion og Kl. 4 Præmieuddeling af Kongen selv. 18de Lunch hos den tyske Militærattaché Major von Giese, senere Middag hos Prins Vilhelm (Oakhill).

Man ser, det var et meget afvekslende Sports- og Middagsprogram. Som altid, hvor Svenskerne træffer Arrangementer, var disse sat i udmærket smuk Stil og alt foregik med sjælden Præcision. Flere af de fremmede Generaler, der som jeg var officielt tilstede ved Olympiaden, udtalte sig ogsaa med Beundring over hele Scenesættelsen. Jeg tror, at det ogsaa meget kommer deraf, at, naar Svenskerne skal arrangere noget lige overfor Fremmede, saa trækker de alle i samme Ende af Tovet.

Senere fik jeg tildelt en i Anledning af Olympiaden stiftet Medalje af Sølv til at bære i blaat Baand.

Gardehusarregimentets 150aarige Jubilæum, der egentlig allerede var faldet den 10de Februar, og paa hvilken Dag Kong Frederik VIII havde uddelt flere Dekorationer, blev fejret den 24de August paa højtidelig Maade.

Kl. 9 var der stor Parade paa Vognmandsmarken. Foruden Regi-

mentet, der under Oberstløjtnant F. Engelbrecht var opstillet til Hest, var der mødt gamle Gardehusarer fra alle Aargange og af alle Grader lige fra mig selv, Generalen, til den menige Mand. 5 Veteraner fra 1864 stod for sig.

Pastor Hviid-Nielsen holdt foran Fronten af Regimentet med kraftig Røst en smuk Tale. En Deputation fra Livgarden overbragte dennes Lykønskning og fremdeles mødte efterhaanden Divisionsgeneralen Schroll, den kommanderende General Gørtz og Krigsministeren Kl. Berntsen.

Derefter mindedes Kongen, der sammen med Dronningen og Kejserinde Dagmar overværede Paraden, sin Fader Frederik VIII med smukke Ord og bragte derefter Regimentet en Tak, for hvad det havde været i Fred og Krig. Oberstløjtnant Engelbrecht (senere Juel) bragte derefter Regimentets Tak og udbragte et „Leve“ for Hans Majestæt, efterfulgt af rungende Hurra'er.

Derefter udnævnte Kongen den prægtige afskedigede Stabssergent Wenk, min gamle Kammerat fra 2det (holstenske) Dragonregiment, til Krigsraad, og uddelte Sølvkorset til 5 Veteraner. Tilsidst fik Gardehusarforeningens Præsident, Premierløjtnant, Grev Knud Daneskjold-Samsø Ridderkorset som Anerkendelse for sit store Arbejde ved Festen, og Gymnastiklærer Kjølner, min fordums Regimentskriver, Sølvkorset i samme Anledning. Tilsidst defilerede Regimentet forbi i Skridt, Trav og Galop.

Om Aftenen var der stor Fest i Koncertpalæet, ved hvilken der var samlet ialt 1104 Personer af alle Grader.

Det var meget morsomt for mig at træffe saa mange gamle Gardehusarer og tale om gamle Tider og Begivenheder.

Den 25de mellem 10 og 11 var der Opvisning paa Kasernen for de gamle Husarer, derefter Frokost for dem i Ridehuset, hvor min Skaal blev drukket. Kl. 6½ var der Middag i Officersforeningen for nu- og forhenværende Gardehusarofficerer, ved hvilken Lejlighed jeg overrakte en lille Sølvstandard fra Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme. Om Aftenen var der smuk Fest i Tivoli for de gamle Husarer.

Den 19de September havde man i København og jeg med det storartede Syn at se Grev Zeppelin komme flyvende med Luftskeibet „Hansa“.

I Anledning af den norske Polarforsker Roald Amundsen's Tilsegn om at holde Foredrag i det Kgl. geografiske Selskab, hvis Vicepræsident jeg dengang var, havde jeg en Del at tage Vare paa, bistaat

af Selskabets Sekretær og Bestyrelse. Den 3die Oktober Kl. 1 Eftm. modtog jeg Amundsen med en kort Tale og samme Dag gav den norske Minister Hagerup Kl. 7 en Middag til Ære for sin berømte Landsmand. Den 4de holdt han sit meget berømte Foredrag i Koncertpalæets store Sal, hvor Kongen, Prinserne Valdemar, Gustav, Aage og Axel var tilstede. Efter Foredraget var der stor Fest i Hotel Phoenix til Ære for Foredragsholderen, for hvem jeg holdt en kort Tale paa Rim. Næste Dag gav den norske Koloni i København en Middag til Ære for den store Polarforsker i Hotel d'Angleterre, hvor Minister Hagerup holdt en udmærket Tale. Den 7de Morgen fulgte jeg ham paa Jernbanen; forinden havde han skrevet sit Navn i min Navnebog og paa et Brev med Frimærke.

I Anledning af Nedlæggelsen af mit Hverv som Vicepræsident i det geografiske Selskab modtog jeg følgende Skrivelse:

„Bestyrelsen for det kongelige danske geografiske Selskab har „med oprigtig Beklagelse modtaget Meddelelse om Hr. Generalens „Beslutning at nedlægge Deres Mandat som 1ste Vicepræsident „og som Medlem af Selskabets Bestyrelse.

„Bestyrelsen ønsker i den Anledning paa Selskabets Vegne at „udtale en varm Tak for den Iver og Interesse, hvormed Hr. Generalen altid har varetaget Selskabets Tarv.

„Dertil knytter Bestyrelsens Medlemmer deres personlige „Tak „for godt Samarbejde“.“

Z. SCHROLL CARL RYDER VICTOR MADSEN
HECTOR F. E. JUNGENSEN C. HENRIK SCHARLING
VALDEMAR SCHMIDT TH. THORODDSON

Den 7de November var jeg i Hotel Phoenix med til en stor Middag paa mellem 70 og 80 Mennesker, given til Ære for min Broder, forhenværende Gesandt, af Venner og de mange Mennesker, der havde nydt godt af ham, naar de af en eller anden Grund havde været i Udlandet paa Steder, hvor han var dansk Gesandt og som saadan altid havde ydet dem al den Hjælp, han formaaede. Ved denne Middag saa man Excellencer og simple Haandværkere, kradse Højremænd og Socialister blandede mellem hinanden. Middagen forløb helt igennem harmonisk og stemningsfuldt, fordi alle med Agtelse og Taknemmelighed havde samlet sig om min af alle afholdte Broder Johan.

1913. For den 29de Maj staar i Dagbogen: „Helmuth C. død“, alt-saa min gode, mangeaarige Ven, Kammerherre H. Grevenkop-Castenskjold til St. Frederikslund, hvor jeg navnlig sidst i 70'erne og først i 80'erne oftest sammen med min Hustru havde tilbragt saa mange fornøjelige Dage med Jagt, Middage, Dans m. m. Han var mig en sjælden trofast Ven, altid parat til at glæde mig.

Fra 27de September til 5te Oktober havde Lundbygaard stor Indkvartering, idet General Ellis Wolff, der ledede Aarets store Øvelser, med hele sin Stab havde sit Kvarter der. Det kan nok være, at det gav Liv og Travlhed.

Den 30te September var der stort Bal paa ca. 150, for en stor Del Folk fra de rundt omkring indkvarterede Afdelinger. 4de Oktober var der Kongerevue ved Raadegaard. Ved Afskedsmiddagen paa Lundbygaard samme Dag holdt jeg en længere rimet Tale for Indkvarteringen, efter at Premierløjtnant Stenmann havde udbragt min Skaal. Søndag Morgen den 5te Oktober rejste alle Officererne, saa der syntes helt tomt paa Lundbygaard, men jeg tør sige, at der havde været almindelig Tilfredshed paa begge Sider, saa at den Tid vil mindes med Glæde baade af Lundbygaards Beboere og af Indkvarteringen.

1914. Den 18de April, 50 Aarsdagen for Kampen paa Dybbøl, samledes Veteranerne i Uppsalagades Ridehus, hvorfra vi i Tog vandrede til Amalienborg. Efter Omklædning hjemme i Galla var jeg i det kgl. Teater til en Fest-Kantate. Senere var jeg med til en stor Fællesspisning i Koncertpalæet, hvor det var meget morsomt at tale med de gamle Veteraner. Ikke mange af dem er nu tilbage, af faste Officerer kun Oberst Pontoppidan og jeg.

Den 22de April var jeg til en stor Middag, der overværedes af Kongen, for os Veteraner, hvoraf 3 svenske: Akerhjelm, Ørnskiöld og Grevillius (vist først død 1933). Oberst N. P. Jensen holdt en brilliant Tale, i hvilken han sagde flere Ting, Ministeren Munch havde godt af at høre.

Ved Væddeløbene ved Klampenborg den 17de Maj var der det meget interessante, at svensk Rytterløjtnant, Baron Blixen-Finecke, efter samme Dag at have vundet et Løb i Göteborg, ca. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ med Flyvemaskine landede smukt paa Banen, red og vandt et Løb.

Et morsomt Gensyn efter 32—33 Aars Adskillelse havde jeg den 15de Juni, da jeg besøgte en gammel Skolekammerat fra Herlufsholm, Louis Gandil, der havde opholdt sig i mange Aar i Nordamerika, men nu var kommen hjem til København. Vi opfriskede

blandt andet i Mindet en Søndag, da vi som Disciple paa Herlufsholm var i Besøg hos en Familie i Næstved og legede Skjul oppe i Loftsetagen med de 3 Døtre, hvoraf de to Tvillinger. Jeg erindrede ham om, at han hele Tiden havde været saa ivrig for, at den ene af dem skulde gemme sig sammen med mig. Han fortalte mig nu, at det naturligvis havde været for, at jeg kunde faa Lejlighed til at kysse hende, som var en nydelig Pige paa vel 11—12 Aar, hvem jeg var ret indtaget i. Da han nu fortalte mig det, kan jeg jo nok tænke mig, at han, der var mere dreven end jeg, maatte anse mig for et Fæ, der ej havde benyttet den gunstige Lejlighed. At hun havde holdt meget af mig, kom senere til at staa mig klart. Hun blev lykkeligt gift, men vedblev hele Livet igennem at være min trofaste Barndomsveninde, der en Gang til min Fødselsdag, da jeg var i Tresserne, skrev mig et Brev til, hvori hun gav mig et Vidnesbyrd, som jeg kun havde Grund til at sætte høj Pris paa.

For den 31te Juli, da jeg opholdt mig paa Lundbygaard, skriver Dagbogen: „alarmerende Krigsrygter“, for den 1ste August: „Efterretningerne endnu mere krigeriske“, samt: „2 Staldfolk indkaldte“. Dette sidste havde til Følge, at der den 9de staa, at min Datter Polly med sine 3 Børn Unne, Harald og Kuk striglede Heste, hvilket et Fotografi, jeg har, udviser.

Da jeg talte til min Datter om at ville rejse hjem til København, bad hun mig om at blive, fordi jeg var saa godt kendt med tyske Forhold og med en Mængde tyske Officerer, og det derfor vilde være rart for hende og hendes Mand, at jeg var paa Lundbygaard, naar Tyskerne kom. Jeg sagde, at det skulde jeg selvfølgelig gerne føje hende i, men forsikrede hende om, at Tyskerne i det mindste foreløbig ej vilde komme. Dette mit Udsagn byggede jeg paa noget, jeg aldeles tilfældig paa en aparte Maade havde faaet at vide. Da jeg en Dag besøgte Frants Marcher, som havde været en meget god Bekendt af den store bekendte Feltmarskal Moltke og nu var en intim Bekendt af dennes Nevø General Moltke, der var den tyske Generalstabschef, da Verdenskrigen udbrød i 1914, bad jeg ham, om han ikke til min Samling af Frimærker paa Brev kunde skaffe mig en Konvolut med Generalens Haandskrift. Han gav mig da et Brev fra denne, hvilket han lige havde faaet, men bad mig straks efter om at maatte faa selve Brevet tilbage, der laa i Konvolutten, jeg skulde beholde. Han meddelte mig da fortroligt, at der stod i Brevet, at Tyskerne ikke tænkte paa at sætte en eneste Soldat paa dansk Grund uden i det Tilfælde, at Danmark ligefrem tog Parti med Tysklands Fjender.

1915. Efter at jeg til Tider hele Aaret havde haft smertelige Fornemmelser i Blæreregionen, gik jeg den 5te November til Korpslæge Bache, der raadede mig til at gaa til Professor Schaldemose ved Rigshospitalet. Efter at jeg havde været hos ham, blev det bestemt, at han efter den 2ode skulde foretage en nærmere Undersøgelse. Ved Undersøgelsen, der var alt andet end behagelig, og ved hvilken han blev assisteret af 3 yngre Sygeplejersker, konstaterede han, at jeg gik med en stor Sten i Blæren. Med den forestaaende Jul for Øje sagde Schaldemose, at det godt kunde vente med Operationen til efter Jul, men min Datter syntes, at selv om hun og de andre vilde savne mig specielt Juleaften, var det bedre at gaa til det straks, og Operationen blev derfor bestemt til den 7de December.

Den 5te Kl. 5 Eftm. kom jeg ind paa Rigshospitalet i Pavillon 1 og gik saa til Sengs. Den 6te laa jeg hele Dagen og fik Afføringsmidler, da Maven skulde være saa tom som mulig.

Ganske rolig uden mindste Ængstelse med Tillid til den udmærkede Kirurg blev jeg i en Trillevogn kørt ind paa Operationsstuen, hvor der var samlet en Del Læger og Sygeplejersker, som skulde assistere ved eller overvære Professor Schaldemose's Operation. Da jeg spurgte ham, om jeg skulde bedøves, sagde han Nej, men at jeg skulde faa en lokal Bedøvelse. En anden Læge eller Kandidat gned mig saa paa Maven med noget til lokal Bedøvelse. Saa blev jeg lagt op paa Operationsbordet og der blev dækket for, saa at jeg ikke kunde se Operationsinstrumenterne. Trods Indgnidningen gjorde det en Del ondt, saa at jeg sagde „Av“, men hver Gang jeg havde sagt det, tilføjede jeg: „Ja, undskyld, Hr. Professor, jeg kunde nok have ladet være med at sige „Av“, men det linder saadan at sige det.“ Efter en Stund hørte jeg et Plump i en Tintallerken, og spurgte, om det var Stenen. Da Professoren bekræftede det, bad jeg om at maatte se den. Den passede akkurat til den Størrelse, han havde angivet ved Undersøgelsen den 30te November. „Den kan være morsom at have,“ sagde jeg, men hertil svarede han, at den fik jeg ikke. Stadig liggende paa Ryggen paa Bordet sagde jeg: „Faar jeg ikke Lov at beholde den, jeg kan dog paa det bestemteste sige, at det er *min* Sten.“ Men da jeg fik at vide, at den skulde bruges ved Undervisningen, gav jeg Afkald paa den.

Det sidste jeg til stor Moro for Publikum sagde, inden jeg forlod Operationsbordet, var: „Nu skal jeg betro Dem, Hr. Professor, at første Gang jeg var hos Dem, saa De lidt sur ud, men nu synes jeg, De er en dejlig Mand.“

Sygeplejersken sagde bagefter, at det var den morsomste Operation, hun havde været med til.

Selve Dagen havde jeg det godt, men de følgende 4—5 Dage var slemme med Kvalme, Hikke, Opkastninger, Rygsmerter og Uro i Benene. Den 13de var jeg lidt oppe for første Gang, men først 3die Januar blev jeg udskrevet.

1916. For at komme de betrængte Sønderjyder og Polakker til Hjælp havde min Datter undfanget den gode Idé at foranstalte en Bazar afholdt paa Lundbygaard, i hvilken Anledning hun i Spidsen for en Del af Egnens Kvinder indbød Sydsjællands Folk til at komme tilstede.

Bazaren skulde oprindeligt have været afholdt tidligere, men saa fandt en listig Bakterie Vej til Lundbygaard og væltede alle de kønne Planer, som stod parate til at løbe af Stabelen. Bazaren blev saa først afholdt den 17de September.

Der var Tombola med mange Tusind Numre og ikke altfor mange Nitter. Mange skulde vinde, sagde min Datter, thi vi vilde have, at Folk skulde more sig. I det store Ridehus var der en Mængde Boder med alle Slags Varer. Unge Piger solgte Lodder fra 25 Øre til 1 Krone, hvorpaa man kunde vinde virkelig gode Genstande som en Symaskine, en Høne med Kyllinger, en Gris o. s. v. I Konditoriet kunde man faa Kaffe, The og Chokolade, Meloner m. m.

For Tilfældet af ugunstigt Vejr var der desuden rejst et stort Telt. Ellers kunde Folk efter Behag lejre sig i det Grønne med deres Madpakker.

Vejret blev udmærket, saa at der i Løbet af Eftermiddagen strømmede Gæster i Tusindtal til Lundbygaard ved alle mulige Færdselsmidler. Man anslog Tallet af Cykler til ca. halvandet Tusind.

Stor Søgning var der hos Spaakonen og i „Ægteskabsbureauet“.

Besøget blev anslaaet til 7—8000 foruden Børn. Bruttoindtægten til ca. 8000 Kr.

Et Næstvedblad udtalte, at, naar Bazaren fik et saa udmærket Forløb og en saa stor Indtægt blev naaet, saa „skyldes det i første Række Hofjægermesterindens Energi og udmærkede Ledelse“.

En Begivenhed af Betydning for Slægten Collet blev det, da min Svigersøn Holger Collet i Sommeren 1916 havde købt det store, gamle i det 16de og 17de Aarhundrede byggede Herresæde Katholm i Jylland, lidt Syd for Grenaa og kun en Snes Minutters Gang fra Kattegattet.

Den 19de September var min Datter med begge sine Døtre rejst

derover i Automobil, og den 23de tog jeg ogsaa til Katholm, hvad der jo var forfærdelig spændende og morsomt. Jeg husker saa tydeligt, hvilket imponerende Syn det var i Maaneskin at køre igennem den mærkelige Hulvej, hvor Bøgetræernes nøgne fremstaaende Rødder lignede Fangearme, der ligesom vilde gribe En.

Jeg stemte den 14de December „Nej“ til Salget af de vestindiske Øer.

Den 18de December tog jeg i Anledning af min Ven Axel Reedtz-Thott's Begravelse den følgende Dag til Lundbygaard. Jeg var meget bedrøvet ved Begravelsen af min gamle Ven fra mine tidligste Aar.

1917. I Midten af November fik jeg ordentlig travlt i Anledning af den Udstilling, som Filatelistklubben havde arrangeret i Industriforeningens Lokaler.

Den 24de var der Udstillingsmiddag paa Skydebanen, hvortil de norske og svenske Filatelister var indbudne. Jeg holdt en længere rimet Tale for Frimærket, i hvilken vist ikke alt kan forstaaes af Ikke-Filatelisten.

Overalt kan man træffe en lille, ret uanselig Ting,
 Som dog trods nogen anden kommer hele Jorden omkring,
 Men ej nok hermed, den desuden andre hjælper til
 At naa alle mulige Steder, hvor gerne de vil.
 Tusinder, ja Millioner, er gale efter paa den at samle,
 Det gælder de unge, det gælder de gamle,
 Mestendels er det dog Mænd plus nogle Kvinder,
 Thi alles Hjerter Gavtyven saa hurtigt vinder.
 Ved Fødselen er den saa ren og mer eller mindre skøn,
 Af Herkomst rigtignok kulørt, mest blaa, rød eller grøn,
 Men skal andre den hjælpe og møder i fineste Puds,
 Faar den desværre sine Klæder belemret med Smuds,
 Og naar ej den er skabt, som den normalt burde være,
 Kommer den mærkelig nok til endnu større Ære.
 Ja, selv naar en ædel Del paa Hovedet staar,
 En særlig festlig Modtagelse just den faar.
 Som oftest den fødes med Tænder mange,
 For Tabet af dem man er da saa bange,
 Som var det for sine Fortænder en yndig Kvinde,
 Der frygter saa ej Beundrere nok at finde.
 At Folk er saa onde trække Tænderne ud, man ser,
 For at Puslingen skal synes en ældre eller bedre Kavalier.
 Sommetider den formelig af Vandskræk lider,
 Saa efter Badet at eje den ingen gider.
 Som siamesisk Tvilling den sig ret ofte viser
 Og mange denne Sammenvokning højelig priser.

Ja, der er dem, der dermed ej har nok,
 Men stræber efter Firlinger, ja flere til en bloc.
 Samler-Matadorerne vil Kæledæggen in puris naturalibus ha'e
 Medens Mængden til Takke med den i smudsige Klæder maa ta'e.
 Enkelte det interessantest finder at faa Passagererne med,
 For at se, at den virkelig og hvorledes med dem har faret af Sted.
 Dens egen Evne til andre at samle er stor den,
 Om den her flokkes Folk fra alle 3 Riger i Norden.
 Derfor en Skaal for Frimærket, vor alles svorne Ven,
 Lad det ved Lejlighed samle Filatelisterne igen.

1918. 12te Januar rejste jeg hjem til København fra Lundbygaard og kom i Lundby Station ind i en kold Kupé, men en yngre Dame, der sad ene der, fortalte, at Konduktøren havde lovet, at hun i Næstved skulde komme ind i en anden varmere Vogn. Vi skiftede altsaa Kupé i Næstved, men da jeg kom ind i denne, opdagede jeg, at jeg havde glemt min Ulster i den første Kupé og bad Konduktøren være saa venlig at tage den til mig, hvad han ogsaa gjorde med Tilføjende, at der havde ligget en Pakke Smørrebrød paa Gulvet. Da jeg fra Lundbygaard havde faaet en saadan Pakke med i Lommen, antog jeg, at det var min, der var faldet ud af Lommen, og sagde derfor, at den var min og fik den ogsaa givet af Konduktøren. Da vi havde passeret Olstrup Station og Klokken var 12, min sædvanlige Frokosttid, tog jeg Pakken frem og bød den unge Dame et Stykke, men med et lille venligt Smil afslog hun mit Tilbud. Jeg gav mig da selv til at spise, men undrede mig, da jeg fik et Stykke med Spegepølse paa, hvad jeg ellers aldrig plejede at faa paa Lundbygaard. Da jeg saa omsider havde fortæret hele Pakken, sagde jeg spøgende til hende, at hvis hun nu fortrød, at hun havde sagt Nej, saa gjorde det mig ondt, thi nu var der intet tilbage.

Da jeg saa var kommet hjem, mødte Frk. Madsen med en Pakke Smørrebrød, som hun havde fundet i Ulsterens Lomme. Tableau! Pakken, jeg havde fortæret undervejs, havde saaledes været Damens, og jeg kom derved til at erindre det lille aparte Smil, hvormed hun havde afslaaet mit Tilbud.

Den 8de April var jeg til en stor Mindefest i Roskilde Domkirke i Anledning af 100 Aarsdagen for Christian den IX's Fødsel, ved hvilken Lejlighed jeg paraderede efter Talen ved Kongens Kiste i Kapellet. Kl. 7 var der Taffel hos Kongen for ca. 80 Personer, alle Kongefamiliens hjemmæværende samt alle tidligere hos Christian IX ansatte, af hvilke jeg var den ældste.

1919. Den 3die April var jeg til Middag i Malmø hos min Nevø (hans Bedstemoder en Søster til min Moder), Yngve Schaar, Politimester dersteds. Det var i den Tid, at der var strenge Pasbestemmelser for at komme ind i Sverige, men jeg var der alligevel uden Spor af Pas, hvilket gik til paa følgende Maade.

Da min Nevø inviterede mig, svarede jeg, at jeg meget gerne vilde komme, men vilde ikke have noget Vrøvl med Pas. Dertil svarede han, at det skulde jeg heller ikke faa, thi Politimanden Hakon Jørgensen, der i 1920 blev Politiinspektør, skulde ogsaa med til Middagen, og han skulde saa nok lodse mig om Bord i Damperen ved Havnegade og, naar jeg saa kom til Malmø, skulde han selv være ved Ankomsten og lodse mig i Land i Malmø, hvor jeg skulde blive Natten over. Hele Arrangementet gik brillant, og Schaar mente, at jeg vist havde været den eneste, der paa de Tider havde været Natten over i Malmø *uden* Pas.

Efter Indbydelse af Frederik Scavenius kørte jeg 15de Juni fra Lundbygaard i Bil til Folkefest paa Gjorslev i Anledning af, at det var 150 Aar siden, at Etatsraad Lindencrone, min Tipoldefader, havde skænket Bønderne paa sit Gods saa mange Goder. Ude i Skoven blev der holdt 3 Taler, senere var der Festmaaltid for ca. 240 Personer i Telt, hvor jeg maatte svare paa en Tale for mig og min Slægt. Jeg traf flere gamle Dragoner og en Oppasser (Hestepasser) fra 1890/91.

29de Juni besøgte jeg Krigsassessor Agerholm, fordums udmærket Stabssergent Petersen ved Ritmester Flindt's Eskadron (2den) af 5te Dragonregiment. Han tolkede sin Glæde ved at traktere mig med Champagne. Hvorledes han havde faaet den, hvad han fortalte mig, har jeg glemmt, men derimod ikke, at han havde gemt den for at kunne traktere mig, naar jeg en Gang besøgte ham.

1920. Da jeg gennem Herlovianersamfundet havde faaet at vide, at en gammel Skolekammerat fra Herlufsholm, der var en Gudsøn af min Fader, boede i København, gik jeg den 15de Februar hen til ham for at besøge ham. Han kom selv og lukkede op, men da jeg efter at have tiltalt ham, og han saa uforstaaende ud, sagde: „Kender Du mig ikke, Reimer?“ og han blev mig Svar skyldig, spurgte jeg: „Synes Du ikke, at jeg ligner En, Du har kendt?“ Da jeg heller ikke herpaa fik noget Svar, sagde jeg: „Hvem har staaet Fadder til Dig?“ „Det har General Hegermann-Lindencrone.“ „Ja, her har Du ogsaa en General H.-L.“ Saa gik det jo op for ham,

hvem jeg var, og saa fortalte han mig, hvad jeg ikke havde erindret, at vi to sidste Gang havde talt med hinanden den Nat, 5te Februar 1864, vi gik tilbage fra Dannevirke, hvor vi havde mødt hinanden i Bau, hvor hans Kolonne, der kom fra Frederikstad og ved hvilken han gjorde Tjeneste som Reserveløjtnant, krydsede med den Kolonne, der kom fra Dannevirke, og hvor jeg var med som Adjutant ved 2den Kavaleribrigade.

Det var jo egentlig ret mærkeligt, at i et lille Land som Danmark to baade Skole- og Krigskammerater i et Tidsrum af 56 Aar ikke var stødt paa hinanden.

Siden den Tid besøgte jeg ofte ham og hans forfærdelig rare Kone.

Den 26de Februar var jeg paa Amalienborg hos Enkekejserinden for at vise hende Afbildningen af Salonvognsruden med mange indridsede Navne af kongelige Personer, der havde kørt med den kongelige Salonvogn, fornemmelig mellem København og Fredensborg. Jeg drak saa Eftermiddagsthe med Prinsesserne Thyra og Dagmar samt Prins Gustav.

Den 9de Juli vandrede jeg i Generalsuniform til Stadion, hvor Soldaterforeningerne holdt Fest, til hvilken Kongen kom Kl. 2. Et Fanetog var særlig smukt. Senere fortsattes Festen i Koncertpalæet med Taler, Musik og Sang, derfra i pyntede Sporvogne tilbage til Stadion, hvor der var Festbanket Kl. 6. Veteranerne kunde have været bedre placeret.

Om Aftenen den 31te Juli tog jeg til Næstved i Anledning af 4de Dragonregiments 250-Aars Jubilæum 1ste August og var venligst indbudt til at bo hos Amtmand Vedel's, der ogsaa havde tilbudt Oberst V. la Cour Logis.

Straks den næste Dag gik jeg ret tidlig ud i Byen og mødte baade Veteraner og andre gamle Dragoner, med hvem jeg saa fik mig en Passiar, ligesom jeg ogsaa besøgte flere ældre Næstved Bekendte. Kl. 12 var der Frokost i Ridehuset paa Kasernen. Derefter Parade paa Eksercerpladsen, hvor Prins Harald og den kommanderende General, Generalløjtnant Ellis Wolff m. fl. var tilstede. Jeg stod paa Veteranernes højre Fløj. Kl. 7 var der Middag i Ridehuset for over 800 Mand. Jeg takkede for Skaalen for Veteranerne og endte denne med en Tak til og Hurra for Festkomiteen. En af mine fordums Rekrutter for ca. 40 Aar siden, Amtsraadsmedlem Pedersen (Nordgaard), udbragte min Skaal, men jeg hørte ej, hvad han sagde, men han skrev senere en Gang om det til mig.

Sekondløjtnant Erik Holstein, der havde været med til Festen, skrev til Polly junior paa Katholm: „Jeg vilde ønske, I alle kunde have hørt den gamle Ryttergeneral tale, saa alle 1000 Mand maatte høre det, hvad enten de spiste, sludrede eller lo. Jeg var i en Rædsel for, at hans Stemme ikke kunde holde til det, men den gjorde det, og det var glimrende, baade *hvad* der blev sagt, og *som* det blev sagt.“

Den 8de September rejste jeg sammen med min gamle gode Ven og Skolekammerat fra Herlufsholm Schaarup over Fredericia til Sønderborg, hvor vi tog ind i Hotel Alhambra paa denne Side Sundet. Vi traf der Oberstløjtnant Ramm, der stillede et Automobil (Grænsekommisionens) til vor Raadighed, da Schaarup gerne vilde se det Sted, hvor han havde staaet paa Feltvagt, var blevet haardt saaret og taget til Fange af Preusserne ved disses Overgang til Als den 29de Juni 1864. Dette lykkedes ogsaa, hvad der selvfølgelig vakte alvorlige Minder hos Schaarup. Vi tog derefter til Augustenborg, hvor vi spiste til Middag. Samme Dags Eftermiddag besaa vi Dybbølstillingen og var inde i Dybbøl Mølle Museet samt saa flere Kriegergrave. Næste Dag traf vi i Hotellet den italienske Oberstløjtnant Marchiafava af den internationale Kommission, som ogsaa havde været til Festen i Næstved den 1ste August. Saa tog Schaarup og jeg med Dampskib til Aabenraa, hvor jeg var paa Kirkegaarden og fandt ved en Dames Hjælp Onkel Fritz' Grav, der var vel vedligeholdt. Den 11te September tog vi over Røde Kro og Fredericia hjem til København.

Den 18de September havde jeg nær kunnet komme meget galt afsted. Jeg var om Morgenen taget til *Lika* i Snekkersten, hvor jeg blev hele Dagen. Da jeg saa om Aftenen ca. Kl. 10 kom hjem til No. 5, saa var ved Opslag Hovedtrappen lyst af, da den var blevet malet, og man henviste til Køkkentrappen, hvor der ingen Belysning var. Jeg havde vist kun en Gang været den Vej og troede derfor fejlagtigt, at Opgangen var til venstre, hvorfor jeg løftede Foden for at sætte den op paa Trinet, men det var forkert, Opgangen var til højre, Nedgangen altsaa til venstre. Paa den Maade satte jeg Foden ud i Luften og gik paa Hovedet ned ad 10—11 Trin, men heldigvis blev min lille, runde, sorte Hat siddende paa Hovedet, saa at den tog Stødet noget af, saa at jeg holdt og kunde rejse mig og med lidt Besvær gaa ud i Gaarden og raabe paa Viceværtten. Frøken Madsen havde oppefra hørt mit Raab og kom ned og hjalp mig op. Hun syntes, jeg var lidt underlig i Hovedet, og sendte Bud efter Dr. Gram-Hanssen, som saa kom og lappede lidt paa mig.

Engang i Midten af November fortalte min Datter Polly mig, at en Del af mine Venner og Bekendte med Knuth (Lilliendal) i Spidsen vilde foranstalte en Festmiddag til Ære for mig den 17de December, naar jeg fyldte 80 Aar. Det blev jeg meget rørt over, men paa Grund af de dyre Tider, der dengang i Anledning af Verdenskrigen herskede, fandt jeg det alt for meget og bad Polly om paa en pæn Maade at søge at forpurre det. Hun svarede, at jeg endelig maatte tage imod Indbydelsen, da Knuth vilde tage sig et Afslag meget nær. Der havde altid bestaaet et godt Forhold mellem ham og mig, vi havde jo arbejdet sammen i Bestyrelsen for Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme og kendt hinanden i mange Aar og ofte været til Jagt sammen, men jeg havde ikke vidst, at han satte saa stor Pris paa mit Venskab, som jeg her fik at se, hvad der naturligvis glædede mig meget.

Den 23de November fik jeg fra Polly et Brev, som var mig til stor Glæde og hvori hun skrev, at hun og min Svigersøn havde fundet, at hellere end at forære mig et Stykke Sølvtoj, som hun saa skulde arve efter min Død, vilde de forære mig en Rejse til og et Ophold i Syden i deres Villa Lottina ved Monte Carlo, hvad de meget rigtigt mente, at jeg vilde have større Fornøjelse af end Sølvtojet.

Saa kom den store Dag 17de December, da jeg fyldte de 80 Aar.

Det strømmede ind med Telegrammer, Breve, Blomster og Besøg.

Festmiddagen til Ære for mig stod paa Hotel Phønix og talte ca. 50 Damer og Herrer. Man havde haft den smukke og elskværdige Idé at indbyde mine to fine Veninder, Fruerne Sophie Brockdorff og Fru Anna Sophie Sporon.

Værterne og Værtinderne med Knuth og Gerner Wolff-Sneedorff i Spidsen, var: Hr. og Fru Bencard, Tulle Carstensen, Kammerherre og Kammerherreinde Grevenkop-Castenskiold, Jørgen Adolph Grevenkop-Castenskiold, Staldmester, Grev Julius Frijs, Garde-Jørgensen, Jægermester Grøn og Hustru, Kammerherre og Kammerherreinde Hage, Kammerherre og Kammerherreinde Howden-Rønnenkamp, Generalmajor Ibsen, Frøken Jonquieres, Hofjægermesterinde A. Løvenskjold, Hofjægermester, Ritmester Gustav, Baron Lerche, Sekondløjtnant Ove V. D. Maase, Grev og Grevinde Aage Moltke, Grosserer Moresco, Grosserer Emilius Møller, Løjtnant, Godsejer Mourier-Petersen, Lensbaron T. Reedtz-Thott, Generalkonsul og Fru Svénné.

Af min egen nærmere Slægt var tilstede: mine Søstre Jutta og Caja, min Svigersøn og Datter, Holger og Polly med 4 Børn, Cai Ditlev H.-L., Kusine Johanne H.-L., Lika og Poul Holm.

Tage Reedtz-Thott holdt den egentlige Festtale, senere talte bl. a. Knuth og paa Officerernes Vegne General Ibsen. Der var jo, som rimeligt var, ikke mange Officerer paa Grund af de meget dyre Tider, hvad jeg paa en Maade af samme Grund var glad for. Oberst Gustav Wedell var heller ikke med, men havde digtet en Sang, der blev afsungen. I det hele en dejlig Fest.

Næste Dag var jeg hos Enkekejsrerinden for at takke for hendes Lykønskning.

1921. Den 14de Januar rejste jeg til Gjedser, idet jeg i Masned-sund mødte Holger, Polly, Polly jun., Harald og Polly Lerche, alle paa Vej til Villa Lottina ved Monte Carlo. Fra Warnemünde tog vi med Ekstratog til Basel. Vi spiste Middag i Basel, hvor vi overnattede i Hotel Victoria. Næste Formiddag gennem Schweiz til Lugano, der er dejligt beliggende. I Lugano besøgte jeg Fru Lavroff, en Søster til Etatsraadinde Ruben. Vi gjorde en Automobiltur og var paa Mont Bré, 1500 Meter over Havet. Den 18de rejste vi videre til Genua, hvor vi overnattede i Grand Hotel Bristol. Næste Formiddag tog vi til Monte Carlo, hvortil vi kom Eftermiddag ca. Kl. 6, og hvorfra vi i Omnibus kørte til Villa Lottina, dejligt beliggende og smukt indrettet. Vi plukkede Citroner og Mandariner i Haven og fik Champagne til Middag.

Næste Dag spadserede vi til Monte Carlo. Vi spadserede i Casinoets pragtfulde Have. Vi fik en lille Advis om den om Eftermiddagen pludselig indtrædende faldende Temperatur ved, at en dansk Herre gik hjem for ej at komme i Kulden uden Overfrakke.

Det var i stor Spænding, at jeg den 21de gik ind i Spillesalen i Monte Carlo. Lige fra det jeg var ganske ung, havde jeg hørt saa meget om Hazardspillet der, hvorledes der paa Bordene fandtes Stabler af Guldpenge, der massevis cirkulerede, endvidere hørt om de mange smukke, pragtfuldt klædte og med Juveler behængte Damer af begge Verdener. Derfor blev jeg i høj Grad skuffet ved kun at se Jetons og ingen Guldpenge paa Bordet, samt ved kun at se en eneste Dame, der mindede lidt om dem, jeg havde hørt Tale om. Jeg blev heller ikke et eneste Øjeblik fristet til atter at besøge Spillesalen. Beliggenheden lige ved Middelhavet og øvrige Omgivelser var derimod i høj Grad skønne og tiltrækkende. Vi 5 Personer drak The med 3 Kager hver, og det kostede 60 Francs.

En Dag spadserede jeg til Cap Martin's østlige Del og spiste min medbragte Frokost ved Mindesmærket for Kejserinde Elisabeth af Østrig. Dette og en efter hende opkaldt Bro i Menton var under

Verdenskrigen blevet skamferet paa flere Maader, et Bevis paa Raahed, Dumhed og Utaknemmelighed mod hende, som før Krigen havde boet der stedse og gjort sig saa afholdt af Befolkningen.

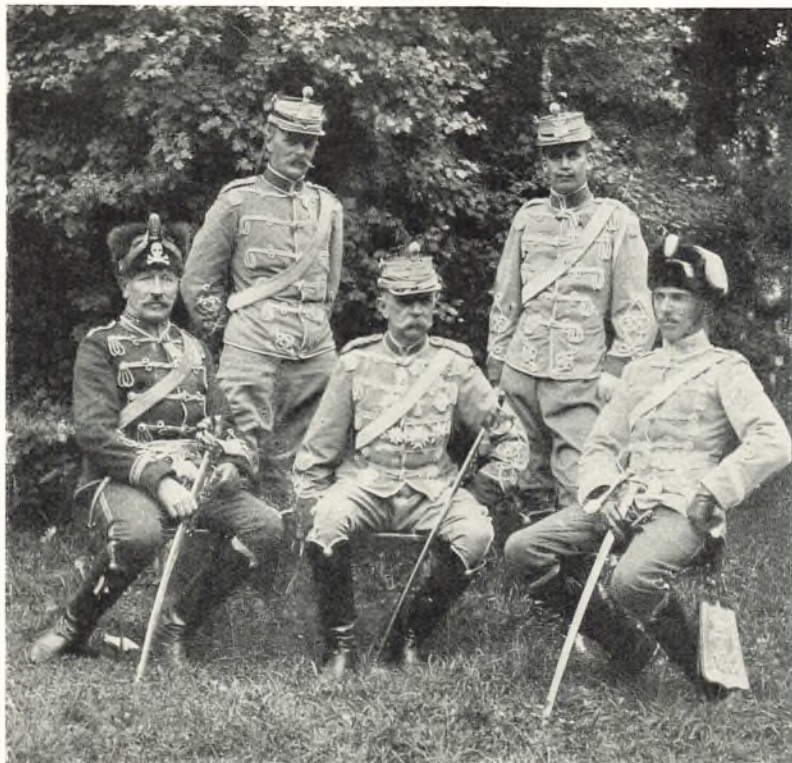
Den næste Dag tog jeg til Nizza for at besøge min gode svenske Veninde fra 1896, Friherreinde M., der nu boede i Nizza, og som jeg ej havde truffet i 15 Aar. Hun var heldigvis paa Stationen. Det var mig en stor Glæde at være sammen med hende. Vi spiste en tarvelig Frokost sammen paa en Restaurant. Hun anbefalede mig et Sovemiddel, der imidlertid ej hjalp paa min daarlige Søvn.

Den 26de kørte vi alle i Sporvogn til Menton, indbudte af Grev Holstein's (Senior) til en smuk Tur i Bjergene med et stort Automobil. Da vi vilde køre hjem, steg to Damer, der vel troede, det var en Rutebil, uden videre med op i Vognen. Efter Tilbagekomsten til Menton drak vi The med Kager i Cafe Rumpelmayer, hvorefter vi kørte hjem til Lottina i Sporvogn. Fransk mændene er som bekendt ikke altid saa praktiske, saa vi blev Vidne til et omstændeligt og besværligt Billetsystem. Hvad dette og i det hele Postvæsenet angaar, er Fransk mændene meget tilbage for os i Danmark.

I den Tid jeg var ved Rivieraen, indtil 25de Februar, foretog jeg daglig kortere og længere Ture, til Fods eller kørende, af hvilke jeg her skal omtale noget af det, jeg saa. Det oceanografiske Museum i Monaco, udmærket ordnet i store Sale, hvor bl. a. forefandtes Fiskenet fra Danmark. I Landsbyen Roquebrune, højt beliggende, fandtes en interessant gammel Kirke og Ruin. En Dag tog jeg med funiculaire (Tandhjulsbane) op til St. Turbie, hvor der er et interessant gammel Taarn og en brillant Udsigt. Den 31. Januar kørte vi alle i en stor Auto fra Monte Carlo til Nizza for at se Blomsterbataillerne, der, ligesom Banken i Monte Carlo, var paavirket af Krigens Følger og derfor langt fra var det, som det havde været før Krigen. Paa en Tur til Beaulieu besaa vi den store Villa, hvor Kong Leopold II af Belgien og Baronesse Vaughan havde boet, men som vist nu skal udstykkes. Fyrsten af Monaco's Kaktushave paa en Bjergskraaning var yderst interessant.

Nu lakkede det mod Slutningen af den brillante 80 Aars Gave, idet jeg den 25de Februar Kl. 11 Formd. begyndte Hjemrejsen til Danmark.

Sidst i August kom den unge Maler Schmidt med hvad han til Dato havde tegnet til den Gave, som Polly og Holger skulde have til deres Sølvbryllup 4de November 1921. Det skulde være et Album med Tegninger af alle de Steder, hvor de havde boet, fra det de blev født til

Fra de tyske Ryttermanøvrer i Münster i Hannover 1906. Siddende forrest ses fra venstre til højre: Major Recum, Forfatteren, Løjtnant v. Ahlefeld. Staaende bagerst Ritmester Otto Moltke og Premierløjtnant, Grev F. Moltke.

Fra Forfatterens Rejse til Stockholm 1906 i Anledning af Frederik VIII's Tronbestigelse. Det danske Gesandtskab forlader Slottet efter Audiensen. I Forgrunden fra venstre til højre: Baron A. Blixen-Finecke, Forfatteren, den svenske Grev A. Lewenhaupt og bagved ved Ingangen Oberst Jungstedt.

Prins Carl af Sverige.

Prins Harald af Danmark.

Sølvbryllupsdagen. Under hver Tegning havde jeg saa paa Rim givet den fornødne Forklaring. Albumet begyndte med Holger og Polly som 5 Aar, og tilsidst i Albumet Fotografier af Sølvbrudeparret og deres 4 Børn.

Aftenen og Natten før den store Festdag paa Lundbygaard blev der rejst en smuk Æresport. Sølvbrudeparret modtog 67 Gaver, deraf 13 i Blomster, og 2 Fællesgaver fra 53 Givere i Lundby Kommune og 70 Givere paa Lundbygaard og Katholm, 232 Telegrammer, deraf et fra Kongen og Dronningen, et fra Kong Haakon, mange Breve, et fra Dronning Alexandrine og et fra Prins Harald. Baade Sølvbrudeparret og flere andre ydede mit Album stor Anerkendelse som et godt Bidrag til Slægtens Historie, i hvilken Henseende ogsaa det af Kammerherreinde Palæmona Collet skænkede Kakkelbord med Prospekter fra Rønnebæksholm, Lundbygaard, Katholm og Villa Lottina blev meget rost.

Ved Middagen blev der holdt flere Taler, af Sølvbrudgommen for Sølvbruden, af Sølvbrudens Fader for Sølvbrudeparret, af Lensbaron T. Reedtz-Thott for Sølvbrudeparret, af Sønnen, Student Harald Collet en Tak til Forældrene paa egne og Søskenes Vegne og af Forvalter Madsen for Sølvbrudeparret som Herskab.

Min egen Tale lød saaledes:

Kære Holger,

Din fortrolige Ven i Dine unge Dage var nok mod Dig lidt tvær
 Den Dag Du kom og sagde, Du havde hans Datter kær,
 Men det jo ej saa løjerligt var, at han Dig nøje vejede
 Du vilde jo tage fra ham det bedste, han i Hjemmet ejede.
 Den 4de November 1896 Du førte bort Dit kostbare Rov
 Den 4de November 1921 han give Dig kan det gode Lov,
 At i de 25 Aar Du Polly en udmærket Mand har været
 Lykkelig, mildt og dygtigt regerende, hun Dig har elsket og æret.
 Derfor paa denne Højtidsdag jeg Dig en kærlig Tak vil sige,
 Fordi Du den Gang kom og røvede min lille søde Pollypige.

Kære Polly,

Fra det jeg Dig som Lille paa mine Arme bar
 Til alle Tider Du Glæden, Solstraalen har været for Fa'r
 Og dog som Holger en Røver var, blev Du en Tyv,
 Hvad selv Du kan bevidne ikke er Lyv.
 Før Stockholmsrejsen 1896 Du Holgers Billed ud af mit Album stjal
 Havde jeg det vidst, forskaanet var jeg bleven for mangan en Kval,

For Angsten, at Gardeofficeren deroppe Dig gerne vil ha'
 Nej, den Gang havde jeg Ballonmanden¹⁾ sikkert højt tiljublet.
 Ham, over hvem jeg senere nær havde snublet,
 Saa forfærdelig det er at have en Datter til Tyv, der ægter en Røver.
 I dette Øjeblik jeg ej et eneste Øjeblik dog tøver,
 Dig, elskede Polly, min kærligste Tak at sige
 Fordi Du Holger tog i natura og ej blot in effigie.

Kære Holger og Polly,

Nu har I hver især min kærligste Tak jo faaet
 Men hermed ej til Ende med Takken er jeg naaet,
 Thi selv om man er nok saa udmærket, stærk og go'
 En kan ej bære den Byrde, som kun kan løftes af To.
 Jeg tænker paa de 4, Kuk, Harald, Polly og Unne,
 Mere vellykkede, sødere Børn vise frem I vanskelig kunne
 Derfor Jer to i Forening en kærlig Tak jeg vil sige
 Fordi jeg Bedstefa'r blev i et saa harmonisk Børnerige.
 Og saa vil jeg slutte med hvad i Album'et staar
 Med kærlig Tak og glad for denne Dag jeg ønsker at I faar
 Med Eders prægtige Børn end mange lykkelige Aar.

(Alle tre Henvendelser udenad citerede).

Af mit Album skal jeg her kun gengive min paa forreste Side
 indeholdte Tilegnelse:

Paa disse Blade Eders Hjem med Data afbildede vil I finde,
 De være skal for Jer og Eders Slægt et varigt Minde,
 Om Eders Barn- og Ungdomstid samt 25 Aar, hvori I to,
 Snart her, snart der i kærligt Samliv fæsted Bo.

I Hjemmet Polly Solstraale altid været har
 For alle sine kære og ikke mindst for gamle Far
 Der ud af ganske Hjerte ønsker, at I faar
 Med Eders kære Børn end mange lykkelige Aar.

Den 11te og 12te November var der Kongejagt paa Rønnebæks-
 holm og Lundbygaard med et samlet Udbytte paa 780 Stykker.

Med Kongens Tilladelse, men uden at min Datter og Svigersøn
 vidste noget derom, holdt jeg den sidste Dag ved Middagen følgende
 rimede Tale, der gjorde megen Lykke:

¹⁾ I 1895 drømte Sølvbrudens i samme Aar afdøde Moder, at hun saa sin Datter
 komme ned i Ballon fra Skyerne med Holger Collet.

Kære Holger og Polly, blot ej et apoplektisk Anfald I faar
 Og tror, at den gamle Fatter helt i Barndom gaar.
 Nej, men trods den høje Alder han nu har naaet,
 han nylig det Kongelige Privilegium har faaet
 Idag ved dette i mange Henseender saa udsøgte Bord
 Om Jagten at fortælle i mer eller mindre veltalende Ord.

Jagten paa Rønnebæksholm-Lundbygaard var iaar en usædvanlig Fest,
 D. M. Kongen og Dronningen har meldt sig der som Gæst,
 Og det kan nok være fra Havedreng til Kammerherreinde man var paa Stikkerne,
 For rigtigt over I'erne at faa sat Prikkerne,
 Og det gjaldt i smaat og det gjaldt i stort,
 Lige fra den simple Fejekost til den fine Æreport,
 Jagtherren med Overskovfoged fik travlt med at faa Posterne sat a',
 Og finde de bedste, som Hans Majestæt skulde ha'.
 Sit Bedste alle har gjort paa sit Omraade hver især,
 Og det med en ekstra sjælden Lyst og Vilje kær.
 Saa er det saa dejligt, at Majestæterne er saa ligefremme,
 At en mulig Kongefeber man hurtigt maa glemme,
 Dog glemmer man aldrig, man staar over for den Mand,
 Der Konge er i Danmark, Sønderjyl- Is- og Grønland.

Paa Rønnebæksholm-Rendez-Vous Majestæterne næst Jagtherren som 1' Mand,
 Det er noget, hvoraf en anden brav Jæger ej rose sig kan,
 I 1' Saat en Skytte straks sig viste som en Knop,
 De kende nok Greven fra Jomfruensegede¹⁾ og Lystrup.
 Ej heldigt det gik med de sjældne Dyr, disse Ræve,
 Først en duelig Jæger²⁾, saa Jagtherren selv til dem slog skæve,
 I 4' Saat Jagtherren fik Grund til at blive saare tilfreds,
 Hans Majestæt blev Fasankonge af hele en Snes.

Paa Lundbygaard Beregningen i 1' Marksaat holdt desværre ej Stik,
 Hans Majestæt fik af Harer kun en uselig Slik,
 Men heldigvis viste den næste Saat sig mere kongeligsindet,
 Thi 25 Fasaner leve dér kun i Mindet.
 Som Ekstrajæger uden Post sig uindbudt meldte „Grisen“³⁾,
 Men fanget den hylede højt som falden gennem Isen,
 Den havde ellers snart i en nybagt Jæger⁴⁾ faaet fat,
 Saa han var blevet til en rigtig Sali-cath.

Ved Frokosten Borgfruens dejlige Mad som altid man fik,
 Unge nydelige Damer, Døttrene med Varerne rundt Bordet gik.
 Resultatet af begge Dages Jagt udmærket var, omkring de 800,
 Men hvor det ogsaa paa Mark og i Skoven dundred,
 Og dog blev man for en bedre Marksaat snydt,
 Som Kongen, de brave Jægere og Jagtherren gerne havde nydt.

1) Aage Moltke. 2) G. Wedell-Neergaard. 3) Unnes Hund. 4) Salicath.

Den Jæger, der i Aarenes Antal absolut var Duks¹⁾,
 Han blev paa Jagtlisten kun en ringe Vicefuks,
 Og nu er han lidt i Vaande, han maa ærligt bekende,
 Hvorledes han mest passende Jagtfortællingen skal ende;
 Men som gammel Adjutant hos salig Kong Christian den IXde,
 Han haaber allerunderdanigst nævne maa Kong Christian den Xde
 Som Konge²⁾ i et 3die Rige, hvorom Ingen endnu har skrevet eller sagt,
 Konge 1921 af Rønnebæksholm og Lundbygaards Jagt!

Forhaabentlig derefter Hans Majestæt allernaadigst vil gi'
 Den dristige Tronprætendent³⁾ fuld Amnesti.

1923. Den 19de Februar fik jeg et Brev fra Kejsersinden, der var i
 England hos sin Søster Dronning Alexandra.

Dette Brev blev et slaaende Bevis paa den rørende, trofaste Kærlighed, hvormed Dronning Alexandra af England hele sit Liv igennem følte sig knyttet til Danmark, hendes Fædreland, som hun, kun 18 Aar gammel, allerede i 1862 forlod som Brud (10. Marts) for Prins Edvard af Wales, den senere Kong Edvard VII af England.

Denne hendes varme Fædrelandskærlighed kom ogsaa paa en saa ligefrem og hjertelig Maade personligt i rigt Maal de af hendes Landsmænd tilgode, som hun i sine unge Dage havde kendt nærmere, eller som hun under sine hyppige Besøg hos Forældrene i Danmark var kommen i nærmere Berøring med.

Da jeg kom om paa fjerde Side (Side 220) af Kejsersindens lange Brev, mødte jeg pludselig en anden Haandskrift, nemlig Dronning Alexandra's. Som det følgende Brev (Side 221) viser, brugte Kejsersinden ogsaa for Fremtiden Udtrykket „Kjære elskede General“ i sine Breve til mig.

Paa Kongens Sølvbryllupsdag 26de April var jeg hos den norske Gesandt Huitfeldt for at se Sølvbryllupsparret køre forbi (Bredgade), men bemærkede ej, da det skete. Her traf jeg Kong Haakon og Dronning Maud, ved hvilken Lejlighed jeg spurgte Kongen, om han kunde huske, hvad han havde sagt til mig i Kristiania i 1906. „Hvad sagde jeg da?“ „Det er ikke saa let at være Konge,“ svarede jeg. „Ja, det siger jeg skam endnu.“ Kongens norske Adjutant, der havde hørt Samtalen, sagde bagefter til mig, at Kongen havde mere Anledning til at sige det nu end i 1906.

Da Rytteriet ifølge den vedtagne Lov om Hæren skulde indskrænkes med 1 Rytterregiment, blev 4de Dragonregiment i Næst-

¹⁾ Hegermann-Lindencrone. ²⁾ 126 Stk. Vildt. ³⁾ 125 Stk. Vildt.

Kammerherre Holger Collet og Hustru Polly, f. Hegermann-Lindencrone. Billede fra Solvbrylluppet 1921.

Premierløjtnant H. Hegermann-Lindencrone med sin Forlovede Frøken Angela Berling.

Konge jagten paa Lundbygaard 12. November 1921. Paa Bænken til venstre sidder: Forfatteren og Kong Christian X. Paa Bænken til højre Kammerherre H. Collet og Frøken Jutta Lund. Bagerst ses staaende fra venstre til højre: Hofmarskal C. Juel, Kommandør Harttung, Baron V. Lerche, Grev Aage Moltke, Hofjægermester Wolff Sneedorf, Dronning Alexandrine, Grev Adam Moltke, Grev Erik Holstein, Baron Wedell-Neergaard, Baronesse Julie Reedtz-Thott, Frk. Polly Collet, Kammerherreinde Polly Collet, Baronesse Anna Lerche, Kommandørinde Harttung og Student Harald Collet.

ved bestemt hertil, fordi man kun vilde have 1 Rytterregiment (Gardehusarregimentet) paa Sjælland, men bevare 2 i Jylland (3die og 5te) i Aarhus og Randers.

Som Følge heraf blev den 29de September 1923 den Dag, Regimentet sagde Næstved Farvel og stillede til Parade paa Axeltorvet under Kommando af Oberstløjtnant Rørdam. Ca. Kl. 3 ankom Generalinspektøren, Generalmajor Castenschiold, og holdt Tale for Fædrelandet, hvorefter Oberstløjtnant Rørdam talte og udbragte et Leve for Mindet om 4de Dragonregiment.

Kl. 5 var der i Industribygningen stort Festmaaltid, ca. 500 Deltagere, der i alle Maader forløb udmærket, og mange Taler holdtes. Efter forudgaaende Aftale holdt jeg en Tale for Soldaterforeningerne, specielt 4de Dragonregiments, og en improviseret Tale for Kvinden. Om den første skriver et Næstved Blad: „Blandt Talerne vakte især den gamle 83-aarige Generalmajor Hegermann-Lindencrone Opmærksomhed. Hans Ord var formet let og elegant og fremsattes med en mægtig svulmende Røst, der ganske fik Salen til at forstumme“.

For alle Deltagerne blev det en uforglemmelig Fest.

Da jeg den 16de Oktober var i Amagerbanken, gjorde Marckmann Hansen mig bekendt med en 90-aarig Mand, Johnsen. „Det Navn kender jeg godt fra Randers, hvor der var en Barber, der havde Ord for at lyve saa stærkt.“ Da han saa fortalte, at det var hans Broder, spurgte jeg ham, om han kendte Historien, man fortalte om Broderen, om hvem man sagde, at han, da hans Fader døde, ikke selv turde sætte Dødsfaldet i Avisen af Frygt for, at Folk skulde tro, det var Løgn.

1924—1927. Den 13de December 1924 var der en stor Rytterfest paa Skydebanen paa over 100 nu- og forhenværende Rytterofficerer, deriblandt Prins Harald. Det var en lignende Fest som den i 1886, som jeg havde givet Stødet til. Jeg sad imellem Prins Harald og Veteranen fra 1864 gamle Lunn fra Knabstrup. Festen var i alle Maader vellykket.

Medens det var mig, der i 1886 havde undfanget Ideen til Rytterfesten, havde man med Lethed formaaet den daværende udmærkede Generalinspektør Schroll til at være 1ste Indbyder, saa var det nu i 1924 andre, der havde optaget Ideen og faaet mig til at være ældste Indbyder.

Herluf Trolledagen, den 14de Januar 1925, var jeg til Aarsfest i Herloviaersamfundet, hvor der vistes Lysbilleder og var Souper for ca. 130, hvoraf mange unge Herloviaere.

Min Lære elskede,
General Høgarnose
Nig harer de er kaff
mine Tænder og Bøsser
u. saa jeg har Drøge og
gæde hjere Tøder
Jas og Hjerte
Pleerinde

Hvad synes de? min
Løster, de hin saer
jeg ser vil dem
dog hin ser min
Plads & ser disse
Ded. & holder dem
saage "elkede" som
jeg ikke saage og turde

MARLBOROUGH HOUSE

S.W.1.

Kjære elskede General
Meyermester!

Jeg sender
Deres og hele mit
Hjerte for Deres
Kjærligkomme Brev med
en Hilsen fra mine
Kjære Datter Olga, der
var saa glad for Deres
elbskede Brev.
Alt de skriver om hendes
her gode og vordelig
saa meget. Hver
sikkerlig et saa lykkeligt
friskt Lind
som dag og nat fra
den gode Tid glad
& vil ha med alt.
Jeg sender hende
saa meget som de skal

Fra denne Fest kan jeg anføre et slaaende Eksempel paa, hvilken stor Betydning det har for en Tale, at den fremsiges med en til Tilhørernes Antal passende stærk Røst. Den gamle og ansete Herlovianer, Højesteretssagfører Zahle havde forud sammensat en Tale af vægtigt og til Lejligheden passende Indhold, som jeg, der sad lige overfor ham, kunde høre, men han fremsagde den med en saa lav Røst, at kun de nærmeste kunde høre, hvad han sagde. Dette bevirkede, at de længere bortsiddende, for største Delen yngre Herlovianere, gav sig til at snakke og støje, saa at Formanden, Kammerherre Clan, gentagne Gange ret virkningsløst maatte paabyde Tavshed.

Da jeg tidligere en Gang, jeg tror ved Rytterfesten i December 1924, havde holdt en med Bifald modtagen Tale for Kammeratskabet, og en saadan ogsaa med Grund kunde fremkomme i denne Kreds af talrige Herlovianere af alle Aldre, udbragte jeg en Skaal for godt Kammeratskab med en saa høj Røst, at hver eneste Sjæl i Salen, under komplet Stilhed, kunde høre de ligefremme, simple Ord, jeg fremkom med.

Da vi saa efter hævet Bord kom ind i Lokalet, hvor Kaffen skulde serveres, blev jeg formelig bestormet, fornemmelig af de yngre Herlovianere, med Udtryk af Tilfredshed med Talen, der af nogle betegnedes som den bedste, egentlig en stor Uretfærdighed ligeoverfor de to Talers reelle Indhold.

Den 15de Juni 1925 var det Jubilæumsdag for Gardehusarerne fra 1875, 1885 og 1900. Da jeg passerede langs ned ad Rækkerne, var der En, der tog Hatten af og sagde: „Jeg er Frederik.“ Det var morsomt nok den Husar, der i 1875, da jeg stod ved 2den Eskadron som Premierløjtnant, havde været min Oppasser. Nu var han Politibetjent i Holsted i Jylland efter først i flere Aar at have været Grænseløsgendarm. Han havde taget Navneforandring og hed „Bergensstoff.“

Som Følge af et tidligere modtaget Brev fra forrige Hofdame hos Kejserinde Augusta, Prinsesse Salms, i hvilket der var en Hilsen til mig fra Kejser Wilhelm, havde det længe været min Hensigt at skrive til Kejseren, men det vilde vel nok ikke være blevet til noget, hvis jeg ikke var kommen til Jagt paa Gyldenholm i 1925. Ved Middagen havde jeg Værtinden til Bords, og da jeg vidste, at hun fra sin Hjemstavn i Norge kendte Kejseren, førte jeg Samtalen hen paa ham og fortalte om min Hensigt at ville skrive til ham. Da hun hørte det, bad hun mig om endelig at gøre det og da bringe Kejseren en Tak for det Middagsstel, der blev benyttet ved Middagen, og som hun i sin Tid havde faaet af Kejseren til sit Bryllup. Hendes Fader

boede i Nærheden af det Sted i Norge, hvor Kejseren paa sine aarlige Norgesrejser ofte opholdt sig.

Efter at jeg i Oktober 1925 havde været til Jagt paa Lilliendal med Otto Benzon modtog jeg i November et Brevkort fra ham med et saalydende Digt:

„Unge Hegermann, alter Fritz,
Tilgiv mig denne dumme Vits,
Ak, men man mister jo al bon ton
Overfor en maskulin Ninon,
Der nu de fem og firs passerer,
Lig en Løjtnant, der galoperer
Frisk og frejdig og fuld af Fut,
De er ved Gud en gammel Gut!
Tag denne Hilsen fra en Vennehaand

Deres hengivne Otto Benzon.“

Den 22de Marts 1926 besøgte jeg Enkekejserinden, hvor Døtrene Xenia og Olga samt Prins Gustav var.

Jeg skal fortælle om et smukt Træk af den rare ligefremme Storfyrstinde Olga. Til Indtægt for de trængende russiske Flygtninge var der bleven foranstaltet et Lotteri, hvortil hun som Gevinst bl. a. havde malet nogle smaa Stykker. Til dette Lotteri havde jeg taget nogle Sedler, og ved samme Lejlighed havde min Frøken Madsen ogsaa taget et Par Sedler. Dette havde jeg fortalt Storfyrstinde Olga, der da havde svaret mig, at, hvis Madsen ej vandt noget, skulde hun af hende faa et lille Maleri. Da de udtrukne Numre bekendtgjordes i Avisen, havde Madsen intet vundet, men allerede Dagen efter fik hun fra Storfyrstinde Olga sendt et lille Maleri.

15de Juni 1926 var jeg til den sædvanlige Jubilæumsfest paa Gardehusarkasernen for Mandskabet fra 1876, 1886 og 1901. Da Drewes, efter at de tjenstgørende Husarer havde vist os Sablens Brug, vilde hugge, men ikke gjorde det rigtigt, saa tog jeg Sablen og huggede de 6 Hug rigtigt under Bifald fra Tilskuerne.

Den 23de Juni 1926 var jeg til Middag hos Adellers, hvor min Borddame var en mig ganske ukendt Fru Castenschiold. Det blev en lidt svær Konversation, da hun fornylig havde undergaaet en Operation paa Øret, og jeg allerede den Gang havde taget lidt Skade paa Hørelsen. Jeg maatte jo se at orientere mig angaaende hendes Mand, og det viste sig, at han var død og var en Søn af min gode Bekendt og Kollega i sin Tid, Oberst Gottlob Castenschiold.

Den Gang anede jeg ikke, at denne min halvdøve Borddame skulde

komme til at tilhøre min nærmeste og bedste, ikke ret store Omgangskreds og, da jeg var bleven en gammel Fyr paa 90 og derover, ofte indendørs ved Maaltiderne og udendørs paa Spadsereture omsorgsfuldt ydede mig en hjælpsom, tiltrængt Haandsrækning, for hvilken jeg stedse vil være hende taknemmelig.

Den 8de Oktober gratulerede jeg Prins Harald til Fødselsdagen og drak Chokolade. Han var i Dagens Anledning bleven udnævnt til General.

Jeg maa her lejlighedsvis bemærke, at jeg i alle de senere Aar ej har haft nogen mere trofast Gratulant til min Fødselsdag den 17de December end Prins Harald, der som Regel kom som Nr. 2 imellem 9 og 10 Formiddag. Nr. 1 var den prægtige afskedigede Stabssergent Mejlsøe, der havde været Skriver ved Generalinspektoratet i min Tid.

1928. Nytaarsdag var der et smukt Vinterlandskab med Sne overalt. Med Polly og Holger aflagde jeg et Besøg paa Purrelund ved Vallø hos Enkegrevinde Margrethe Danneskjold-Samsøe, der havde Besøg af sin udmærkede Moder Enkebaronesse Juel-Brockdorff. 82 Aar gammel, boende i Generalindehuset tæt ved Valdemar Slot paa Taasinde.

17de Januar var jeg til Hoffest paa Christiansborg, hvor der passerede det ganske pudsige Tilfælde, at jeg blev tilsagt til Souper'en at tage Kammerherrinde Valløe, der just ved en Middag havde udtalt Ønsket om at faa mig til Souper'en ved Hoffesten.

Den 27de Januar sendte Enkekejserinden sin Bil efter mig til Hvidøre, hvor begge Døtrene Xenia og Olga var. Kejserinden var meget svag og takkede mig 1000 Gange, fordi jeg var kommet, og telefonerede ovenikøbet næste Dag for at takke mig for Besøget.

7de Februar til Fest i Brønshøj Tivoli i 4de Dragonregiments-Forening, hvor vi var 4 Veteraner.

Den 19de Februar døde Tante Maja Hegermann-Lindencrone 96³/₄ Aar gammel og blev den 22de i største Stilhed begravet fra Hjemmet i Frederiksberg Allé 23 til Garnisons Kirkegaard.

20de Februar til en lille Middag paa 9 hos Baronesse Plessen, hvor jeg havde den tyske Minister von Hassell's Hustru til Bords, meget sympatisk og underholdende, ovenikøbet talende godt Dansk. Hun var Datter af den bekendte tyske Admiral Tirpitz.

17de April var jeg paa tilstillet Billet til Galaforestilling i Det kgl. Teater til Ære for Kong Albert af Belgien med Dronning. En Akt af Operaen „Tosca“ og Balletten „Harlekins Millioner“.

Det var mig en stor Glæde, at Kong Albert havde ønsket at modtage mig i Privataudiens den 18de, hvilket jo stod i Forbindelse med, at jeg i 1909 havde været i Bryssel til Kong Leopold's Begravelse og hans egen Tronbestigelse med Edsaflæggelse. Da jeg havde hørt, at Kongen var Frimærkesamler, benyttede jeg mig af mit tidligere nævnte Samlervalgsprog: „Egen Ihærdighed, andres Elskværdighed,“ idet jeg gjorde Undskyldning for, at jeg mødte i civil, idet jeg tilføjede, at jeg heller ikke mere var Ryttergeneral, men Frimærkegeneral, men dette reagerede slet ikke hos Kongen, som vist ikke har været Frimærkesamler. Denne min Udtalelse vakte Morskab hos en i Salen tilstedeværende Deputation, der ogsaa var tilsagt til Audiens, da jeg som bekendt har en meget hørlig Stemme, hvorfor min Datter ogsaa siger om mig, at, naar jeg hvisker, kan hele Stuen høre det.

Næste Dag var jeg tilstede ved Kong Alberts Bortrejse, hvor han saa ligefrem takkede mig for min Tilstedeværelse. Han var en sjælden Personlighed.

25de April var jeg til Dyrslæge Lorentzen's Begravelse fra Gentofte Kirke, hvorfra jeg kørte hjem med Prins Valdemar i hans Auto. Lorentzen var i mange Aar en udmærket Dyrslæge paa Jægersborg, hvorfor jeg ogsaa havde forskaffet ham Ridderkorset. Ved selskabelige Sammenkomster var han en meget morsom Taler og kom ofte med gode rimede Produkter.

28de næstefter var jeg med Kejserindens Bil paa Hvidøre til Frokost sammen med Storfyrstinde Olga med sin ikke prinselige Mand Gulokowsky og to Sønner, Hofdame Frøken Mengden og Fyrst Dolgorucki. Kejserinden var forfærdelig sød som altid, men saa meget svag ud, saa at jeg tvivlede om oftere at se hende i levende Live.

5te Juni var jeg om Formiddagen til Sportsrideklubbens Konkurrence ridning paa Gardehusarkasernen, om Eftermiddagen til Springkonkurrence paa Banen ved Lyngbyvej. Om Aftenen indbudt til Souper paa d'Angleterre, hvor min Skaal blev smukt udbragt af Klubbens Formand, Wolff.

11te Juni kom min Søn Herman hjem fra Paris i Ballon.

Den 15de var det sædvanlige Jubilæumsmøde, Aargangene 1878, 1888 og 1903, paa Husarkasernen med Opvisning af Øvelser, Frokost i Marketenderiet samt Middag (ca. 40) paa National, alt meget fornøjeligt.

17de Juni var der et stort Dragonmøde i Næstved, hvortil Rørdam hentede mig i Bil. Frokost spiste jeg hos de gæstfrie Amtmand Toft's, men jeg var til en stor Dragonmiddag.

En Dag kom min kære Sønesøn Knud, der kærligt ofte besøger mig, op til mig og sagde ganske rørende til mig: „Kære Bedstefa'r, du maa rigtignok undskylde mig, at jeg blev kasseret paa Sessionen,“ idet han vist tænkte paa, at hans Fader, Farfader, Oldefader og Tipoldefader alle havde været Officerer, de 3 sidstnævnte Generaler. Han har flere Talenter, t. Eks. raderer han meget smukt sort og trefarvet. Hans Tipoldefader paa mødrene Side var en meget anset Kobberstikker, hvis Talent er gaaet i Arv paa 5te Hold.

Min Datter Polly, som har saa gode Arrangementsideer, havde nærmest til Ære for sin Broder Herman, der var født paa Bjørnemose ved Svendborg, planlagt en Tur dertil, hvorfor hun, Herman og jeg den 4de September i Auto kørte over Ringsted og Slagelse til Korsør, derfra med Færgen til Nyborg og videre med Autoen over Christiansminde ved Svendborg til Bjørnemose, hvor vi besøgte Ejeren, saa de gamle kendte Værelser og spadserede i Haven og Skoven. Vi overnattede paa Christiansminde. Næste Dag var vi atter et Svip paa Bjørnemose, hvorfra vi tog til Taasinge til Valdemars Slot. Indbudt af Ada Kiær, f. Reedtz-Thott, spiste vi Frokost i Pavillonon, hvorefter vi besøgte Enkebaronesse Juel-Brockdorff, Generalindehuset.

Særlig for Herman var denne udmærkede Tur til stor Glæde, og som hver Gang han besøgte sit Fødested, skar han sit Navn i et Bøgetræ, men det blev ogsaa sidste Gang, da han døde 2den Februar Aaret efter (1929).

13de Oktober, Aften 7—8, døde den prægtige Kejserinde Dagmar, der altid havde været saa uendelig sød imod mig. Det var en virkelig Sorg for mig. Den 15de var jeg Kl. 6 Eftm. til en Sørgermesse paa Hvidøre, hvortil flere Russere og en halv Snes Danske var tilstegt. Jeg gemmer endnu Resterne af et lille Lys, jeg stod med i Haanden under selve Sørgehøjtideligheden.

Kong Christian IX kaldte jo Dronning Alexandra for sin „skønne“ Datter, Kejserinde Dagmar for sin „kloge“ Datter og Hertuginde Thyra for sin „gode“ Datter.

Om Morgenen den 20de Oktober fik jeg Meddelelse om, at den fuldendte Gentleman Frederik Juel, der havde været min kære Stabschef, var blevet kørt ihjel af en Sporvogn ved Holmens Kanal.

I Julen var mine Søstre Jutta og Caja og jeg paa Gl. Køgegaard, hvor Polly som sædvanlig saa smukt havde arrangeret Juletræ og Julebordene. Det var særlig fornøjeligt for os tre af 1ste (ældste) Generation at se de 3 Børn af 4de.

1929. 17de Januar siger Dagbogen: „Herman desværre Mavesaar og skal ligge mindst i 6 Uger.“ Det var meget sørgeligt og endte jo ogsaa med hans ret pludselige Død den 2den Februar.

Af de ikke faa Breve, jeg har faaet fra menige Dragoner eller Husarer, der havde tjent under mig, skal jeg her gengive en Udtalelse i Januar 1929 fra en Dragon, der var Rekrut i 1881, altsaa for næsten 50 Aar tilbage. Nogen bedre Løn kunde jeg ej faa for mine fortsatte Bestræbelser for en god Behandling og et godt Forhold mellem Befalingsmændene og deres Undergivne.

„Vær forvisset om, kære Herr General, at Vesterborg og jeg i vor Dom ikke er et Par enlige Svaler, jeg er vis paa, at de fleste af vor Aargang Rekrutter er med os. Flere Gange hørte jeg blandt Kammeraterne Udtalelser som: Skulde vi komme i Krig, vilde vi blot ønske at blive ført mod vort Lands Fjender af Ritmester H.-L., for saa vilde vi i hvert Fald ikke blive betragtet og behandlet som blot Krigsmateriale, men som Menneskesjæle, der bør værnes saa vidt det staar i Førernes Magt og kan forenes med Fædrelandets Vel. Ja, vi havde jo erfaret, at vor rettænkende Ritmester *var os et Værn* mod de underordnede Befalingsmænds Overgreb.“

Som Rekrut blev Brevskriveren kaldet „Herlufsholm“, senere blev han Landsbyskolelærer, antog Navnet „Roland“ og bor nu som afskediget i Haslev, hvor jeg en Gang har besøgt ham.

„Danske Forsvarsbrødre“ holdt 50 Aars Jubilæums-Højtidelighed den 27de Januar i Tivoli's Koncertsal, ved hvilken ret langvarige Forestilling Kongen var tilstede.

Den 2den Februar lød Lægens telefoniske Udtalelse om Herman's Sygdom ej foruroligende, men jeg havde alligevel ikke Ro paa mig, men gik derhen ca. Kl. 4^{1/2}, ligesom Herman havde faaet et Hjerteslag og døde. Da jeg kom, stod en af Pigerne i den aabne Gangdør og ventede paa Lægen, efter hvem der var sendt Ilbud. Det var jo en stor Sorg for mig, og hvor underligt var det, at Julie selv først, saa hendes ældste og derefter ogsaa hendes yngste Søn alle døde saa pludseligt, at jeg en Time forud ikke anede det. De følgende Dage modtog jeg mange deltagende Besøg af Slægt og Venner.

Den 9de fandt Bisættelsen Sted i Stilhed, Kisten blev ført til Citadelskirken, hvor Pastor Storm holdt en upersonlig Tale. Prins Harald og 7 andre Kammerater bar Kisten ud til Ligvognen, hvorefter vi nærmeste kørte med til Ordruphøj, hvor Kisten blev indsat i det Berlingske Kapel, og Herman's gode Ven, den katolske Abbed

Desnos, bad „Fader vor“. Her staar Kisten endnu (1934) med Herman's Sabel ovenpaa.

Som i mit hele øvrige Liv undlod jeg ikke den 24de April at stemme ved Valg til Rigsdagen og havde Frk. Madsen med.

26de Maj fik jeg Telegram fra Le Havre, at jeg paa Frimærkeudstillingen dersteds havde faaet en Vermeilmedalje og en Bronze-medalje.

Den 15de Juni (Valdemarsdagen) var jeg til det sædvanlige Jubilæumsmøde paa Gardehusarkasernen, hvor en stor Del Gardehusarer fra Aargangene 1879 (50 Aar), 1889 (40) og 1904 (25) havde givet Møde. Først var der Parade, de hjemsendte og tjenestegørende med Front mod hinanden, derefter Øvelser for de gamle af de unge Gardehusarer med Springning tilsidst.

Som indbudt spiste jeg saa Frokost med de gamle Gardehusarer i Marketenderiet og senere hen paa Dagen Middag, jeg tror i National. Jeg underholdt mig længe med dem fra 1889 (min Chefstid) og kunde glæde mig ved stor Hyldest fra de gamle Husarers Side.

I Anledning af 5te Dragonregiments 250 Aars Jubilæum og mit eget 70 Aars Officersjubilæum den 1ste November rejste jeg 31te Oktober om Morgenen over Fredericia til Randers, hvor jeg tog ind paa Hotel Randers.

Det maa jeg sige, at den 1ste November, de to Jubilæers Dag, blev Festiviteten fra aarle Morgenstund til silde Aften og en udmærket Dag for mig.

Den første og tillige Dagens bedste Fornemmelse fik jeg gennem en dejlig Rosenbuket, som blev bragt ind til mig, kort før jeg stod op. Den var fra min Datter gennem Ritmester Zeilau.

Den første Fornemmelse af Regiments-Jubilæet fik jeg, da Regimentsmusikken om Morgenen drog forbi Hotellet, spillende en af Overtrompeter Sønderby komponeret iørefaldende Jubilæumsmarce.

Paa Banegaarden blev Kongen festlig modtaget, og Borgmesteren (Riis-Flor), ligesom de fleste af Byraadets Medlemmer Socialist, holdt en pæn Tale til Kongen.

Første Del af Kongens Svar lød saaledes: „Jeg takker for de varmtføjte Ord og for Velkomsten til Randers. Jeg har her haft nogle af mine smukkeste Ungdomsoplevelser og føler mig knyttet med Mindernes Baand til Randers By.“

Kl. 10 samledes alle de gamle Dragoner for med Musikken og os 5 gamle Veteraner at marchere til Gudstjeneste i St. Mortens Kirke, hvor Pastor Ingerslev prædikede.

Forfatteren ved sin Onkel Kaptajn F. Hegermann-Lindenerones Grav i Aabenraa under et Besøg i Slesvig 1936.

Oldebarn og Oldefader. Grev Erik Holstein og Forfatteren. Billede fra 1936.

1. November 1929 udnævntes Forfatteren til Storkorsridder af Dannebrog i Anledning af sit 70aarige Officersjubileum. Paa Billedet ses til højre Vaabenskjoldet med Forfatterens Valgsprog: Vær sand og taknemmelig.

Efter endt Gudstjeneste marcheredes i en mægtig Procession gennem Byen til Ridebanen, hvor der skulde være Parade for Kongen.

Regimentet stillede til Hest, saa kom vi faa Veteraner, hvorefter de hjemsendte, men ved Festen mødte gamle Dragoner paraderede aargangsviis til Fods.

Af de 4 Veteraner foruden mig var de to ret flinke tilbens, medens de to andre maatte støtte sig til en Kvindearm. Den svageste af dem fik jeg trukket frem til Kongen, da Majestæten passerede os, saa at Kongen fik sagt ham nogle venlige Ord.

Efter at Kongen saaledes havde passeret hele Fronten, skulde der defileres forbi ham, Musikken holdende lige overfor. Havde jeg tænkt mig lidt om i Forvejen, saa havde jeg faaet en af de mange tilstedeværende Fotografer til at tage et Fotografi i det Øjeblik, da jeg, tagende de to marchedygtige Veteraner paa hver sin Side under Armen, marcherede forbi Kongen, idet vi paa militær Maade tog Hatten af, noget, der morede Kongen meget.

Da Paraderingen var forbi, gik jeg til Amtmandsboligen, hvor jeg af Amtmand Andersen var indbudt til at spise Frokost sammen med Kongen, og da passerede noget, jeg slet ikke havde tænkt mig, men som naturligvis gjorde Indtryk paa mig. Idet jeg lige havde sat Foden indenfor Amtmandens Stue, overrakte Kongen mig Storkorset af Dannebrog, som jeg sagde min dybtfølte Tak for.

Ved Frokostbordet sad jeg ved Amtmandindens venstre Side, medens Kongen sad tilhøjre for hende.

I Løbet af Dagen fandt der paa den gamle Ridebane en Rideopvisning Sted, der var meget vellykket og overværedes af alle de gamle Dragoner og et talrigt civilt Publikum.

Senere hen paa Dagen var der en Sammenkomst paa Teatret, hvor Regimentschefen, Oberstløjtnant Leschly, i en Tale gennemgik Regimentets Historie. Saa var der Tableauer og Sang. Tilsidst vistes en Rytterfilm, hvorefter alle i Salen staaende sang „Kongernes Konge“.

Om Aftenen var der stort Fællesmaaltid i Haandværkerforeningen og, da der havde meldt sig saa mange, ogsaa i Klubben.

Generalinspektør H. Castenschiold holdt en Tale for Veteranerne (5), for hvilken jeg takkede og deri udtalte, at Randers var det Sted, hvor jeg helst vilde tilbringe min Jubilæumsdag, men saa faldt det mig ind, at Husarerne og 4de Dragonerne, der begge særlig plejer at tage mig til Indtægt, kunde blive krænkede herover, hvorfor jeg i min Tale tilføjede som rimelige Momenter, at jeg dengang, jeg som Løjtnant laa i Randers, var nygift, og det var man i de Tider

i Reglen kun een Gang, samt at jeg boede i en smuk Villa med Have, Staldrum, Dueslag og Høsehus, og det mærkelige er, at Villanen just laa paa det Sted, hvor Haandværkerforeningen nu ligger, i hvilken vi i Aften holder Fest.

I „Randers Amtsavis“, hvor Festen omtaltes, stod min Tale givet og tilsidst i Parentes: „Hurra og stormende Hyldest til den gamle General, der talte kraftfuldt og formfuldendt som ingen af de andre Talere.“

Sent paa Aftenen var jeg af Regimentets Officerer med Damer indbudt til en Aftenfest paa Hotel Randers.

Ved denne hyggelige, fornøjelige Sammenkomst blev der til min store Overraskelse af General Castenschiold overrakt mig en smukt udstyret Adresse fra Rytteriets tjenestegørende Officerer. Den blev oplæst og lød saaledes:

Herr General.

De fejrer idag 70-Aarsdagen for Deres Udnævnelse til Officer, et sjældent Jubilæum! Meget faa oplever et saadant, og endnu færre oplever det i en saadan Kraft som den, hvori Generalen er.

Det er da naturligt, at Deres Vaabenfæller, Rytteriets faste Officerer, som har haft den Ære at tjene sammen med Dem, har følt Trang til at mindes denne Dag og give Udtryk for de Følelser, som besjæler dem: Veneration for Dem og Deres Livsgerning, Glæde over at se Dem færdes saa rask blandt os.

I Dag for 70 Aar siden traadte De, følgende Deres Faders lysende Eksempel, som 19aarig Secondlieutnant ind i det Vaaben, som De skulde komme til at tilhøre i over et halvt Aarhundrede, og hvis Chef De skulde blive.

De, Hr. General, havde den Lykke, at det faldt i Deres Lod at være med til at værne Deres Land, da Krigen i 1864 brød ind over Danmark. Den ganske unge Secondlieutnant fik Ridderkorset som Anerkendelse for den Conduite og Utrættelighed, han havde lagt for Dagen som Adjutant ved 2den Cavaleri-Brigade og for sit Forhold under Fægtingen ved Vejle den 8de Marts.

Derpaa følger Tjenesten i Fredens Dage. Ved alle Rytteriets Regimenter har De gjort Tjeneste. Men det var ikke kun den kavaleristiske Tjeneste, som lagde Beslag paa Dem, De kaldtes ogsaa til Tjeneste i Generalstaben og som Adjutant hos Hans Majestæt Kongen. Og medens De efterhaanden avancerede op fra Secondlieutnant til Gene-

ralmajor. Et enestaaende Kendskab fik De, Hr. General, derved til Rytteriets Tjeneste, og ved Deres Virksomhed ved andre Afdelinger og gennem talrige Udkommandoer til Udlandet udvidede De Deres Synskreds og Menneskekundskab og indvandt Erfaringer, som De forstod at gøre nyttebringende for vort Vaaben. I særlig Grad vel udrustet, stod De, da De i 1885 kaldtes til Stillingen som Chef for Gardehusarregimentet, netop paa det Tidspunkt, da i alle Lande nye Synspunkter for Rytteriets Virksomhed begyndte at gøre sig gældende. De kom derved til paa mangfoldige Omraader at staa herhjemme som Foregangsmand for det nye, som De senere som Generalinspektør fik Lejlighed til at føre videre, uddybe og fæstne.

Der er et Ord, som siger, „at en Rytterofficer skal have en Taktikers Hjerne og en Sportsmands Hjerte“. Klart har De i Gerning vist, at De forstod Nødvendigheden af at fyldestgøre dette Krav. Som Regimentschef, som Leder af mangfoldige Rytterøvelser under Udrykning til Fægtningsskydningerne og som Generalinspektør har De skolet en Generations Officerer i Rytteriets Taktik. Og efter at De selv i 1862—63 havde gennemgaaet den franske Cavalerskole i Saumur og deltaget i vore første Væddeløb i Slagelse, blev De Sjælen i Væddeløbssporten herhjemme og skabte Officersløbene, der er af saa stor Betydning for Vaabnets Officerer.

Ja, Hr. General, dette er i en kort Sum Deres Livsgerning som Rytterofficer.

De har haft den Lykke at leve i en for Vaabnet betydningsfuld Tid. Og naar det er blevet Dem, der paa saa mange Omraader har været førende og har sat Deres Præg paa Udviklingen, saa skyldes det ikke blot Deres levende Interesse for og Kærlighed til vort Vaaben, men ogsaa og navnlig, at De med aarvaagent Øje fulgte Tidens Strøm og med Dygtighed og i utrætteligt Arbejde ledte den ind i det danske Rytteri, saa at det stadig fuldt var med i Udviklingen.

Selv levende interesseret og initiativrig havde De den lykkelige Evne at vække Deres Undergivnes Interesse og Initiativ. Vi følte, at vi havde en venuesæl, forstaaende og fordomsfri Mand overfor os. Derfor arbejdede vi med Lyst og Glæde.

Nu beder vi Dem, Hr. General, paa denne Dag, som Minderne om Deres lange, betydningsfulde og begivenhedsrige Virksomhed i Hærens Tjeneste med Rette gør til en Festsdag for Dem, modtage vor Hyldest som Rytteriets ungdommelige Nestor. Og i denne Hyl-

dest indfletter vi, Deres Vaabenfæller, en varm og ærbødig Tak for, hvad De i Deres lange Tjenestetid har været som Kammerat og som Chef.

Den 1ste November 1929.

*Harald Aalborg Ahlefeldt-Laurvig Asmussen Bang Berg Blume
Blücher-Altona Bojesen-Trepka Castenschiold Clauson-Kaas
Dornonville de la Cour Danneskjold Samsøe Dederding Esman
Fahrner De Fontenay Von Freiesleben Krag-Juel-Vind Frijs
Garde-Jørgensen Giersing Halvorsen Hauschild Hoff Haxt-
hausen Hoffmann Holbæk Jahnsen Jernfeldt Jöhnke Jessen
Keyper Kraft Krarup Langsted Leschly Lerche Von der
Maase Muus Neergaard Neergaard Neergaard-Dibbern Ollen-
dorff Pade Philipsen Pontoppidan Reedtz-Thott Rosenstand
Rømeling Rørdam Saunte Scholten Schaffalitzky de Muckadell
Sponeck Suhr-Hansen Wahl Willemoes Zeemann Zeilau.*

25de November var jeg i Ordenskapitlet med, hvad der skulde staa i det Skjold, som skulde ophænges i Frederiksborg Slotskirke i min Egenskab af Storkorsridder. Det blev mit Adelsvaaben med følgende Valgsprog: „Vær sand og taknemmelig“. Jeg valgte dette „Symbolum“, fordi jeg fandt, at et saadant skulde identificere Personen saa meget som muligt, idet jeg har levet mit Liv paa at være sand og taknemmelig. De Symboler man træffer paa Skjoldene, er ofte paa Latin, hentede fra en eller anden Medalje. Mit Valgsprog i udstrakt Form lyder: „Vær sand, tjenstvillig og taknemmelig, saa bliver paa Tilfredshed Du her i Livet rig“.

1930. Efter at Fru Castenschiold, der var en stor Hundeelsker, var kommen tilbage til Fredensborg fra Argentina, erhvervede hun sig en Hundehvalp, en Airedale, der fik Navnet Peggy. Da jeg nogen Tid efter skrev og forhørte mig om dens Renlighed i Stuerne, fik jeg det meget fine og vittige Svar: „Jo, Tak, det gaar bedre, men alligevel vilde en Finne, der om Morgenens kom ind i Køkkenet, faa Taarer i Øjnene af Hjemve efter de 1000 Søers Land.“

Min Dagbog af 11te November giver et Bevis paa, hvilken haard og sørgelig Skæbne Generalinde Sirelius, hvis Mand i sin Tid var russisk Militærattaché i København, havde faaet, idet jeg den Dag dels fra mig selv, dels fra Fru Berling og min Svigerdatter Angela, sendte hende til Frankrig et Beløb paa 360 Francs.

Nogle Dage efter kom der Meddelelse om, at Generalinde Sirelius var død.

I et Brev til den russiske Konsul Ørnfelt, hvilket jeg har haft til-
laans, fortæller Generalinde Sirelius hvor raat og grusomt hun og
hendes Mand var blevne behandlede af de russiske Revolutionære.
Hun skriver: „I Begyndelsen af Revolutionen i Rusland 1917 tog min
Mand sin Afsked. Vi slog os ned paa vor lille Landejendom i Kauka-
sus, da vi begge syntes saa godt om det stille Liv paa Landet. Vi
stod op samtidig med Solen, arbejdede selv i Haven og saaede Majs.
Vi holdt 1 Hest, 2 Køer og Høns, med andre Ord et lille Landbrug.
Saaledes levede vi lykkeligt indtil 4de August 1920, da vi pludselig
telegrafisk fik Befaling til, at alle Officerer, der havde tjent i den
hvide Hær eller boet paa det af den besatte Territorium, skulde melde
sig til Registrering i E.

Min Mand og de andre troede paa Rigtigheden af denne Indregi-
strering og begav sig derhen (E) i den Tro, at det kun vilde vare
faa Dage, inden de vilde være tilbage, men allerede i T. blev de alle
arresterede og under skarp Bevogtning ført stadig mod Nord. Det
sidste Brev fra min Mand er fra den H.'s Lejr. Han skriver, at Rej-
sen overgaar al Beskrivelse, men selv holder han Humøret oppe og
beder mig gøre det samme. Alle er de besatte med Utøj, Badstuer
findes ikke, sultne vandrer de omkring i Lejren, der ligger ikke langt
fra Arkangel. Siden da har jeg ikke hørt fra eller om min Mand.
Paa alle Forespørgsler til de sovjetske Myndigheder om ham, svares
stadig „vi ved intet“. Han var jo en af de ca. 5.000 Mand, som sam-
tidig blev arresterede — det saakaldte 1ste Parti — og alle disse er
sporløst forsvundne, og ikke en i Sovjetrusland føler sig forpligtet
til at oplyse nogetsomhelst om disse 5.000.

Det er let at forestille sig, hvad der foregik med mig, da jeg lodes
alene tilbage blandt vildt fremmede Mennesker. Min Søster og Bro-
der tog til Udlandet, min Mands Slægtninge var i Finland. Nu er
det snart 3 Aar siden min Mand forsvandt for mig. Jeg forstaar kun
ej, at jeg ikke er gaaet fra Forstanden, og i den forløbne Periode
har Bolchevikkerne fuldstændig plukket mig for alt, de har „nationali-
seret“ hver Stump, jeg ejede, naturligvis ogsaa det dejlige Indbo,
som vi havde samlet os i København, og som jeg midlertidig havde
sat til Opbevaring i Moskva. Paa samme Maade er alt vort Sølvtøj,
Guld m. m., som vi i Petrograd havde afgivet til Opbevaring til
Statsanstalten, blevet „nationaliseret“.

I Sydrusland fratog de mig alt mit Linned og Undertøj samt

Overtøj og lod mig kun beholde to Slag til at dække min Nøgenhed. Huset inddrog de til Beboelse — intet er tilbage. Da jeg saa var ganske alene, arbejdede jeg som en Okse, handlede pr. Kommission og solgte al Slags Ting paa Markedspladsen, gav Undervisning i Sprog (Fransk, Engelsk og Tysk) — ja, alt har jeg prøvet. Endelig lykkedes det mig at faa Pas som finsk Undersaat, og at vende Rusland Ryggen, idet jeg tog her til Helsingfors for i Frihed at eftersøge min Mand. De finske Myndigheder hjalp mig til at betale Rejsen hertil, hvor jeg bor hos min Mands Broders Familie, som selv befinder sig i den sørgeligste pekuniære Tilstand. Min Broder og Søster hjalp mig saa meget de kan, men de er jo ogsaa Flygtninge, berøvede alt i Rusland. Man maa jo se at slaa sig igennem som og saalænge man kan, og saa se, hvad Gud vil med os. Kunde det blot lykkes mig at faa det ene eller det andet positive at vide om min Mand. Undertiden mener jeg, at det vilde være bedre for mig at faa at vide, at han er død hisset, hvor der ikke længere — som her hos mig — er lutter Sorg og Bekymring. Ofte gribes jeg af en gyselig Rædsel, naar man fortæller mig, at alle disse ulykkelige, blandt hvilke min Mand, er oppe ved Hvidehavet i det Solovetzke Kloster, altsaa i Sovjetmyndighedernes frygtelige Kløer.

Hvis General Hegermann endnu er i København, saa vis ham dette Brev og fortæl ham, hvad der er hændet min Mand og mig. Han var — ligesom De — vor virkelige Ven. Den nuværende danske Konge kendte jo ogsaa godt min Mand og viste ham altid særlig Naade.

Skal det da aldrig lykkes mig at faa oplyst, hvad der er blevet af min dyrebare Mand, som for mig var Lyset og Livet! Mon jeg virkelig skal dø Hungersdøden, jeg er jo nu allerede 62 Aar, jeg føler, at jeg afkræftes, men intet har jeg at leve af.

Jeg tænker ofte paa København og siger: kære København, hvor var vi dog uendelig lykkelige der. Aah, uforglemmelige Tid, hvad har nu ikke Skæbnen gjort ved os. Mange Hilsner til General Hegermann, og bed ham tænke paa min Mand og mig.“

1931. En Dag i Januar var jeg indbudt til den franske Minister Hermite's, hvor Madam Hermite ledsagede de fremviste Lysbilleder, hvoriblandt den franske Rideskole i Saumur, med Forklaringer, jeg paa Grund af min Døvhed ikke kunde høre. Da det øvrige Publikum en Gang klappede ivrigt, klappede jeg ogsaa med. Den næste Dag læste jeg i Avisen, at, da Fru H. omtalte, at den tilstedeværende

danske General H.-L. havde været Elev i Skolen i 1862, klappede Tilskuerne. Det var saaledes for mig selv, jeg havde klappet!

Da jeg den 15de November tog til Lilliendal paa Jagt hos Grev C. Knuth, oplevede jeg et ganske pudsigt, men ikke helt behageligt Eventyr. For at komme til Lilliendal, skulde man først med Masned-sundbanen til Næstved og derfra med Præstøbanen til Mern. Efter Haslev faldt jeg i Søvn, og da jeg vaagnede, holdt Toget stille. Lidt opskræmt spurgte jeg, om det var Næstved. Da jeg fik bekræftende Svar herpaa, tog jeg i en Fart min Overfrakke, jeg havde med i Kupeen og — troede jeg — min Havelock, der hang paa den lange Gang udenfor. Jeg skyndte mig ned og løb hen til Præstøtoget, hvor jeg vilde anbringe mine 2 Overstykker, men opdagede da, at Havelocken var et Dameoverstykke. I en Fart løb jeg tilbage til Masned-sundtoget for at tilbagelevere Damekaaben og faa min Havelock, men naaede først derhen i det Øjeblik, at Toget satte sig i Bevægelse, saa at jeg akkurat naaede at faa Kaaben stukket op til en Rejsende, der stod ved Vinduet, medens min egen Havelock kørte videre til Masned-sund.

Saa skyndte jeg mig tilbage til Præstøtoget, men, da jeg naaede derhen, var det allerede kørt. Jeg stod da dør uden Overtøj i en ret kold Novemberaften. Da en Dame saa min Forlegenhed, gjorde hun mig med Damernes sædvanlige Elskværdighed opmærksom paa, at der gik en Rutebil til Præstø. Saa satte jeg mig op i den, der var temmelig overfyldt med Passagerer. Jeg fik en snæver Plads ved Siden af en tyk Madam, hvad jeg under andre Forhold helst havde været fri for, men her trængte jeg til Varme, eftersom mit ene Stykke Overtøj var kørt til Masned-sund, det andet til Præstø. Da jeg omsider naaede Præstø og kom ud paa Gaden, frøs jeg godt, hvorfor jeg af Hotelværtten laante en Ulster og ved hans Hjælp fik en Bil, der kunde køre mig til Lilliendal. Da jeg saa naaede Endestationen Mern, tæt ved Lilliendal, vilde jeg hente min i København indskrevne Bagage, men paa Grund af den sene Tid var alt lukket og slukket, saa at jeg kom til Lilliendal uden nogetsomhelst andet end det Tøj, jeg stod og gik i, og der var ingen, som tilbød mig f. Eks. en Natkjole. Dette skete en Søndag, men allerede Mandag Eftermiddag fik jeg mine to Frakker tilsendt til Lilliendal, et virkeligt prisværdigt Eksempel paa hurtig Ekspedition fra Jernbanens Side. Jeg fortrød senere, at jeg ikke havde fremhævet dette Eksempel i Aviserne, hvori Folk ellers er saa tilbøjelige til straks at skrive om det mindste Uheld, der møder dem.

1932. Den 15de Januar var jeg til Hoffest paa Christiansborg, hvor jeg talte med Statsminister Stauning og Medlem af Folketinget, Fru Gautier-Schmidt, hvem jeg fortalte, at jeg havde set hendes Oldefader Gautier slaa Saltomortale i Circus, da han var 90 Aar gammel.

Efter at den meget kyndige Filatelist Dr. Justus Anderssen i Oslo i et Brev til mig havde udtalt, at han troede, at min Samling af norske Frimærker paa Brev var bedre end den bedste af samme Slags i Norge, tilskrev jeg Oslo Filatelist Klub og tilbød at sende min Samling derop, at Medlemmerne af Klubben kunde faa den at se. Med Tak modtoges mit Tilbud.

Ved samme Lejlighed spurgte jeg om Klubben ønskede at se min meget smukke Samling af danske Skillingsmærker paa Brev, men fik herpaa det Svar: „Har ingen Interesse for os,“ et for en vis Retning af Norske ret betegnende Svar.

Trods dette lidet høflige Svar sendte jeg alligevel min norske Samling til Oslo den 2den Marts.

En norsk Samler, Hagen Schou, med hvem jeg tidligere havde korresponderet og vekslet Frimærker, fik det Hverv at demonstrere min Samling ved Udstillingen i Klubben.

Han havde en Gang bedt mig om muligvis i Danmark at skaffe ham det norske matgrønne 12 Øres Frimærke (1883—90), fordi det var Portoen for Breve til Danmark, medens Portoen i selve Norge var lavere. Da dette ikke var lykkedes mig, underrettede jeg ham herom, hvorpaa han svarede, at han havde faaet det, men i sin Samling kun manglede det 2 Kroners Mærke fra Kong Oscar. Hans Tænder er vist løbet i Vand, da han i min Samling saa et Brev med fem 2 Kroners Mærker og fire 1½ Krones Mærker paa.

Da jeg fik Samlingen tilbagesendt, fulgte der et Brev med, i hvilket Klubben i høje Toner takker mig for min Elskværdighed og tolker Medlemmernes Interesse for Samlingen, men ikke et eneste Sted foran Ordet Samling, der forekommer flere Gange, sættes et Adjektiv som „gode“, „smukke“, „sjældne“ o. l. Fordi jeg har været elskværdig og Medlemmerne interesserede, behøver Samlingen ikke at være „god“ m. m.! Atter et lille Udslag af en vis norsk, for os Danske mindre sympatisk Retning.

Den 5te April begyndte jeg hjemme hos mig selv at sidde for Portrætmaler Hugo Larsen, der gerne vilde male mig, hvilket Ønske han tidligere en Gang ved en Middag hos Kammerherreinde Howden-Rønnenkamp havde udtalt for mig, der dertil havde svaret, at

Fra Dybbølfesten i Idrætshuset 18. April 1934. Fra venstre til højre ses: Prinsesse Caroline Mathilde, Prins Knud, Dronning Alexandrine, Kong Christian X, Forfatteren, Statsminister Stauning, Folketingsmand Ulrich.

De to sidste Officersveteraner fra Krigen 1864. Forfatteren til venstre og Oberst Ludvig Pontoppidan til højre. Billede fra 1936.

det maatte han gerne, men han fik ingen Penge derfor. Det brød han sig heller ikke om.

Det var paa en Udstilling paa Charlottenborg, hvor det morede mig et Par Gange at stille mig ved Maleriet, og jeg tror nok, at det en Gang blev opdaget, at jeg var den maledede ældre Gentleman.

Paa Musse Scheel's Fødselsdag, den 17de Juli, var der stor Fest paa Hvidøre. Som den, der førte Værtinden tilbords, holdt jeg til Ære for Fødselsdagsbarnet en Tale, hvori selvfølgelig som et vigtigt Moment Kejserinde Dagmars Ophold paa Hvidøre blev omtalt. Jeg endte med at opfordre alle de tilstedeværende Gæster til sammen med mig at raabe et kraftigt Hurra for Musse Scheel, idet jeg var vis paa, at alle hendes Dyr lige fra den lille, hvide Mus til de største vilde følge min Opfordring med den Stemme, der tilkendegiver Velvære og Taknemmelighed. Talen vandt Bifald.

1933. Aaret begyndte jeg paa Gl. Køgegaard, men tog 3die Januar til København for næste Dag at gaa til Kongens Audiens paa Christiansborg.

Da Redaktøren af „Gardehusaren“, min fordums dygtige Regimentsskriver Kjølner, havde opfordret til at yde Bidrag til en gammel Gardehusar af Aargang 1895, der var kommen hjem fra Amerika som fuldstændig blind, gik jeg straks for at følge Opfordringen til Holsteinsgade 6, hvor han var bleven indlogeret, men i Øjeblikket var paa Blindeinstituttet. Jeg anmeldte da mit Besøg til samme Aften, men bad om, at man ej i Forvejen maatte sige til Husaren, hvem jeg var. Da jeg saa kom, blev jeg ført ind i hans Værelse og placeret i en Sofa ved Siden af ham.

Saa udspandt der sig følgende Samtale:

(Jeg): „Ja, jeg var ogsaa Gardehusar.“

(Han): „Det kan jo godt være.“

(Jeg): „Hvilken Eskadron stod De ved?“

(Han): „Ved 3die Eskadron under Ritmester Kiær.“

(Jeg): „Hvem var Deres Regimentschef?“

(Han): „Det var jo Oberst Hegermann-Lindencrone.“

(Jeg): „Har De nogensinde talt med ham?“

(Han): „Nej, det har jeg saamænd ikke.“

(Jeg): „Saa maa De ogsaa have været en udmærket Husar.“

(Han): „Ja, forsaavidt jeg aldrig har været indmeldt eller straffet.“

(Jeg): „Obersten han lever endnu.“

(Han): „Ja, det ved jeg nok.“

(Jeg): „Men ved De, hvor han opholder sig?“

(Han): „Nej, det ved jeg rigtignok ikke.“

(Jeg): „Ja, saa skal jeg sige Dem det — han sidder her i Sofaen ved Siden af Dem.“

Paa dette mit Svar rejste han sig i en Fart ret op af Sofaen og gjorde Honnør sigende noget som, at det havde han aldrig tænkt sig, at han skulde komme til at tale med mig.

Jeg spurgte ham om, hvorledes han var bleven blind, hvorefter han fortalte mig, at han, indbudt af en Kammerat, havde drukket et Par Snapse Træsprit, og et Par Dage efter var han bleven fuldstændig blind.

En sørgelig Følge af Spiritusforbudet!

Han er nu (1936) paa Almindelig Hospital i Ryesgade, og jeg har været saa heldig at have forskaffet ham Tilskud baade fra Kongens Civilliste og fra Selskabet „Kjæden“. Jeg besøger ham jævnlig. Han er ved godt Humør og glæder sig ved en Cigar og ved sin Radio.

At blive venligt mindet af mine fordums Undergivne er en af mine største Glæder nu paa mine gamle Dage, hvorfor jeg blev meget glad, da jeg fra gamle Gardehusarer for 30 og 40 Aar siden modtog følgende Telegram den 30te Januar:

„Gamle Husarer Aargange 1883 og 1893, samlede paa Jægersborg, sender Generalen en hjertelig Hilsen og Tak for gamle Dage.“

I Berlingske Morgenavis for 2den November stod anmeldt, at Kaptajn, Rigs greve Sponneck var død, med Tilføjende, at han var den eneste levende Officersveteran, en mærkelig Uvidenhed for en militær Anmelder, idet baade Oberst Pontoppidan og jeg selv endnu levede. Ikke fornærmet herover, men blot som en spøgefuld Berigtigelse skrev jeg til „Berlingske Tidende“ og underrettede om, at den Dag, 1ste November, da den sidste levende Officersveteran, Grev Sponneck døde, skød den ikke levende Officersveteran, Generalmajor Hegermann-Lindenchrone, 3 Harer paa en Jagt paa Katholm. Da der saa hverken kom Brev til mig eller Berigtigelse i Bladet, skrev jeg til Redaktør Gulman personlig. Han lod da ved et Bud forespørge, naar det var mig belejligt at modtage ham, hvortil jeg lod svare, at han jo havde meget at bestille, jeg intet, saa at jeg vilde komme til ham.

Da jeg saa kom til ham, gjorde han mig en uforbeholden Undskyldning for den skete Fejltagelse, men var meget ilde berørt ved, at hverken mit Brev eller et fra Oberst Pontoppidan var til at opdrive, men sporeløst forsvundne. Man har rimeligvis villet dække over Anmelderens Fadæse. Ved denne min Samtale med Hr. Gulman, fik jeg et meget gunstigt Indtryk af ham, hvilket ganske passede til den anerkendende Karakteristik, han fik i en Nekrolog.

Naar man er bleven saa gammel som jeg, cirka 93, og ikke har nogen pligtig Beskæftigelse, saa bliver det en tom Tid. Det er da et absolut Gode at have Samlerinteresse, hvad jeg jo tidligere har berørt ved Omtale af Udstillinger, Mønter, Medaljer, Pengesedler og Frimærker.

Lige fra den første Tid, jeg begyndte at samle paa Frimærker paa Brev, har Kaptajn, senere Oberst Hegelund været min kyndige og trofaste Hjælper, hvem jeg skylder megen Tak. Det var ogsaa gennem ham, jeg blev bekendt med Frk. Zeitlin, der har skaffet mig legio af Frimærker. Ogsaa mange andre rare Mennesker skylder jeg Tak, fordi de gjorde mit Motto's 2den Del: „Andres Elskværdighed“ til Sandhed. For ikke at gøre nogen Uret, vil jeg sige: „Ingen nævnt, Ingen glemt“ og blot som et Eksempel nævne min saakaldte Plejesønnesøn Lensbaron Hans Berner-Schilden-Holsten, der paa sine Rejser benytter enhver Lejlighed til at skaffe mig Nyheder.

Ved et Tilfælde fik jeg i 1933 et nyt Objekt for min Samlerlyst. De fleste Drengene „samler“ jo, men kun et mindre Antal af dem fortsætter hermed i ældre Alder. Som Dreng samlede jeg paa Bukseknapper af Metal, af hvilke de med Bogstaver paa var finere end de andre. For Tiden er der her i København et ligefrem Raseri med at samle paa Autografer, navnlig blandt Drengene. Kommer en eller anden bekendt Personlighed til Staden, saa bliver Vedkommende bestormet, ofte paa paatrængende Maade, af disse ungdommelige Samlere.

Dette havde imidlertid til Følge, at min medfødte Samlerlyst vaagnede i Retning af Autografer, noget, der iøvrigt kan bidrage til en Forøgelse af Ens Kendskab til Personer af Betydning paa forskellige Omraader.

En skønne Dag i December læste jeg i „B. T.“: „Hvem har de bedste Autografer?“ Præmier blev udsatte for de Samlere, der havde de bedste Autografer. Der udsattes 20 Præmier paa 10 Kr. plus ekstra 5 Kr. til den, der havde den smukkeste Samling.

Paa det Tidspunkt havde jeg ingen ordnet Autografsamling, men

havde en Del Autografer i min Samling af Frimærker paa Brev. Jeg indskrænkede mig derfor til af Interesse for Sagen at skrive til „B. T.“ og fortælle lidt om, hvad jeg havde, men udtalte udtrykkelig, at jeg ikke kom for at konkurrere. Jeg fortalte saaledes, at jeg havde 3 Konvolutter, alle stiledede til Sven Hedin, skrevne henholdsvis af Fritjof Nansen, den japanske Admiral Togo, der i sin Tid ødelagde en russisk Flaade, og den berømte engelske Lord Kitchener.

I et senere Nummer bekendtgjorde „B. T.“, at Generalmajor Hegermann-Lindenchrone var kommen ind som en fin Nr. 1 og derfor fik Præmien paa 10 Kr. plus 5 Kr. i Ekstrapræmie, hvilke selverhvervede 15 Kr. det var mig en hel Svir at hente paa Bladets Kontor.

Det kan nok være, at mit udmærket virkende Samlermotto: „Egen Ihærdighed, Andres Elskværdighed“ ordentlig fik Gang i Galocherne, saa at det ikke varede længe, inden jeg kunde tælle 19 Nobelpristageres Autografer, nemlig fra Danmark 6: Bajer, Bohr, Fibiger, Finsen, Krogh og Pontoppidan, fra Norge: Bjørnstjerne-Bjørnson og Fritjof Nansen, fra Sverige: Arrhenius, Heidenstam og Selma Lagerlöf. Af andre Udlændinge skal jeg nævne Bertha von Suttner.

Det varede heller ikke længe, inden jeg havde Breve fra: Ellen Beck, Anna Bjørner, Birgit Engell, Nina Grieg, Thit Jensen, Ellen Key, Karin Michaelis, Betty Nansen, Anna Pettersen Norrie, Ruth Bryan Owen, Adelina Patti, Baronesse Richthofen, Edith Rode, Musse Scheel og Magdalene Thoresen.

Af fyrstelige Personer har jeg:

Kejsere og Konger 12, Kejserinder og Dronninger 14, Prinser og Prinsesser 45.

Jeg har 3 Kategorier Autografer: 1) Brev og Navn, 2) Navn alene og 3) Udskrift paa Brev.

1934. Ved Hofballet 19de Januar førte jeg Lensgrevinde Wedellsborg, f. Comtesse Krag-Juel-Vind-Frijs til Frijsenborg til Souper, hvorved jeg maatte mindes mine Adjutantaar hos Kong Christian IX 1882—85, i hvilken jeg mange Gange i mit stille Sind havde beklaget de unge Lensgrevinder, der maatte trække afsted med en gammel, fin Rangsperson. En anden Gang havde jeg hendes yngre Søster, Grevinde Bernstorff-Gyldensteen, til Souper ved en Hoffest, hvorfor jeg vil være saa ærlig at røbe, at den ungdommelige gamle General fandt, at han havde været en heldig og taknemmelig Fyr, der

i en liden Stund og med et Glas Champagne i Haanden havde kunnet bade sig i to saa charmante Damers Solskin.

Den 21de Marts var jeg til Middag hos den tyske Gesandt Baron Richthofen. Med mit mangeaarige og til Tider ret nøje Kendskab til fremmede Gesandtskabspar kan jeg ikke finde, i hvert Fald i Øjeblikket, noget Par, der i den Grad har vidst at gøre sig afholdt og leve sig ind i danske Forhold som den sikkert meget dygtige Diplomat, Baron Richthofen, og den saa indtagende, fornøjelige og velbegavede Baronesse Richthofen, hvis Elskværdighed og Venskab jeg gamle Veteran ej skal glemme. Et udmærket Fotografi af hende, paa hvilket hun har skrevet: „Til min kære Ven“ og et Prospektkort med den tyske Gesandtskabsbolig, Kastelsvej 20 C, hvorunder er skrevet: „6 lykkelige Aar“ beviser hvad jeg her har sagt.

I Lighed med hvad der i senere, men ikke ældre Tider, var Tilfældet, talte og skrev de begge Dansk.

Hvor afholdt Richthofens var, fik jeg et slaaende Bevis paa, da jeg den 22de April 1936 var paa Banegaarden for at sige dem Farvel ved deres Afrejse til Brüssel, idet der var legio af Mennesker i samme Anledning.

Da den 18de April vilde blive 70 Aarsdagen for Danmarks heltemodige Kamp paa Dybbøl Banker den 18. April 1864, havde Forsvarsbrødrenes dygtige Formand Folketingsmand Ulrich og Formanden for Soldaterforeningernes Samvirke Ritmester Jerichau forenet sig for Afholdelsen af en Mindefest i Idrætshuset om Aftenen Kl. 7 paa selve Jubilæumsdagen.

Kort før denne telefonerede Ritmesteren til mig, om han kunde komme til at tale med mig. Jeg vidste da temmelig sikkert, hvad det var, han vilde tale med mig om, da jeg jo var den ældste nulevende Officersveteran fra 1864. Jeg var da straks paa det rene med mig selv om, at jeg ikke vilde indlade mig paa ved den Lejlighed at optræde som Taler. Da Ritmesteren saa kom, sagde jeg ham, allerede inden han havde faaet Lejlighed til at spørge, at jeg desværre ikke kunde imødekomme hans Ønske, men da han havde klarlagt for mig, at der ikke var andre, de kunde henvende sig til derom, lovede jeg at efterkomme Ønsket om, at jeg paa Veteranernes Vegne skulde takke for den Tale, der vilde blive holdt til Ære for dem. Jeg har sandelig ej haft Grund til senere at fortryde dette, da jeg, jeg begriber næsten ej selv hvorledes, har faaet en saa varm og højlydt Tak for de simple, men sande Ord, jeg fremkom med paa Festaftenen.

Maaske var det just, fordi Ordene var saa simple og sande og

kom saa umiddelbart frem samt fremsagdes med en for en 93-aarig Mand usædvanlig stærk Stemme, der indbragte Talen saa stort Bifald.

Festen om Aftenen i Idrætshuset overværedes af Kongen, Dronningen, Prins Knud og Prinsesse Caroline Mathilde, Prins Gustav og Prinsesse Thyra. Jeg blev placeret ved Kongens venstre Side og havde Statsminister Stauning paa min venstre Side. Generalløjtnant Nyholm bød velkommen og rettede en særlig Tak til de 3 tilstedeværende Veteraner, nemlig foruden mig Adolf Christensen af 6' Fæstningskompagni og Henningsen af 14de Bataillon. Derefter holdt Stauning en Alvorstale. Senere hyldede Generalmajor Tuxen Veteranerne, som Følge hvoraf jeg takkede. Senere talte General Rørdam, Gaardejer P. Grau og de to Formænd, Ulrich og Jerichau, der havde sat Festen i Scene, Stiftsprovst Fuglsang-Damgaard holdt en Mindeandagt.

Ved min Ankomst til Festen, selvfølgelig før Kongen kom, var der bleven overrakt mig en større Buket, om hvilken ogsaa Dronningen ved en Frokost næste Dag havde sagt til min Datter, at det havde moret hende at se, at jeg ikke rigtig havde vidst, hvad jeg skulde gøre med Buketten.

Det var jo mærkværdig faa Veteraner, der var tilstede ved Festen, saa jeg maa antage, at Fremgangsmaaden maa have været den samme som i 1920, da der var Genforeningsfest i Sønderjylland, at man nærmest kun har taget Hensyn til de Veteraner, der var Vaabenbrødre. Efter min Formening burde alle Veteraner have haft en Indbydelse til Festen. Jeg skal her røbe, at jeg var den „Officersveteran“, der i „Berlingske Tidende“s Aftenavis af 5te Juli 1920 behandlede dette Thema.

I de nærmeste Dage efter Festen i Idrætshuset fik jeg flere Breve med Tak, tildels fra Folk, jeg slet ikke kendte, der havde hørt Talen i Radio.

Det er godt, at jeg ikke har Anlæg til at blive indbildsk eller vigtig, da jeg ellers var blevet det over al den megen Ros, jeg fik for min Tale. Et lille, morsomt Eksempel skal jeg fremkomme med. En Dag paa Østerbro Station stod jeg i Nærheden af en af Ventebænkene og talte med en Dame om Festen. Da Damen saa forlod mig, rejste en mig fremmed Herre sig, der havde siddet paa Bænken, og sagde: „Undskyld, jeg kom til at høre, hvad De talte om med den Dame, og deraf maa jeg antage, at De maa være General Hegermann-Lindencrone, og er De det, saa kan jeg ikke lade være med at takke Dem for den udmærkede Tale, De holdt ved Festen i Idrætshuset.“

Den 24de April modtog jeg en med et stort rødt og hvidt Dannebrogssflag, hvori kongelig Krone med D. S. S. nedenunder, prydet Skrivelse saalydende:

„Undertegnede Formænd, Folketingsmand J. Ulrich og Ritmester E. Jerichau bringer herved — paa samtlige vore Foreningers Vegne — Hr. Generalen en hjertelig og oprigtig Tak for Deres store Andel i, at vor Mindefest d. 18de ds. fik et saa smukt og for vore Foreninger værdigt Forløb.

Med Højagtelse

J. Ulrich.

E. Jerichau.

København, den 24' April 1934.

|Th. Kervil.“

For mit Minimum af Arbejde fik jeg allevegne fra et Maksimum af Tak, langt over Fortjeneste.

Under Overskrift „Festens smukkeste Øjeblik“ siger „Dagens Nyheder“ af 19de April:

„Den 93-aarige Veteran General Hegermann-Lindencrone tog Ordet og takkede paa Veteranernes Vegne. Med ungdommelig Ild og Kraft udtalte Generalen sin Taknemmelighed for, at han havde faaet Lov at være med i Kampen for Fædrelandet, og at han havde faaet Lov at blive saa gammel, at han nu 70 Aar efter kunde være med til at mindes den hæderfulde Kamp ved Dybbøl. Talen hilstes med stormende, længe vedvarende Bifald“.

Paa Permin's Klinik i Hellerup, hvor Prins Harald laa i længere Tid efter at have brækket Benet, traf jeg den 30te September sammen med Kong Christian, der spurgte til min Svigersøn Holgers Hjerter. Da jeg i den Anledning sagde, at naar jeg havde holdt mig saa godt, saa var mit stærke Hjerter den væsentlige Aarsag dertil, svarede Kongen meget vittigt: „Det er ellers mærkeligt efter alle de Angreb, det har været udsat for.“

Den 13de Oktober gjorde sig bemærket derved, at min Polly forærede mig en dejlig Jagtstol, en Begivenhed, da jeg aldrig havde brugt Jagtstol paa Jagterne, hvor alle, de yngste Jægere indbefattet, benyttede sig af den — det var jo ogsaa paa Tiden, naar man er næsten 94 Aar.

Efter i en Del Aar ikke at have været paa Jagt paa Gaunø, var Holger Reedtz-Thott saa elskværdig den 29de Oktober at indbyde mig dertil, hvor jeg for 72 Aar siden (1862) havde skudt min første Hare, vist et ret enestaaende Tilfælde.

27de Oktober var jeg til en stor Rytterofficersmiddag paa 135 Personer, meget vellykket og, i Modsætning til den 1ste af den Art i 1886, uden at en eneste Deltager havde en Taar over Tørsten. Skønt man ved en Ledning havde sat mig i Forbindelse med den Officer, der udbragte min Skaal, havde jeg ej hørt et Ord af Talen.

Den 1ste November havde jeg 75 Aars Officersjubilæum, i hvilken Anledning jeg fik Telegram fra Kongen, medens Prins Valdemar med sin Søn Viggo besøgte mig personlig, Prinsesse Thyra sendte mig Blomster, ligesom jeg ogsaa modtog Blomster andetsteds fra og en Masse Telegrammer og Breve.

I Anledning af dette yderst sjældne Jubilæum skal jeg lade Pressen tale.

4de Dragonregiments Foreningsblad: „Et saa sjældent Jubilæum som 75 Aar kan vor højt agtede og blandt alle gamle Ryttere saa overordentlig afholdte Æresmedlem, Generalmajor Hegermann-Lindencrone, fejre den 1ste November. Det er, efter hvad vi kan se, første Gang og bliver maaske ogsaa sidste Gang, at man indenfor Rytteriets Historie kan møde med (hvis vi tør bruge Udtrykket) et saadant Generalsjubilæum og desto mere Anledning er der derfor til at alle vi gamle Ryttere samles i Haabet om, at vi endnu længe maa have den Glæde at se Generalen iblandt os, og vi vil alle samles i Ønsket om alt godt for kommende Dage“.

„Berlingske Morgenavis“ 31. Oktober:

„Den gamle General er endnu rask og lebendig som en Mand næsten i sin bedste Alder. Han passer sine Klapjagter uden større Hensyn til om det regner eller sner, og hjemme vaager han over sine sjældne Samlinger af Frimærker (der er kendt langt uden for Landets Grænser) og Autografer. For Frimærkesamlingen har Generalen faaet en Mængde Anerkendelser, deriblandt to Guldmedailler, tre forgyldte Medailler og 7 Sølvmedailler. Efter Fødselsdagen rejser han over til Svigersønnen paa Katholm og deltager i en to Dages Jagt“.

Foruden en Mængde personlige Lykønskninger fik jeg ialt ca. 300 Breve og Telegrammer, for hvilke hver enkelt Gratulant fik min selvskrevne Tak, men det tog ogsaa hele Januar med. Af Brevene skal jeg citere et, der paa en for mig glædelig Maade berørte to Virksomheder, jeg altid har skænket min særlige Interesse, nemlig de unge Menneskers Opdragelse og de militære Væddeløb.

Løjtnant Axel Schmidt skriver:

„Jeg kan ikke lade være med at mindes den Tid med Glæde, da jeg havde den Ære at staa under Hr. Generalen; det var en lykkelig Tid for mig, baade som Menig, Underkorporal og som Løjtnant til midlertidig Tjeneste ved G. H. R., fordi vi den Gang unge Mennesker gennem Hr. Generalens retfærdige og forstaaende Kommando lærte at skatte ham ikke alene som Chef og Fører, men ogsaa som den varmhjertede Mand, som vi saa op til med Tillid og Kærlighed“.

Gardehusarregimentets Musikkorps spillede paa Gaden udenfor min Bolig Holsteinsgade 5.

Naar jeg ikke blot ved denne Lejlighed, men i flere andre lignende Tilfælde altid har bragt min Tak til hver enkelt Person, der havde glædet mig med Lykønskning, saa kan jeg ikke lade være med at tænke paa alle de mange Gange jeg i Aviserne har læst en til alle rettet ensartet lydende Tak, at skulde Sandheden ske Fyldest, saa skulde der i mange Tilfælde i Stedet for „jeg ikke kan overkomme“ have staaet: „jeg ikke gider have den Ulejlighed“.

Det eneste, der kan gøre mig ked af det, er, naar Folk ikke opgiver deres Adresse, saa at jeg ej ved, hvorhen jeg skal sende min Tak. — Derimod har det ikke generet mig, hvad jeg mer end én Gang har gjort, at staa op og skrive et Nattebrev.

1935. Til Ære for den nylig i Stockholm formælede danske Kronprinsesse Ingrid var der en stor Hoffest den 28de Maj paa Christiansborg. Ellers plejer selvfølgelig Kongen og Dronningen, fulgte af en lang Hale kongelige Prinser og Prinsesser, at gaa rundt og trykke de i de forskellige Sale efter Rang opstillede Damer og Herrer i Haanden, af og til under Tidens Knaphed henvendende nogle faa Ord, men denne Aften havde Majestæterne cederet til Ære for Kronprinsparret. Da Kronprinsessen gav mig Haanden sagde jeg: „Niti fyra“, hvorved jeg nu kommer til at mindes, at Prinsesse Margrethe en Gang, idet hun trykkede mig i Haanden, sagde: „Generalen skulde gaa med et Skilt om Halsen, hvorpaa stod 92.“

I Efteraaret var min Datter paa Fredensborg i Anledning af en Kongejagt og spurgte da Kronprinsessen, om hun havde hørt, at der var en ældre Herre, der havde sagt „niti fyra“, og det kunde Kronprinsessen godt huske, men vidste blot ikke, hvorfor den Herre havde sagt det.

Da den eneste nulevende Gardehusar Ole Jensen, der havde været

med i Krigen 1864, den 16de November fyldte 96 Aar, vilde Gardehusarforeningen gerne hædre ham i den Anledning og havde derfor bedt mig om at overrække ham en Buket i hans Hjem i Sognefjordsgade i Stuen paa Christianshavn, hvad jeg selvfølgelig gerne paatog mig, og kørte ud til ham ved 3-Tiden. Det glædede øjensynligt den gamle Mand, der sad i en Lænestol ved Vinduet, hvor han sidder det meste af Dagen og kan se, hvad der foregaar paa Gaden. Han er aandelig rask, men bevæger sig egentlig kun fra sin Seng og til Vinduet og tilbage igen. En Fotograf fra „Dagens Nyheder“ tog et Billede af os, hvilket findes i Bladet for 17de November.

I Anledning af min Fødselsdag den 17de December vil jeg til at begynde med lade Pressen faa Ordet:

„Forsvarsbroderen“ for Januar siger:

Æresøverste i det københavnske Selskab Generalmajor, Kammerherre Hegermann-Lindencrone fyldte den 17de Decbr. 95 Aar.

Det er kun faa Mennesker beskikket at kunne opnaa en saadan høj Alder, og det er vel nok ikke 1 pCt. af disse, der op i denne høje Alder kan finde sig selv i saadan Vigueur som General Hegermann-Lindencrone.

Det føles helt vidunderligt for os, som har haft Lejlighed til Samvær med Generalen — ungdommelig i hele sin Færd — et bon-mot paa Læben ved enhver Lejlighed — saadan er den 95-aarige Fødselar.

Blandt de mange Gratulanter var selvfølgelig ogsaa Selskabet De danske Forsvarsbrødre i København.

Nedenstaaende Tak udsendt til Bladene er karakteristisk:

De mange rare Mennesker, der paa min 95' Aars Fødselsdag glædede mig med 59 Gaver af Blomster og Konfekt, 110 Telegrammer og 103 Breve, beder jeg hermed modtage min foreløbige bedste Tak, indtil min senere specielle Tak, der kommer og kun udebliver af Ukendskab til Adresse eller Navn.

Jeg var uden at blive træt paa Stikkerne fra Kl. 8 Morgen til 11³/₄ Aften og stod op i Nat for at tælle sammen.

Med venlig Hilsen.

F. Hegermann-Lindencrone.

„Dagens Nyheder“ for 16de December:

„Endnu lever to Officersveteraner fra den sidste slesvigske Krig, og den ældste af dem, Generalmajor, Kammerherre Frederik Hegermann-Lindencrone, fylder imorgen 95 Aar. Den høje Alder trykker dog ingenlunde den gamle Officer. Stadig færdes han paa Københavns

Gader og om Efteraaret deltager han gerne i Jagterne paa Herregaardene, særlig hos sin Datter, Kammerherreinde Collet paa Gl. Køgegaard. Med Glæde og med fortrinlig Hukommelse fortæller han om sine rige Minder for sit lange Liv, først og fremmest om sine Soldaterminder og i 1903 Generalmajor og Generalinspektør for Rytteriet. Som saadan gjorde han en betydelig Indsats i Vaabnets Udvikling

Meget lyst og interessant har den gamle General oplevet, men ved Siden heraf har han ikke været skaanet for Livets dybe Sorger. Paa sine gamle Dage har han bevaret sit gode og muntre Humør. Han elsker mest af alt sine Soldaterminder, og det var ham en stor Glæde, da Kong Christian ved 5te Dragonregiments Jubilæum i 1929 overrakte ham Storkorset af Dannebrog“.

Jeg skal ikke benægte, at det jo blev et ret drøjt Arbejde at komme igennem med Besvarelser af de mange elskværdige Lykønskninger, jeg havde faaet, og glad var jeg, da jeg ved nogle Nattetimers Hjælp sluttede med Nr. 257. I Kraft af min Kærlighed til Sandhed og Taknemmelighed havde jeg heldigvis ikke noget Øjeblik været fristet til at benytte det i saa mange Tilfælde uvederheftige Trick med Overkommelighedens Umulighed. Naar dennes Forfægtere vilde indskrænke sig til en blot og bar almindelig offentlig Taksigelse, saa skulde jeg ikke rette noget Angreb paa deres Færd.

*

*

*

Nu vil jeg takke mine kære Gæster, fordi de har villet smage paa de af mit Livs Retter, jeg har sat frem paa Bordet for dem, idet jeg haaber, at de fleste har været vel- og ikke ildesmagende, saaledes at Gæsterne er blevne tilstrækkelig mætte.

Skulde dette ikke være Tilfældet, saa vil jeg byde paa en lignende Middag som den, der serveredes den 28de Oktober 1884 paa Gl. Køgegaard:

Østers.	Ænder med Oliven.
Napoleonssuppe.	Røget Laks med Grønærter.
Crustader med Brisler.	Sneppepeg.
Karper.	Ost, Smør og Brød.
Bedesteg med Løg.	Is.
Timballe med Trøfler.	Frukt og Dessert.

Efter denne Middag vil sikkert Ingen gaa sulten fra Bordet.

Idet jeg nu skulter mine "Erindringer",
føler jeg Trang til offentligt at udtale
mine bedste Tak til alle de rane Mennesker,
der, med eller uden eget Vidende, i Ord eller
Gjerning har ydet mig lykkelig Støtte til mine
Erindringer.

Min bedste Tak bringer jeg ogsaa Alle,
der har villet læse dem, forhaabentlig med
Interesse og med det Resultat, at jeg har et
muelig Gavn til at være taknemmelig.

Alles Forbenedro
Foreformann i Indsættelsen

9de 3/4 - Oktober 1864.

INDHOLD

	Side
NØGLE TIL FORSTAAELSE AF ERINDRINGERNE	5
BARNEAARENE	7
MIN LØJTNANTSTID 1859—1878	20
MIN RITMESTERTID 1878—1885	67
OBERSTLØJTNANT OG OBERST 1885—1903	89
GENERALMAJOR OG GENERALINSPEKTØR FOR RYTTERIET 1903—1910	136
EFTER AFSKEDIGELSEN 1910—1935	194
NAVNEREGISTER	251

PERSONREGISTER

A.

Aage, Prins 202.
 Aagesen, Thora, f. Neergaard 107.
 Abel, Pastor 40.
 Adeler, C., Baron 223.
 Agerholm, Krigsassessor 209.
 Ahlefeld, v., ty. Løjtnant 174.
 Ahlefeldt-Laurvig-Bille, J., Greve 113.
 Ahlefeldt-Laurvig, Jessie, Grevinde 123.
 Ahlefeldt-Laurvig, S., Greve 45, 59, 62, 64, 72, 119.
 Ahlefeldt-Laurvig, Polly, f. Frijs-Juellinge 45, 68, 73, 119, 123.
 Akerhjelm, sv. Veteran 203.
 Akte-Renvall, Sangerinde 127.
 Albert, Konge af Belgien 189, 190, 191, 224, 225.
 Albert, Prins af Glücksborg 178, 179.
 Alberti, Frøken 126.
 Albrecht, Erkehertug 50—51.
 Alexander III, Kejser af Rusland 90, 92, 93, 101, 106, 107, 145, 158.
 Alexandra, Dronning af England 23, 90, 91, 93, 164, 180, 218, 220—221, 226.
 Alexandrine, Dronning af Danmark 138, 201, 215, 242, 243.
 Alix, Kejserinde af Rusland 157, 158.
 Alten, v., ty. General 200.
 Ambrozy, Ritter v., østrigsk Major 49, 50.
 Aminoff, sv. Løjtnant 138.
 Amnitzbøll, sv. Læge 177.
 Amundsen, Roald 201—202.
 Andersen, Hans, Amtmand 229.
 Andersen, H. C., Digter 14.
 Andersen, H. N., Etatsraad 135.
 Andersen, Justus, Læge 236.
 Andreasen, Togfører 67.
 Ankarcrona, Victor, sv. Overhofjægermester 169.
 Archambault, capitaine 27.
 August, sv. Prins 193.

Augusta, Kejserinde af Tyskland 104, 150, 151, 178, 222.
 Axel, Prins 202.
 Axell, sv. Løjtnant 141.

B.

Bache, Korpslæge 140, 205.
 Bache, Rektor 196.
 Bache, Hans, Generalintendant 112.
 Back-Ironside, Lady, f. Gyldenstolpe 169.
 Bahnsen, Krigsminister 88.
 Bajer, Frederik 16, 25, 100.
 Balck, sv. Oberst 181.
 Balle, General 64, 137, 184.
 Bancotte, belg. Gesandt 191.
 Bardenfleth, Amtmand 141.
 Barner, C., Overtoldinspektør 14.
 Basse-Fønss, Kammerherre 18.
 Bauditz, F., Oberstløjtnant 34.
 Bebel, ty. Socialdemokrat 148.
 Beck, Fru 64.
 Beck, Godsinspektør 64.
 Beck, Ellen, Sangerinde 64.
 Beck-Friis, Baron, sv. Gesandt 100.
 Bellegarde, østrigsk General 50.
 Benislavski, Generalkonsul 157.
 Bennet, Carl, sv. Løjtnant 177.
 Benoist, Jules de, fr. General 134.
 Benzon, Chr., Kammerherre 38.
 Benzon, Kammerherreinde 42.
 Benzon, Postmester 47.
 Benzon, Chr., Oberst 95, 96, 103, 104, 105.
 Benzon, Otto, Forfatter 223.
 Benzon, V., Ritmester 62.
 Bergenstoff, Frederik 222.
 Berggreen, F. 17.
 Bergmann, sv. Major 169.
 Berling, Volmer 139.
 Berling, Signe, Fru 232.
 Berner-Schilden-Holsten, Adam, Baron 60, 65.

- Berner-Schilden-Holsten, Alexander, Kammerherre 47, 66, 72.
 Berner-Schilden-Holsten, Hans 239.
 Bernhardi, ty. General 178.
 Bernhardt, Sarah, fr. Skuespillerinde 132.
 Bernstorff-Gyldensteen, Grevinde 240—241.
 Berntsen, Klaus, Konseilspræsident 198, 201.
 Beyer, Pastor 68.
 Bille-Brahe, Amtmand 182, 183.
 Bismarck, Otto v., ty. Rigskansler 83.
 Bjerrum, Læge 106, 140.
 Bjørnstjerne, sv. Oberst 177.
 Blixen-Finecke, Baron, sv. Løjtnant 203.
 Blixen-Finecke, Axel, Baron 144, 145, 146 ff.
 Blixen-Finecke, Gustav 116.
 Bloch 126.
 Bloch, Anna 126.
 Bloch, Oscar, Professor 101, 115, 117.
 Boalth, Christian, Oberst 29.
 Boalth, Cai 74, 75.
 Boalth, Herman, Premierløjtnant 66.
 Bonaparte, Prins Roland 128.
 Bonivard 75.
 Bonne, de, capitaine 27.
 Borberg, Oberst 89, 94—95.
 Borchsenius, Købmand 23, 68.
 Borchsenius, Henriette 23.
 Boulanger, General 97, 98—99, 164.
 Boyesen, no. General 172.
 Brahe, Grevinde 169.
 Brakenhjelm, General 98, 178.
 Brambeck, Sine, f. du Puy 117.
 Bramhelft, Ritmester 21.
 Brendstrup, Kusk 9.
 Bretton, C., Baron, Premierløjtnant 65.
 Brock, Marquis de 28.
 Brockdorff, Godsejer 68, 70.
 Brockdorff, Sophie 70, 71, 75, 82.
 Brockenhuus-Schack, Hofmarskal 199.
 Brockenhuus-Schack, Greve, Amtmand 52.
 Brockenhuus-Schack, Greve, Legationssekretær 153.
 Brockenhuus-Schack, Dagmar 154.
 Brugère, fr. General 143.
 Bruhn, E. P., Ritmester 20.
 Brun, fr. General 143.
 Bülow, Bernhard v., ty. Rigskansler 150.
 Bølck, Oberst 89.
 Bøttern, Julius, Læge 13, 17, 39, 40—41, 65.
- C.**
- Calvi, di Bergolo, Gesandtfrue 191.
 Canisy, Vicomte de, fr. Ritmester 98.
 Cappel, Fru 64.
 Caprivi, Leo v., ty. Rigskansler 104.
 Carl XV, Konge af Sverige-Norge 51, 193.
 Carl, Prins af Sverige 121, 122, 139, 167—168, 170, 181—182.
 Caroline, Arveprinsesse 19, 60.
 Caroline Mathilde, Prinsesse 242.
 Carstensen, Astrid, Stiftsdame 119.
 Castenschiold, P., Fru 223, 232.
 Castenschiold, Gottlob, Oberst 223.
 Castenschiold, H., General 186, 229, 230.
 Castenskiold, A., Ritmester 90, 142, 173.
 Castenskiold, Gustav, General 63, 96, 137.
 Castenskiold, Hendrik, Oberst 63, 64, 100.
 Castenskiold-Benzon, Legationssekretær 170.
 Cederström, Bror, sv. Ritmester 116.
 Chabert, Oberstløjtnant 183.
 Chartres, Hertugen af 91, 130.
 Chéré, fr. Oberstløjtnant 143.
 Chervadchize, Fyrst 156.
 Christensen, Adolf, Veteran 242.
 Christensen, J. C., Krigsminister 184, 185.
 Christian IX, Konge af Danmark 7, 24, 45, 47, 58, 77, 81 ff., 107, 109 ff., 120, 123, 124, 133, 135, 136, 137, 139, 141, 142, 143, 144, 149, 164, 176, 177, 208, 226.
 Christian X, Konge af Danmark 92, 111, 138, 141, 198, 199 ff., 208, 210, 215, 216, 227, 228—229, 244.
 Christmas, Dr. 132.
 Clan, Kammerherre 222.
 Claudi, F., Læge 111.
 Clausen, J., Feltpræst 110.
 Clauson-Kaas, Premierløjtnant 14, 20.
 Collet, Harald, Godsejer 204, 215.
 Collet, Holger, Kammerherre 10, 116, 119—120, 163, 196, 213, 214 ff., 224, 243.
 Collet, Kuk, Skovrider 204.
 Collet, Palæmona, Kammerherreinde 215.
 Collet, Polly, f. Hegermann-Lindencrone 62, 71, 75, 79, 83, 95, 108, 113, 115, 116, 119—120, 147, 181, 184, 194, 196, 204, 206, 212, 213, 214 ff., 224, 226, 228, 243.
 Collet, Polly 211, 213.
 Coniar, russisk Ceremonimester 157.
 Connaught, Hertugen af 117.
 Cornat, fr. General 97.
 Cornelius, Peter, Sanger 126, 127

Cour, la, V., Oberst 210.
 Crespin, fr. General 26.
 Cronstedt, Greve 85.
 Czernin, Greve, østrigsk Løjtnant 33.

D.

Dagmar, Kejserinde af Rusland 90 ff., 106, 126, 135, 145, 151, 155—156, 162, 163—165, 180, 193, 201, 210, 213, 218, 220—221, 223 ff.
 Dagmar, Prinsesse 194, 198, 210.
 Dahl, Departementschef 179.
 Dalarne, Enkehertuginde af 169.
 Damm, C., Oberst 34.
 Dannemand (Bente Mortensdatter Andersen), Fru 15, 60.
 Dannemand, Grev 70.
 Danner, Grevinde 193.
 Danneskjold-Samsøe, Frederik, Greve 109.
 Danneskjold-Samsøe, Løjtnant 181.
 Danneskjold-Samsøe, Knud, Greve 201.
 Danneskjold-Samsøe, Margrethe, Enkegrevinde 224.
 Danneskjold-Samsøe, O., Greve 96.
 Darrecagaix, fr. General 128.
 Daschkow, General 156.
 Davignon, belg. Udenrigsminister 189.
 Desnos, Abbed 228—229.
 Dichmann, Sadelmager 106.
 Dolgorucki, russ. Fyrste 225.
 Dorph, Ritmester 102.
 Dotézac, fr. Gesandt 196.
 Drewes, Slagtermester, Veteran 39.
 Duvivier, Pastor 34.
 Düring-Rosenkrantz, Ernst, Baron 101.
 Døcker, Major 21.

E.

Ebener, fr. Oberstløjtnant 143.
 Edward VII, Konge af England 91, 104, 115, 139, 218.
 Eggert, Korporal 21.
 Ehrensvård, Greve, sv. Gesandt 189.
 Elisabeth, Kejserinde af Østrig 213—214.
 Elisabeth, Dronning af Belgien 189, 224.
 Engelbrecht, General 66, 120, 136, 137.
 Eppinghoven, Baron 189.
 Ernst August, Hertug af Cumberland 113, 114, 124, 137, 190—191.
 Esebeck, v., ty. Oberstløjtnant 179.
 Essen, sv. Kammerherre 169.
 Estrup, Konseilspræsident 82.
 Eugenie, Kejserinde af Frankrig 98.

Eulenburg, Grev zu 148.
 Evers, Viceadmiral 93.
 Exner, Professor 21.

F.

Fahrner, V., Premierløjtnant 43, 58.
 Fahrner, Løjtnant 58.
 Falbe, Gesandt 49.
 Fallieres, fr. Præsident 128—129.
 Faurie, fr. Oberst 141.
 Fenwick, Fru 8.
 Ferdinand, Arveprins 19, 60.
 Firck, General 60.
 Flindt, A. Ritmester 25, 42, 44, 45, 55, 67, 100, 179.
 Follin, sv. Major 178.
 Frederik VI, Konge af Danmark 15, 60.
 Frederik VII, Konge af Danmark 15, 25, 29, 87, 193.
 Frederik VIII, Konge af Danmark 24, 32, 35, 65, 80, 85, 92, 100, 106, 107, 108, 110, 111, 115, 136, 137, 139, 141, 144, 149, 152, 173, 177, 180, 185, 188, 194, 198—199, 201.
 Frederikke, Dronning af Hannover 74.
 Frederiksen, Ritmester 35.
 Freiesleben, Th., General 67, 137.
 Fremantle, eng. General 97—98.
 Friederichsen, Oberstløjtnant 25.
 Friedrich Leopold, Prins af Preussen 123.
 Frigaard, Løjtnant 183.
 Frijs-Frijsenborg, Greve 59, 141.
 Frijs-Frijsenborg, Grevinde 141.
 Frimodt, Mægler 64.
 Fuglede, Madam 20, 23.
 Fuglede, Anna, Frøken 54.
 Fuglede, C. Købmand 53, 54.
 Fuglsang-Damgaard, Biskop 242.

G.

Gablentz, østrigsk General 50.
 Gagarini, Fyrst 191.
 Galvagna, Baronesse 120.
 Gandil, Louis 203—204.
 Gardie, de la Greve 75, 178.
 Gautier-Schmidt, Fru 236.
 Georg I, Konge af Grækenland 83, 86, 110, 115, 180, 199.
 Gerlach, A., Oberst 42, 44.
 Gervais, fr. Admiral 123.
 Giese, v. ty. Major 200.
 Glahn, Oberst 45.

- Goldschadt, Sekondløjtnant 15.
 Gram-Hanssen, Læge 211.
 Grau, P., Gaardejer 242.
 Gredsted, Pastor 183.
 Grevenkop-Castenskiold, Helmuth 134, 170, 203.
 Grevenkop-Castenskiold, Holger 51.
 Grevenkop-Castenskiold, Louise 71.
 Grevenkop-Castenskiold, V., Kammerherre 22, 84, 188.
 Grevillius, sv. Veteran 203.
 Groll, v., ty. General 104.
 Groote, belg. Gesandt 191.
 Grundtvig, Biskop 10.
 Grut (Hansen), Læge 105—106.
 Grüner, Herman 15.
 Gude, Gesandt 139.
 Guerin, commandant 27.
 Gulman, Redaktør 238—239.
 Gulokowsky, russisk Officer 225.
 Gustav V, Konge af Sverige 167, 170, 199.
 Gustav, Prins 202, 210, 223, 242.
 Gustav Adolf, Kronprins af Sverige 169, 170, 181, 200.
 Güldenchrone, Christian, Baron 80, 114.
 Gyldenstolpe, Greve 169—170.
 Gørtz, General 201.
- H.**
- Haakon VII, Konge af Norge 95, 110, 111, 171—172, 196, 199, 215, 218.
 Hadjipetros, græsk Officer 86.
 Haffner, W., Kammerherre 59, 123, 142.
 Haffner, Ritmester 25.
 Haffner, Andrea 59.
 Hagerup, norsk Gesandt 202.
 Hagron, fr. General 143.
 Hamilton, Malcolm, Greve, sv. General 121.
 Hammerich, Martin, Professor 11.
 Hans, Prins 46, 90, 110, 111, 123, 136, 196.
 Hansen, Assessor 43, 55.
 Hansen, Proprietær 54.
 Hansen, Dyr læge 8.
 Hansen, Dagmar 154.
 Hansen, Ole, no. Generalløjtnant 171, 172.
 Hansen, P. O., Stabssergent 187.
 Hansen, Marchmann, Bankdirektør 219.
 Harald, Prins 139, 141, 175, 210, 215, 219, 224, 227, 243.
 Harboe, Brygger 140.
 Hassell, v., ty. Gesandt 224.
 Hatzfeldt, Grevinde 147.
 Hedemann, M., General 125, 136.
 Hegelund, Oberst 239.
 Hegermann-Lindencrone, Angela, f. Berling 142—143, 232.
 Hegermann-Lindencrone, Cai, Premierløjtnant 47, 56, 65, 79, 81, 83, 95, 114, 147, 173.
 Hegermann-Lindencrone, Cai Ditlev, Generalløjtnant 7 ff, 23, 25, 28, 30, 32, 35, 40, 41, 43, 45, 46, 50, 51, 62, 66, 84, 87, 100, 107, 110, 144, 211.
 Hegermann-Lindencrone, Caia 7, 110, 180, 195, 226.
 Hegermann-Lindencrone, Elise Andrea, f. du Puy 7, 28, 107.
 Hegermann-Lindencrone, Hermann 56, 65, 83, 95, 109, 113, 114, 142, 188, 190, 191, 225, 226, 227.
 Hegermann-Lindencrone, Johan, Gesandt 7, 11, 12, 14, 56, 78, 107, 110, 114, 116, 119, 125, 127, 128, 133, 134, 139, 147, 149, 153, 178, 181, 196, 202.
 Hegermann-Lindencrone, Johan Frederik, Kaptajn 7, 9.
 Hegermann-Lindencrone, Julie, f. Wedel-Jarlsberg 38—39, 41 ff, 47, 56, 62, 64, 65, 70 ff, 75, 78, 83, 84, 95, 96, 101, 106, 107, 112, 113—114.
 Hegermann-Lindencrone, Jutta 7, 123, 195, 226.
 Hegermann-Lindencrone, Knud 226.
 Hegermann-Lindencrone, Lillie, f. Grenough 78, 125, 130, 134.
 Hegermann-Lindencrone, Louise 7, 195.
 Hegermann-Lindencrone, Louise, Generalinde 11.
 Hegermann-Lindencrone, Maja, f. Sehested 224.
 Hegermann-Lindencrone, William, Oberst 14, 66.
 Heiberg, Læge 73.
 Heiberg, Johanne Louise, Skuespillerinde 83.
 Heinrich, Prins af Preussen 105.
 Hellner, Ritmester 20.
 Helmigk, Løjtnant 32.
 Helstrand, Skrædder 46.
 Henningsen, Veteran 242.
 Heramb, F., Oberst 21—22, 100.
 Hermelin, sv. Major 141.
 Hermite, fr. Gesandt 234.
 Hermite, Madame 234.

- Herten, v., russisk Hofembedsmand 165.
 Hessen, Landgreven af 23.
 d'Hilliers, Baraguay, fr. Marskal 27—28.
 Hinrich, Oppasser 37.
 Hoff, Overlærer 111.
 Hoffmann, J. Christoffer, Oberstløjtnant 16, 17.
 Hohenau, Greve 174.
 Holck, Ritmester 16—17.
 Holck, Greve, Udskrivningschef 66.
 Holm, Poul, Generalkonsul 181.
 Holm, Lika, f. Hegermann-Lindencrone 119, 211.
 Holme, Godsejer 115.
 Holstein, Fr., Greve 214.
 Holstein, Erik, Greve 93, 211.
 Holten, Just 11.
 Holtermann, no. Generalmajor 172.
 Honnens, F., Pemierløjtnant 17.
 Hoppe, Johan, Amtmand 138.
 Hoppe, Carl, Hofjægermester 64, 140.
 Hoppe, Louise, f. Wedel-Jarlsberg 64.
 Hoskiær, Generalkonsul 130.
 Howden-Rønnenkamp, Kammerherreinde 236.
 Hugo, v., ty. Militærattaché 143.
 Hugo, Victor 129.
 Huitfeldt, no. Gesandt 218.
 Hviid-Nielsen, Pastor 201.
 Hülsen-Häselser, Generaladjutant 148.
 Høegh-Guldberg, Justitraad, Fysikus 13, 71.
 Høegh-Guldberg, Anna 13.
 Høegh-Guldberg, Grethe 13.
 Høegh-Guldberg, Julie 13.
- I.**
- Ibsen, General 213.
 Ibsen, Eugen, Overlærer 11.
 Ingeborg, Prinsesse af Sverige 121, 122, 168, 181.
 Ingerslev, Pastor 228.
 Ingrid, Kronprinsesse af Danmark 245.
 Ipsen, Pastor 14.
 Ipsen, Organist 14.
 Ipsen, Edvard, Hofmedikus 14.
 Irgens, Frøken 196.
 Isachsen, Toldkasserer 124, 172.
 Ives, Mrs. 127.
- J.**
- Jacobson, Kommandør 82.
 Jantzen, Oberst 16.
- Jean, Prins af Orleans 125, 133.
 Jensen, Premierløjtnant 22.
 Jensen, Oberst 105.
 Jensen, F., Stabssergent 68, 69.
 Jensen, N. P., Oberst 203.
 Jensen, Ole, Husar 105, 245.
 Jensen, Otto, Forstander 191.
 Jerichau, Ritmester 241, 242.
 Jessen, Ritmester 23.
 Jessen, Premierløjtnant 181.
 Josephine, Madame 25.
 Jouselin, de la Haye 133.
 Juel, Frederik 174, 201, 226.
 Juel-Brockdorff, Augusta, Baronesse 39, 40.
 Juel-Brockdorff, C., Baron 22, 23, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 58, 73, 125.
 Juel-Brockdorff, F., Baron 39, 56.
 Juel-Brockdorff, Julie, f. Reedtz-Thott 23, 224, 226.
 Juel-Brockdorff, Sophie, Baronesse 39.
 Jungstedt, sv. Oberst 166, 170.
 Juul, Slagtermester 108—109.
 Jørgensen, Enkemadam 21.
 Jørgensen, Gymnastiklærer 79.
- K.**
- Katakuzine, Fyrstinde 162.
 Kauffmann, Oberst 18.
 Keller, General 163.
 Keller, Generalinde 163.
 Kielberg, Marie 48.
 Kielsen, Hører 13.
 Kiær, Agent 157.
 Kiær, Ada, f. Reedtz-Thott 226.
 Kjølnær, Gymnastiklærer 201, 237.
 Kleist, v., ty. Generalinspektør 178.
 Klementine, Prinsesse af Belgien 190.
 Knud, Prins 242.
 Knudsen, Dyrlægge 23—24.
 Knudsen, Løjtnant 64.
 Knudsen, Louise, Jomfru 187, 192.
 Knuth, C., Greve 180, 212, 213, 235.
 Koch, Overlærer 48.
 Kofoed, Ritmester 183.
 Koefod, Statsraadssekretær 66.
 Koefod, Emmy, f. Høegh-Guldberg 13, 111.
 Koje, Lærer 11.
 Kollerød, Ole, Morder 29.
 Korff, Baron 157.
 Krapotkin, Fyrst 155, 161, 163, 165.

Krohn, no. Generalmajor 172.
 Kruse, Korporal 33.
 Kutusoff, Komtesserne 156.
 Kühnel, Generalløjtnant 142, 179.
 Købke, Oberst 48, 49.

L.

Laffert, ty. Generalmajor 178.
 Larsen, Hugo, Maler 236—237.
 Lassen, Lizzie 134.
 Lassen, Sophie 133.
 Lambsdorff, Greve, russ. Udenrigsminister 157.
 Laub, Oberst 182, 183.
 Launitz, von der, ty. General 155.
 Lavrof, Fru 213.
 Lejonhufvud, sv. Hofdame 169.
 Lembcke, Løjtnant 68, 70.
 Lemvigh, General 183.
 Leopold I, Konge af Belgien 189, 214.
 Leopold II, Konge af Belgien 142, 188.
 Lerche, C., Greve 64.
 Lerche, F. N., Kaptajn 97.
 Lerche, Polly 213.
 Lerche, Vincens, Baron 64.
 Leschly, M., General 62, 125, 141.
 Leschly, E., Oberstløjtnant 229.
 Leth, Fabrikant 60.
 Leth, Albert, Inspektør 13.
 Levy (Munthe) Hjalmar, Oberst 96.
 Lewenhaupt, General 98.
 Lewenhaupt, Grev 141.
 Lewenhaupt, A., Grev 167, 170.
 Lindencrone, Etatsraad 196, 209.
 Lindholm, Oberst 59.
 Linnemann, Pastor 64.
 Linnemann, Fru 64.
 Listov, Rektor 14.
 Livermore, Militærattaché 127.
 Lorck, Overlæge 72, 75.
 Lorentzen, General 125.
 Lorentzen, Dyrslægt 225.
 Loubet, Præsident 129, 143, 152.
 Loubet, Fru 129.
 Louise, Dronning af Danmark 47, 81 ff, 86, 87, 90, 91, 93 ff, 101, 102, 106, 107, 110, 123.
 Louise, Prinsesse 95, 168.
 Lovise, Dronning af Danmark 180, 185, 194.
 Lowzow, no. Ritmester 138, 172.
 Lumholtz, Kaptajn 17.
 Lund, Ritmester 22, 96.

Lund, Louis, Premierløjtnant 15, 80.
 Lund, Jutta 119.
 Lunn, Knabstrup, Veteran 219.
 Lütken, Generalmajor 141, 142, 183.
 Lüttichau, H., Premierløjtnant 36, 62, 73.
 Lüttwitz, v., ty. Major 147, 153.
 Løhr, Trompeter 138.
 Lønborg, Oberst 48.
 Løvenørn, Kammerherre 155, 157, 159, 165.
 Løvland, no. Udenrigsminister 171, 172.

M.

Maase, von der, Oberst 94.
 Madsen, Krigsminister 136.
 Madsen, Forvalter 215.
 Madsen, Benedikte 192, 208, 211, 223, 228.
 Magius, Skovrider 53.
 Malm, sv. Krigsminister 181.
 Mannerheim, Marskal af Finland 165.
 Marcher, Chr., Chef for Grænsepolitiet, 42, 48.
 Marcher, Frants, 139, 204.
 Marcher, Theodor, Ritmester 63 ff, 67.
 Marcher, W., Premierløjtnant 16, 25.
 Marchiafava, ital. Oberstløjtnant 211.
 Margrethe „Tykmælks“ 13.
 Marie, Prinsesse 127, 130, 135.
 Matern, sv. General 142, 177, 188, 190.
 Matzen, Professor 109.
 Maud, Dronning af Norge 171, 218.
 Maurer, no. Oberst 100, 170, 171, 172.
 Mejlsøe, Oversergent 184, 224.
 Melbye, Skriver 30, 37.
 Meldahl, General 138, 141.
 Mengden, Hofdame 225.
 Meulengracht, Premierløjtnant 30.
 Meyendorff, Baron 191.
 Meyer, Madame 189.
 Michael, Storfyrst 156.
 Michelet, no. Ritmester 172.
 Michelsen, no. Statsminister 172.
 Moe, Kammerherreinde 178.
 Moe, E., Kammerherre 32, 107.
 Mogensen, Sekondløjtnant 15.
 Moltke, Marie, Generalinde 148.
 Moltke, Augusta 119.
 Moltke, Fr., Postmester 9.
 Moltke, F., Greve 145 ff, 173.
 Moltke, Helmuth, v., ty. Generalfeltmarskal 9, 50, 103, 164, 204.

- Moltke, Helmuth, v., ty. General 103, 151—152, 204.
Moltke, Otto, General 173, 175, 182, 183, 185.
Moltke-Hvidtfeldt, Harald, Greve 34.
Moresco, Carl, Direktør 144.
Morgenstjerne, no. Ritmester 116.
Mortensen, Lakaj 199.
Mossin, Adjunkt 14.
Mulier, de, Militærattaché 66.
Munch, P., Udenrigsminister 203.
Muravieff, russisk Udenrigsminister 110.
Muus, Løjtnant 64.
Mygind, Professor 177—178.
Müller, G., Løjtnant 22—23.
Møller, Vicekonsul 165.
Møller, sv. Læge 177.
- N.**
- Nairince, fr. Gendarmerichef 98.
Napoleon III, Kejser af Frankrig 78.
Neergaard, Claudine, Bruun de 21, 59.
Neergaard, Henri Bruun de 8, 22, 47, 107.
Neubronn-Eisenburg, v., ty. General 66.
Nicolai II, Kejser af Rusland 123, 157, 158—159.
Nielsen, Kaptajn 183.
Nielsen, Fritz, Ritmester 39, 40, 66.
Nostitz, østrigsk General 51.
Nully, Oscar de 11.
Nyholm, Generalløjtnant 242.
Nyholm, Oberst 115, 187.
Nyrop, Instrumentmager 115.
Nægler, Kammerherre 88—89.
- O.**
- Obolensky, Fyrst 91.
Obolensky, Fyrstinde 158.
Olga, Dronning af Grækenland 83, 115.
Olga, Storfyrstinde 156, 223 ff.
Orik, Poul 13.
Olsson, no. Krigsminister 171, 172.
Olufsen, Premierløjtnant 127, 128.
Osava, jap. General 103.
Osio, ital. Kaptajn 49.
Ostenfeldt, Pastor 105.
Oxholm, Hofmarskal 123.
- P.**
- Parkov, Kaptajn 99.
Patti, Sangerinde 82.
Paulli, Stiftsprovst 114, 119.
Mine Erindringer
- Peralta, Gesandt 189.
Petersdorff, Grev 46.
Pedersen, Amtsraadsmedlem 210.
Petersen, Ordnans 15.
Petersen, Stabssergent 139, 209.
Petersen, Kaptajn 170.
Petersen, ty. Vagtmester 174.
Petersen, Sekondløjtnant 15.
Petersen, H., Pastor 107, 110.
Petit, Kaptajn 97.
Petronelle, Stuepige 65.
Pianell, ital. General 48—49.
Piret, østrigsk General 51.
Pittie, fr. General 97.
Planitz v., ty. General 174.
Plessen, Baronesse 224.
Plessen, Otto, Baron 90.
Pommeyrac de, sous-lieutenant 132, 134.
Pontoppidan, O., Premierløjtnant 144—145, 203, 238.
Posse, Arvid, Grev 117.
Poulsen, Olaf, Skuespiller 17, 126, 127.
Printzen, Ritmester 36.
Prætorius, Frøken 79.
Puy, de, Komponist 7, 117.
- R.**
- Raben-Levetzau, Greve 119, 120, 125, 144, 149, 180.
Raben-Levetzau, Grevinde, f. Hegermann-Lindencrone 162.
Radolin, Fyrstinde 128.
Raindre, Fru 123.
Ramm, Oberst 211.
Recum, ty. Major 174.
Reedtz-Thott, Axel 18, 41, 43, 58, 100, 207.
Reedtz-Thott, Caroline, f. Fønss 23.
Reedtz-Thott, E. 123.
Reedtz-Thott, Elisabeth, f. Bülow 10.
Reedtz-Thott, Holger 243.
Reedtz-Thott, Otto 18.
Reedtz-Thott, Otto 18, 41, 71, 72, 83, 84.
Reedtz-Thott, Tage 18, 46, 119, 213, 215.
Reedtz-Thott, Sigfriede, f. Rantzau 41.
Reimer, C. 209—210.
Renac, fr. Officer 52.
Richthofen, Baron, ty. Gesandt 241.
Richthofen, Rosine, Baronesse 241.
Riis-Flor, Borgmester 228.
Rode, Vilhelm 11.
Roland, Lærer 227.
Rosen, sv. Ritmester 25.
Rosenblad, sv. General 200.

Rosenørn-Lehn, E., Baron 58.
 Rothe, Premierløjtnant 100.
 Ruben, Etatsraadinde 213.
 Rudolf, Kronprins af Østrig-Ungarn 190.
 Russell, William, eng. Korrespondent 115.
 Rustad, Kammerherreinde 171.
 Rye, W., Oberst 38, 39, 100.
 Rørdam, General 219, 242.

S.

Saint-Aubain 33.
 Salms, Prinsesse 222.
 Sandels, Ellen 185, 200.
 Saurbrey, W., Sekondløjtnant 32.
 Scavenius, Justitsraad 196.
 Scavenius, Fr. 196, 209.
 Scavenius, Otto, Kammerherre 85, 90.
 Schaar, Pastor 117.
 Schaar, Hermania, f. Brambeck 117.
 Schaar, Yngve, Politimester 166, 209.
 Schaarup, Veteran 211.
 Schack, Enkegrevinde 184.
 Schack, Grev 132.
 Schaldemose, Professor 205.
 Scharffenberg, H. L., Oberstløjtnant 20,
 21, 22, 29, 31, 32, 34—35, 36, 37, 38,
 51.
 Scharffenberg, P. U., General 45.
 Schau, Hagen 236.
 Scheel, Grev 38.
 Scheel, Musse, Grevinde 237.
 Schepelern, C. A., Generalmajor 18.
 Schmidt, Maler 214.
 Schmidt, Axel, Løjtnant 245.
 Schmidt, v., Swind, ty. Ritmester 178.
 Schofield, Professor 196.
 Schroll, General 201.
 Schroll, Generalmajor 95—96, 100, 137,
 219.
 Schulin, W. A., Greve 96.
 Schwarz, Premierløjtnant 43.
 Schøller, G., Oberst 179.
 Schönheyder, Premierløjtnant 95.
 Segelcke, Premierløjtnant 181.
 Sehested, A., Premierløjtnant 25, 28.
 Sehested, O., Kammerherre 43, 57—58,
 59.
 Seligman, Læge 198.
 Siam, Kronprinsen af 135.
 Siewerts, sv. Major 117.
 Simonsen, Niels, Maler 16.
 Sirelius, General 156.
 Sirelius, Generalinde 232—234.

Slade, eng. Major 99.
 Slamberg, cand. theol. 11.
 Sophie, Dronning af Sverige-Norge 85.
 Sperling, A., Ritmester 52—53, 69.
 Spies, Frøken 23.
 Sponneck, Rigs greve 238.
 Sponneck, Greve, da. Gesandt 166.
 Sporon, Agnete 196.
 Sprechler, Telegrafbestyrer 42.
 Stage, Gottlob, Læge 11.
 Stauning, Statsminister 236, 242.
 Steen, no. Statsminister 172.
 Steenbach, Charles 42, 106.
 Steenbach, Julie 120.
 Steenbach, Nielsine, f. Wedel-Jarlsberg
 42, 106, 114, 118.
 Steensen-Leth, C. 22.
 Steenstrup, C., Ritmester 67.
 Steinmann, P., Generalløjtnant 55, 56,
 59, 60, 103.
 Stenmann, Premierløjtnant 203.
 Stephanie, belg. Prinsesse 190.
 Storm, Pastor 227.
 Stiernholm, Kaptajn 183.
 Stockfleth, H., Oberst 137, 186.
 Surira, siamesisk Gesandt 127.
 Svendsen, Assessor 23—24, 43, 52, 79.
 Svenné, Generalkonsul 109.
 Sverdrup, Hofstaldmester 51, 98.
 Sverdrup, Hofstaldmesterinde, f. Brauner-
 hjelm 51.
 Szeghnyi, Gesandtfrue 191.
 Sønnerby, Overtrompeter 228.
 Sørensen, Pastor 81.

T.

Tandrup, Vagtmester 8.
 Tang, Sekondløjtnant 115—116.
 Tesdorph, Hofjægermester 163.
 Thaden, v., Korporal 33.
 Thomsen, Oberst 48.
 Thyra, Hertuginde af Cumberland 114,
 126.
 Thyra, Prinsesse 198, 210, 242, 244.
 Tigerhjelms, sv. Major 66.
 Tingsten, sv. Krigsminister 169.
 Tirpitz, v., ty. Admiral 224.
 Toft, Amtmand 225.
 Toft, Harald 24.
 Toft, Marie, f. Carlsen 10.
 Toll, sv. General 169.
 Trebelli, Sangerinde 82.
 Trepka, H. F., Ritmester 20, 21, 24, 39.

Trolle, Grev 169—170.
 Trolle, Anne, Grevinde 169.
 Trudeau, Læge 28.
 Tschirschky, v., ty. Udenrigsminister 148.
 Tuxen, Generalmajor 242.
 Tvermoes, Oberst 62, 90, 93.

U.

Ulrich, Gæstgiver 12.
 Ulrich, Folketingsmand 241, 242.
 Umberto, Kronprins af Italien 49.

V.

Valdemar, Prins 77, 82, 84, 86, 93, 95,
 101, 108, 110, 180, 202, 225, 244.
 Valentiner, Godsejer 184.
 Valløe, Kammerherreinde 224.
 Varberg, sv. Oberst 121.
 Vaughan, Baronesse 189, 214.
 Vaulgrenant, fr. General 128.
 Vedel, Amtmand 210.
 Vesterborg, Underkorporal 78—79.
 Viggo, Prins 244.
 Vilhelm, sv. Prins 200.
 Villaine, Gaudin de, fr. Oberst 102.
 Villestreux, Militærattaché 128.
 Vind, O., Kammerjunker 155, 157, 165.
 Vivian, eng. Gesandt 82.
 Viale, Premierløjtnant 25, 68.

W.

Wache, ty. Hotelvært 199.
 Wacherau, Starter 73, 80.
 Wagner, F., Generalmajor 142.
 Waldhausen, ty. Gesandt 195.
 Walterstorff, Stiftsdame 23.
 Wedel-Jarlsberg, Frederikke, f. Benzon
 41, 62, 65, 73, 74, 95, 106, 114, 119,
 126, 196.
 Wedel-Jarlsberg, Fritz 41.
 Wedel-Jarlsberg, Herman, no. Komman-
 dør 38, 41, 42.

Wedel-Jarlsberg, Grevinde, f. Krag-Juel-
 Vind-Frijs 240.
 Wedel-Jarlsberg, Gustav, Oberst 63, 108,
 120, 122, 213.
 Wegener, C., Oberst 40, 44, 52.
 Weiss, G., Kaptajn 136.
 Wenden, v., ty. Oberstløjtnant 104.
 Wenk, Stabssergent 102, 201.
 Weyhe, Kaptajn 48.
 Widmark, Professor 181.
 Wildenradt, Kaptajn 48.
 Wilhelm II, Kejser af Tyskland 102, 104,
 105, 145, 149—153, 173, 174—176, 178,
 179, 222.
 Wilhelm, ty. Kronprins 179.
 Wilster, General 60.
 Wimpffen, Fanny, Hofdame 191.
 Wissner, Apoteker 10.
 Wladimir, Storfyrste 109, 110, 158.
 Wolff, Grosserer 225.
 Wolff, Ellis, General 103, 203, 210.
 Wolff-Sneedorff, C., Godsejer 221.

X.

Xenia, Storfyrstinde 223, 224.

Y.

Youssouppoff, Fyrst 159 ff.
 Youssouppoff, Fyrstinde 162—163.

Z.

Zachariae, Kaptajn 15.
 Zachariae, Frederikke 15, 38.
 Zahle, Kammerjunker 166.
 Zahle, Højesteretssagfører 222.
 Zeilau, Ritmester 228.
 Zeitlin, Frøken 239.
 Zeppelin, Grev 201.

Ø.

Ørnfeldt, Konsul 233.
 Ørnskiold, sv. Veteran 203.

